Jaarstukken 2022

Gemeente Lingewaard

Inhoud

Algemeen 1
Aanbieding 1
Cijfers 2022 in één oogopslag 3
Financiën 4
Analyse resultaat 2022 4
Leeswijzer 7
Programma's 8
1. Veiligheid 8
2. Verkeer, vervoer en waterstaat 11
3. Economie 15
4. Onderwijs 21
5. Sport, cultuur en recreatie 25
6. Sociaal domein 31
7. Volksgezondheid en milieu 42
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing 49
9. Bestuur en ondersteuning 56
Paragrafen 65
Paragraaf 1 Lokale heffingen 65
Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 78
Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen 85
Paragraaf 4 Financiering 91
Paragraaf 5 Bedrijfsvoering 95
Paragraaf 6 Verbonden partijen 101
Paragraaf 7 Grondbeleid 111
Paragraaf 8 Duurzaamheid 121
Jaarrekening 129
Balans met toelichting 129
Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2022 157
Toelichting op het overzicht van baten en lasten 158
Algemene dekkingsmiddelen, vpb en onvoorzien 163
Overhead 166
Taakvelden baten en lasten 167
SiSa bijlage voor specifieke uitkeringen 169
Bijlagen 204
Samenstelling gemeentebestuur 204

Kerngegevens 206
Beleidsindicatoren 207
Overzicht personele sterkte en personeelslasten 210
Overzicht van vaste activa 211
Overzicht lopende investeringsprojecten 212

Algemeen

Aanbieding

Beste raad,

Voor u liggen de jaarstukken over het jaar 2022. Ook dit jaar was er een grote impact op de samenleving door een ontwikkeling buiten onze beïnvloedingssfeer. De oorlog in de Oekraïne brak uit in februari. Hierdoor zochten veel vluchtelingen onderdak en hulp in Nederland. In onze gemeente vingen we ruim 170 Oekraïense vluchtelingen op, waarvan een groot deel in eigen locaties en een deel bij inwoners. Andere effecten van de oorlog waren de prijsstijgingen en inflatie op alle domeinen. Hierdoor kwamen veel inwoners in de problemen. De impact van de coronapandemie nam in 2022 af.
Onze werkzaamheden staan ten dienste van onze inwoners, ondernemers, verenigingen en organisaties. Zowel in het sociaal als in het ruimtelijk domein is veel gerealiseerd.

Een impressie van de maatschappelijke resultaten
We zetten extra in op de bestrijding van armoede en hulp bij schulden. Zo faciliteerden we een collectieve inkoopactie gericht op isolatie in het kader van energiearmoede, we breidden de Meedoenregeling uit en verruimden het maatwerkfonds tijdelijk voor mensen met een inkomen tot 150%. We verhoogden de subsidie voor Stichting Leergeld en de Voedselbank. De Cultuurnota 2022 is vastgesteld en we maakten een start met het Cultuurakkoord.

De verkeersveiligheid nam toe doordat we verschillende werkzaamheden uit het Maatregelenprogramma GMP+ uitvoerden. U stelde in februari de mobiliteitsvisie Lingewaard vast.
Ook stelde u veel bestemmingsplannen vast waarmee een belangrijke stap is gezet in de realisatie van woningen. Daarnaast leverden we 131 nieuwe woningen op. De stikstofproblematiek blijft echter van invloed op de realisatie van woningbouwplannen. De voorbereidingen voor de uitbreiding, verduurzaming en toegankelijker maken van de Leemhof rondden wij af. Samen met de inwoners hebben we Lingewaard mooier, veiliger en groener gemaakt. Ook werd een groot aantal inwonersinitiatieven gerealiseerd.

De krapte op de arbeidsmarkt zorgde ervoor dat vacatures soms moeilijk ingevuld konden worden. Met de succesvolle open dag ‘Loeren bij Lingewaard’ in november hebben we laten zien hoe mooi het is om te werken bij een gemeente. De effecten hiervan waren merkbaar bij de invulling van vacatures.

Voor een uitgebreid overzicht van de gerealiseerde projecten en bijbehorende activiteiten verwijzen wij u naar de gegeven toelichting binnen de programma's.

Financieel resultaat
De jaarrekening laat een voordelig resultaat zien van € 2.905.000. Wij stellen u voor om hiervan € 751.000 te bestemmen volgens het in het raadsvoorstel opgenomen bestemmingsvoorstel. Het resterend resultaat van € 2.154.000 voegen we toe aan de algemene reserve. Dit conform de bestendige gedragslijn.

De grootste afwijkingen hadden betrekking op programma 6 Sociaal domein en programma 8 Volkshuisvesting. In het sociaal domein zien wij dat kosten snel opliepen als gevolg van intensieve hulptrajecten. In het ruimtelijk domein zien we dat grote bouwprojecten leidden tot hogere inkomsten.

Als gevolg van drukte op de markt voor aanbestedingen en personele tekorten bij aannemers lukte het ons ook niet altijd om projecten volgens planning te starten en/of uit te voeren.
Dit leidde tot incidentele voordelen in deze jaarrekening.

Voor een nadere analyse van het verschil tussen werkelijk en geprognosticeerd resultaat over 2022 verwijzen wij naar het onderdeel 'Analyse resultaat 2022'. Daarbij treft u tevens per post een verwijzing naar de te vinden toelichting op deze belangrijkste afwijkingen aan.

Ontwikkeling weerstandsratio
Met uw raad is afgesproken, dat de weerstandsratio minimaal 1 moet zijn. In dat geval is de omvang van ons weerstandsvermogen (algemene reserve) precies voldoende om mogelijke risico's op te kunnen vangen. De weerstandsratio is in 2022 gestegen naar 5,40 (was 2,24 in 2021). Deze stijging wordt veroorzaakt door een afname van de risico's. Dit in combinatie met een toename van het beschikbaar weerstandsvermogen.

Resultaten grondexploitatie
In 2021 boekten we € 578.000 winst op met name de industrieterreinen. Bij de bouwgrondexploitatie en de glastuinbouw moest door nieuwe tegenvallers bij met name de Aloysiuslocatie de verliesvoorziening met € 757.900 worden verhoogd. Samen geeft dit over 2022 een nadelig resultaat uit grondexploitatie van € 179.900. Volgens de bestendige gedragslijn zijn genoemde bedragen binnen het resultaat verrekend met de reserve grondexploitatie.

Afsluiting
De financiële zorgen die wij benoemden bij de aanbieding van de jaarstukken 2021 zijn voor een groot deel uitgekomen. Met name de financiële effecten van de oorlog in Oekraïne zijn aanzienlijk voor onze inwoners en bedrijven. Voor de gemeentelijke organisatie is het financieel effect in 2022 nog beperkt gebleven.
We sluiten dit jaar af met een positief rekeningresultaat. Wij verwachten dat dit de komende jaren zal veranderen. Landelijke ontwikkelingen zorgen ervoor dat onze financiële positie onder druk komt te staan. In tussentijdse rapportages, kadernota en begroting 2024 brengen wij dit verder in beeld .

Lingewaard, 16 mei 2023

Burgemeester en wethouders

Cijfers 2022 in één oogopslag

In onderstaande tabel staat een overzicht van de uitgaven per programma. Hierbij staat ook het percentage van dit programma in de totale gemaakte kosten in 2022.

	Programma	Lasten x 1.000	% van totaal
1	Veiligheid	-4.398	3,2%
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	-8.149	6,0%
3	Economie	-4.584	3,4%
4	Onderwijs	-4.700	3,5%
5	Sport, cultuur en recreatie	-10.194	7,5%
6	Sociaal domein	-55.479	40,9%
7	Volksgezondheid en milieu	-13.186	9,7%
8	Volkshuisv.,RO en Stedelijke vernieuwing	-8.942	6,6%
9	Bestuur en ondersteuning	-26.139	19,3%
	Totaal van de programma's	-135.771	100,0%

In onderstaande tabel staat een overzicht van de inkomsten per programma. Hierbij staat ook het percentage van dit programma in de totale gerealiseerde opbrengsten in 2022.

	Programma	Baten x 1.000	% van totaal
1	Veiligheid	865	0,6%
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	1.063	0,8%
3	Economie	3.299	2,4%
4	Onderwijs	806	0,6%
5	Sport, cultuur en recreatie	1.804	1,3%
6	Sociaal domein	13.782	9,9%
7	Volksgezondheid en milieu	11.922	8,6%
8	Volkshuisv.,RO en Stedelijke vernieuwing	7.955	5,7%
9	Bestuur en ondersteuning	97.181	70,1%
	Totaal van de programma's	138.676	100,0%

Financiën

In onderstaande tabel staat, voor zowel de werkelijkheid als begroot, de baten, lasten en het verschil (saldo). Daarnaast ziet u in de laatste drie kolommen het verschil tussen de werkelijke en de begrootte cijfers over het 2022.

(Bedragen x €1.000)	Rekening 2022			Begroting 2022 na wijziging			Verschil		
Programma's	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
1 Veiligheid	865	-4.398	-3.534	407	-3.995	-3.588	458	-403	54
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	474	-6.162	-5.688	285	-5.985	-5.700	188	-177	11
3 Economie	2.900	-4.000	-1.100	3.084	-4.819	-1.735	-184	819	634
4 Onderwijs	806	-4.700	-3.894	1.257	-5.038	-3.781	-451	338	-113
5 Sport, cultuur en recreatie	1.648	-10.164	-8.516	1.564	-10.326	-8.762	84	162	246
6 Sociaal domein	11.763	-52.139	-40.376	11.566	-53.194	-41.628	197	1.056	1.252
7 Volksgezondheid en milieu	11.570	-12.384	-814	11.705	-12.654	-949	-135	270	135
8 Volkshuisv.,RO en Stedelijke vernieuwing	6.152	-6.692	-540	2.653	-5.222	-2.568	3.499	-1.471	2.028
9 Bestuur en ondersteuning	95.546	-23.806	71.741	94.804	-23.793	71.011	742	-12	729
Subtotaal programma's	*131.724*	*-124.445*	*7.278*	*127.326*	*-125.026*	*2.300*	*4.398*	*581*	*4.978*
Mutaties reserves	6.808	-11.325	-4.517	5.932	-7.992	-2.060	876	-3.333	-2.457
Resultaat 2021	**138.676**	**-135.771**	**2.905**	**133.258**	**-133.018**	**240**	**5.418**	**-2.753**	**2.666**

Analyse resultaat 2022

Werkelijk resultaat van de jaarrekening 2022	2.905.000 V
Begroot resultaat 2022	240.000 V
Daarmee is er een voordelig verschil van	2.665.000 V

In onderstaande tabel staat een overzicht van de belangrijkste afwijkingen op concernniveau. Daarbij is aangegeven of het gaat om een voordeel (V) of een nadeel (N) en of de afwijking een incidenteel of structureel karakter heeft.

Onderwerp	Afwijking	Aard afwijking
Programma 1 Veiligheid		
Kosten VGGM	81 V	Incidenteel
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat		
Onderhoud wegen	220 V	Incidenteel
Civieltechnische kunstwerken	98 V	Incidenteel
Bochten Karstraat	213 N	Incidenteel
Programma 4		
Onderwijshuisvesting	157 N	Incidenteel
Programma 5		
Verkoop groen- en reststroken	129 V	Incidenteel

Onderwerp	Afwijking	Aard afwijking
Programma 6 Sociaal domein		
Buig	244 N	Incidenteel
Bijzondere bijstand	170 V	Incidenteel
Re-integratie en participatie	398 V	Incidenteel
WMO	594 V	Incidenteel
Jeugdhulp	444 N	Incidenteel
Programma 8 Volkshuisvestiging, RO en stedelijke vernieuwing		
Kosten Omgevingsdienst bouwen	271 V	Incidenteel
Opbrengst leges bouwen	920 V	Incidenteel
Programma 9 bedrijfsvoering		
Kosten bestuurders	505 V	Incidenteel
Bodemsanering werf	213 N	Incidenteel
Overhead	225 V	Incidenteel
Algemene uitkering	173 V	Incidenteel
Overige kleinere diverse posten	152 V	
Totaal	2.665 V	

Ter toelichting

Kosten VGGM (81 V)
Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar programma 1 onderdeel "Wat heeft het gekost" 1.1 Crisisbeheersing en brandweer.

Onderhoud wegen (220 V)
Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar programma 2 onderdeel "Wat heeft het gekost" 2.1 Verkeer en vervoer.

Civieltechnische kunstwerken (98 V)
Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar programma 2 onderdeel "Wat heeft het gekost" 2.1 Verkeer en vervoer.

Bochten Karstraat (213 N)
Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar programma 2 onderdeel "Wat heeft het gekost" 2.1 Verkeer en vervoer.

Onderwijshuisvestiging (157 N)
Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar programma 4 onderdeel "Wat heeft het gekost" 4.2 Onderwijshuisvestiging.

Verkoop groen- en reststroken (129 V)
Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar programma 5 onderdeel "Wat heeft het gekost" 5.7 Openbaar groen.

Buig (244 N)
Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar programma 6 onderdeel "Wat heeft het gekost" 6.3 Inkomensregelingen.

Bijzondere bijstand (170 V)
Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar programma 6 onderdeel "Wat heeft het gekost" 6.3 Inkomensregelingen.

Re-integratie en participatie (398 V)
Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar programma 6 onderdeel "Wat heeft het gekost" 6.5 Arbeidsparticipatie.

WMO (594 V)
Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar de gegeven toelichting binnen programma 6 onderdelen "Wat heeft het gekost" 6.1 Samenkracht en 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+.

Jeugdhulp (444 N)
Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar programma 6 onderdeel "Wat heeft het gekost" 6.1 Samenkracht, 6.72 Maatwerkdienstverlening 18 - en 6.82 Geëscaleerde zorg 18-.

Kosten omgevingsdienst bouwen (271 V)
Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar programma 8 onderdeel "Wat heeft het gekost" 8.3 Wonen en bouwen.

Opbrengst leges bouwen (920 V)
Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar programma 8 onderdeel "Wat heeft het gekost" 8.3 Wonen en bouwen.

Verlaging voorziening pensioen bestuurders (505 V)
Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar programma 7 onderdeel "Wat heeft het gekost" 9.1 Bestuur.

Bodemsanering werf (213 N)
Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar de gegeven toelichting binnen programma 9 onderdeel "Wat heeft het gekost" 9.3 Beheer overige gebouwen en gronden, onderdeel overige gebouwen.

Overhead (225 V)
Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar de programma 9 onderdeel "Wat heeft het gekost" 9.4 Overhead.

Algemene uitkering (173 V)
Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar programma 9 onderdeel "Wat heeft het gekost" 9.7 Algemene uitkering. Daarnaast betreft het een bedrag van € 60.000 voor nog te reserveren bedragen voor het jaar 2023 vanuit de decembercirculaire 2022. Dit bedrag wordt meegenomen met de bestemming van het resultaat over 2022.

Leeswijzer

Het college legt in het jaarverslag en in de jaarrekening (jaarstukken) verantwoording af over de uitvoering van het door de gemeenteraad vastgestelde beleid en bijbehorende budgetten.

Algemeen

In dit onderdeel is de aanbiedingsbrief opgenomen. Daarnaast zijn de belangrijkste financiële aspecten hier terug te vinden.

Programma's

Een programma is een samenhangend geheel van activiteiten. Per programma gaan we in op de gerealiseerde maatschappelijke effecten en hoe die effecten zijn verwezenlijkt.
Een programma is opgedeeld in taakvelden die elk bestaan uit een aantal producten. De raad stuurt op het niveau van de programma's, het college op het niveau van taakvelden en producten. Per programma beantwoorden we de drie W-vragen. De gedachte hierachter is dat de gemeenteraad door het beantwoorden van deze vragen zijn kaderstellende rol goed kan invullen

De 1e W-vraag: Wat hebben we bereikt?

In de begroting hebben we de doelen voor 2022 benoemd. In het jaarverslag leggen we over deze doelen verantwoording af. Bij sommige programma's treft u ook indicatoren aan. Vorig jaar stonden hier ook alle verplichte indicatoren. Deze verplichte indicatoren treft u nu in het onderdeel 'Bijlagen' aan.

De 2e W-vraag: Wat hebben we gedaan?

In de begroting hebben we per doel de activiteiten puntsgewijs beschreven. In het jaarverslag leggen we over die activiteiten puntsgewijs verantwoording af. In sommige gevallen leggen we verantwoording af over activiteiten die niet expliciet in de begroting waren opgenomen.

De 3e W-vraag: Wat heeft het gekost?

We starten bij ieder programma met een tabel. Hierin zetten we de werkelijke kosten van het boekjaar per taakveld en kostenplaats af tegen de begroting en de kosten van het vorige dienstjaar. Vervolgens lichten we per taakveld de belangrijkste verschillen tussen begroot en werkelijk 2022 toe. We hanteren daarbij een ondergrens van € 50.000. Alle baten in de tabel zijn met een positief bedrag weergegeven en alle lasten met een negatief bedrag.

Verbonden partijen

Evenals bij de begroting 2023 integreren wij de bijdrage van de verbonden partijen aan de realisatie van doelen en bijbehorende activiteiten. Dit betekent dat er geen apart kopje meer is.

Paragrafen

De paragrafen zijn programmaoverstijgend. Naast de zeven verplichte paragrafen (lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen en grondbeleid) heeft de gemeenteraad de paragraaf duurzaamheid toegevoegd. Daarnaast is met ingang van 2022 een paragraaf openbaarheid verplicht.

Financiële overzichten

De jaarrekening 2022 t.b.v. de accountantscontrole bestaat uit:

- De balans met toelichting;
- Het hoofdstuk algemene dekkingsmiddelen, vpb en onvoorzien;
- Het overzicht overhead;
- Het overzicht taakvelden baten en lasten;
- De SiSa-bijlagen.

Programma's

1. Veiligheid

Onder dit programma vallen taken met betrekking tot toezicht en handhaving van de openbare orde, het tegengaan van georganiseerde criminaliteit en het bevorderen van een veilige woon- en leefomgeving. Via de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM) richten we ons ook op brandweerzorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Wat hebben we bereikt?

Doel 1. Bevorderen van een veilige woon- en leefomgeving samen met inwoners, ondernemers, organisaties en diverse veiligheidspartners.
Om overlast in de wijken tegen te gaan hebben we buurtbemiddelaars ingezet. Ook grepen onze boa's regelmatig in bij signalen vanuit de wijkplatforms. De risico's bij evenementen hebben we afgestemd met de organisatoren.

Doel 2. Vergroten van de bewustwording en weerbaarheid van samenleving en bestuur met betrekking tot ondermijnende criminaliteit (zie ook doel 1. Een betrouwbaar, transparant en professioneel bestuur bij programma 9. Bestuur en ondersteuning).
We hielden diverse voorlichtingsbijeenkomsten. Ook maakten we gebruik van communicatiemiddelen om onze inwoners en ondernemers meer alert en weerbaar te maken tegen ondermijning. Daarbij richtten we ons op diverse doelgroepen en maakten gebruik van methodes die het beste aansloten bij de doelgroep.

Ook voerden we enkele controles uit. Dit deden we in overleg met meerdere samenwerkingspartners. Zo bezochten we panden op bedrijventerreinen en in het buitengebied.

Doel 3. Beschermen van een veilige en bereikbare omgeving.
We trainden onderdelen in onze organisatie hoe te handelen in crisissituaties. Ook informeerden we bewoners wat ze kunnen doen om brand te voorkomen.

Een onverwachte (crisis)situatie die zich voordeed was de succesvolle ontmanteling van een bom uit de Tweede Wereldoorlog die gevonden werd tijdens bouwwerkzaamheden.

Wat hebben we gedaan?

Bevorderen van een veilige woon- en leefomgeving samen met inwoners, ondernemers, organisaties en diverse veiligheidspartners (doel 1)

- In totaal ontvingen de getrainde buurtbemiddelaars 50 meldingen van overlastgevende buren (2021: 48, 2020: 51). Het bemiddelingsgesprek leidde, net als in voorgaande jaren, in 70% van de gevallen tot een oplossing;
- Indien mogelijk ondernamen onze boa's actie bij overlast door jeugd of honden. Dat deden we op basis van signalen van de wijkplatforms. Over de resultaten voerden we zoveel mogelijk overleg met de wijkplatforms. Niet alle wijkplatforms hebben hotspots aangedragen over de twee thema's. Soms werd er geen overlast ervaren;
- We hielden actief contact met organisatoren van evenementen. Als vast onderdeel van ons vergunningsproces brachten we in de aanloop naar evenementen de risico's in kaart. Doordat we dit

proces hebben geautomatiseerd, konden ook onze veiligheidspartners van de vergunninggegevens gebruik maken.

Vergroten van de bewustwording en weerbaarheid van samenleving en bestuur met betrekking tot ondermijnende criminaliteit (doel 2)

- We hebben regelmatig aandacht besteed aan het meer alert en weerbaar maken van onze inwoners en ondernemers tegen ondermijning. Ook probeerden we om de meldingsbereidheid te bevorderen. Dit deden we bijvoorbeeld door de sluiting van twee panden vanwege drugscriminaliteit, een nagebootste drugsdumping en tijdens de zorg- en veiligheidsweek in april 2022. Bij het bedrijventerrein Pannenhuis voerden we preventieve controles uit bij ruim 300 bedrijven (project Theseus). De ondernemers ontvingen een meldkaart. Bedrijven die de zaken niet op orde hadden, kregen nogmaals een bezoek;
- We organiseerden in samenwerking met (veiligheids)partners meerdere fysieke voorlichtingsbijeenkomsten. Hierbij werden senioren, jongeren en ondernemers bewust gemaakt van de gevaren van digitale criminaliteit en hoe zij digitaal weerbaar kunnen zijn. Ook lichtten we de doelgroepen voor door berichten in Het Gemeente Nieuws, nieuwsbrieven, social media berichten en met het educatieve digitale lesprogramma HackShield (voor kinderen van 8 t/m 12 jaar);
- Eind 2022 hielden we een integrale actie in het buitengebied gericht op illegale activiteiten in bedrijven, schuren en andere bijgebouwen. In samenwerking met diverse partners bezochten we daarbij ruim twintig locaties. Op twee locaties verrichtten we nader onderzoek. Ook hielden we, op basis van ontvangen signalen, diverse integrale acties bij bedrijven en panden naar veilige en legale kamerbewoning;
- We hebben diverse incidentele integrale controles uitgevoerd bij bedrijfspanden en woningen. Viermaal deden we dat samen met het Districtelijk Ondermijnings Team;
- We trainden onze handhavers op het herkennen van signalen van mogelijke mensenhandel. Verder voerden we diverse controles uit op basis van ontvangen signalen (prostitutie en arbeidsuitbuiting).

Beschermen van een veilige en bereikbare omgeving (doel 3)

- We hielden één bestuurlijke oefening in onze organisatie om goed voorbereid te zijn op rampen en crises. Ook vond een oefening plaats met de gemeentelijke teamleiders bevolkingszorg;
- We hebben bij de crises samengewerkt met onze (veiligheids)partners. Denk hierbij aan de ontmanteling van de bom bij de Aloysiusschool in Huissen en de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne;
- De brandweer heeft geen voorlichting gegeven in de wijk na een brand. Wel gaf de brandweer acht voorlichtingsbijeenkomsten, namelijk:
    - één in de gezondheidszorg, genaamd ‘Geen nood bij brand’;
    - drie bij woningcorporaties (WOCO);
    - vier in winkels, genaamd ‘Keurmerk veilig ondernemen’.

Wat heeft het gekost?

Tabel baten en lasten

Per taakveld zijn de **lasten (-)** en **baten (+)** van de producten (afgerond op € 1.000) opgenomen.

1	Veiligheid	Rekening 2022	Begroot 2022 na wijz.	Begroot 2022 primitief
1.1	**Crisisbeheersing en brandweer**	**-3.235**	**-2.830**	**-2.530**
60101	Explosievendetectie en -ruiming	-851	-363	-63

1	Veiligheid	Rekening 2022	Begroot 2022 na wijz.	Begroot 2022 primitief
60102	Crisisbeheersing en Brandweer	-2.283	-2.365	-2.365
60103	Brandweerposten - Beheer & Onderh.	-101	-102	-102
1.2	**Openbare orde en veiligheid**	**-1.164**	**-1.165**	**-1.130**
60104	Uitvoering APV en Bijz. wetten	-406	-406	-406
60105	Beleid Openbare Orde & Veiligheid	-461	-465	-440
60106	Uitvoering Openbare Orde & Veiligh.	-297	-294	-284
	Totaal lasten	**-4.399**	**-3.995**	**-3.660**
1.1	**Crisisbeheersing en brandweer**	**827**	**367**	**67**
60101	Explosievendetectie en -ruiming	827	367	67
1.2	**Openbare orde en veiligheid**	**37**	**40**	**40**
60104	Uitvoering APV en Bijz. wetten	37	40	40
	Totaal baten	**864**	**407**	**107**
	Saldo baten en lasten	**-3.534**	**-3.589**	**-3.554**
	Onttrekkingen reserves	0	0	0
69801	Toevoegingen reserves	0	0	0
	Saldo inclusief mutaties reserves	**-3.534**	**-3.589**	**-3.554**

1.1 Crisisbeheersing en brandweer

bedragen x € 1.000	Voordeel	Nadeel	I/S
Explosievendetectie en -ruiming De gemeenteraad stelde op 9 maart 2023 de declaratie voor het ministerie van BZK ad € 797.165 vast. Omdat dit besluit ná 31 december 2022 is genomen, mag dat niet meer in de ramingen 2022 worden verwerkt. De bijdrage (68%) ad € 542.070 wordt toegekend via de meicirculaire 2023.	542	542	I
Crisisbeheersing en Brandweer In 2022 hebben we van de VGGM de afrekening over 2021 ontvangen (€ 48.000). Daarnaast ontvangen we over 2022 een teruggave van € 33.000 op de bijdrage i.v.m. de overdracht van de brandweerpost Bemmel.	81		I

Beleidsnota's

Integraal Veiligheidsplan 2020 - 2022
Algemene Plaatselijke Verordening 2022

2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Onder dit programma vallen alle taken die gaan over het aanleggen en onderhouden van de wegenstructuur. Inclusief voorzieningen voor fietsers, voetgangers, parkeren, straatinrichting, verkeersborden, straatverlichting, openbaar vervoerhaltes en gemeentelijke watergangen.

Wat hebben we bereikt?

Doel 1. Een betere bereikbaarheid van onze woonkernen en bedrijventerreinen.
We hebben veel onderzoek gedaan naar een betere bereikbaarheid van onze woonkernen. Samen met de regio zijn we verkenningen gestart in het kader van de Gebiedsaanpak A325/N325 en een mogelijke snelfietsroute tussen Huissen-centrum en Arnhem-zuid. Daarnaast hebben we voor een aantal knelpunten in Huissen en in Bemmel / Haalderen ontwerpschetsen voor verbeteringen gemaakt.

Doel 2. Een betere verkeersveiligheid voor alle weggebruikers.
We hebben de veiligheid verbeterd bij het kruispunt Kapelstraat – Hegsestraat – Dorpstraat in Gendt en bij fietsoversteekplaatsen van de Nielant in Huissen.

Doel 3. Minder hinder van doorgaand verkeer in de vorm van geluid, luchtverontreiniging en barrièrewerking.
Dit doel hebben we niet gehaald. De hoeveelheid gemotoriseerd verkeer op ons wegennet is gegroeid naar het niveau van vóór corona. We zijn massaal weer in de auto gestapt. Thuiswerken is grotendeels losgelaten. Ook zijn er woningen en bedrijven bijgekomen, met als gevolg dat het verkeer overal is toegenomen. Hierdoor hebben we de hinder van doorgaand verkeer in de vorm van geluid en luchtkwaliteit niet kunnen beperken.

Doel 4. Meer gebruik van OV en fiets (verminderde verkeersdruk en duurzame mobiliteit).
Het doel om het gebruik van het OV te verhogen hebben we niet gehaald. Het OV kampt nog met de naweeën van de coronacrisis. Het gebruik zit nog onder de aantallen van 2019. Mede daardoor kampt de provincie met grote financiële problemen op het gebied van het OV. Ook is er in de hele provincie bezuinigd op diverse buslijnen.

Om het fietsgebruik te stimuleren hebben we de kwaliteit van de bestaande fietsinfrastructuur onderzocht. Ook hebben we onderzoek gedaan naar een nieuwe snelfietsroute tussen Huissen-centrum en Arnhem-zuid. Tot slot hebben we nieuwe fietspaden aangelegd (o.a. Hortensialaan en fietspad Nielant-Wagenweg ter hoogte van de Schaapsdam).

Wat hebben we gedaan?

Bereikbaarheid (doel 1)

- In samenwerking met de Groene Metropoolregio, provincie en buurgemeenten zijn we met een verkenning gestart naar mogelijkheden voor een snelfietsroute tussen Huissen-centrum via de Zilverkamp naar Arnhem-zuid. Ook loopt regionaal de Gebiedsaanpak A325/N325;
- De provincie Gelderland heeft de noodconcessie voor het openbaar vervoer met twee jaar verlengd vanwege de financiële problemen in het openbaar vervoer. Daarom hebben we de voorbereidingen voor een nieuwe OV-concessie niet opgestart;
- Realisatie van het doortrekken van de A15, inclusief de snelfietsroute SFR15, wacht nog op een uitspraak van de Raad van State. De tussenuitspraak van april 2023 geeft duidelijkheid over de gebruikte rekenmethode m.b.t. stikstof maar nog niet over het hele tracébesluit;

- In juli 2022 hebben we op grond van een verkeersstudie en de reactie van het wijkplatform besloten om af te zien van een tweede ontsluiting van de wijk Essenpas voor gemotoriseerd verkeer;
- We hebben het ontwerpbestemmingsplan voor de Dorpensingel in procedure gebracht. Hierop zijn meerdere zienswijzen ingediend.

Uitvoering maatregelen uit het Maatregelenprogramma GMP+ (doel 2, 3 en 4)

- In februari 2022 heeft de gemeenteraad de Mobiliteitsvisie Lingewaard vastgesteld. Dit betreft een visie op de mobiliteit in Lingewaard voor de lange termijn;
- In het kader van het Maatregelenprogramma GMP-plus hebben we twee verkeersonderzoeken uitgevoerd. Dat zijn het verkeersonderzoek rotonde Stadswal – Van Voorststraat – Langekerkstraat en het verkeersonderzoek Fietsinfrastructuur Lingewaard;
- Ontwerpschetsen van zeven infrastructurele projecten uit de top 10 van het Maatregelenprogramma GMP+ hebben we voorzien van globale kostenramingen. Dit is aangeboden aan de raad. De raad heeft de benodigde middelen (€ 11.258.000) beschikbaar gesteld voor de voorbereiding en uitvoering van deze projecten;
- We zijn gestart met planvoorbereiding van de eerste infrastructurele projecten uit de top 10 van het Maatregelenprogramma GMP+. Dit betreft de uitwerking van de variant ‘Groot onderhoud’ voor de bochten van de Karstraat en de aanpak van de rotonde Stadswal-Huismanstraat-Helmichstraat;
- We hebben de projecten Aanpak Kapelstraat (Gendt) en Aanpak Nielant-Wagenweg (Huissen) uitgevoerd. Hierbij is het kruispunt Kapelstraat-Hegsestraat-Dorpstraat en de fietsoversteekplaatsen van de Nielant veiliger gemaakt.

Stimuleren OV en fiets (verminderde verkeersdruk en duurzame mobiliteit) (doel 4)

- Fietsgebruik hebben we gestimuleerd door op zeven locaties in Lingewaard oplaadpalen voor E-bikes te plaatsen en ruim vijftig fietsparkeervoorzieningen (fietsnietjes) te plaatsen in de kernen van Angeren en Doornenburg;
- Binnen het project Aanpak Nielant-Wagenweg hebben we een nieuw fietspad aangelegd tussen de Wagenweg en de Nielant ter hoogte van de Schaapsdam. Hierdoor is er een veilige en aantrekkelijke fietsroute gecreëerd in de omgeving van het winkelcentrum de Brink;
- In 2022 hebben we het elektrisch rijden gestimuleerd door de openbare laadinfrastructuur uit te breiden met 19 oplaadpalen in Lingewaard.

Wat heeft het gekost?

Tabel baten en lasten

Per taakveld zijn de **lasten (-)** en **baten (+)** van de producten (afgerond op € 1.000) opgenomen.

2	Verkeer, vervoer en waterstaat	Rekening 2022	Begroot 2022 na wijz.	Begroot 2022 primitief
2.1	**Verkeer en vervoer**	**-6.120**	**-5.939**	**-5.738**
60201	Verkeersbeleid	-689	-674	-641
60202	Verkeersveiligheid uitvoering	-6	-6	-6
60203	Verkeersregelinstallaties	-21	-31	-31
60204	Bewegwijzering en bebording	-282	-301	-273
60205	Civieltechnische kunstwerken	-233	-332	-332
60206	Gladheidsbestrijding	-211	-190	-190
60207	Wegen	-3.325	-3.034	-2.894

2	Verkeer, vervoer en waterstaat	Rekening 2022	Begroot 2022 na wijz.	Begroot 2022 primitief
60208	Openbare verlichting	-717	-702	-702
60209	Schoonhouden infrastructuur	-496	-505	-505
60210	Straatmeubilair	-140	-164	-164
2.2	**Parkeren**	**-41**	**-47**	**-75**
60211	Parkeren	-41	-47	-75
	Totaal lasten	**-6.161**	**-5.986**	**-5.813**
2.1	**Verkeer en vervoer**	**619**	**285**	**163**
60201	Verkeersbeleid	110	72	0
60203	Verkeersregelinstallaties	1	0	0
60207	Wegen	476	178	128
60208	Openbare verlichting	8	13	13
60210	Straatmeubilair	24	22	22
	Totaal baten	**619**	**285**	**163**
	Saldo baten en lasten	**-5.543**	**-5.701**	**-5.650**
69802	Onttrekkingen reserves	445	473	365
69802	Toevoegingen reserves	-1.987	-1.973	-1.826
	Saldo inclusief mutaties reserves	**-7.086**	**-7.201**	**-7.111**

2.1 Verkeer en vervoer

bedragen x € 1.000	Voordeel	Nadeel	I/S
Civieltechnische kunstwerken Door drukte op de markt voor aanbestedingen van werkzaamheden zijn niet alle geplande werkzaamheden i.v.m. onderhoud uitgevoerd.	98		I
Wegen Bij het onderhoud zijn naar aanleiding van inspecties kleinschalige reparaties uitgevoerd door de aannemer. Grotere werkzaamheden zijn i.v.m. personele tekorten bij aannemers niet uitgevoerd.	39		I
In verband met het uitblijven van schademeldingen is het niet nodig geweest om de reguliere kostenpost voor schades te gebruiken.	37		I
Wegen opbrengsten Nutsbedrijven hebben extra graafwerkzaamheden uitgevoerd. Hiervoor zijn leges ontvangen (i.v.m. het tijdelijk buitengebruik stellen van wegverhardingen). Ontvangen baten zijn door de extra werkzaamheden groter dan geraamd.	144		I
Bochten Karstraat De bochten van de Karstraat worden niet volgens oorspronkelijk plan uitgevoerd. Oorspronkelijk maakten deze bochten onderdeel uit van het	144	357	I

bedragen x € 1.000	Voordeel	Nadeel	I/S
project Carway. Voor de reconstructie van de bochten is een apart investeringsbudget beschikbaar. De historische voorbereidingskosten bedroegen € 357.0000. Hiervoor wordt nog een provinciaal subsidie voor ontvangen van € 144.000. Per saldo een nadeel van € 213.000.			

Beleidsnota's

Gemeentelijk Mobiliteitsplan (2017)
Wegencategoriseringsplan Lingewaard (2020)
Nota Parkeernormen Lingewaard 2020
Maatregelenprogramma GMP-plus (2021)
Netwerk laadpalen elektrisch vervoer: visie en plaatsingsbeleid (2021)
Mobiliteitsvisie Lingewaard (februari 2022)

3. Economie

Onder dit programma vallen de taken die te maken hebben met economische ontwikkeling en bedrijvigheid, dienstverlening aan ondernemers en economische promotie. Onder bedrijvigheid vallen bedrijventerreinen en andere gebieden met veel bedrijvigheid zoals winkelconcentraties en het glastuinbouwgebied. Ook de economische component van recreatie en toerisme (promotie, toeristenbelasting, e.d.) hoort hierbij. De openluchtrecreatie valt onder programma 5 en de ruimtelijke component van recreatie zoals bijvoorbeeld het aanleggen van recreatieve routes, valt onder programma 8.

Wat hebben we bereikt?

Doel 1. Toekomstbestendige bedrijventerreinen en winkellocaties.
Lokaal hebben we de inrichting van de terreinen De Houtakker en Gendt-Bemmel verbeterd. Regionaal hebben we het voorzieningenniveau in kaart gebracht. Zo hebben we een basis voor het initiëren van plannen en acties voor een toekomstbestendig voorzieningenniveau.

Doel 2. Meer werkgelegenheid en ontwikkelruimte voor bedrijven op onze bedrijventerreinen.
Met de uitbreiding van enkele bestaande bedrijfsvestigingen is de werkgelegenheid iets gegroeid. Met de provincie hebben we overeenstemming bereikt over de voorwaarden voor planuitwerking voor Agropark III.

Doel 3. Verbeteren van ondernemersklimaat en het serviceniveau voor het MKB.
Het in de afgelopen jaren verbeterde serviceniveau naar ondernemers en MKB hebben we behouden.

Doel 4. Meer economisch profijt van recreatie en toerisme.
Informatie voor bezoekers is verbeterd. Bijvoorbeeld in de vorm van websites en de plattegrond die samen met Centrum Management Lingewaard is opgesteld.

Doel 5. De positie van NEXTgarden als koploper in innovatie en verduurzaming versterken, zodat NEXTgarden in 2030 energieneutraal is.
De positie van NEXTgarden hebben we versterkt. De rol van NEXTgarden als energie-hub is regionaal geborgd. De ontwikkeling naar energieneutraliteit is versterkt door de samenwerkingsovereenkomst met 15 betrokken partijen. Die overeenkomst omvat de algemene doelen voor het gebied en specifieke doelen per partij waarmee we samenwerken.

Indicator	Meetbaar resultaat 2022	Verwacht resultaat	Behaald resultaat
Verkopen bedrijfskavels	Aantal verkochte hectares • Bedrijventerreinen • Bergerden	 1* 3	 0,3 3,5
Verbeteren ondernemersklimaat	Cijfer rapportage 'MKB-vriendelijkste gemeente'	6,9	-**

**Slechts 1 hectare geraamd omdat er geen hectares meer beschikbaar zijn (Agropark 3 is nog niet meegenomen). Realisatie is 0,3. Een kavel op Agropark wordt in 2023 geleverd en een laatste kavel op Houtakker II is gereserveerd voor een bedrijfsverplaatsing die later plaatsvindt.*
*** Enquête waaruit rapportcijfer wordt berekend, wordt niet jaarlijks uitgevoerd. Rapportcijfer 2020 was 6,8.*

Wat hebben we gedaan?

Toekomstbestendige bedrijventerreinen en winkellocaties (doel 1)

- De gemeenteraad stelde het nieuwe economisch beleidsplan vast;
- We zijn gestart met de revitalisering van het bedrijventerrein Gendt-Bemmel. Hiervoor zetten we het gevelstimuleringsfonds in. Daarnaast legden de ondernemers tuinvakken aan en realiseerden camerabewaking;
- Samen met de ondernemers zijn de bedrijfsinvesteringszones (BIZ) op De Houtakker en het terrein Gendt-Bemmel verder doorontwikkeld in collectieven. Voor het terrein Pannenhuis bereidden we een BIZ voor. De ondernemers daar hebben een subsidieverzoek (aan provincie) m.b.t. verduurzaming voorbereid;
- Samen met Centrum Management Lingewaard hebben we leegstand in de winkelcentra van Huissen, Bemmel en Gendt gemonitord. Alleen in Bemmel is sprake van oplopende leegstand. Samen met winkeliersverenigingen maakten we een toeristische plattegrond. Ook overlegden we over mogelijkheden voor toekomstige versterking, zoals betrokkenheid van vastgoedeigenaren en de totstandkoming van een BIZ;
- In regionaal verband is een atlas Binnensteden en Dorpskernen gemaakt. Die vormt het vertrekpunt voor het uitwerken van een toekomstbestendig voorzieningenniveau. Dit maakt deel uit van de regionale opgave ontspannen regio en het speerpunt bruisende binnensteden en krachtige kernen;
- In het kader van de regionale opgave productieve regio hebben we bijgedragen aan de verkenning 'economie van de toekomst'. Die verkenning behandelt het borgen van de economische opgaven in de regionale strategie voor verstedelijking. Voor een goede aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt is de Human Capital Agenda vastgesteld.

Werkgelegenheid en ontwikkelruimte op onze bedrijventerreinen (doel 2)

- We gingen door met de 'rode loper aanpak'. Hiermee begeleiden we ondernemers actief bij het realiseren van hun bedrijfsvestiging. We verkochten geen nieuwe bedrijfskavels omdat die (nog) niet beschikbaar zijn. Wel zijn enkele bestaande bedrijfsvestigingen uitgebreid;
- Met de provincie bereikten we overeenstemming over voorwaarden waaronder de planontwikkeling voor uitbreiding van Agropark (Agropark III van 12 ha.) kan worden voortgezet. Belangrijkste voorwaarde is dat De Kamervoort beschikbaar blijft als reserve voor glastuinbouw. Dit is conform onze gebiedsvisie voor NEXTgarden;
- Uit het monitoren van het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) bleek een teruglopend aanbod aan bedrijventerrein in de regio. Ook remt de congestie in het energienet verduurzamingsinitiatieven. Actualisatie van de regionale afspraken is gestart. Vanuit de provincie is een verkenning gestart naar mogelijkheden voor intensievere benutting van bestaande terreinen.

Ondernemersklimaat en dienstverlening aan ondernemers (doel 3)

- We gingen door met de samenwerking met ondernemers-collectieven en:
  - organiseerden periodiek overleg gericht op afstemming en gezamenlijk opereren;
  - hielden themabijeenkomsten;
  - organiseerden activiteiten voor lokale inkoop;
  - communiceerden gezamenlijk extern via bijvoorbeeld nieuwsbrief en sociale media;
  - adviseerden bij het beheer van ondernemersfondsen;
- We handhaafden het niveau van dienstverlening. Intern hebben we besproken hoe de dienstverlening komende jaren in de organisatie breder kan worden ingebed;
- In regionaal verband hebben we bijgedragen aan het speerpunt bruisende binnensteden en krachtige kernen uit de regionale agenda, voor wat betreft de digitalisering van het MKB als onderwerp uit de MKB-deal. Zie ook onder doel 1.

Recreatie en toerisme (doel 4)

- De samenwerking met Overbetuwe, TVAN en het Bureau Toerisme in de Betuwe is voortgezet. Het Bureau Toerisme onderhoudt de website Welkom in de Betuwe met informatie over onder meer musea, erfgoed, horecagelegenheden en wandel-/fietsroutes. Het bezoekersaantal van fort Pannerden ondervindt een positief effect van de vermelding op de werelderfgoedlijst en het lidmaatschap van de museumvereniging. Ca. 15.500 mensen bezochten het fort. Dit is nog niet het niveau van vóór de Corona-maatregelen maar wel 25% meer dan in 2021;
- De actualisatie van de nota Recreatie en Toerisme samen met Overbetuwe is later opgestart in verband met een ontstane vacature in Overbetuwe. De nota wordt in 2023 afgerond;
- Met de werkgroep promotie en toerisme vanuit CML gaven we een plattegrond uit van de drie winkelkernen, gecombineerd met de toeristische trekkers en activiteiten. Dit om toeristen en bezoekers naar de kernen te trekken;
- Het wandelnetwerk is, vergelijkbaar met het fietsknooppuntennetwerk, met bebording en digitaal zichtbaar gemaakt. Voor de veerdienst Bemmel – Ooij is de gemeenteraad in april 2023 geïnformeerd, dat door het ontbreken van een exploitant de inspanningen zijn gestaakt. De financiële gevolgen hiervan vindt u niet in dit jaarverslag maar later in de 1e Turap 2023 / de begroting 2024.

NEXTgarden (doel 5)

- De positie en profilering van NEXTgarden is in de regionale strategie voor verstedelijking geborgd. NEXTgarden maakt ook deel uit van de aanvraag voor de Regiodeal. Hierin zijn verduurzaming en de beleving van tuinbouw met elkaar verbonden;
- Met 15 partijen ondertekenden we een samenwerkingsovereenkomst om de doelstelling voor een energieneutraal tuinbouwcomplex in 2030 concreet te maken. Daarnaast is gewerkt aan het warmtenet. Daarvoor is een totaalplan in ontwikkeling dat het perspectief schetst voor alle betrokken partijen. Het beleidskader voor de uitwerking van ondergrondse Hoge Temperatuur Opslag (HTO) is afgestemd met de provincie;
- Voor onderzoek naar een Horti Meetingpoint is subsidie aangevraagd bij de provincie, in het kader van het Europees Landbouw Fonds voor Plattelandsontwikkeling. In de aanvraag voor de Regiodeal is de beleving van tuinbouw verwerkt. Subsidie is toegekend voor afgerond € 100.000. Dit is voor de ontwikkeling van een regionaal kennisnetwerk voor de tuinbouw in een energieneutrale omgeving en dat vorm te geven in een meetingpoint;
- Voor de Regiodeal hebben we een projectvoorstel ingediend voor een Sustainable Innovation Hub op NEXTgarden onder het programmalijn sterke bedrijventerreinen. Vanuit NEXTgarden wordt werken en wonen met elkaar verbonden door innovatie, productie en distributie van duurzame energie. De Sustainable Innovation Hub draagt bij aan de andere programmalijnen brede welzijn en wijken.
- Voor de extensiveringsgebieden is de mogelijkheid voor functieverandering gehandhaafd. Voor de Rietkamp wordt de gebiedsvisie uitgewerkt tot een ontwikkelplan (in 2023).

Wat heeft het gekost?

Tabel baten en lasten

Per taakveld zijn de **lasten (-)** en **baten (+)** van de producten (afgerond op € 1.000) opgenomen.

3	Economie	Rekening 2022	Begroot 2022 na wijz.	Begroot 2022 primitief
3.1	**Economische ontwikkeling**	**-1.133**	**-1.108**	**-933**
60301	Samenwerkingsverbanden	-725	-684	-642
60302	Economische ontwikkeling	-408	-424	-291
3.2	**Fysieke bedrijfsinfrastructuur**	**-2.360**	**-3.139**	**-2.764**
60304	Industrieterreinen	-2.360	-3.139	-2.764
3.3	**Bedrijvenloketten bedrijfsregelingen**	**-167**	**-200**	**-200**
60305	Bedrijvenloket	-132	-132	-132
60306	Straatmarkten	-35	-68	-68
3.4	**Economische promotie**	**-340**	**-375**	**-375**
60307	Toerisme	-207	-235	-235
60308	Kermis	-126	-135	-135
60309	Economische promotie	-7	-5	-5
	Totaal lasten	**-4.000**	**-4.822**	**-4.272**
3.1	**Economische ontwikkeling**	**56**	**26**	
60302	Economische ontwikkeling	56	26	0
3.2	**Fysieke bedrijfsinfrastructuur**	**2.604**	**2.825**	**2.825**
60304	Industrieterreinen	2.604	2.825	2.825
3.3	**Bedrijvenloketten bedrijfsregelingen**	**19**	**20**	**20**
60306	Straatmarkten	19	20	20
3.4	**Economische promotie**	**221**	**214**	**214**
60307	Toerisme	111	94	94
60308	Kermis	110	120	120
	Totaal baten	**2.900**	**3.085**	**3.059**
	Saldo baten en lasten	**-1.100**	**-1.737**	**-1.213**
69803	Onttrekkingen reserves	399	563	0
69803	Toevoegingen reserves	-583	-71	0
	Saldo inclusief mutaties reserves	**-1.285**	**-1.245**	**-1.213**

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Bij de bouwgrondexploitatie vindt budgetbeheer plaats op basis van exploitatiebegrotingen over meerdere jaren. Bij verschuiving in de jaarschijven worden de begrotingen daarom niet bijgesteld. Deze verschuivingen kunnen wel leiden tot verschillen ten opzichte van de begrote baten en lasten. Door de verrekening met de toe- of afname van de boekwaarde is er per saldo geen verschil.
De hier in de jaarrekening opgenomen toelichting is daarom beperkt tot significante afwijkingen van de bouwgrondexploitaties die geen budgettair neutraal saldo hebben voor 2022.
De voortgang van de bouwgrondexploitaties wordt toegelicht in de paragraaf Grondbeleid.

bedragen x € 1.000	**Voordeel**	**Nadeel**	**I/S**
Agropark, Huissen Er is een verplichte winstneming verwerkt. De winst komt ten gunste van de reserve grondexploitatie.	87		I
Pannenhuis II, Huissen Er is een verplichte winstneming verwerkt. De winst komt ten gunste van de reserve grondexploitatie.	194		I
Houtakker II, Bemmel Er is een verplichte winstneming verwerkt. De winst komt ten gunste van de reserve grondexploitatie.	190		I
NEXTgarden programma In 2022 is € 120.961 besteed aan het programma NEXTgarden. Omdat voor het programma provinciale en gemeentelijke middelen beschikbaar zijn en de besteding in 2022 provinciale middelen betreft, is het resultaat voor de gemeente budgetneutraal. Het restantbudget voor NEXTgarden in 2023 (inclusief de reserve) bedraagt € 815.986.	121	121	I
NEXTgarden toekomstvisie Er was € 375.000 begroot terwijl de werkelijke uitgaven € 225.000 zijn geweest. Per saldo een voordeel van € 150.000. Omdat deze kosten worden gedekt door een onttrekking aan de algemene reserve komt een gelijk bedrag als nadeel terug bij het onderdeel mutaties reserves.	150		I

Mutaties in de reserves

bedragen x € 1.000	**Voordeel**	**Nadeel**	**I/S**
Na actualisatie van de grondexploitaties blijkt dat het resultaat bij complex Bergerden positiever uitvalt. De verliesvoorziening Bergerden is met € 42.000 verlaagd. Dit bedrag wordt toegevoegd aan de reserve grondexploitatie. De verlaging was niet voorzien in de begroting. Gelijksoortige voordelen zijn behaald op taakveld 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur.		42	I
Op grond van de gerealiseerde resultaten is voor de grondexploitaties Agropark, Houtakker II en Pannenhuis II tussentijds winst genomen. Het gaat om € 87.000 voor Agropark, € 190.000 voor Houtakker en € 194.000		471	I

voor Pannenhuis. De winsten zijn toegevoegd aan de reserve grondexploitatie. Gelijksoortige voordelen zijn behaald op taakveld 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur.			
Er was een onttrekking aan de algemene reserve begroot als dekking voor de kosten van NEXTgarden-toekomstvisie. Er was € 375.000 begroot terwijl op basis van de werkelijke uitgaven maar € 225.000 is onttrokken. Per saldo een nadeel van € 150.000.		150	I

Beleidsnota's

Economisch beleidsplan (2022)
Nota toerisme en recreatie Lingewaard en Overbetuwe 2016 - 2022
Regionaal Programma Werklocaties (2020)
Strategische visie NEXTgarden (2021)
Gebiedsvisie NEXTgarden (2021) NEXTgarden (2021)
Beleid huisvesting internationale medewerkers (2022)

4. Onderwijs

Onder dit programma vallen de kinderopvang, het basisonderwijs, bewegingsonderwijs, onderwijshuisvesting, voor- en vroegschoolse educatie, onderwijsachterstandenbeleid, passend onderwijs, leerplicht, leerlingenvervoer en volwasseneneducatie.

Wat hebben we bereikt?

Doel 1. Kinderen en jongeren ontwikkelen zich prettig gedurende hun schoolperiode. Er is een netwerk van ketenpartners dat zorgt voor goede preventie en dat actief inspringt als dat nodig is.

- We bereikten dat het netwerk van ketenpartners elkaar steeds beter weet te vinden. Dit draagt bij aan de integrale ondersteuningsstructuur voor kinderen van 0 tot 12;
- We vergrootten de kwaliteit van de ondersteuning in de taalontwikkeling van jonge kinderen.

Doel 2. Goede gebouwen voor scholen die voldoen aan de huisvestingseisen.

- We gaven uitvoering aan het Integraal Huisvestingsplan voor OBC Bemmel, IKC Het Sterrenbos, IKC de Vonkenmorgen en IKC De Doornick. Ook zijn wij bezig geweest met de uitbreiding van IKC Binnenste Buiten: deze basisschool valt buiten het IHP.

Doel 3. 99,1% van de leerlingen tot 23 jaar behaalt een startkwalificatie en maximaal 8 leerlingen per 1.000 inwoners is ongeoorloofd afwezig.

- Absoluut verzuim: 0, relatief verzuim: 12 per 1000 en 98,9% van de leerlingen behaalde een startkwalificatie.

Doel 4. Het taboe rondom laaggeletterdheid doorbreken, bewustwording hieromtrent creëren en het aantal laaggeletterden verminderen.

- We hebben het bewustzijn bevorderd door het thematisch aandacht besteden aan laaggeletterdheid en het herkennen van laaggeletterdheid.

Wat hebben we gedaan?

Basisonderwijs, kinderopvang, leerlingenvervoer (doel 1 en 3)

- We subsidieerden voor het eerst pedagogisch beleidsmedewerkers voorschoolse educatie in de kinderopvang bij SKAR, kinderopvang de Linge en Kinderopvang Zonnekinderen. Hiervoor ontvingen wij middelen van het Rijk. Deze inzet draagt bij aan een integrale ondersteuningsstructuur voor kinderen van 0 tot 12 jaar;
- Bij alle kinderopvangorganisaties controleerde onderwijsbureau Sardes de VVE op kwaliteit. Uit deze audit bleek dat de VVE-kwaliteit op alle verschillende gecontroleerde onderdelen voldoet. Het pedagogisch handelen kwam het meest positief uit de controle. De meeste ruimte voor verbetering zat in doorgaande lijn en ouderbetrokkenheid en biedt daarmee ruimte om te sturen op ouderbetrokkenheid;
- We implementeerden de Peutermonitor van Innovatie013 in onze gemeente. Deze monitor gebruikten we voor subsidievaststelling voor peuteropvang en voorschoolse educatie;
- We gaven uitvoering aan het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) door deze middelen in te zetten voor groepshulpen VVE in de kinderopvang, gezinscoaches Rijnstad, regionale verzuimcoaches, maatwerk voor thuiszitters, School's Cool en netwerkbijeenkomsten;
- We stuurden op een goede verhouding tussen de inzet van ouders en de inzet van leerlingenvervoer door ouders te vragen om minimaal 2 dagdelen hun kinderen zelf te vervoeren. In 2022 hebben 29 ouders meer dan 2 dagdelen zelfstandig gereden op declaratiebasis;

- Met de samenwerkingsverbanden Passend Wijs en de Verbinding werkten wij samen om ieder kind een passende onderwijsplek te bieden. De afspraken daarvoor staan in het Ondersteuningsplan het Samenwerkingsverband. Wij voerden deze afspraken samen uit en stemden daarmee af over de verbinding onderwijs-jeugdhulp.

Onderwijshuisvesting (doel 2)

- We spraken met de schoolbesturen af om in de loop van 2023 te overleggen over de volgende termijn van het Integraal Huisvestingsplan;
- We rondden de planvorming en aanbesteding van het werk van de uitbreiding van IKC Binnenstebuiten af. Begin 2023 voeren we de werkzaamheden uit. Het schoolbestuur is daarbij de bouwheer/opdrachtgever en wij faciliteren de uitvoering;
- We boekten voortgang op alle projecten uit het IHP. Terwijl verschillende ontwikkelingen ervoor zorgen dat de realisatie van schoolgebouwen steeds lastiger wordt. Bijvoorbeeld door de stijgende kosten van bouwmaterialen, de stikstofvraagstukken, de problematiek met aansluitingen op het elektriciteitsnet en het onvoldoende beschikbaar zijn van tijdelijke huisvesting. Deze vertragende omstandigheden brengen risico's voor de voortgang mee. De voortgang die we boekten op de projecten uit het IHP:
    - Voor het schoolgebouw van OBC Bemmel maakten wij een Voorlopig Ontwerp;
    - Voor de sporthal van het OBC Bemmel kijken we of grootschalige renovatie van de huidige sporthal mogelijk is in plaats van nieuwbouw;
    - Voor IKC de Doornick startten wij met het ontwerpproces en is het bouwteam gestart;
    - Voor IKC de Vonkenmorgen rondden wij de locatiestudie af en is de uitvraag voor het projectmanagement gedaan;
    - Voor IKC Het Sterrenbos zijn wij bezig om het programma van eisen af te ronden. Hierna doen we een uitvraag naar een bouwprojectmanager, architect en adviseurs.
- We droegen alle schoolgebouwen, op één na, juridisch in eigendom over aan de schoolbesturen. In 2023 dragen we ook de laatste school in eigendom over.

Laaggeletterdheid (doel 4)

- We besteedden bij de landelijke themaweken expliciet aandacht aan laaggeletterdheid;
- Alle taalvrijwilligers zijn getraind op het herkennen van en ondersteunen bij laaggeletterdheid;
- We breidden het lezerspanel van de gemeente Lingewaard uit met ervaringsdeskundigen. Ook is een taaldocent van een van onze taalaanbieders betrokken bij het lezerspanel;
- De inspanningen en de resultaten zijn nog niet allemaal geëvalueerd vanwege gebrek aan capaciteit.

Wat heeft het gekost?

Tabel baten en lasten

Per taakveld zijn de **lasten (-)** en **baten (+)** van de producten (afgerond op € 1.000) opgenomen.

4	Onderwijs	Rekening 2022	Begroot 2022 na wijz.	Begroot 2022 primitief
4.1	**Openbaar basisonderwijs**	**-48**	**-44**	**-44**
60401	Openbaar basisonderwijs	-48	-44	-44
4.2	**Onderwijshuisvesting**	**-2.346**	**-2.670**	**-2.072**
60402	Bijzonder basisonderwijs	-141	-127	-155
60403	Onderwijshuisvesting	-2.205	-2.543	-1.917

4	Onderwijs	Rekening 2022	Begroot 2022 na wijz.	Begroot 2022 primitief
4.3	**Onderwijsbeleid en leerlingzaken**	**-2.306**	**-2.322**	**-2.069**
60404	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-1.249	-1.240	-1.009
60405	Leerlingenvervoer	-1.037	-1.067	-1.045
60406	Volwasseneducatie	-20	-15	-15
	Totaal lasten	**-4.700**	**-5.036**	**-4.185**
4.2	**Onderwijshuisvesting**	**33**	**528**	**3**
60403	Onderwijshuisvesting	33	528	3
4.3	**Onderwijsbeleid en leerlingzaken**	**774**	**729**	**552**
60404	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	764	729	552
60406	Volwasseneducatie	10	0	0
	Totaal baten	**807**	**1.257**	**555**
	Saldo baten en lasten	**-3.895**	**-3.780**	**-3.630**
	Onttrekkingen reserves	0	0	0
69804	Toevoegingen reserves	0	0	0
	Saldo inclusief mutaties reserves	**-3.895**	**-3.780**	**-3.630**

4.2 Onderwijshuisvesting

bedragen x € 1.000	Voordeel	Nadeel	I/S
Onderwijshuisvesting Het incidentele nadeel betreft de voorbereidingskosten van de projecten uit het IHP die niet geactiveerd mogen worden. Dit zijn kosten voor voorbereidingswerkzaamheden tot aan de uitvoering, met uitzondering van het ontwerptraject. Het nadeel wordt deels gecompenseerd vanuit het BTW-compensatiefonds. Daarnaast waren er geen aanvragen voor de eerste inrichting onderwijsleerpakket en meubilair voor scholen. Ook waren de kosten voor reparaties en schades aan schoolgebouwen beperkt.		157	I
Er is een incidenteel voor- en nadeel ontstaan door de toekenning van de SUVIS-subsidie aan verschillende schoolbesturen. Het Rijk kent deze subsidie toe aan de schoolbesturen. De gemeente ontvangt de subsidie van het Rijk en betaalt deze door aan de schoolbesturen. De gemeente fungeert hierbij alleen als doorgeefluik. Doordat scholen later starten met de aanpassingen schuiven de ontvangsten en de doorbetalingen door naar 2023.	424	424	I

Beleidsnota's

Beleidsnotitie Visie Integraal Kind Centrum gemeente Lingewaard (2015)
Beleidsnota leerlingenvervoer ‘Samen kom je verder’ (2014, aangepast in 2018)
Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (2019)
Beleidsplan sociaal domein "Iedereen hoort erbij!"(2021)

5. Sport, cultuur en recreatie

Onder dit programma vallen taken op het gebied van cultuur, kunst, sport, erfgoed, groen en openluchtrecreatie. De economische component van recreatie en toerisme (zoals promotie en toeristenbelasting) valt onder programma 3 en de ruimtelijke component van recreatie, zoals het aanleggen van recreatieve routes, valt onder programma 8.

Wat hebben we bereikt?

Doel 1. Gezonde inwoners en een samenleving waarin jong en oud mee kan doen doordat we een passend aanbod aan sportieve, culturele en recreatieve activiteiten en voorzieningen in de directe leefomgeving van onze inwoners bieden.

- We hebben sportdeelname bevorderd door het verruimen van de Meedoenregeling;
- We stimuleerden een verdere professionalisering van de werkvelden Sport en Cultuur door het overhevelen van het werkgeverschap van cultuur- en sportcoaches.

Doel 2. Aantrekkelijkere en betaalbare maatschappelijke accommodaties in Lingewaard waarin voldoende ruimte is voor onze verenigingen en maatschappelijke organisaties en waardoor multifunctioneel gebruik een goede bezetting is.

- Met onze (extra) verrichtte activiteiten vergrootten wij de aantrekkelijkheid en betaalbaarheid van onze accommodaties.

Doel 3. Versterken van de biodiversiteit en natuurwaarde in samenwerking met agrariërs, inwoners en natuurorganisaties.

- De Linge-zone is als belangrijke te versterken structuur opgenomen in het groen-blauw raamwerk van de Groene Metropoolregio. Dit biedt extra kansen om het versterken van deze Linge-zone concreet te maken in uitvoeringsprojecten.

Activiteiten	Meetbaar resultaat 2022	Verwacht resultaat	Behaald resultaat
Aanplanten inheems plantmateriaal	Percentage aanplant met inheems materiaal wanneer dit ruimtelijk wenselijk en leverbaar is.	80%	80%

Wat hebben we gedaan?

Sport en activering (doel 1)

- Met de werkgroepen vanuit het sportakkoord voerden we acties uit rondom meedoen, jeugd, vitale aanbieders, duurzame sportinfrastructuur en de 'open club gedachte'.
    - We pasten de Meedoenregeling op gebied van sport en cultuur aan;
    - We maakten een start met de organisatie van het "Special Sports Event 2023" in Lingewaard;
    - We zetten in Bemmel "Multisportief" op waarmee kinderen laagdrempelig kennis konden maken met het sportaanbod in Bemmel;
    - We bouwden het digitale platform "Lingewaardinbeweging" uit;
    - We organiseerden met de sportcoaches twee sportcafés waar alle betrokkenen kennis en ervaringen konden delen;
    - We zetten een samenwerkingsverband op met docenten betrokken bij bewegingsonderwijs;
    - We doorliepen een traject om meer meetbare gegevens te verzamelen. De eerste uitkomsten daarvan presenteerden we tijdens de raadsoriëntatieavond rondom sport in juni.

- We maten de motorische vaardigheden bij de jeugd in het primair onderwijs (op twee scholen na) met een MQ-scan;
- We traden op als gastgemeente voor het WK damesvolleybal;
- We startten met de realisatie van een lokaal sport/beweegakkoord 2.

(Sport)accommodaties (doel 1 en 2)

- Vanuit het maatschappelijk huisvestingsplan voor Huissen:
    - stelden we een Programma van Eisen voor een nieuwe sporthal op de Blauwenburcht op;
    - realiseerden we in de wijk Zilverkamp het Zilverhuus als ontmoetingsplek en renoveerden we het complex De Brink.
- We bereidden de uitbreiding, verduurzaming én het toegankelijk maken van SKC de Leemhof voor. We betrokken ook de intentie van de bibliotheek om hier onderdeel van uit te maken. We presenteerden het voorlopig en definitief ontwerp aan de huidige en nieuwe gebruikers. In 2023 starten we met de aanleg. We verkopen Villa Ganita, zodra de uitbreiding is gerealiseerd;
- Een werkgroep uit de kern Haalderen presenteerde, samen met de gemeente, een maatschappelijk accommodatieplan voor de kern Haalderen;
- Voor de binnensport implementeerden we de geharmoniseerde huurtarieven al in 2021. Voor de maatschappelijke accommodaties gebeurt dat fasegewijs en zijn alle overeenkomsten afgerond, op Angeren na. Door de harmonisatie buitensportaccommodaties nemen we dat mee in het op te stellen beleidsplan buitensportvelden. In 2023 volgt hier besluitvorming over;
- We actualiseerden een meerjaren investerings- en onderhoudsplan en werkten aan de nota standaardvoorzieningen en buitensportaccommodaties. Deze bouwstenen vormen de basis voor uitwerking met de buitensportverenigingen;
- Wat deden we extra:
    - We deden de voorbereidingen voor het versneld verduurzamen van de sportveldverlichting van zes sportparken;
    - We legden een nieuw waterhockeyveld aan op het sportpark van MHC Bemmel;
    - We startten met de uitvoering van de omvorming van sportcomplex De Poel in Angeren;
    - Voor de kernen Gendt en Huissen maakten wij maatwerkadviezen voor het energieneutraal én toegankelijk maken van de te behouden gebouwen;
    - We stelden de routekaart toegankelijkheid maatschappelijke gebouwen vast;
    - We ontwikkelden de subsidieregeling Tegemoetkoming Energiekosten voor sport- en cultuurorganisaties.

Kunst, cultuur en bibliotheek

- In februari is de Cultuurnota vastgesteld. Samen met het Cultureel Platform bepaalden we welke acties we wanneer gaan oppakken. We informeerden de raad met een informatienota over de planning van deze acties;
- We voerden vanuit de opgave 'ontspannen regio' regionaal gezamenlijk het Uitvoeringsplan Transformatievoorstel Cultuurregio 025 uit;
- We participeerden in het Pact van Loevestein en droegen daar financieel aan bij;
- We stimuleerden het behoud van gebouwd en landschappelijk erfgoed. Dat deden wij door voor negen monumenten voor in totaal € 55.000 aan subsidie te verstrekken;
- We zetten het overleg over de instandhouding van de veldoven in de Roswaard en over het beheer en gebruik van de voormalige steenoven in de Gendtse Polder voort;
- De monumentenprijs reikten we uit aan Stichting Gedenkpark Huissen Stad voor het onderhoud van de monumenten op de begraafplaats;
- Wat deden we extra:

- We hevelden het werkgeverschap van cultuur- en sportcoaches over van Stichting Welzijn Lingewaard naar Clink! en Stichting Sportservice Lingewaard;
- We startten met het Cultuurakkoord.

Speeltoestellen (doel 1)

- We voerden de verbetering van de speelvoorziening aan de Tuinlaan in Bemmel gedeeltelijk uit. In 2023 gaan we hiermee verder;
- We maakten meer schoolpleinen openbaar voor spelen en legden dit juridisch vast;
- Voor meer informatie verwijzen wij naar de paragraaf kapitaalgoederen, speeltoestellen/-tuinen.

Openluchtrecreatie (doel 1)

- We werkten mee aan een gezamenlijke aanpak van provincie, waterschap en andere gemeenten voor de promotie van de Waaldijk als recreatieroute in project 'gastvrije Waaldijk'.
  Daarnaast is een investeringsbedrag voor de uitvoering van fysieke maatregelen (herinrichting dijkvak) opgenomen in het investeringsplan.

Groen en biodiversiteit (doel 1 en 3)

- We voerden een kwaliteitsbeoordeling uit voor het centrum van Huissen en deze voldeed aan de criteria;
- We maaiden voor biodiversiteit en in 2023 gaan we hiermee verder;
- We plaatsten circa 50 mensen met afstand tot de arbeidsmarkt in het groenonderhoud;
- Vanuit het uitvoeringsprogramma landschap en biodiversiteit werkten we met inwonersgroepen aan de realisatie van beplantingsprojecten, het wegwerken van achterstallig onderhoud aan landschapselementen en aan training en opleiding van vrijwilligers;
- We werkten het groen-blauw raamwerk van de Groene Metropoolregio verder uit. Ook troffen we voorbereidingen voor het maken van een projectportfolio. Hierin nemen we projecten op die bijdragen aan natuur- en recreatiewaarde van het landschap;
- Wat deden we extra:
  - We inventariseerden het gebruik van gemeentegrond door derden in Gendt en Bemmel. Ook behandelden we verzoeken van inwoners om grond te kunnen verkopen. Bij de notaris passeerden 140 verkoopakten. In 69 gevallen was er sprake van verjaring. Na aftrek van de kosten is de beoogde bezuiniging van € 200.000 (over de periode 2020 t/m 2023) nu al bereikt.
- Voor meer informatie verwijzen wij u naar de paragraaf kapitaalgoederen, openbaar groen.

Wat heeft het gekost?

Tabel baten en lasten

Per taakveld zijn de **lasten (-)** en **baten (+)** van de producten (afgerond op € 1.000) opgenomen.

5	Sport, cultuur en recreatie	Rekening 2022	Begroot 2022 na wijz.	Begroot 2022 primitief
5.1	**Sportbeleid en activering**	**-711**	**-715**	**-585**
60501	Sportbeleid en activering	-711	-715	-585
5.2	**Sportaccommodaties**	**-3.787**	**-3.857**	**-3.807**
60502	Binnensportaccommodaties	-681	-704	-704
60503	Buitensportaccommodaties	-383	-402	-402
60504	Zwembaden	-493	-494	-494

5	Sport, cultuur en recreatie	Rekening 2022	Begroot 2022 na wijz.	Begroot 2022 primitief
60505	Binnensportacc. - Beheer & Onderh.	-902	-815	-765
60506	Buitensportacc. - Beheer & Onderh.	-1.328	-1.442	-1.442
5.3	**Cultuurpresentatie en cultuurproductie**	**-485**	**-529**	**-407**
60508	Vormings- en ontwikkelingswerk	-204	-231	-231
60509	Cultuur	-249	-266	-144
60510	Kunst in de openbare ruimte	-32	-32	-32
5.5	**Cultureel erfgoed**	**-91**	**-115**	**-95**
60511	Monumenten & Archeologie	-66	-87	-67
60512	Oudheidkunde	-25	-28	-28
5.6	**Media**	**-878**	**-878**	**-878**
60513	Bibliotheken	-878	-878	-878
5.7	**Openbaar groen en (openlucht)recreatie**	**-4.212**	**-4.230**	**-4.145**
60514	Natuur en landschap	-206	-203	-203
60515	Recreatieve voorzieningen	-124	-177	-177
60516	Speelvoorzieningen	-283	-304	-304
60517	Dierenparken	-94	-54	-34
60518	Groen- en reststroken	-129	-173	-138
60519	Hondenuitlaatstroken	-161	-173	-173
60520	Onderhoud openbaar groen	-2.400	-2.334	-2.334
60521	Evenementen	-321	-331	-301
60522	Park Lingezegen	-291	-279	-279
60523	Watergangen / onderhoud	-203	-202	-202
	Totaal lasten	**-10.164**	**-10.324**	**-9.917**
5.1	**Sportbeleid en activering**	**124**	**126**	**2**
60501	Sportbeleid en activering	124	126	2
5.2	**Sportaccommodaties**	**1.118**	**1.211**	**1.161**
60502	Binnensportaccommodaties	561	525	525
60503	Buitensportaccommodaties	203	227	227
60504	Zwembaden	194	192	192
60505	Binnensportacc. - Beheer & Onderh.	131	150	100
60506	Buitensportacc. - Beheer & Onderh.	29	117	117
5.3	**Cultuurpresentatie en cultuurproductie**		**2**	**2**
60508	Vormings- en ontwikkelingswerk	0	2	2
5.5	**Cultureel erfgoed**	**19**	**19**	
60511	Monumenten & Archeologie	19	19	0
5.6	**Media**	**6**	**6**	**6**
60513	Bibliotheken	6	6	6
5.7	**Openbaar groen en (openlucht)recreatie**	**381**	**199**	**144**

5	Sport, cultuur en recreatie	Rekening 2022	Begroot 2022 na wijz.	Begroot 2022 primitief
60514	Natuur en landschap	20	12	12
60515	Recreatieve voorzieningen	11	26	26
60516	Speelvoorzieningen	38	0	0
60517	Dierenparken	37	20	0
60518	Groen- en reststroken	264	128	93
60520	Onderhoud openbaar groen	11	0	0
60521	Evenementen	0	13	13
	Totaal baten	**1.648**	**1.563**	**1.315**
	Saldo baten en lasten	**-8.516**	**-8.760**	**-8.602**
69805	Onttrekkingen reserves	156	147	132
69805	Toevoegingen reserves	-30	-22	-22
	Saldo inclusief mutaties reserves	**-8.390**	**-8.634**	**-8.491**

5.2 Sportaccommodaties

bedragen x € 1.000	Voordeel	Nadeel	I/S
Buitensport beheer De kapitaallasten van de buitensport zijn lager dan geraamd. Dit komt omdat de faciliteiten bij de Schalkshof in boekjaar 2022 financieel nog niet zijn afgewikkeld. Hierdoor kan de investering nog niet worden geactiveerd en schuift de startdatum een jaar vooruit.	103		I
De verwachting was dat € 609.000 zou worden uitgegeven aan SPUK-buitensport activiteiten. Deze budgetten maken deel uit van het Onderhoudjaarplan voor planmatig onderhoud. In werkelijkheid is slechts € 164.000 uitgegeven. Niet alle onderhoudsactiviteiten zijn verricht. De te ontvangen SPUK-uitkering is daardoor € 80.000 lager dan begroot.		80	I
Binnensport beheer De verwachting was dat € 721.000 zou worden uitgegeven aan SPUK-binnensport activiteiten. In werkelijkheid is € 553.000 uitgegeven. Deze budgetten maken deel uit van het Onderhoudjaarplan voor planmatig onderhoud. Niet alle onderhoudsactiviteiten zijn verricht. Enkele werkzaamheden zijn nog in voorbereiding. De te ontvangen SPUK-uitkering is daardoor € 88.000 lager dan begroot		88	I

5.7 Openbaar groen en (openlucht0recreatie

bedragen x € 1.000	Voordeel	Nadeel	I/S
Recreatieve voorzieningen Bij de kadernota 2022 is budget gevraagd voor de aanleg van parkeervoorzieningen rondom het Zwanenbad. Deze zijn aangelegd.	61		I

bedragen x € 1.000	Voordeel	Nadeel	I/S
Verkoop reststroken Na aftrek van de kosten is er een positief resultaat uit de verkoop van de reststroken. Hiermee is de beoogde bezuiniging van € 200.000 (over de periode van 2020 t/m 2023) nu al bereikt.	129		I
Onderhoud openbaar groen Deze hogere kosten in 2022 kenden twee redenen: 1. De dieselprijzen waren hoger. 2. De periode van water geven is verlengd (vanwege de zomer) en er was meer droogte.		69	I

Beleidsnota's

Visie Beeldende Uitingen in de Openbare Ruimte Lingewaard (2012)
Groenfonds 2015 en addendum (2021)
Evaluatie sociaal-cultureel en maatschappelijk accommodatiebeleid (2016)
Nota toerisme en recreatie Lingewaard en Overbetuwe 2016 - 2022 (2016)
Bomenlijst 2018
Uitvoeringsprogramma Landschap en Biodiversiteit 2019-2023 (2018)
Contourennota accommodatie- en vastgoedbeleid (2019)
Beleidsplan spelen (2019)
Cultuurnota 'Beleef kunst en cultuur in Lingewaard' (2022)
Sportbeleid gemeente Lingewaard 'Goed in beweging' (2021)
Beleidsplan sociaal domein 'Iedereen hoort erbij!' (2021)

6. Sociaal domein

Dit programma richt zich op alle inspanningen op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning, de Participatiewet en de Jeugdwet. Welzijn, preventie, armoedebeleid en schuldhulpverlening maken ook deel uit van dit programma. Daarnaast richt het zich op het faciliteren van inwonersinitiatieven.

Wat hebben we bereikt?

indicator	Meetbaar resultaat 2022	Verwacht resultaat	Behaald resultaat
Lingewaard Doet	Aantal gerealiseerde ideeën	35	29
Inwonersinitiatieven	Aantal maatschappelijke initiatieven	16	15

De afgelopen jaren besteedden wij extra aandacht aan het bestrijden van armoede. Wij denken dat deze indicator bijdraagt aan het bieden van zicht op deze (extra) inzet.

indicator	Meetbaar resultaat 2022	Behaald resultaat
Energietoeslag	Aantal bereikte huishoudens	1775
Voedselbank	Aantal wekelijks verstrekte voedselpakketten	92
Stichting Leergeld Oost Betuwe	Aantal ondersteunde kinderen Aantal verstrekkingen	123 207
Meedoenregeling	Aantal inwoners die er gebruik van maakten	967
Kindpakket	Aantal kinderen die werden bereikt	497
Volledige vergoeding van Zwemdiploma A	Aantal kinderen waarbij zwemdiploma A volledig is vergoed	51

Doel 1. Inwoners kunnen naar vermogen langer zelfstandig thuis wonen en deelnemen aan het maatschappelijk leven.

- We zijn weer een stap dichterbij het certificaat voor dementievriendelijke gemeenten;
- Met de inzet van ouderenadviseurs en de versterking van het mantelzorgsteunpunt, verbeterden we onze mantelzorgondersteuning;
- Door de inzet van de wijk-ggz kwamen inwoners met psychische kwetsbaarheid eerder in beeld en konden zij worden ondersteund;
- In Huissen is een plek gerealiseerd waar inwoners met psychische kwetsbaarheid terechtkunnen voor ontmoetingen en lichte hulpvragen.

Doel 2. Het aantal mensen in de bijstand verlagen door meer uitkeringsgerechtigden aan het werk te helpen.

- We beëindigden over het hele jaar 116 uitkeringen. Bij 28% daarvan beëindigden we de uitkering vanwege instroom naar werk. Andere belangrijke redenen voor beëindiging van de uitkeringen waren:
    - Het vergaren van ander inkomen, zoals een arbeidsongeschiktheidsuitkering;
    - Verhuizing naar een andere gemeente.

Doel 3. Kinderen en jongeren groeien gezonder en veiliger op en hebben voldoende mogelijkheden om zich te ontwikkelen.

- In Lingewaard zetten we, net als voorgaande jaren, belangrijke stappen om voor de jeugd te komen tot een passend en eenvoudig zorglandschap. Zo zijn we gestart met gezinscoaches op

school en in de kinderopvang. Ook hebben we het preventieve aanbod voor jeugd en jongeren uitgebreid.

Doel 4. De kosten in het sociaal domein met betrekking tot de Jeugdwet, WMO, Participatiewet binnen de kaders van de Taskforce stabiliseren en daar waar afgesproken terugdringen door het implementeren van de Taskforcemaatregelen.

- We zetten de laatste stappen om de Taskforcemaatregelen zo goed mogelijk te implementeren. De gemeenteraad is twee keer met een voortgangsrapportage geïnformeerd over de resultaten.

Doel 5. De leefbaarheid in de buurt of stad/ dorp verbeteren door het stimuleren van minimaal 16 inwonersinitatieven en de inzet van Lingewaard doet.

- We startten Lingewaard Doet Doornenburg en Huissen. Van de 30 aangemelde ideeën, bleek 1 initiatief financieel niet haalbaar. De meeste plannen zijn al volledig uitgevoerd, anderen lopen door tot in het voorjaar van 2023. En er startten 15 mooie inwonersinitiatieven.

Doel 6. Inwoners en platforms faciliteren bij het opstellen en uitvoeren van hun dorps- en wijkontwikkelplannen.

- Voor Doornenburg sloten wij een Dorpendeal met de provincie. Hiermee hebben wij meerjarige afspraken gemaakt over uitvoering van het dorpsontwikkelplan en bijbehorende gelden;
- De inwonersorganisaties waren volop bezig met de uitwerking van hun plannen.

Wat hebben we gedaan?

Wmo

- We startten het onderzoek naar algemene voorzieningen voor dagactiviteiten;
- We werkten hard aan het thema eenzaamheid. Door actieve werving vonden meer ouderen de weg weer terug naar aantrekkelijke activiteiten in de verschillende woonkernen. Stichting Welzijn Lingewaard en Seniorennetwerk Lingewaard werkten daarvoor samen om ouderen te bereiken met ouderenadviseurs;
- Ondanks de coronaperiode ging het in Gendt en Bemmel goed met het vrijwilligersvervoer. Voor Huissen keken we naar mogelijkheden om dit te organiseren;
- We organiseerden de training “Samen Dementievriendelijk” voor onze inwoners. We deden regionaal samen onderzoek naar de behoefte aan dagactiviteiten voor dementerenden;
- We startten een pilot met een strippenkaart voor respijtzorg. We evalueren deze pilot in 2023;
- We vereenvoudigden de aanvraag van het mantelzorgcompliment door de aanvraagperiode te verruimen en door het aanvraagformulier makkelijker te maken;
- In het najaar evalueerden we de inzet van de wijk-ggz. De wijk-ggz bleek een belangrijke schakel tussen veiligheid, ggz en het sociaal domein;
- In mei opende het Zilverhuus officieel haar deuren. De inwoners van de Zilverkamp realiseerden hun wens om een huiskamer/ontmoetingsplek in de wijk op te zetten. In het Zilverhuus is er onder andere een open inloop voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid. De open inloop draait met de inzet van vrijwilligers en/of ervaringsdeskundigen en biedt ruimte voor lotgenotencontacten en psycho-educatie;
- We formaliseerden de samenwerking binnen onze lokale zorg- en veiligheidsstructuur met onze partners met een convenant. Zo kunnen we informatie op een goede manier met elkaar delen;
- We bereidden de decentralisatie van Beschermd Thuis conform de regionale samenwerkingsafspraken en convenant verder voor. Het doel is om vanaf 2024 Beschermd Thuis decentraal uit te kunnen voeren. 2023 is daarvoor een overgangsjaar.

Participatie

- We startten met de implementatie van de Participatierotonde, waarbij we alle afslagen betrokken. Dit deden we in afstemming met onze samenwerkingspartners en rekening houdend met regionale afspraken. We kwamen erachter dat het met deze implementatie niet mogelijk was om alleen de focus te houden op uitkeringsgerechtigden die binnen een jaar aan het werk kunnen;
- We stimuleerden werkgevers met instrumenten zoals proefplaatsing, jobcoaching en loonkostensubsidie. Om zo kandidaten uit het landelijke doelgroepenregister een kans te geven;
- We realiseerden een passende werkplek voor inwoners met een advies indicatie beschut werk. Het leidde daarbij in de praktijk niet altijd tot een beschut werk-werkplek, maar wel tot een passende werkplek voor de inwoner;
- Met regionale mobiliteitsteams, inzet vanuit het WSP en de afronding van het project ESF REACT-EU spanden wij ons gericht in om meer kwetsbare werkzoekenden aan het werk te helpen en uitvoering te geven aan COVID-19 maatregelen. Het ESF REACT-EU project was een Europees gesubsidieerde regionaal gezamenlijke aanpak gericht op het aan het werk helpen en houden van kwetsbare werkenden. In het bijzonder gericht op kwetsbare werkenden vanwege COVID-19;
- We startten met de uitvoering van de nieuwe Wet inburgering. We boden 24 nieuwe Lingewaarders een passend inburgeringsaanbod;
- We hebben 86 statushouders gehuisvest. Hiermee hebben we de achterstand voor een groot gedeelte ingehaald.

Jeugd (doel 3)

- We spraken samen met diverse partners uit de jeugdbeschermingsketen een nieuwe werkwijze af voor onze meest kwetsbare jongeren en implementeerden deze. We deden dit vanuit de Gelderse Verbeteragenda;
- We sloten een overeenkomst met Onze Huisartsen. Zij gaan voor ons, bij alle huisartspraktijken die dit wensen, een Praktijkondersteuner Jeugd aanstellen. Hiermee verbeteren we de samenwerking tussen huisartsen en de gemeentelijke toegang;
- We voerden zowel ambtelijk als bestuurlijk verkennende gesprekken met het basisonderwijs en samenwerkingsverband Passendwijs. Dit ging over de manier waarop we jeugdhulp binnen het onderwijs kunnen inzetten (bijvoorbeeld m.b.v. onderwijsassistenten);
- Op alle basis- en voortgezet onderwijsscholen en (gesubsidieerde) kinderopvang zijn sinds dit jaar gezinscoaches actief. Zij zijn het eerste aanspreekpunt voor zowel ouders als leerkrachten bij vragen op het gebied van opgroeien en opvoeden;
- We rondden het eerste traject ‘Young Leaders’ in het kader van Maatschappelijke Diensttijd (MDT) af. De jongerenwerkers zijn opgeleid om dergelijke trajecten te mogen begeleiden. Netwerkpartners zijn enthousiast en verwijzen jongeren door naar SWL;
- We boden ouders in scheiding vanuit Rijnstad mediation aan en gaven trainingen voor kinderen van gescheiden ouders;
- Landelijk was het streven om begin dit jaar de Hervormingsagenda Jeugd vast te stellen. Deze agenda is echter nog niet vastgesteld aangezien er nog geen financiële overeenstemming is bereikt. Om deze reden hebben we hier nog geen uitvoering aan kunnen geven;
- Wat deden we extra:
    - We organiseerden samen met de samenwerkingspartners op het gebied van Opvoeden en Opgroeien diverse netwerkbijeenkomsten.

Armoedebeleid (doel 1, 2 en 3)

- Onder begeleiding van de HAN vonden in de kern Gendt themabijeenkomsten 'Ontmoetingen' plaats om bewustwording van de impact van armoede te vergroten;

- In november stelde het college een plan van aanpak vast met daarin onder andere de verruiming van de meedoenregeling, een tijdelijke uitbreiding van het maatwerkfonds voor lage inkomens en een verhoogde subsidie voor Stichting Leergeld en de Voedselbank. Hiermee staken we ook extra energie in kinderen die in armoede opgroeien en speelden we proactief in op behoeften van de doelgroep;
- We gingen verder met vroegsignalering van schulden. In samenwerking met onze 25 signaalpartners kwamen er ruim 65 meldingen binnen die opgepakt zijn in het kader van vroegsignalering. Rijnstad voert dit uit;
- Wat deden we extra:
    - We werkten regionaal samen aan de pilot "projecten schuldenaanpak" van de rechtbank Gelderland. Deze pilot is gericht om mensen die moeten voorkomen bij de rechter gelijk in contact te brengen met een schuldenfunctionaris als dit nodig is. De rechtbank maakt in 2023 regulier beleid na aanleiding van deze pilot;
    - Vanuit de afhandeling van de toeslagenaffaire bood Rijnstad ondersteuning aan onze inwoners. Er was aan het eind van het jaar nog sprake van zes lopende casussen. In twee huishoudens hebben we als gemeente financiële ondersteuning op maat geboden.

Beleidsplan Sociaal Domein (doel 1, 2 en 3)

- We werkten met onze samenwerkingspartners aan de vijf thema's (Opgroeien en opvoeden, Gezond en gelukkig ouder worden, Uit de verwarring, Aan het werk en Nieuw in Lingewaard) vanuit ons beleidsplan sociaal domein. Een doorlopende actie gedurende de looptijd van het beleidsplan;
- De acht beloften vormden de basis voor iedere beleidsbeslissing in het sociaal domein. Op het gebied van ervaringsdeskundigheid volgden we een training hoe van ervaringsdeskundigheid gebruik te maken. Bij het thema 'Uit de verwarring' en in het Oekraïne team, en bij het schrijven van de Lokale Inclusieagenda maakten we gebruik van ervaringsdeskundigen. We startten met de voorbereiding van een voorstel om laagdrempelige ondersteuning in de buurt structureel op te nemen in onze toegangsstructuur en ons voorzieningen aanbod in het project ‘Versterking sociale basis’;
- De consulenten zijn getraind in het toepassen van de omgekeerde toets. We troffen voorbereidingen voor het vaststellen van de omgekeerde verordening, gepland voor besluitvorming in mei 2023;
- We startten met het schrijven van de Lokale Inclusieagenda. Omdat we de agenda schrijven in samenwerking met ervaringsdeskundigen en partners duurt het proces langer dan gedacht;
- Wat deden we extra:
    - We startten een projectteam Oekraïne op. Hierin droegen wij zorg voor de vluchtelingen vanuit Oekraïne.

Taskforce Sociaal Domein (doel 4)

- We informeerden u over de voortgang van de Taskforce. We stelden een afsluitend jaarverslag op en bereidden de evaluatie en een vervolg van de Taskforce voor. Deze stukken worden in 2023 ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.

Leefbaarheid (doel 5 en 6)

- We startten de actualisatie van het beleid "Ruimte voor inwonersinitiatieven". We haalden informatie op bij de wijkorganisaties en bespraken de werkwijze voor het vervolg rondom het overkoepelende onderwerp van "participatie";
- We boden het succesvolle 'Lingewaard Doet' aan in Doornenburg en Huissen;
- De bewonersgroepen met een dorps- en wijkontwikkelingsplan werkten op zaterdag 24 september mee aan de Prachttoer van de provincie Gelderland. De locaties die bezocht zijn waren: de Zilverkamp en de wijk 't Zand in Huissen en Doornenburg;
- Via nieuwsbrieven informeerden deze bewonersgroepen inwoners over hun activiteiten.

Opvang Oekraïners

- De oorlog in Oekraïne leidde tot de komst van Oekraïense ontheemden naar onze gemeente. Sinds maart vingen wij 170 vluchtelingen op. Op peildatum 16 december huisvestten we 159 Oekraïners in de gemeente: 116 in de gemeentelijke opvanglocaties en 36 bij particulieren. We hebben vier opvanglocaties gerealiseerd, namelijk twee in Huissen en twee in Bemmel. Een vijfde locatie is in voorbereiding. Naast de huisvesting hebben we veel geregeld rondom zorg, onderwijs, taallessen, vervoer, leefgeld en werk;
- De gevraagde werkzaamheden voeren we uit binnen de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen.

Wat heeft het gekost?

Tabel baten en lasten

Per taakveld zijn de **lasten (-)** en **baten (+)** van de producten (afgerond op € 1.000) opgenomen.

6	Sociaal domein	Rekening 2022	Begroot 2022 na wijz.	Begroot 2022 primitief
6.1	**Samenkracht en burgerparticipatie**	**-8.439**	**-9.062**	**-6.287**
60601	Sociaal en cultureel werk	-139	-168	-168
60602	Algemeen maatschappelijk werk	-580	-597	-592
60603	Jeugd uitvoeringskosten	-1.633	-1.846	-1.828
60604	Algemene voorzieningen jeugd	-247	-285	-310
60605	Jeugd- en jongerenwerk	-398	-408	-333
60606	Jeugd- en jongerenwerk - B&O	-5	-6	-6
60607	Dorpshuizen	-361	-301	-284
60608	Dorpshuizen - Beheer & Onderhoud	-660	-652	-652
60609	Wijkplatforms	-380	-370	-389
60610	Inwonerparticipatie	-279	-284	-210
60611	Kinderdagverblijven	-106	-128	-128
60612	Kinderdagverblijven-Beheer/Onderh.	-193	-202	-202
60613	Ouderenwerk	-404	-388	-327
60614	Opvang vluchtelingen	-2.164	-2.590	0
60669	Algemene voorzieningen WMO	-785	-837	-858
60670	Europees project dRural	-105	0	0
6.2	**Toegang en eerstelijnsvoorzieningen**	**-8**		
60623	Gem. hulp toeslagen problematiek	-8	0	0
6.3	**Inkomensregelingen**	**-13.390**	**-13.584**	**-9.950**
60615	Bijstandsverlening algemeen	-141	-152	-152
60616	BBZ 2004	-9	-225	-225
60617	BUIG	-8.543	-8.291	-8.006
60618	Gem. armoede en schuldenbeleid	-4.430	-4.630	-1.281
60619	Kwijtscheldingen	-267	-286	-286

6	Sociaal domein	Rekening 2022	Begroot 2022 na wijz.	Begroot 2022 primitief
6.4	**WSW en beschut werk**	**-5.073**	**-5.076**	**-5.341**
60620	Sociale werkvoorziening	-5.073	-5.076	-5.341
6.5	**Arbeidsparticipatie**	**-1.601**	**-1.986**	**-1.175**
60621	Inburgering nieuwkomers	-405	-737	-362
60622	Re-integratie en participatie	-1.196	-1.249	-813
6.6	**Maatwerkvoorzieningen (WMO)**	**-3.338**	**-3.626**	**-3.311**
60660	WMO Uitvoeringskosten	-1.611	-1.697	-1.620
60662	Hulpmiddelen WMO	-1.727	-1.929	-1.691
6.71	**Maatwerkdienstverlening 18+**	**-6.868**	**-7.143**	**-8.012**
60661	Begeleiding WMO	-2.884	-2.985	-3.574
60663	Hulp bij huishouden	-3.869	-4.046	-4.126
60667	PGB WMO	-115	-112	-312
6.72	**Maatwerkdienstverlening 18-**	**-11.317**	**-11.313**	**-11.238**
60664	Jeugdhulp (zin)	-11.167	-11.133	-11.059
60666	PGB jeugd	-150	-180	-179
6.82	**Geëscaleerde zorg 18-**	**-2.103**	**-1.406**	**-1.553**
60665	Gespecialiseerde jeugdhulp	-2.103	-1.406	-1.553
	Totaal lasten	**-52.137**	**-53.196**	**-46.867**
6.1	**Samenkracht en burgerparticipatie**	**3.386**	**3.115**	**573**
60605	Jeugd- en jongerenwerk	0	6	6
60607	Dorpshuizen	34	41	69
60608	Dorpshuizen - Beheer & Onderhoud	9	0	0
60609	Wijkplatforms	5	0	0
60610	Inwonerparticipatie	74	74	0
60611	Kinderdagverblijven	220	217	217
60614	Opvang vluchtelingen	2.719	2.586	0
60669	Algemene voorzieningen WMO	220	191	281
60670	Europees project dRural	105	0	0
6.2	**Toegang en eerstelijnsvoorzieningen**	**14**		
60623	Gem. hulp toeslagen problematiek	14	0	0
6.3	**Inkomensregelingen**	**7.424**	**7.626**	**8.007**
60616	BBZ 2004	70	241	241
60617	BUIG	7.333	7.335	7.716
60618	Gem. armoede en schuldenbeleid	21	50	50
6.5	**Arbeidsparticipatie**	**358**	**289**	**20**
60621	Inburgering nieuwkomers	12	289	20
60622	Re-integratie en participatie	346	0	0

6	Sociaal domein	Rekening 2022	Begroot 2022 na wijz.	Begroot 2022 primitief
6.6	**Maatwerkvoorzieningen (WMO)**	**65**	**95**	**78**
60662	Hulpmiddelen WMO	65	95	78
6.71	**Maatwerkdienstverlening 18+**	**440**	**440**	
60661	Begeleiding WMO	440	440	0
6.72	**Maatwerkdienstverlening 18-**	**77**		
60664	Jeugdhulp (zin)	77	0	0
	Totaal baten	**11.764**	**11.565**	**8.678**
	Saldo baten en lasten	**-40.375**	**-41.629**	**-38.190**
69806	Onttrekkingen reserves	2.019	2.006	550
69806	Toevoegingen reserves	-3.340	-2.744	-692
	Saldo inclusief mutaties reserves	**-41.696**	**-42.367**	**-38.332**

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

bedragen x € 1.000	Voordeel	Nadeel	I/S
Jeugd uitvoeringskosten Vanaf 2022 hebben we structureel budget in de begroting opgenomen om de uitvoering van de Hervormingsagenda jeugd op te pakken. De verwachting was dat het Rijk en de VNG begin 2022 tot een akkoord zouden komen over de inhoud en de financiële doorvertaling van deze agenda. Tot op heden is de Hervormingsagenda Jeugd op landelijk niveau nog niet vastgesteld. We hebben hier dus ook nog geen uitvoering aan kunnen geven. Verder zit in dit bedrag ook budget voor de Praktijkondersteuning jeugd bij de huisartsen (POH Jeugd). In het najaar van 2022 is hiermee gestart in Huissen en Bemmel. Dit zorgt ervoor dat het voor 2022 begrote bedrag niet volledig is uitgegeven.	199		I
Dorpshuizen Bij het dorpshuis Angeren verstrekten we een incidentele subsidie voor het vergroten van de invalide toegankelijkheid. Daarnaast pasten we ook het terras aan voor mindervalide mensen. De maatregelen die het dorpshuis onderneemt vinden plaats in 2023.		71	I
Opvang vluchtelingen Voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne ontvangen wij van het ministerie Justitie en Veiligheid een uitkering. Uit deze uitkering betalen wij de gemaakte kosten zoals beschreven bij “Wat hebben we gedaan?”. Het saldo dat wij dit jaar overhouden hebben we in een bestemmingsreserve gestort om toekomstige verplichtingen voortvloeiend uit de opvang te kunnen bekostigen.	555		I

bedragen x € 1.000	Voordeel	Nadeel	I/S
Algemene voorzieningen Wmo Dit incidentele voordeel betreft niet ingezette middelen vanuit de decembercirculaire 2021 voor continuïteit van zorg en niet bestede innovatiesubsidies.	52		I

6.3 Inkomensregelingen

bedragen x € 1.000	Voordeel	Nadeel	I/S
Vorderingen De opbrengst van geïnde vorderingen is hoger dan begroot. Dit voordeel is met name veroorzaakt door de belastingteruggave 2021.	59		I
Loonkostensubsidie Deze overschrijding wordt verklaard doordat wij sinds 2022 de Loonkostensubsidie (LKS) vooraf betalen in plaats van achteraf en doordat wij meer LKS nieuwe doelgroep ingezet hebben dan begroot. Vanaf 2022 is de systematiek voor de verdeling van LKS-budget vanuit het rijk gebaseerd op netto uitgaven aan LKS van het jaar voorafgaand aan het budgetjaar. Gezien deze nieuwe systematiek is het nog te vroeg om al in te kunnen schatten of het op deze post een structureel nadeel betreft.		81	I
BUIG De definitief vastgestelde BUIG is nog € 57.000 nadeliger bijgesteld dan wij hadden begroot en waar wij in de TURAP al rekening mee hadden gehouden. Wij zijn in tegenstelling tot onze verwachting in 2022 geëindigd op 414 in plaats van 410 bijstandsgerechtigden. Dit heeft geleid tot een bedrag van € 165.000 aan meerkosten algemene bijstand.		222	I
Minimaregelingen Op de uitvoering van de bijzondere bijstand (inclusief uitbetaling van energietoeslag) en minimaregelingen is een voordelig resultaat behaald van € 170.000. De via de septembercirculaire 2022 toegekende extra corona middelen voor de uitvoering van de schuldhulpverlening hebben per saldo geleid tot een onderbesteding van € 78.000. Ook voor het minimabeleid zijn extra middelen toegekend via de decembercirculaire 2022 die nog niet zijn aangewend. Dit heeft geleid tot een onderbesteding van € 92.000. Van de zogenaamde TONK-middelen is € 100.000 overgeheveld naar 2023 voor de aanpak van armoedebestrijding.	170		I

6.5 Arbeidsparticipatie

bedragen x € 1.000	Voordeel	Nadeel	I/S
Inburgering De ontvangen rijksmiddelen mogen wij alleen besteden aan de drie ingekochte leerroutes voor inburgeraars binnen de scope van de per 1 januari 2022 in werking getreden Wet Inburgering. Kosten die wij maakten voor de ondertussengroep dekten wij vanuit het re-integratiebudget.	55		I
Re-integratie Dit voordeel wordt verklaard door te ontvangen subsidie vanuit ESF REACT-EU van € 345.000 en € 53.000 onderbesteding op de uitvoering van de re-integratieactiviteiten. De te ontvangen ESF REACT-EU subsidie verwachten wij in 2023 volledig in te zetten, gericht op het aan het werk helpen en houden van kwetsbare werkenden.	398		I

6.71 Maatwerkdienstverlening 18+

bedragen x € 1.000	Voordeel	Nadeel	I/S
Wmo uitvoeringskosten Dit taakveld laat per saldo een onderbesteding zien van € 86.000. Dit saldo komt voort uit een overschot op diverse uitvoeringsposten: het schakelteam, respijtzorg, Wet verplichte GGZ, collectieve GGZ-preventie en beheerkosten BVO-DRAN. En een tekort op waardering mantelzorgondersteuning en overige uitvoeringslasten.	86		I
Begeleiding Wmo Er is sprake van een incidentele onderbenutting van € 42.000 op de regionale ambulantiseringsmiddelen voor beschermd wonen. Wij hebben nog niet alle afspraken kunnen maken voor de benodigde ondersteuning voor de transformatie van beschermd wonen naar beschermd thuis. Ook het vervoer dagbesteding is € 62.000 achtergebleven bij de prognose 2022.	104		I
Vraagafhankelijk vervoer Evenals in 2021 blijft de uitvoering van het vraagafhankelijk vervoer achter bij de prognose. Dit is te verklaren door de coronaperiode, waardoor minder ouderen gebruik hebben gemaakt van het vraagafhankelijk vervoer. Ook zien we dat het vrijwilligersvervoer met de dorpsauto Bemmel en de Wielewaal in Gendt het gebruik van vraagafhankelijk vervoer beïnvloedt.	175		I
Huishoudelijke hulp Ondanks een toename van de doelgroep in 2022 is er sprake van een incidentele onderbenutting op thuisondersteuning. Het bestedingspercentage van de geïndiceerde zorg ligt ook lager dan in	177		I

bedragen x € 1.000	Voordeel	Nadeel	I/S
2021. Ook dit heeft te maken met de afgelopen coronaperiode en de personele bezetting bij de zorgleveranciers.			

6.72 Maatwerkdienstverlening 18-

bedragen x € 1.000	Voordeel	Nadeel	I/S
Jeugdhulp (Zorg in natura) Per 1 januari 2022 trad de nieuwe Wet Woonplaatsbeginsel in werking. Dit zorgde voor een verschuiving van jeugdigen waar wij als gemeente verantwoordelijk voor zijn. Om de zorg te continueren en de jeugdigen niet de dupe te laten worden van deze systeemwijziging, hebben wij enkele trajecten in 2022 gefinancierd. We hadden hier per 1 januari 2022 nog geen overeenstemming over met de nieuwe gemeente over het overnemen van de zorg. Daar waar deze overeenstemming later is bereikt, hebben wij deze gemeenten gefactureerd voor gemaakte kosten. Dit resulteerde in € 77.000 aan baten die wij niet begroot hadden.	77		I

6.82 Geëscaleerde zorg 18-

bedragen x € 1.000	Voordeel	Nadeel	I/S
Gespecialiseerde jeugdhulp De kosten voor gespecialiseerde jeugdhulp zijn dit jaar sterk gestegen. Hierdoor hebben we een negatief resultaat van € 454.000 op landelijke jeugdzorg, een negatief resultaat van € 372.000 op bovenregionale jeugdzorg en een voordelig resultaat van € 106.000 op de inzet geleverd door gecertificeerde instellingen. De stijging wordt veroorzaakt door een algemene tendens waarbij sprake is van een toenemende complexiteit in de hulpvragen en specifiek door enkele dure trajecten. Het gaat hier om kinderen en jeugdigen met complexe problematiek. Denk hierbij bijvoorbeeld aan kinderen die zowel een licht verstandelijke handicap hebben, gecombineerd met ernstige gedragsproblematiek. Of jongeren die te maken hebben met een ernstige autistische stoornis in combinatie met (ernstige) gedragsproblematiek. Dit is zorg die niet zomaar door alle aanbieders geleverd kan worden en wordt daarom bovenregionaal en soms zelfs landelijk ingekocht. Deze trajecten zijn over het algemeen kostbaar. Binnen de jeugdzorg zijn we als gemeente niet de enige verwijzer. Ook de huisarts en gecertificeerde instellingen kunnen jeugdzorg inzetten, waar wij als gemeente uiteindelijk financieel verantwoordelijk voor zijn. Dit maakt het sturen op jeugdzorg-uitgaven complex. Deze resultaten zijn gebaseerd op de betaalde kosten 2022 voor zover gedeclareerd. Op een aantal in 2022 toegekende voorzieningen is nog		720	I

bedragen x € 1.000	Voordeel	Nadeel	I/S
geen declaratie ontvangen. Deze kunnen tot vijf jaar nadat de zorg geleverd is, alsnog worden gedeclareerd.			

Mutaties in de reserves

bedragen x € 1.000	Voordeel	Nadeel	I/S
Voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne ontvangen wij van het ministerie van Justitie en Veiligheid een uitkering. Uit deze uitkering betalen wij de gemaakte kosten zoals beschreven bij “Wat hebben we gedaan?” in programma 6. Het saldo dat wij overhouden op taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie hebben we in een bestemmingsreserve gestort om toekomstige verplichtingen voortvloeiend uit de opvang te kunnen bekostigen.		555	I
In december 2022 is de raad een voorstel tot budgetoverheveling voorgelegd. Hierin is aangegeven welke posten voor overheveling in aanmerking komen met daarbij een inschatting van de resterende budgetten per eind van het boekjaar. Voor het budget beschermd thuis is het werkelijk resterende budget € 61.700 hoger uitgevallen. En daarmee de storting in de reserve budgetoverheveling.		62	I

Beleidsnota's

Beleidsplan ruimte voor inwonersinitiatieven (2017)
Notitie mantelzorg, vrijwilligers en ouderen (MVO) (2018)
Contourennota accommodatie- en vastgoedbeleid (2019)
Taskforce (2019)
Beleidsplan sociaal domein 'Iedereen hoort erbij'

7. Volksgezondheid en milieu

Dit programma bevat taken met betrekking tot de volksgezondheid, afvalwater, waterhuishouding, huishoudelijk afval, bescherming van het milieu, begraafplaatsen, klimaat en duurzaamheid.

Wat hebben we bereikt?

Doel 1. We bevorderen een gezonde leefstijl van onze inwoners. Vooral op het gebied van overgewicht, alcohol, drugs en roken. Dat draagt bij aan het gezond ouder worden van onze inwoners en het gezond opgroeien van onze kinderen.
We gaven een impuls aan de uitvoering van het preventieakkoord. Dit deden we door samen met SWL en sportcoaches meer in te zetten op informatie en communicatie. Scholen besteedden door sport- en beweegplannen specifiek aandacht aan leefstijl. Stoptober gebruikten we nadrukkelijk om culturele centra en sportaanbieders te stimuleren het roken te ontmoedigen.

Doel 2. De gemeente is minder kwetsbaar voor de gevolgen van klimaatverandering: wateroverlast, hitte, droogte en overstroming.
De gemeenteraad stelde de Lokale Adaptatiestrategie met Uitvoeringsagenda vast. Op 18 juli stelden we het lokale Hitteplan voor Lingewaard vast.

Doel 3. De hoeveelheid restafval per inwoner in Lingewaard daalt en er is maximaal hergebruik van de ingezamelde grondstoffen.
De hoeveelheid restafval nam in 2022 verder af tot 73 kilo per inwoner. Dat is een afname van 3,9% ten opzichte van 2021. We leverden de verwerkende bedrijven diverse gescheiden ingezamelde grondstoffen. Daarmee bieden we hen de mogelijkheid voor een zo hoogwaardig mogelijk hergebruik van onder andere plastic, metaal, drankenkartons, luiers, glas en oud papier.

Doel 4: Een energieneutrale gemeente door middel van energiebesparing, duurzame opwekking en warmtetransitie.
Het energiegebruik per huishouden of bedrijf nam verder af door besparing en bewustwording. Met het verlenen van een vergunning voor het windpark Caprice zetten we een belangrijke stap richting meer duurzame opwekking van energie.

Wat hebben we gedaan?

Volksgezondheid (doel 1)

- We werkten samen met onze partners de ambities, afspraken en plannen uit het preventieakkoord uit. Een paar resultaten per thema:
    - Overgewicht: de menukaart met activiteiten over leefstijl is geüpdatet. Deze stuurden we naar scholen en kinderopvang. De basisscholen stelden naar aanleiding van de impuls bewegingsonderwijs een sport- en beweegplan op. Voor taalmaatjes waren er kookactiviteiten en met de horecaondernemers legden we contact over de ambitie 'gezonde keus in horeca'. Hiermee willen we inwoners verleiden gezonder te gaan eten.
    - Alcohol & drugs: we spraken met betrokken sportclubs en horeca over de problemen die zij in de praktijk ervaren rondom alcohol en drugs. We bereidden een voorlichtingsbijeenkomst voor om dit onderwerp bij een breed publiek onder de aandacht te brengen.
    - Roken: we stuurden een nieuwsbrief naar de sportaanbieders over rookvrije verenigingen. Daarnaast zijn culturele centra betrokken bij Stoptober en regelden we dat er bordjes 'rookvrije speeltuinen' komen voor de grotere speeltuinen in de gemeente.

- We hervatten het gesprek over alcohol- en drugsgebruik met sportverenigingen, scholen en horeca na de coronaperiode:
    - We maakten verenigingen bewust van het thema alcohol & drugs met de werkgroep Sterke en vitale sport- en beweegaanbieders. We haalden behoeftes bij hen op en zetten dit om in nog uit te voeren gezamenlijke acties.
    - Op scholen kreeg het thema alcohol en drugs steeds meer een plaats in het Gezonde School programma. De scholen maakten gebruik van professionele voorlichtingslessen.
    - Voor sportverenigingen/horeca faciliteerden we de scholing aan barmedewerkers en barvrijwilligers over verstrekking van alcohol.
- Vanaf 1 september betaalt Menzis een deel van de kosten voor GO! Gezond Onderweg. We onderzoeken momenteel de structurele voortzetting van GO!. Hierbij kijken we ook naar de verbinding met het Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG) ‘Gezonde Jeugd, Gezonde toekomst’.
- Partners in de geboortezorg en rondom het jonge kind en gezinnen zijn vertegenwoordigd in de coalitie Kansrijke Start. Tijdens de eerste fysieke goedbezochte netwerkbijeenkomst hebben we onder andere gezamenlijke afspraken gemaakt over:
    - Het eerder bereiken van kwetsbare ouders;
    - Signalering, doorverwijzing;
    - Hoe we de begeleiding van kwetsbare gezinnen kunnen verbeteren. Zowel voor en tijdens de zwangerschap als na de geboorte.

  Daarnaast introduceerden wij Babythuiszorg; een samenwerking tussen ’t Kraamnest en de SWL.
- Voor de inzet op bewegen voor jong en oud verwijzen we naar programma 5.
- De VGGM vaccineerde in de strijd tegen het coronavirus. Lingewaard had een hoge vaccinatiegraad. We zorgden voor prikposten dichtbij: als één van de eerste gemeenten hadden we pop-up locaties (in Gendt, Bemmel en Huissen).
- De GGD moest medio 2022 besluiten een deel van haar dienstverlening voor JGZ tijdelijk (deels) af te schalen. Oorzaak was een combinatie van factoren, waaronder:
    - Krapte op de arbeidsmarkt;
    - Toegenomen zorgvragen;
    - Een toename van het aantal vluchtelingen;
    - Een hoger dan gebruikelijk ziekteverzuim.

  De GGD legde de focus op het continueren van de basiszorg. Waaronder het wettelijk verplichte prenataal huisbezoek en op de zorg voor de meest kwetsbare kinderen en gezinnen.
- Er waren 40 begravingen, 4 bijzettingen van een urn en 5 asverstrooiingen.
  Van 183 graven liep het recht af:
    - 45% verlengingen (82 graven)
    - 39% afstandsverklaring (72 graven)
    - 16% geen reactie (29 graven)

  0,7% van alle grafrechten, 5.900 graven, is verlopen (Huissen: 21x, Bemmel 8x, Gendt 15x)*
  *Ondanks een aanschrijving en het plaatsen van een bordje bij het graf, reageerden de nabestaanden niet. Hierdoor vervalt het recht waarna we de grafbedekking verwijderen conform de beheerverordening.

Riolering en water (doel 2)

- Inwoners deden mee met het project Steenbreek Lingewaard. We zetten dit project voort.
- Het lokaal hitteplan kwam tot stand in samenwerking met het Rode Kruis, de GHOR en GGD. Er is een platform voor gedupeerden van funderingsschade door droogte.
- Het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) verlengden we tot 2023. We stelden het nieuwe Gemeentelijk Watertakenplan op. Vaststelling door de gemeenteraad was op 2 februari 2023.

- De rioolvervanging en –verbetering gecombineerd met herinrichting van de Woerdsestraat in Gendt, is nagenoeg afgerond.

Huishoudelijk afval (doel 3)

- De geplande grootschalige vervanging van prullenbakken startten we pas in het voorjaar van 2023. Forse prijsstijgingen van grondstoffen noopten tot nader onderzoek van een effectievere financiering (bijv. lease).
- We vervingen tien GFT-verzamelcontainers en stemden het volume beter af op de behoefte.
- Het regionaal onderzoek naar grondstoffenstromen is nog niet afgerond. De schaalgrootte van gemeenten, en zelfs ook de Groene Metropoolregio, zijn gering in relatie tot de opzet van een eigen grondstoffenbank.
- Er zijn vijf bovengrondse verzamelcontainers voor restafval vervangen door ondergrondse containers.
- We voerden het zwerfafvalprogramma 2022 uit met onder meer:
    - Verenigingen die jutten in de uiterwaarden van Rijn, Waal en Linge .
    - Een inzamelactie voor elektrische apparaten op vijf Lingewaardse basisscholen. Dat gebeurde in samenwerking met de gemeente Overbetuwe. De school in Angeren zamelde het meeste in en won daarmee een bezoek aan Nemo in Amsterdam.

Energietransitie (doel 4)

Om minimaal 1,5% energiebesparing per jaar te halen deden we het volgende:

- We richtten samen met Lingewaard Energie het energieloket meer op maat in:
    - Er is een online en telefonische mogelijkheid en er is een vast tweewekelijks loket in Huissen en maandelijks in Doornenburg;
    - Er waren 84 adviesgesprekken. Ongeveer 1.000 adviesvragen werden beantwoord;
    - Het mobiel energieloket bezocht 22 locaties en bereikte 1.000 inwoners;
    - Er waren in 2022 geen concrete aanvragen van verenigingen voor ondersteuning bij energiebesparing.
- Met de Regeling Reductie Energieverbruik Woningen (RREW) bereikten we alle huurders en vele eigenaren van koopwoningen met diverse acties zoals warmtewandelingen en het uitdelen van bespaarpakketten. De collectieve inkoopactie voor isolatie en zonnepanelen (buiten de RREW om) leidde tot 205 bespaarmaatregelen bij inwoners.
- De ODRA richtte zich op energiebesparing door bedrijven door:
    - 15 controles uit te voeren op de toepassing van de Erkende Maatregelenlijst energiebesparing (EML) bij bedrijven. Door minder bedrijven met een EML-plicht (midden verbruikers werden klein verbruiker) is het aantal controles in lijn met de afspraken;
    - We wezen bedrijven op hun informatieplicht over energiecijfers;
    - Kantoren die nog niet voldeden aan het, voor hen vanaf 1 januari 2023, geldende energielabel C ontvingen een brief om hen hierop te wijzen.
- We reageerden terughoudend op initiatieven van inwoners en bedrijven op het gebied van energiebesparing omdat inzet nodig was voor lopende initiatieven.
- We stelden vast dat het verlagen van leges bij verplichte vergunningen bij isolerende maatregelen niet doelmatig is.
- Het onderzoek naar een mogelijke koppeling van subsidie voor isolatiemaatregelen aan (reductie van) geluidshinder loopt nog.
- Zie voor meer informatie over klimaat en energie de paragraaf Duurzaamheid: Energietransitie.

Duurzame opwek van energie:

- De initiatiefnemer van het Zonnepark Hagevoort, het Waterschap Rivierenland, is met de gemeente in gesprek over het voornemen om in 2023 een vergunning aan te vragen. In dat geval wordt de gemeenteraad gevraagd om een verklaring van geen bedenkingen.
- Er is een start gemaakt met het onderzoeken van de mogelijkheden voor duurzame opwek rondom de A15/Betuweroute.
- Binnen de Circulaire Regio van de Groene Metropoolregio werkten de deelnemende gemeenten aan de uitvoering van de RES 1.0 en zijn gesprekken gestart over de RES 2.0 die begin 2024 wordt vastgesteld.
- Nadat de gemeenteraad in september een verklaring van geen bedenkingen afgaf, verleende het college vergunning voor twee windturbines bij steenfabriek Caprice.
- We voerden gesprekken met de wijk de Zilverkamp, Doornenburg, bedrijventerrein de Houtakker en NEXTgarden. Dit binnen het kader van het initiatief om duurzame energie op te wekken.
- Zie voor meer informatie over klimaat en energie de paragraaf Duurzaamheid: Energietransitie.

Warmtetransitie:

- Zilverkamp aardgasvrij en
- Duurzame bronnen Zilverkamp Huissen:
    - In de Zilverkamp in Huissen lag de nadruk op het maken van afspraken over een proces om te komen tot de juiste keuzes voor het duurzaam verwarmen van de wijk. Met de inwonerscoöperatie en WaardWonen zijn goede afspraken gemaakt. Komend jaar werken we verder aan een uitvoeringsplan, waarbij ook de mogelijkheden voor zonnepark Zilverkamp en aquathermie Zwanewater opnieuw aan de orde komen.
- We voerden eerste gesprekken met een initiatiefnemer voor een zonnepark in combinatie met de opslag van energie en het opwekken van waterstof binnen de zoekzone zon.
- Op NEXTgarden werd samen met alle betrokken partijen gewerkt aan het verduurzamen van de energie- en warmtevraag. De mogelijkheden voor Hoog Temperatuur Opslag (HTO) werden verkend met de provincie.
- Zie voor meer informatie over klimaat en energie de paragraaf Duurzaamheid: Energietransitie.

Wat heeft het gekost?

Tabel baten en lasten

Per taakveld zijn de **lasten (-)** en **baten (+)** van de producten (afgerond op € 1.000) opgenomen.

7	Volksgezondheid en milieu	Rekening 2022	Begroot 2022 na wijz.	Begroot 2022 primitief
7.1	**Volksgezondheid**	**-1.811**	**-1.840**	**-1.770**
60701	Openbare gezondheidszorg	-883	-873	-823
60702	Jeugdgezondheidszorg	-928	-967	-947
7.2	**Riolering**	**-3.665**	**-3.461**	**-3.374**
60720	Algemeen rioolbeheer	-2.559	-2.369	-2.282
60721	Riolering en waterzuiv. / Onderhoud	-1.106	-1.092	-1.092
7.3	**Afval**	**-3.940**	**-3.988**	**-3.913**
60723	Afval algemeen	-149	-133	-133
60724	Huishoudafval	-3.392	-3.457	-3.382

7	Volksgezondheid en milieu	Rekening 2022	Begroot 2022 na wijz.	Begroot 2022 primitief
60725	Overige afvalstoffen	-399	-398	-398
7.4	**Milieubeheer**	**-2.629**	**-3.021**	**-2.288**
60727	Milieubeheer	-1.269	-1.349	-1.345
60728	Duurzaamheid	-1.259	-1.471	-867
60729	Plaagdierbestrijding	-73	-76	-76
60732	Proeftuinen Aardgasvrije wijken	-28	-125	0
7.5	**Begraafplaatsen en crematoria**	**-338**	**-345**	**-345**
60730	Algemene begraafplaatsen	-318	-330	-330
60731	Begraven	-20	-15	-15
	Totaal lasten	**-12.383**	**-12.655**	**-11.690**
7.1	**Volksgezondheid**	**30**	**34**	
60701	Openbare gezondheidszorg	30	34	0
7.2	**Riolering**	**5.039**	**4.991**	**4.904**
60721	Riolering en waterzuiv. / Onderhoud	46	19	19
60722	Rioolheffing	4.993	4.972	4.885
7.3	**Afval**	**5.774**	**5.579**	**5.504**
60724	Huishoudafval	824	657	582
60725	Overige afvalstoffen	54	66	66
60726	Afvalstoffenheffing	4.896	4.856	4.856
7.4	**Milieubeheer**	**567**	**903**	**103**
60727	Milieubeheer	18	80	80
60728	Duurzaamheid	521	698	23
60732	Proeftuinen Aardgasvrije wijken	28	125	0
7.5	**Begraafplaatsen en crematoria**	**162**	**200**	**200**
60730	Algemene begraafplaatsen	162	200	200
	Totaal baten	**11.572**	**11.707**	**10.711**
	Saldo baten en lasten	**-813**	**-948**	**-977**
69807	Onttrekkingen reserves	352	352	340
69807	Toevoegingen reserves	-801	-511	-113
	Saldo inclusief mutaties reserves	**-1.262**	**-1.107**	**-750**

7.2 Riolering

bedragen x € 1.000	Voordeel	Nadeel	I/S
Algemeen rioolbeheer Het verschil tussen de lasten en baten voor riolering wordt jaarlijks via de voorziening geleid. Dit betreft perceptiekosten en door te belasten compensabele btw.		177	I

7.3 Afval

bedragen x € 1.000	Voordeel	Nadeel	I/S
Huishoudafval - Restafval De afname van de hoeveelheid aangeboden restafval per inwoner betekent minder inzamel- en verwerkingskosten.	84		I

bedragen x € 1.000	Voordeel	Nadeel	I/S
Huishoudafval - Oud papier We hebben de voorziening voor het aanbieden van oud papier/karton aan de Bloemstraat langer dan voorzien gehandhaafd. Daarmee stegen ook de kosten voor de huur en lediging van de inzamelcontainers.		22	I

bedragen x € 1.000	Voordeel	Nadeel	I/S
Huishoudafval - Opbrengsten Afgelopen jaar was de opbrengst oud papier/karton fors hoger dan begroot. De fors hogere dan begrote marktprijzen waren hier de oorzaak van.	196		I

7.4 Milieubeheer

bedragen x € 1.000	Voordeel	Nadeel	I/S
Milieubeheer - Uitbestede diensten ODRA Op een aantal onderdelen van het programma milieu is de besteding van uren lager dan geraamd. Het gaat dan om: • Hercontroles. • Bodemadviezen (onder andere voor de A15). • Meetadviezen. Hiertegenover staan geringere opbrengsten uit leges en bijdragen vanuit grondexploitaties voor milieuadviezen en –beoordelingen.	60		I

bedragen x € 1.000	Voordeel	Nadeel	I/S
Duurzaamheid - Subsidies Er is een incidenteel voor- en nadeel ontstaan na de toekenning van de subsidie door het Rijk. Bij het opstellen van de begroting was de regeling nog niet volledig uitgewerkt. Daarom is er te veel begroot. Daarnaast vindt de afrekening van de uitgevoerde maatregelen uit de Operatie isolatie plaats in 2023. De niet bestede middelen van 2022 verschuiven naar 2023.	175	175	I

bedragen x € 1.000	Voordeel	Nadeel	I/S
Proeftuin Aardgasvrije Wijken De focus binnen het project in de Zilverkamp lag op de onderlinge samenwerking, scope en de mandaten van de diverse projectpartners (woningcorporatie WaardWonen, bewonerscoöperatie Duurzaam). De bewoners van de Zilverkamp kunnen nu met een gezamenlijke en gedragen boodschap vanuit het project worden benaderd. Voor de jaren 2022 en 2023 samen is € 250.000 begroot. Dit bedrag is gelijkelijk verdeeld over deze jaren. De niet bestede middelen van 2022 (projectuitgaven voor communicatie en participatie) verschuiven naar 2023.	97	97	I

Mutaties in de reserves

bedragen x € 1.000	Voordeel	Nadeel	I/S
De activiteiten met betrekking tot het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval worden gedekt door de opbrengst uit de afvalstoffenhefing. Het gerealiseerde saldo is € 381.000 positief en dit is € 268.000 meer dan begroot. Het saldo wordt toegevoegd aan de reserve Afvalstoffenheffing. Dat zorgt hier voor een nadeel dat gelijk is aan de behaalde voordelen op andere taakvelden. Een specificatie is opgenomen in de paragraaf Lokale heffingen.		268	I

Beleidsnota's

- Preventieakkoord Lingewaard: Samen voor een gezond Lingewaard 2021 – 2023
- Beleidsplan Sociaal Domein “Iedereen hoort erbij!”
- Grondstoffenbeleid Lingewaard Circulair en Duurzaam (2019)
- Beleidskader energietransitie (2020)
- Beleidskader wind (2019)
- Beleidskader zon (2019)
- Transitievisie Warmte (2021)
- Gemeentelijk Rioleringsplan Lingewaard 2017 – 2022

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Onder dit programma vallen alle taken op grond van de Wet ruimtelijke ordening, wonen en woonomgeving. Gebiedsgerichte aanpak van de woonomgeving kan gaan over de kernen maar ook over het buitengebied. Het programma omvat ontwikkeling en vergunningverlening/beheer. De milieutaken van de Omgevingsdienst vallen onder programma 7, de bouwtaken onder programma 8.

Wat hebben we bereikt?

Doel 1. We werken Omgevingswet-proof bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet.
De datum van inwerkingtreding voor de Omgevingswet is opnieuw uitgesteld, tot 1 januari 2024. De verwachting is dat de Omgevingswet en ook de Wet kwaliteitsborging bouw dan daadwerkelijk in werking treden. We hebben onze voorbereidingen op het werken met en volgens de nieuwe wet daarop afgestemd. Met proefversies van de nieuwe digitale systemen testten we het behandelen van aanvragen volgens de nieuwe werkwijze.

Doel 2. Realisatie van circa 180 nieuwe woningen die qua aantal en kwaliteit zijn afgestemd op de lokale en regionale behoefte. In de periode 2020 - 2025 willen we in totaal 1280 nieuwe woningen realiseren en tot 2030 1710 woningen.
Er zijn 131 nieuwe woningen opgeleverd. Plannen op grond waarvan woningen worden opgeleverd na 2022 zijn in voorbereiding of in procedure.

Doel 3. We bewaken een evenwichtige impact van alle ruimtelijke claims op de leefomgeving. En een goede ruimtelijke inpassing van nieuwe initiatieven en plannen.
Dat bereikten we door een integrale beoordeling van plannen van inwoners en marktpartijen en onze inbreng in plannen van andere overheden. Voor de toekomst is met de regionale verstedelijkingsstrategie de basis gelegd voor het behoud van evenwicht tussen verstedelijking, de bijhorende mobiliteit, de behoefte aan toegankelijk groen en natuurbescherming.

Doel 4. We faciliteren participatie en betrokkenheid van inwoners en organisaties om de leefbaarheid te verbeteren.
We werkten samen met bewonersgroepen bij het uitvoeren van inwonersinitiatieven. Dit leidde tot meer onderlinge betrokkenheid en draagvlak voor de dorps- en wijkontwikkelingsplannen. Zie ook programma 6, doelen 6 en 7.

Doel 5. Een gevarieerde en evenwichtige bevolkingssamenstelling behouden om de leefbaarheid te waarborgen.
Het percentage ouderen is licht gestegen. Dat past bij de landelijke trend. Informatie over bevolkingsprognoses en de effecten daarvan gebruiken we intern bij het opstellen en actualiseren van beleid.

Wat hebben we gedaan?

Omgevingswet (doel 1)

- In samenspraak met de raads-werkgroep Omgevingswet heeft de gemeenteraad diverse besluiten genomen die nodig zijn in het kader van de implementatie van het nieuwe stelsel.
- De gemeenteraad stelde een plan van aanpak transitiefase Omgevingsplan vast. Dit is een eerste stap om te komen tot een Omgevingsplan.
- De gemeenteraad stelde drie verordeningen vast: de Verordening Nadeelcompensatie, de Erfgoedverordening en de Verordening adviescommissie Omgevingskwaliteit gemeente Lingewaard.

- We werkten aan een Omgevingsvisie Lingewaard. De procedure tot vaststelling van deze visie is in 2023 gestart.
- We zijn gestart met de voorbereiding van een plan van aanpak voor omgevingsprogramma's.
- We troffen voorbereidingen om een lijst met activiteiten in het kader van bindend adviesrecht en in het kader van participatie ter vaststelling aan de gemeenteraad aan te bieden.
- Veelal samen met ODRA werkten we aan het inrichten van nieuwe werkprocessen. Eén van de nieuwe werkprocessen heeft betrekking op de intake van nieuwe initiatieven.

Woningbouw (doel 2)

- We werkten aan enkele particuliere initiatieven in het kader van functieverandering van vrijkomende (agrarische) bebouwing,
- In regionaal verband is, samen met rijk, provincie, marktpartijen en corporaties, de concept Woondeal 2.0 afgerond. Deze wordt in 2023 ondertekend. Het betreft deels een nadere uitwerking van de eerdere woningbouwafspraken in de eerste Woondeal, deels zijn er nieuwe kaders opgesteld. Met name rondom de woningbouwprogrammering.
- Tijdelijke woningen: er zijn zes tijdelijke woningen in Haalderen opgeleverd. Daarnaast zijn we gestart met een traject om tot meer tijdelijke woningen te komen voor twee locaties. Dit doen we samen met Waardwonen.
- We maakten ook weer prestatieafspraken met de woningcorporaties. Naast de afspraken over het huisvesten van verschillende doelgroepen en duurzaamheid, is ook de nadruk gelegd op het realiseren van meer huurwoningen. Dit in aansluiting op de Woondeal 2.0.
- Samen met de corporaties boekten we voortgang bij de planvorming en deels de uitvoering rondom herstructurering van de Staatsliedenbuurt in Gendt en De Klappenburg in Bemmel.

<u>Voorbereiding en uitvoering van plannen</u>

- Er zijn 131 nieuwe woningen opgeleverd. De kernvoorraad van de corporaties is afgenomen. De corporaties hebben 10 woningen verkocht. De kernvoorraad is in 2022 afgenomen van 3911 naar 3818 woningen. Deze afname is vooral veroorzaakt door de sloop van woningen in de Staatsliedenbuurt (Gendt). In het kader van het herstructureringsproject komen deze weer terug.
- De verdeling van nieuwe woningen over de kernen is:
  Angeren: 4
  Bemmel: 9
  Doornenburg: 1
  Gendt: 51
  Haalderen: 6 (flexwoningen, onderdeel kernvoorraad corporaties)
  Huissen: 59.

- De volgende bestemmingsplannen zijn in werking getreden. De oplevering van woningen volgt in 2023/2024.
  - Angeren: De Poel (43)
  - Bemmel: Wapen van Bemmel (20). (Bestemmingsplan is in werking getreden maar er loopt een beroepszaak bij RvS. Uitspraak wordt in maart 2023 verwacht.)
  - Doornenburg: Blauwe Hoek/ Groenestraat (56).
  - Huissen: Bloemstraat / Slingerbos (60), Driegaarden (114), Malenborch (15), Aloysiuslocatie (27), Herontwikkeling locatie Helsen (10).

- Plannen waarvoor het stedenbouwkundig plan is voorbereid:
  - Bemmel: Zandsestraat- De Pas (ca. 85)
  - Doornenburg: Ancari (ca. 16).

    - Gendt: Vleumingen fase 2 (120)
    - Haalderen: Hof van Klein Baal (ca. 55)

- Plannen waarvoor uitgangspunten voor het opstellen van een stedenbouwkundig plan zijn voorbereid:
    - Doornenburg: Martinuskerk
    - Gendt: Villa Ganita en Bibliotheek
    - Huissen: Locatie Bordbusters en Driegaarden fase 2 en 3

Gebiedsontwikkeling en ruimtelijke inpassing (doel 3 en 4)

- In 2022 heeft het Waterschap laten weten, dat naar aanleiding van het hoogwater in de zomer van 2021 de tijdplanning voor de dijkversterkingsprojecten wordt heroverwogen. De volgorde van de projecten wordt daarbij herzien. Waarschijnlijk is dat de Waaldijk en Rijndijk in Lingewaard de eerstkomende jaren nog niet in uitvoering zijn. Met de raad hebben we afgesproken dat op basis van een besluit hierover (in 2023) een plan van aanpak wordt gemaakt voor maatregelen vanuit onze rol als wegbeheerder. Alleen voor het stuk Waaldijk vanaf Lent tot aan Sprok bij Bemmel is de dijkversterking onderdeel van een lopend project dat wordt uitgevoerd.
- Parallel aan de dijkversterking loopt voor de Waaldijk een samenwerkingsproject. Dit gaat over het realiseren van een meer recreatievriendelijke weginrichting. Dat project heet Gastvrije Waaldijk. Intentie van onze gemeente is om bij uitvoering van versterking van de Waaldijk in Lingewaard hierbij aan te sluiten.
- Voor de herontwikkeling van Park Holthuizen met de voormalige manege heeft het ontwerp bestemmingsplan ter visie gelegen. Daarop zijn vijf zienswijzen ingediend. Centraal thema daarin was de zorg voor parkeergelegenheid in verhouding tot nieuwe functies die het plan toelaat. Naar aanleiding hiervan hebben we in overleg met de initiatiefnemer het volume van nieuwe functies beperkt en is de parkeergelegenheid op eigen terrein verruimd. Het plan wordt in 2023 ter vaststelling aangeboden aan de raad.
- In het coalitieakkoord is het voornemen opgenomen om inwonersinitiatieven en de dorps-/wijk-ontwikkelplannen duidelijker te koppelen aan gemeentelijke opgaven en plannen. Dit gaan we uitwerken in een agenda per kern. Voor initiatieven met betrekking tot functieverandering van gebouwen zie onder doel 2 (woningbouw), voor Lingewaard-Doet e.d. zie onder Leefbaarheid in programma 6.
- Voor de regionale verstedelijkingsstrategie stelde de gemeenteraad de opgave-beschrijvingen voor de gebiedsuitwerkingen vast. Een daarvan is de gebiedsuitwerking 'middengebied' (Lingewaard en Overbetuwe). Op basis hiervan zijn in november de eerste afspraken over Rijksinvesteringen in de regio (Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen) gemaakt.
- Om te kunnen voorzien in de woningbouwopgave zijn in de regionale verstedelijkingsstrategie twee randvoorwaarden opgenomen. Dit zijn verbetering voor mobiliteit en de versterking van natuur en landschap.

Evenwichtige demografische samenstelling i.v.m. leefbaarheid (doel 5)

- We gebruiken prognoses over de ontwikkeling van inwoneraantallen en bijvoorbeeld een vergrijzende bevolking bij het opstellen of actualiseren van beleid. Zo kunnen we plannen voor bijvoorbeeld woningbouw of onze accommodaties beter afstemmen op de ambitie om in alle kernen het wonen voor alle generaties aantrekkelijk te houden.
- Realisatie van woningen voor starters maakt deel uit van de uitwerking van plannen in overleg met de ontwikkelaars.

Wat heeft het gekost?

Tabel baten en lasten

Per taakveld zijn de **lasten (-)** en **baten (+)** van de producten (afgerond op € 1.000) opgenomen.

8	Volkshuisv.,RO en Stedelijke vernieuwing	Rekening 2022	Begroot 2022 na wijz.	Begroot 2022 primitief
8.1	**Ruimtelijke ordening**	**-2.425**	**-2.242**	**-1.380**
60801	Ruimtelijke ontwikkeling	-491	-548	-500
60802	Faciliterend grondbeleid	-1.546	-1.070	-880
60809	Omgevingswet	-388	-624	0
8.2	**Grondexploitatie(niet-bedrijventerrein)**	**-1.982**	**-447**	**-447**
60803	Actief grondbeleid	-1.982	-447	-447
8.3	**Wonen en bouwen**	**-2.285**	**-2.532**	**-2.461**
60804	Geo-Informatie	-323	-332	-332
60805	Bouwen - Vergunningverlening	-955	-1.228	-1.166
60806	Bouwen - Handhaving	-591	-598	-598
60807	Wonen	-308	-281	-272
60808	Woonwagenzaken	-108	-93	-93
	Totaal lasten	**-6.692**	**-5.221**	**-4.288**
8.1	**Ruimtelijke ordening**	**2.568**	**875**	**875**
60801	Ruimtelijke ontwikkeling	30	7	7
60802	Faciliterend grondbeleid	2.538	868	868
8.2	**Grondexploitatie(niet-bedrijventerrein)**	**1.316**	**446**	**446**
60803	Actief grondbeleid	1.316	446	446
8.3	**Wonen en bouwen**	**2.269**	**1.331**	**1.331**
60804	Geo-Informatie	3	0	0
60805	Bouwen - Vergunningverlening	2.070	1.150	1.150
60806	Bouwen - Handhaving	0	10	10
60807	Wonen	147	119	119
60808	Woonwagenzaken	49	52	52
	Totaal baten	**6.153**	**2.652**	**2.652**
	Saldo baten en lasten	**-539**	**-2.569**	**-1.636**
69808	Onttrekkingen reserves	1.803	773	0
69808	Toevoegingen reserves	-2.250	-513	0
	Saldo inclusief mutaties reserves	**-986**	**-2.309**	**-1.636**

8.1 Ruimtelijke ordening

bedragen x € 1.000	Voordeel	Nadeel	I/S
Ruimtelijke ontwikkeling In verband met de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de transitie naar een omgevingsplan is het reguliere budget voor actualisatie van bestemmingsplannen onderbenut.	80		I
Omgevingswet Budget is gereserveerd voor verschillende werkzaamheden voor de voorbereiding op en implementatie van de Omgevingswet. Door herhaaldelijk uitstel van de datum van inwerkingtreding van de wet zijn activiteiten voor meerdere doelen (o.a. testfase DSO, interne trainingen, inzet externe capaciteit) vertraagd.	236		I
Bloemstraat fase 6 Slingerbos In 2022 is verkoop van de grond voor Bloemstraat fase 6 / Slingerbos verwerkt (oude locatie Schalkshof).	1.007		I
Faciliterend grondbeleid Er zijn een 20-tal facilitaire projecten afgesloten met samen een positief saldo.	126		I
15 facilitaire projecten hebben een nadelig saldo. Dit betreft overschrijding van uren door wijziging van plannen als gevolg van onvoldoende maatschappelijk draagvlak waardoor planprocedures meer tijd vergen.		235	I

8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)

Bij de bouwgrondexploitatie vindt budgetbeheer plaats op basis van exploitatiebegrotingen over meerdere jaren. Bij verschuiving in de jaarschijven worden de begrotingen daarom niet bijgesteld. Deze verschuivingen kunnen wel leiden tot verschillen ten opzichte van de begrote baten en lasten. Door de verrekening met de toe- of afname van de boekwaarde is er per saldo geen verschil.
De hier in de jaarrekening opgenomen toelichting is daarom beperkt tot significante afwijkingen van de bouwgrondexploitaties die geen budgettair neutraal saldo hebben voor 2022.
De voortgang van de bouwgrondexploitaties wordt toegelicht in de paragraaf Grondbeleid.

bedragen x € 1.000	Voordeel	Nadeel	I/S
Loovelden, Huissen Er is een verplichte winstneming verwerkt. De winst komt ten gunste van de reserve grondexploitatie.	107		I
Aloysiuslocatie, Huissen Meerkosten asbest- en milieusanering tijdens sloopwerkzaamheden, vlakdekkend archeologisch onderzoek en Niet gesprongen Explosieven (NGE) leiden tot verhogen van de verliesvoorziening.		800	I

8.3 Wonen en bouwen

bedragen x € 1.000	Voordeel	Nadeel	I/S
Bouwen vergunningverlening Het is de laatste jaren steeds moeilijker een goede inschatting te maken van het aantal te verlenen omgevingsvergunningen. Onzekerheid over de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet, de stikstof-problematiek en stijgende bouwkosten dragen hieraan bij. In 2021 was de legesopbrengst aanzienlijk minder dan geraamd. In 2022 is deze veel hoger dan geraamd. Het voordeel is veroorzaakt door enerzijds een inhaaleffect ten opzichte van vorig jaar en anderzijds door het in behandeling nemen van omvangrijke aanvragen die veel opbrengst genereren. De grootste aanvragen zijn goed voor de helft van de legesinkomsten. Het aantal aangevraagde vergunningen blijft achter bij de raming.	920		I
Als gevolg van het achterblijven van het aantal aanvragen (o.a. A15) heeft de omgevingsdienst ook minder uren besteed aan toezicht dan in het werkprogramma waren opgenomen.	271		I

Mutaties in de reserves

bedragen x € 1.000	Voordeel	Nadeel	I/S
Voor meerdere facilitaire exploitaties is een bijdrage ontvangen voor ruimtelijke ontwikkeling. De middelen zijn toegevoegd aan de reserve Fonds ruimtelijke ontwikkeling.		200	I
Er is een bedrag van € 1.270.000 toegevoegd aan de reserve Grondexploitatie. Dit bedrag bestaat uit de positieve resultaten van afgesloten facilitaire complexen (€ 160.000), een tussentijds genomen winst op exploitatie Loovelden (€ 107.000) en de opbrengst uit de grondverkoop Bloemstraat/Frankentaler (€ 1.007.000).		1.274	I
In december 2022 is de raad een voorstel tot budgetoverheveling voorgelegd. Hierin is aangegeven welke posten voor overheveling in aanmerking komen met daarbij een inschatting van de resterende budgetten per eind van het boekjaar. Voor de post Omgevingswet is het werkelijk resterende budget € 236.000 hoger uitgevallen dan begroot. En daarmee de storting in de reserve budgetoverheveling.		236	I
Negatieve resultaten op facilitaire complexen worden gedekt uit de reserve grondexploitatie. Voor 19 complexen is in totaal € 241.000 aan de reserve onttrokken.	241		I
Na actualisatie moest voor complex Aloysiuslocatie een aanvullende verliesvoorziening worden getroffen. De toevoeging aan de voorziening	800		I

wordt gedekt uit de reserve grondexploitatie. Dat is een voordeel maar eenzelfde nadeel is behaalde op taakveld 8.2 Grondexploitaties.			

Beleidsnota's

Structuurvisie Lingewaard (2012) (wordt vervangen door Omgevingsvisie in 2023)
Koersdocument omgevingsvisie (mei 2021)
Nota Wonen (2020),
Notitie verruiming mogelijkheden particuliere woningbouw (2020)
Nota Erfgoed (2015)
Gids ruimtelijke kwaliteit (2018)
Uitvoeringsprogramma landschap en biodiversiteit (2019)

9. Bestuur en ondersteuning

Dit programma gaat over het besturen van onze gemeente, over integriteit, een klantgerichte (digitale) dienstverlening, het faciliteren van initiatieven vanuit de samenleving en het bijdragen aan en sturen op samenwerkingsverbanden.

Wat hebben we bereikt?

Doel 1. Een betrouwbaar, transparant en professioneel bestuur.
Na de verkiezingen zorgden we dat raad en bestuur snel ingevoerd waren in hun werkzaamheden en taken. En op de hoogte raakte van de regels rondom integriteit.
Transparant bestuur heeft een belangrijke plek in het coalitieakkoord gekregen. Inwoners hebben tijdens een inwonersavond over dit akkoord kunnen meepraten.

Doel 2. Een betrouwbare en sterke partner in de regio.
Na de verkiezingen zorgen we voor een goede vertegenwoordiging in de besturen van verbonden partijen en stemden deze af met de gemeente Overbetuwe. Dit laatste met als doel een goede vertegenwoordiging van het middengebied in de regio.
Besluitvorming over regionale onderwerpen bereidden we gezamenlijk voor en stemden deze af. We zorgden voor heldere en transparante besluitvorming over regionale onderwerpen binnen de gemeente.

Doel 3. Inwoners en organisaties staan centraal in onze dienstverlening.
We stelden een visie op klantcontact op. Hierin staan onze inwoners centraal in onze dienstverlening. We maakten onze openbare bestuurlijke informatie beter toegankelijk en we besteedden opnieuw aandacht aan communicatie met onze inwoners.

Indicator	Meetbaar resultaat 2022	Verwacht resultaat	Behaald resultaat
Klantwaardering dienstverlening	Gemiddeld rapportcijfer		
• Totaal	Totaalwaardering voor alle drie de kanalen	7,1	7,1
• Digitaal		7,6	7,6
• Balie		8,0	8,4
• Telefonie		7,0	6,9
Gemiddelde wachttijd aan de balie	Percentage balieklanten geholpen binnen de servicenorm van max. 10 min.	93%	88%
Afhandeling meldingen openbare ruimte (MOR)			
• Groen / openbare verlichting / straatmeubilair	Percentage dat melder is geïnformeerd binnen de servicenorm van 5 werkdagen	92%	83%
• Afval / wegen / verkeer	Idem	85%	84%
• Acute problemen welke een bedreiging	Afhandeling melding binnen 24 uur	100%	100%

Indicator	Meetbaar resultaat 2022	Verwacht resultaat	Behaald resultaat
zijn voor de openbare veiligheid			

Wat hebben we gedaan?

Een betrouwbaar, transparant en professioneel bestuur (doel 1)

- We screenden nieuwe wethouders op integriteit.
- We organiseerden een bijeenkomst over integriteit voor de raad om bewustwording te vergroten.
- Voor de gemeenteraadsverkiezingen stelden we stembureaus in, wierven en instrueerden we stembureauleden, verzorgden verkiezingsmaterialen en communicatie etc. Om de verkiezingen voor de Provinciale Staten en waterschapsverkiezingen in 2023 goed te laten verlopen startten we met de voorbereidingen.
- We organiseerden een informatieavond voor alle raads- en PA leden. Om kennis te maken met de werkzaamheden van de organisatie.Ook de leden van het college raakten snel na de verkiezingen bekend met hun portefeuilles en specifieke dossiers.

Een betrouwbare sterke partner in de regio (doel 2)

- In het najaar stemde de gemeenteraad in met een vernieuwde regionale agenda van de Groene Metropoolregio voor de periode 2023-2025. Deze agenda borduurt voort op de agenda van het jaar ervoor. In onze zienswijze benadrukten we dat we actief willen deelnemen aan alle opgaven van de Groene Metropoolregio.
- Aan de hand van de portefeuilleverdeling binnen de Groene Metropoolregio en het coalitieakkoord bepaalden we waar de inzet voor de Groene Metropoolregio het meeste prioriteit en effect heeft. Bestuurlijk-ambtelijke afstemming over de invulling van deze prioriteiten loopt door.
- Onze prioritering vond plaats in samenwerking met de gemeente Overbetuwe. Zowel ambtelijk als bestuurlijk werkten we nauw samen. De Strategische agenda Middengebied vormde hiervoor het vertrekpunt. We namen actief deel in regionale overleggen.
- De voorbereiding en behandeling van de P&C-documenten van de verbonden partijen deden we in onderling overleg met de andere deelnemende gemeenten.
- We startten de evaluatie van de verbonden partij VGGM- onderdeel Brandweer op. De afronding en besluitvorming hierover vind plaats in het eerste half jaar van 2023.

Inwoners en organisaties staan centraal in onze dienstverlening (doel 3)

- Het klantbelevingsonderzoek ‘Waar staat Lingewaard’ dat we in 2021 onder alle inwoners van Lingewaard uitvoerden, vormden we om tot een continu onderzoek digitale dienstverlening. Daarmee starten we in 2023.
- We richtten een online team op om onze service via de digitale kanalen integraal te verbeteren. We startten met een gebruikersonderzoek naar onze website.
- In het kader van de digitalisering van onze dienstverleningsprocessen verlengden we de pilot van iRijbewijzen. 49% van de aanvragen werd online gedaan. De pilot iReisdocumenten rondden we succesvol af. We gingen door met het digitaal aanbieden van de mogelijkheid om reisdocumenten aan te vragen. 35% van de aanvragen kwam via de website binnen. We startten met iHuwelijken. Ruim 92% van de meldingen huwelijk en geregistreerd partnerschap ontvingen wij online.
- Onze openbare bestuurlijke informatie maakten we beter toegankelijk door deze zowel te plaatsen in ons eigen gemeenteblad, als op de website voor de landelijke formele bekendmakingen.

- We legden brieven en teksten voor aan het lezerspanel. Opmerkingen van het lezerspanel nemen we mee in het verbeteren van onze teksten en delen we ook met de betrokken collega's om het communiceren in duidelijke taal te stimuleren.
- We lieten onze website opnieuw testen op toegankelijkheid. Met de uitkomsten van het onderzoek kunnen we onze website verder verbeteren. Uit de resultaten blijkt dat we voldoen aan de wettelijke verplichting omdat we een toegankelijkheidsverklaring hebben ontvangen.

Wat heeft het gekost?

Tabel baten en lasten

Per taakveld zijn de **lasten (-)** en **baten (+)** van de producten (afgerond op € 1.000) opgenomen.

9	Bestuur en ondersteuning	Rekening 2022	Begroot 2022 na wijz.	Begroot 2022 primitief
9.1	**Bestuur**	**-1.721**	**-2.084**	**-2.084**
60014	Gemeenteraad	-636	-652	-652
60015	Raadsfracties	-31	-40	-40
60016	Rekenkamercommissie	-41	-40	-40
60017	Griffie	-314	-333	-333
60018	College van B&W	-699	-1.019	-1.019
9.2	**Burgerzaken**	**-1.213**	**-1.295**	**-1.229**
60001	Basis registratie personen (BRP)	-864	-922	-922
60002	Burgerlijke stand	-143	-165	-165
60003	Verkiezingen	-206	-208	-142
9.3	**Beheer overige gebouwen en gronden**	**-1.437**	**-1.190**	**-864**
60004	Eigendommen	-465	-516	-516
60005	Overige gebouwen	-716	-395	-69
60006	Gronden algemeen	-256	-279	-279
9.4	**Overhead**	**-18.348**	**-17.979**	**-17.475**
60050	Directie	-140	-315	-315
60051	Stafafdeling	-681	-789	-783
60052	Team Technisch Wijkbeheer	-111	-143	-135
60053	Materieel TWB	13	2	2
60054	Team Openbare Ruimte & Vastgoed	-519	-329	-311
60055	Team Fac.Zaken & BM-Ondersteuning	0	0	-1.006
60056	Facilitair	-329	-402	-447
60057	Huisvesting gem.kantoor/-werf	-1.582	-1.545	-1.545
60058	Representatie	-142	-129	-84
60059	Team Informatievoorziening	-3.009	-2.974	-2.492
60060	Automatisering	-1.026	-1.047	-1.110
60061	Documentaire informatievoorz.	-176	-182	-193
60062	Team POCOBO	-2.141	-2.011	-1.405
60063	Personeelsbeheer	-361	-498	-597

9	Bestuur en ondersteuning	Rekening 2022	Begroot 2022 na wijz.	Begroot 2022 primitief
60064	Personeelsontwikkeling	-212	-211	-154
60065	Organisatieontwikkeling	-117	-75	-75
60066	Communicatie	-57	-50	-50
60067	Team JIF	-2.097	-2.186	-2.241
60068	Begroting & verantwoording	-98	-80	-80
60069	Juridische kwaliteitszorg	-300	-269	-269
60070	Team Veiligheid, Toezicht en Handh.	-184	-307	-231
60071	Team Klant Contact Centrum	-669	-605	-593
60072	Team Projectrealisatie	-344	58	152
60073	Team Ruimtelijk Beleid	-351	-42	-29
60074	Team Sociaal Beleid	-456	-448	-578
60075	Team Bedrijfsbureau SD	337	404	-117
60076	Team Toegang SD	-1.084	-1.249	-498
60079	Ondernemingsraad	-11	-8	-8
60080	Informatisering	-1.390	-1.459	-1.480
60081	Automatisering ICT-samenwerking	-269	-230	0
60082	Automatisering Overbetuwe	-790	-803	-803
60083	Versterking dienstverlening	-52	-57	0
9.5	**Treasury**	**37**	**201**	**146**
60007	Treasury	37	201	146
9.61	**OZB woningen**	**-398**	**-430**	**-180**
60008	Waardering Onroerende Zaken	-398	-430	-180
9.64	**Belastingen overig**	**-723**	**-724**	**-974**
60011	Belastingen	-723	-724	-974
9.7	**Algemene uitk. en ov. uitk. gem.fonds**		**-210**	
60013	Gemeentefonds - Algemene uitkering	0	-210	0
9.8	**Overige baten en lasten**		**-83**	**-256**
60012	Reserveringen en stelposten	0	-83	-256
9.9	**Vennootschapsbelasting**	**-4**		
60020	Vennootschapsbelasting	-4	0	0
	Totaal lasten	**-23.807**	**-23.794**	**-22.916**
9.1	**Bestuur**	**190**		
60018	College van B&W	190	0	0
9.2	**Burgerzaken**	**569**	**558**	**558**
60001	Basis registratie personen (BRP)	493	511	511
60002	Burgerlijke stand	76	47	47
9.3	**Beheer overige gebouwen en gronden**	**261**	**79**	**79**
60004	Eigendommen	94	79	79

9	Bestuur en ondersteuning	Rekening 2022	Begroot 2022 na wijz.	Begroot 2022 primitief
60005	Overige gebouwen	116	0	0
60006	Gronden algemeen	51	0	0
9.4	**Overhead**	**2.238**	**1.694**	**1.542**
60052	Team Technisch Wijkbeheer	14	0	0
60053	Materieel TWB	12	0	0
60054	Team Openbare Ruimte & Vastgoed	25	0	0
60056	Facilitair	5	0	0
60057	Huisvesting gem.kantoor/-werf	9	0	0
60059	Team Informatievoorziening	723	665	653
60060	Automatisering	0	25	0
60062	Team POCOBO	40	0	0
60065	Organisatieontwikkeling	41	0	0
60067	Team JIF	14	5	5
60069	Juridische kwaliteitszorg	193	0	0
60070	Team Veiligheid, Toezicht en Handh.	46	68	68
60071	Team Klant Contact Centrum	70	13	13
60072	Team Projectrealisatie	4	0	0
60073	Team Ruimtelijk Beleid	65	0	0
60074	Team Sociaal Beleid	53	0	0
60075	Team Bedrijfsbureau SD	-1	0	0
60076	Team Toegang SD	20	0	0
60080	Informatisering	-18	0	0
60081	Automatisering ICT-samenwerking	133	115	0
60082	Automatisering Overbetuwe	790	803	803
9.5	**Treasury**	**90**	**68**	**68**
60007	Treasury	90	68	68
9.61	**OZB woningen**	**9.384**	**9.511**	**9.511**
60009	Onr.Zaakbelast. - Woningen	9.384	9.511	9.511
9.62	**OZB niet-woningen**	**3.250**	**3.229**	**3.229**
60010	Onr.Zaakbelasting - Niet-woningen	3.250	3.229	3.229
9.64	**Belastingen overig**	**423**	**426**	**411**
60011	Belastingen	423	426	411
9.7	**Algemene uitk. en ov. uitk. gem.fonds**	**79.142**	**79.239**	**73.057**
60013	Gemeentefonds - Algemene uitkering	74.017	74.114	68.116
60019	Gemeentefonds - Sociaal Domein	5.125	5.125	4.941
	Totaal baten	**95.547**	**94.804**	**88.455**
	Saldo baten en lasten	**71.738**	**71.011**	**65.540**
69809	Onttrekkingen reserves	1.635	1.616	118

9	Bestuur en ondersteuning	Rekening 2022	Begroot 2022 na wijz.	Begroot 2022 primitief
69809	Toevoegingen reserves	-2.334	-2.158	0
	Saldo inclusief mutaties reserves	**71.039**	**70.470**	**65.658**

9.1 Bestuur

bedragen x € 1.000	Voordeel	Nadeel	I/S
College van B&W - Wethouderspensioenen Doordat DNB (De Nederlandsche Bank) de rekenrente voor individuele waardeoverdrachten verhoogd heeft van 0,528% in 2021 naar 2,472% in 2022, konden we de pensioenvoorziening verlagen met € 179.000. We hadden rekening gehouden met een toevoeging van € 258.000. De verlaging baseerden we op een nieuwe actuariële berekening van de pensioenverplichting die wij tegenover onze (gewezen) wethouders en/of gepensioneerden en hun nabestaanden hebben. Die berekening hebben we in december 2022 laten maken.	437		S
Daarnaast vielen de kosten voor voormalig personeel lager uit.	68		S

9.2 Burgerzaken

bedragen x € 1.000	Voordeel	Nadeel	I/S
Burgerlijke stand In de eerste maanden van 2022 zijn veel meer huwelijken gesloten dan in dezelfde periode in de jaren daarvoor. We zien hier een 'inhaalslag' als gevolg van corona. Dit leidt tot € 29.000 hogere legesopbrengst. We hebben verder een voordeel op de bedrijfsvoering burgerlijke stand van € 22.000. In totaal is hiervan € 28.000 structureel.	51		I/S

9.3 Beheer overige gebouwen en gronden

bedragen x € 1.000	Voordeel	Nadeel	I/S
De bodemsanering in Gendt is afgerond. Het Rijk kende in 2022 de aangevraagde subsidie van € 116.000 toe voor een deel van de extra kosten die samenhangen met de sanering van de PFAS verontreiniging. De totale kosten voor de bodemsanering in 2022 bedroegen € 655.000. In totaal was er na de TURAP een budget beschikbaar van € 326.000. Per saldo ontstond er hierdoor een tekort van € 213.000. Deze overschrijding is volledig te verklaren door de aangetroffen PFAS en de daarmee samenhangende ontgravings- en afvoerkosten van de verontreinigde grond.		213	I

9.4 Overhead

bedragen x € 1.000	Voordeel	Nadeel	I/S
Overhead (exclusief VWNW) Het resultaat op het taakveld overhead, exclusief het budget Van Werk naar Werk, bedraagt € 225.000 voordelig. De belangrijkste verschillen hebben betrekking op: • personeelslasten: het gaat hier om het saldo van lasten en baten van salarissen, inhuur derden en alle andere personeelslasten. Het nadeel bedraagt € 105.000. Noemenswaardig is hierbij een overschrijding op het budget opleidingen en trainingen. In 2022 hebben we extra ingezet om de achterstand die we als gevolg van corona hadden opgelopen op het gebied van opleidingen en trainingen in te lopen. Dat leidt tot een nadeel van € 60.000. In 2021 was sprake van een voordeel van € 220.000. • materiële lasten: op in totaal 36 posten is per saldo € 137.000 minder uitgegeven. Belangrijk om hierbij de melden zijn de budgetten die we van het Rijk hebben ontvangen voor de implementatie van de Wet Open Overheid (WOO). Hiervan is in 2022 ruim € 59.000 niet uitgegeven. Dat wordt met name veroorzaakt door de vertraging die is ontstaan in de uitrol van het landelijk platform PLOOI, dat zou worden gebruikt voor het openbaar maken van alle informatie. • eind 2022 is met Nationale Nederlanden/Reaal overeenstemming bereikt over de eindafrekening van de brandschade van het gemeentehuis. We hebben € 193.000 ontvangen.	225		I
Van Werk naar Werk (VWNW) In 2020 spraken wij met de gemeenteraad af om in de jaarrekening te verantwoorden hoeveel budget wij nodig hadden voor WW-verplichtingen en transitievergoedingen bij (onvrijwillig) ontslag van medewerkers. In 2022 was hiervoor € 150.000 beschikbaar. De overschrijding bedraagt uiteindelijk € 48.000.		48	I

9.5 Treasury

bedragen x € 1.000	Voordeel	Nadeel	I/S
Voorziening oninbare debiteuren We startten 2022 met een voorziening van € 79.000. In 2022 hebben we € 89.000 afgeboekt vanwege oninbare belastingdebiteuren. Dit had met name betrekking op: • faillissementen € 19.000 • geen verhaal (meer) mogelijk € 12.000 • minnelijke en wettelijke schuldsanering € 26.000 • onbekend adres, gering bedrag, verjaard € 26.000 We verwachten verder dat van de openstaande debiteuren per 31-12-2022 € 53.000 oninbaar zal zijn.		63	I

bedragen x € 1.000	Voordeel	Nadeel	I/S
Al met al betekent dit dat we aan de voorziening € 63.000 moeten toevoegen om deze op het gewenste niveau (€ 53.000) te krijgen.			
Doorberekende rente over boekwaarde De boekwaarde van investeringen en grondexploitaties komt in de jaarrekening 2022 lager uit dan waar we in de begroting rekening mee hadden gehouden. Het realiseren van voorgenomen investeringen neemt meer tijd in beslag. Daardoor kunnen we minder rente toerekenen aan diezelfde investeringen.		93	I
Dividend BNG Bank De nettowinst van BNG Bank over 2021 bedraagt € 236 miljoen (2020: € 221 miljoen). Over 2021 is 60% (2020: 50%) van de beschikbare winst na belasting uitgekeerd als dividend. Het dividend over 2021 bedraagt daarmee € 44.000. Ten opzichte van de begroting is dat een voordeel van € 20.000.	20		S

9.61 OZB woningen

bedragen x € 1.000	Voordeel	Nadeel	I/S
Bij de bepaling van de OZB-tarieven 2022 gingen we in december 2021 uit van een gemiddelde stijging van WOZ-waarden van 13%. De werkelijke stijging kwam in 2022 uit op 11,4%. Dit betekent een lagere opbrengst in 2022.		127	I

9.7 Algemene uitkering en overige uitk. gemeentefonds

bedragen x € 1.000	Voordeel	Nadeel	I/S
Gemeentefonds - Algemene uitkering De algemene uitkering uit het gemeentefonds wordt berekend aan de hand van veel verschillende factoren, zogenaamde maatstaven. Zoals het aantal inwoners, aantal uitkeringsgerechtigden, aantal ouderen en de WOZ-waarde. Dit zijn een paar voorbeelden van die factoren die steeds aan verandering onderhevig zijn. Per saldo leveren deze in 2022 een nadeel op van € 97.000. Daarnaast is een reservering van Covid middelen uit 2021 van € 210.000 niet gebruikt in 2022. Dat leidt dit jaar tot een hogere algemene uitkering dan begroot van € 113.000.	113		I

Mutaties in de reserves

bedragen x € 1.000	Voordeel	Nadeel	I/S
In december 2022 is de raad een voorstel tot budgetoverheveling voorgelegd. Hierin is aangegeven welke posten voor overheveling in aanmerking komen met daarbij een inschatting van de resterende budgetten per eind van het boekjaar. Voor de stelpost prijsstijging is het		171	I

bedragen x € 1.000	Voordeel	Nadeel	I/S
werkelijk resterende budget € 171.000 hoger uitgevallen dan begroot. En daarmee de storting in de reserve budgetoverheveling.			

Beleidsnota's

Nota Activabeleid 2020
Nota reserves en voorzieningen 2020
Nota Verbonden Partijen 2020
Treasurystatuut gemeente Lingewaard 2018
Financiële verordening gemeente Lingewaard 2021

Paragrafen

Paragraaf 1 Lokale heffingen

De tarieven

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de tarieven van 2018 tot en met 2022 te zien.
Voor 2022 betreft het de tarieven zoals deze in de belastingverordeningen in december 2021 zijn vastgesteld. Hierdoor wijken de tarieven voor OZB af ten opzichte van hetgeen vermeld is in de begroting 2022.

Omschrijving	2018	2019	*2020*	*2021*	*2022*
Tarieven					
OZB:*					
- woningen (eigenaar)	0,1824%	0,1729%	0,1674%	0,1599%	0,1435%
- niet-woningen (eigenaar)	0,3090%	0,2957%	0,3013%	0,3040%	0,3022%
- niet-woningen (gebruiker)	0,2470%	0,2363%	0,2408%	0,2429%	0,2415%
Afvalstoffenheffing:					
- vast bedrag	€ 114,00	€ 115,80	€ 145,80	€ 148,44	€ 194,28
- grijze container per lediging	€ 4,00	€ 4,00	€ 8,30	€ 8,45	€ 7,80
- ondergrondse container, per klepopening	€ 1,15	€ 1,15	€ 2,41	€ 2,45	€ 2,60
- hoogbouw, 1-pers. huishouden	€ 139,50	€ 141,60	€ 172,08	€ 175,20	€ 229,08
- hoogbouw, meerpers. huishouden	€ 172,50	€ 175,20	€ 206,28	€ 210,00	€ 274,92
Rioolheffing	€ 227,00	€ 227,00	€ 231,60	€ 235,80	€ 239,04
Hondenbelasting, per hond	€ 55,32	€ 56,16	€ 57,24	€ 58,32	€ 59,16
Toeristenbelasting, per overnachting	€ 1,00	€ 1,00	€ 1,00	€ 1,00	€ 1,00
Precariobelasting op kabels per m¹	€ 4,00	€ 4,00	€ 4,00	€ 4,00	-

* Het tarief is een percentage van de WOZ-waarde van de woningen en de niet-woningen.

Geraamde en gerealiseerde inkomsten

In onderstaande tabel is het verloop van de gerealiseerde inkomsten uit lokale heffingen van 2019 tot en met 2022 weergegeven. Daarnaast is het verschil tussen de geraamde en gerealiseerde inkomsten uit lokale heffingen voor 2022 te zien.

Belasting *(bedragen x € 1.000)*	**Realisatie 2019**	**Realisatie 2020**	**Realisatie 2021**	**Begroot 2022***	**Realisatie 2022**	**Verschil 2022**
OZB	11.437	11.942	12.529	12.740	12.634	-106
Precariobelasting	581	3.448	3.472	-	-	-
Afvalstoffenheffing	3.085	4.012	4.122	4.856	4.896	+40

Belasting *(bedragen x € 1.000)*	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Begroot 2022*	Realisatie 2022	Verschil 2022
Rioolheffing	4.648	4.777	4.902	4.972	4.993	+21
Hondenbelasting	221	231	246	243	252	+9
Toeristenbelasting	100	86	104	93	111	+8
Reclamebelasting	80	85	83	97	95	-2
Totaal lokale heffingen	**20.152**	**24.581**	**25.458**	**23.001**	**22.981**	**-30**

* Raming ná wijzigingen uit tussentijdse rapportage 2022.

OZB

Beleidskader
Verordening Onroerende-zaakbelastingen 2022.

Algemeen
Bij de vaststelling van de tarieven 2022 (in december 2021) is rekening gehouden met een gemiddelde waardestijging bij de woningen en niet-woningen van respectievelijk 13% en 1%. De daadwerkelijke stijging was respectievelijk 11,4% en 3%. Dit verklaart waarom de opbrengst bij met name de woningen tegenvalt. De afwijkingen van de gerealiseerde opbrengst ten opzichte van de ramingen kunt u terugvinden in onderstaand overzicht.

OZB-opbrengst	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Begroot 2022	Realisatie 2022	Verschil 2022
Woningen (eigenaar)	8.714	8.981	9.341	9.511	9.384	-127
Niet-woningen (eigenaar)	1.612	1.755	1.880	1.856	1.930	-53
Niet-woningen (gebruiker)	1.111	1.207	1.308	1.373	1.320	74
Totaal	**11.437**	**11.942**	**12.529**	**12.740**	**12.634**	**-106**

Wet WOZ

Jaarlijks worden nieuwe WOZ-waarden vastgesteld voor alle onroerende zaken binnen de gemeente.
De peildatum voor de waardering ligt één jaar voor het jaar van de heffing. De waardepeildatum voor de taxaties van 2022 was 1 januari 2021.

Gemiddelde WOZ-waarde woningen
De gemiddelde WOZ-waarde in 2022 (met waardepeildatum 01-01-2021) is met 11,4% gestegen ten opzichte van 2021 (peildatum 01-01-2020). Bij de bepaling van de tarieven in december 2021 is rekening gehouden met een stijgingspercentage van 13%.

In onderstaande grafiek ziet u de waardeontwikkeling vanaf 2011.

Bron: CBS , laatst gewijzigd 19 december 2022.

Afvalstoffenheffing

Beleidskader
Artikel 15.33 van de Wet milieubeheer
Afvalstoffenverordening 2022
Uitvoeringsbesluit afvalstoffenverordening gemeente Lingewaard 2022
Verordening Afvalstoffenheffing 2022

Algemeen
Het uitgangspunt voor het tarief van de afvalstoffenheffing is 100% kostendekking. Voor het dekken van de kosten van de afvalinzameling en -verwerking heffen we afvalstoffenheffing.

Tarieven
Elk huishouden betaalt een vast bedrag aan vastrecht. Daarnaast wordt per lediging van de restafvalcontainer of opening van de ondergrondse container een tarief in rekening gebracht. Voor gebruikers van bovengrondse containers geldt een vast tarief, gebaseerd op de grootte van het huishouden.

In de begroting 2022 werd rekening gehouden met een gemiddeld aantal containerledigingen van 7. Voor de klepopeningen bij de ondergrondse- en bovengrondse container werd rekening gehouden met een aantal van 22. Over 2022 was het werkelijk aantal ledigingen 2022 gemiddeld 6,7. Voor de klepopeningen was dit 24,6. Over 2021 was dit aantal respectievelijk 7,1 en 26,5.

Kostendekking (bedragen x € 1.000)

Overzicht kostendekking afvalinzameling	Taakveld	Begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging*	Rekening 2022
Lasten				
Afvalstoffen algemeen	7.3 Afval	-133	-133	-149

Overzicht kostendekking afvalinzameling	Taakveld	Begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging*	Rekening 2022
Huishoudafval	7.3 Afval	-2.790	-2.800	-2.568
Overige afvalstoffen	7.3 Afval	-332	-332	-346
Straatreiniging	2.1 Verkeer en vervoer	-41	-20	-22
Perceptiekosten afvalstoffenheffing	0.64 Belastingen overig	-194	-194	-210
Overhead	0.4 Overhead	-355	-355	-355
Compensabele BTW	n.v.t.	-786	-762	-731
Kwijtschelding afvalstoffenheffing	6.3 Inkomensregelingen	-136	-136	-134
Egalisatiereserve afval	n.v.t.	-	-	-
Subtotaal lasten		**-4.767**	**-4.732**	**-4.515**
Baten				
Baten afvalstoffenheffing	7.3 Afval	4.856	4.856	4.896
Subtotaal baten		**4.856**	**4.856**	**4.896**
Saldo (- is nadelig, + is voordelig)		-89	-124	381
Mutatie reserve Afvalstoffenheffing	0.10 Mutatie reserves	89	124	-381
Saldo ten laste van jaarrekening		**0**	**0**	**0**
Dekkingspercentage		100%	100%	100%

* In de Tussentijdse rapportage 2022 hebben wij de afwijkingen t.o.v. de Programmabegroting 2022 toegelicht.

De afwijkingen in de werkelijke lasten ten opzichte van de begroting hebben wij bij programma 7 toegelicht. Klik hier voor deze toelichting.

Rioolheffing

Beleidskader
Artikel 228a van de Gemeentewet
Verordening Rioolheffing 2022

Algemeen
De rioolheffing wordt geheven voor de bekostiging van beheer en onderhoud van het gemeentelijke rioleringsstelsel. Evenals de afvalstoffenheffing is de rioolheffing kostendekkend. We gaan uit van het principe ‘de vervuiler betaalt’. De belasting wordt geheven van de gebruiker van een pand. Voor het gebruik van het riool brengen we rioolheffing in rekening. Voor het tarief geldt het uitgangspunt 100% kostendekking. Het voordelige saldo wordt toegevoegd aan de voorziening riolering.

De gemeente werkt met een voorziening riolering. Dit is conform artikel 44 lid 2 BBV. Daarmee wordt duidelijk dat het om gelden gaat die bij de burger zijn opgehaald voor de taak riolering en die weer volledig naar de burger terugvloeien. Zijn de lasten hoger dan de baten, dan wordt deze aan de voorziening onttrokken, en andersom. Deze voorziening wordt alleen voor riooltaken ingezet. De middelen blijven voor de in het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) genoemde taken beschikbaar.

Tarieven
Op basis van het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP 2017-2021) bepalen we het tarief om tot een kostendekkende rioleringszorg te komen. Voor de tarieven maken we een onderscheid tussen woningen en niet-woningen. Voor woningen geldt een vast tarief, ongeacht de hoeveelheid afgevoerd water. Voor niet-woningen geldt een vast bedrag en vermeerdering wanneer meer dan 350 m^3 water wordt afgevoerd. De tarieven van 2022 zijn geïndexeerd met de inflatiecorrectie (1,4%).

Kostendekking (bedragen x € 1.000)

Overzicht kostendekking riolering	Taakveld	Begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging *	Rekening 2022
LASTEN				
Algemeen rioolbeheer	7.2 Riolering	-1.958	2.279	-2.077
Onderhoud	7.2 Riolering	-1.072	-1.072	-1.060
Straatreiniging	2.1 Verkeer en vervoer	-182	-182	-117
Perceptiekosten rioolheffing	0.64 Belastingen overig	-197	-197	-119
Overhead	0.4 Overhead	-457	-462	-462
Compensabele BTW	n.v.t.	-600	-645	-611
Kwijtschelding rioolheffing	6.3 Inkomensregelingen	-145	-145	-129
Subtotaal Lasten		**-4.611**	**-4.982**	**-4.576**
BATEN				
Baten rioolheffing	7.2 Riolering	4.885	4.972	4.993
Subtotaal Baten		**4.885**	**4.972**	**4.993**
Saldo (- is nadelig, + is voordelig)	7.2 Riolering	274	**10**	**417**
Egalisatievoorziening		**-274**	**-10**	**-417**
Dekkingspercentage		**100%**	**100%**	**100%**

* In de Tussentijdse rapportage 2022 hebben wij de afwijkingen t.o.v. de Programmabegroting 2022 toegelicht.

Het saldo ad. € 417.000 is toegevoegd aan de voorziening “Riolering en waterzuivering”. Hierdoor wordt het dekkingspercentage 100%. De afwijkingen in de werkelijke lasten ten opzichte van de begroting hebben wij bij programma 7 toegelicht. Klik hier voor deze toelichting.

Lijkbezorgingsrechten

Beleidskader
Beheerverordening gemeentelijke begraafplaatsen 2015
Verordening Lijkbezorgingsrechten 2022

Algemeen
Voor het gebruik van een algemene begraafplaats en voor het door de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraafplaats worden rechten geheven. In onze gemeente zijn er vijf algemene begraafplaatsen. Twee van deze begraafplaatsen zijn juridisch gesloten, namelijk Huissen-Stad en Huissen-Zand. De drie open begraafplaatsen bevinden zich in Bemmel, Gendt en Huissen-Hoeve.

Baten
Het grootste gedeelte van de heffing bestaat uit vooruitbetalingen van grafrechten. Aangezien dit een verplichting vormt voor latere jaren, wordt dit gedeelte in een voorziening gestort. Elk jaar onttrekken we dat deel uit de voorziening dat voor dat jaar is vooruitbetaald. Doordat we in 2017 met deze methodiek zijn begonnen valt het dekkingspercentage lager uit. In de komende jaren gaat dit dekkingspercentage weer op lopen.

Tarieven
De tarieven zijn in 2022 niet verhoogd.

Kostendekking (bedragen x €1.000)

Overzicht kostendekking Lijkbezorging	**Taakveld**	**Begroting 2022**	**Begroting 2022 na wijziging**	**Rekening 2022**
LASTEN				
Lijkbezorging	7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-328	-328	-318
Overhead	0.4 Overhead	-153	-153	-153
Subtotaal Lasten		**-481**	**-481**	**-471**
BATEN				
Opbrengst lijkbezorgingsrechten 2021	7.5 Begraafplaatsen en crematoria	200	200	61
Opbrengst lijkbezorgingsrechten uit voorgaande jaren	7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-	-	101
Subtotaal Baten		**200**	**200**	**162**
Saldo (- is nadelig, + is voordelig)		-281	-281	-309
Dekkingspercentage		**41,6%**	**41,6%**	**34,4%**

Over 2022 is € 249.000 aan lijkbezorgingsrechten ontvangen. Het dekkingspercentage bedraagt dan 52,9%. Omdat we € 188.000 van de grafrechten als vooruit ontvangen afkoopsom moeten beschouwen, daalt het dekkingspercentage vervolgens naar 34,4%. De komende jaren valt steeds een deel van vooruit ontvangen afkoopsommen vrij. Dit wordt als opbrengst verantwoord. Het dekkingspercentage neemt daardoor toe. Zie onderstaand overzicht.

Jaar	**Dekkingspercentage**
2017	18,1%
2018	23,8%
2019	29,0%
2020	30,8%
2021	31,5%
2022	34,4%

Precariobelasting

Voor het hebben van kabels en leidingen in, op of boven openbare gemeentegrond hebben we tot en met 2021 precariobelasting geheven. De opbrengst hiervan is ingezet als algemeen dekkingsmiddel.
Vanaf 1 januari 2022 is het wettelijk niet meer toegestaan om deze heffing op te leggen.

Hondenbelasting

Beleidskader
Artikel 226 van de Gemeentewet
Verordening Hondenbelasting 2022

Algemeen
Hondenbelasting heffen we op basis van het aantal honden dat een eigenaar in bezit heeft. De opbrengsten van hondenbelasting geven we uit aan de uitvoer van het hondenbeleid. Onderdeel hiervan is dat jaarlijks een deel van de gemeente gecontroleerd wordt op hondenbezit.

Tarieven
Het tarief bedraagt € 59,16 per jaar.

Vrijstellingen (niet limitatief)
- Honden voor de begeleiding van een gehandicapte of een slechtziende;
- Honden verblijvend in een hondenasiel.

Kostendekking (bedragen x € 1.000)

Overzicht kostendekking hondenbeleid	**Taakveld**	**Begroting 2022**	**Begroting 2022 na wijziging**	**Rekening 2022**
Lasten				
Aanleg, beheer en reinigen hondentoiletten	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-113	-113	-101
Gemeentelijke uren	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-61	-61	-61
Controle hondenbelasting	0.64 Belastingen overig	-6	-6	-6
Perceptiekosten	0.64 Belastingen overig	-29	-29	-23
Overhead	0.4 Overhead	-42	-42	-42
Kwijtschelding hondenbelasting	6.3 Inkomensregelingen	-6	-6	-6
Subtotaal lasten		**-257**	**-257**	**-237**
Baten				
Opbrengst hondenbelasting	0.64 Belastingen overig	243	243	252
Subtotaal baten		**243**	**243**	**252**
Saldo (- is nadelig, + is voordelig)		-14	-14	16
Dekkingspercentage		**94,6%**	**94,6%**	**106,6%**

Toeristenbelasting

Beleidskader
Artikel 224 van de Gemeentewet
Verordening Toeristenbelasting 2022
Nota toerisme en recreatie Lingewaard en Overbetuwe 2016 - 2022

Algemeen
Toeristenbelasting heffen we voor elke toeristische overnachting in onze gemeente. De opbrengsten worden ingezet voor de ontwikkeling van toerisme binnen de gemeente. Concreet is dit opgenomen in de Nota toerisme & recreatie 2016-2022. De uitvoer hiervan vindt plaats in overleg met ondernemers en overige participanten. Hierbij hebben we in 2012 met de ondernemers afgesproken het tarief de eerste jaren niet te verhogen.

Tarief
Het tarief is vanaf 2012 € 1,00 per persoon per nacht.

Kostendekking (bedragen x € 1.000)

Overzicht kostendekking toerisme	Taakveld	Begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022
Lasten				
Toerisme / overige subsidies	3.4 Economische promotie	-97	-97	-96
Toeristische bewegwijzering	2.1 Verkeer en vervoer	-4	-4	-4
Controle belasting / Perceptiekosten	0.64 Belastingen overig	-10	-10	-4
Ambtelijke inzet	3.4 Economische promotie	-92	-92	-92
Overhead	0.4 Overhead	-42	-42	-42
Subtotaal lasten		**-245**	**-245**	**-238**
Baten				
Opbrengst toeristenbelasting	0.64 Belastingen overig	93	93	111
Subtotaal baten		**93**	**93**	**111**
Saldo (- is nadelig, + is voordelig)		-152	-152	**-127**
Dekkingspercentage		**38,0%**	**38,0%**	**46,6%**
Incidentele lasten 2022				
Toerisme / Gastvrije Waaldijk	3.4 Economische promotie	**-28**	**-28**	**0**
		-177	**-177**	**-127**
Dekkingspercentage		**34,4%**	**34,4%**	**46,6%**

Reclamebelasting

Beleidskader
Artikel 227 van de Gemeentewet
Verordening Reclamebelasting 2022 incl. bijlagen

Algemeen
Reclamebelasting heffen we in de dorpscentra van Bemmel, Huissen en Gendt. De opbrengst hiervan wordt, na aftrek van perceptiekosten, beschikbaar gesteld aan het ondernemersfonds.

Tarieven
Het tarief is afhankelijk van de locatie en de WOZ-waarde van de vestiging. De voorzitters van de ondernemersverenigingen zitten in het bestuur van Centrum Management Lingewaard (CML). De mogelijkheid tot verhoging van de reclamebelasting is gespreksonderwerp in het CML.

Kostendekking (bedragen x € 1.000)

Overzicht kostendekking reclamebelasting	**Taakveld**	**Begroting 2022**	**Begroting 2022 na wijziging**	**Rekening 2022**
Lasten				
Bijdrage ondernemersfonds	3.4 Economische promotie	-80,5	-80,5	-91,7
Perceptiekosten	0.64 Belastingen overig	-1,5	-1,5	-3,3
Subtotaal lasten		**-82,0**	**-82,0**	**-95,0**
Baten				
Opbrengst reclamebelasting	0.64 Belastingen overig	82,0	82,0	95,0
Subtotaal baten		**82,0**	**82,0**	**95,0**
Saldo (- is nadelig, + is voordelig)		**0**	**0**	**0**
Dekkingspercentage		**100%**	**100%**	**100%**

BIZ-bijdrage

Beleidskader
Verordening Bedrijveninvesteringzone Bedrijvenpark Houtakker Bemmel 2021-2025

Algemeen
Met ingang van 2021 kennen we de 'Verordening Bedrijveninvesteringzone Bedrijvenpark Houtakker Bemmel 2021-2025'. Zowel de eigenaar als de gebruiker van een WOZ-object (gelegen binnen het aangewezen gebied) betalen een belasting. Deze belasting is vergelijkbaar met de reclamebelasting, waarbij de opbrengst van de belasting, na aftrek van perceptiekosten, aan ‘Stichting Bedrijveninvesteringszone Houtakker’ beschikbaar wordt gesteld. In deze stichting zijn de verschillende ondernemers op de Houtakker verenigd. Het initiatief van de BIZ ligt dan ook bij de ondernemers. De gemeente helpt onder andere met de uitvoering van deze verordening.

Tarieven
De BIZ-bijdrage is ingesteld voor een periode van vijf jaar (2021 t/m 2025). Het tarief is afhankelijk van de WOZ-waarde van het WOZ-object.

Kostendekking (bedragen x € 1.000)

Overzicht kostendekking reclamebelasting	**Taakveld**	**Begroting 2022**	**Begroting 2022 na wijziging**	**Rekening 2022**
Lasten				
Bijdrage ondernemersfonds	3.4 Economische promotie	-25,4	-25,4	-34,7

Overzicht kostendekking reclamebelasting	Taakveld	Begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022
Perceptiekosten	0.64 Belastingen overig	-0,6	-0,6	-0,9
Subtotaal lasten		**-26,0**	**-26,0**	**-35,6**
Baten				
Opbrengst reclamebelasting	0.64 Belastingen overig	26,0	26,0	35,6
Subtotaal baten		**26,0**	**26,0**	**35,6**
Saldo (- is nadelig, + is voordelig)		**0**	**0**	**0**
Dekkingspercentage		**100%**	**100%**	**100%**

Marktgelden

Beleidskader
Artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b, van de Gemeentewet
Verordening Marktgelden 2022

Algemeen
Marktgeld wordt geheven van degene die goederen of koopwaren uitstalt tijdens de wekelijkse markt. Het is een recht, geheven voor het gebruik van de openbare grond op het marktterrein, gedurende de tijd dat het markt is. Zoals aangekondigd in de Programmabegroting 2022, hebben we in mei 2022 besloten om een gedeelte van de elektriciteitskosten in rekening te brengen voor het innemen van marktstandplaatsen. De lasten en baten maken geen onderdeel uit van deze kostendekking.

Tarieven
De tarieven voor de straatmarkten zijn geïndexeerd met 1,4%.

Kostendekking (bedragen x € 1.000)

Overzicht kostendekking straatmarkten	Taakveld	Begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022
Lasten				
Kosten markt	3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-36	-36	-1
Gemeentelijke uren	3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-31	-31	-31
Overhead	0.4 Overhead	-23	-23	-23
Subtotaal lasten		**-90**	**-90**	**-55**
Baten				
Marktgelden	3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	20	20	19
Subtotaal baten		**20**	**20**	**19**
Saldo (- is nadelig, + is voordelig)		**-70**	**-70**	
Dekkingspercentage		**22,2%**	**22,2%**	**34,5%**

Leges

Beleidskader
Legesverordening 2022 incl. bijlagen

Algemeen
We heffen leges om een gedeelte van onze taken te bekostigen. Deze taken worden in de vorm van een dienst individueel afgenomen door bewoners of bedrijven. In de Legesverordening is op grond van artikel 229 van de Gemeentewet geregeld voor welke diensten leges verschuldigd zijn.
Belastingplichtig is degene die de dienst aanvraagt, dan wel degene ten behoeve van wie de dienst is verleend. Voor de Legesverordening nemen wij de modelverordening van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten als basis.

Kostendekkingsoverzichten
In onderstaande kostendekkingsoverzichten zijn alle begrote en werkelijke bedragen opgenomen die in onze legesverordening voorkomen. Indien deze niet in onze legesverordening voorkomen, is er een waarde van 0 opgenomen. Hierdoor is per hoofdstuk, titel en totaal de mate van kostendekkendheid te zien.

Kostendekkendheid		**Begroting 2022**		**Rekening 2022**	
		Lasten	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
					Dekk.perc.
Totaal		**-2.706**	**1.934**	**-4.055**	**2.843**
					-70%
Titel 1	**Algemene dienstverlening**	**-716**	**698**	**-695**	**703**
					-101%
Niet op hoofdstukniveau toegerekende lasten/baten		-3	-	-3	
Hoofdstuk 1	Burgerlijke stand	-56	47	-54	76
Hoofdstuk 2	Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart	-226	236	-273	285
Hoofdstuk 3	Rijbewijzen	-202	250	-118	146
Hoofdstuk 4	Verstrekkingen uit de basisregistratie personen	-5	4	-13	9
Hoofdstuk 5	Verstrekkingen uit het Kiezersregister	-	-	-	-
Hoofdstuk 6	Verstrekkingen op grond van Wet bescherming persoonsgegevens (Vervallen)				
Hoofdstuk 7	Bestuursstukken	-	-	-	-
Hoofdstuk 8	Vastgoedinformatie	-	-	-	-
Hoofdstuk 9	Overige publiekszaken	-92	60	8	10
Hoofdstuk 10	Gemeentearchief	-	-	-	-
Hoofdstuk 11	Huisvestingswet (n.v.t.)				
Hoofdstuk 12	Leegstandswet	-	-	-	-
Hoofdstuk 13	Gemeentegarantie (n.v.t.)				
Hoofdstuk 14	Marktstandplaatsen (Vervallen)				
Hoofdstuk 15	Winkeltijdenwet (Vervallen)				
Hoofdstuk 16	Kansspelen	-1	1	-	-

Kostendekkendheid		Begroting 2022		Rekening 2022	
		Lasten	Baten	Lasten	Baten
					Dekk.perc.
Hoofdstuk 17	Kinderopvang (n.v.t.)				
Hoofdstuk 18	Telecommunicatie	-61	44	-184	134
Hoofdstuk 19	Verkeer en vervoer	-27	23	-33	24
Hoofdstuk 20	Diversen	-43	33	-25	19

Titel 2	**Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/ omgevingsvergunning**	**-1.885**	**1.228**	**-3.207**	**2.105**
					-66%
Niet op hoofdstukniveau toegerekende lasten/baten		-76	-	-114	
Hoofdstuk 1	Begripsomschrijvingen				
Hoofdstuk 2	Vooroverleg/beoordeling conceptaanvraag	-99	61	-42	26
Hoofdstuk 3	Omgevingsvergunning	-1.701	1.179	-2.951	2.045
Hoofdstuk 4	Vermindering	-	-19	-	-
Hoofdstuk 5	Teruggaaf	-	-	-	-
Hoofdstuk 6	Intrekking omgevingsvergunning	-	-	-	-
Hoofdstuk 7	Wijziging omgevingsvergunning als gevolg van wijziging project	-1	-	-81	18
Hoofdstuk 8	Bestemmingswijzigingen	-8	7	-19	16
Hoofdstuk 9	In deze titel niet benoemde beschikking of planwijziging	-	-	-	-

Titel 3	**Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn en niet vallend onder titel 2**	**-105**	**8**	**-116**	**10**
					-9%
Niet op hoofdstukniveau toegerekende lasten/baten		-	-	-	
Hoofdstuk 1	Horeca	-41	7	-42	7
Hoofdstuk 2	Organiseren evenementen	-63	-	-63	-
Hoofdstuk 3	Prostitutiebedrijven	-	-	-	-
Hoofdstuk 4	Huisvestingswet 2014 (n.v.t.)				
Hoofdstuk 5	Marktstandplaatsen	-1	1	-1	1
Hoofdstuk 6	Winkeltijdenwet	-	-	-	-
Hoofdstuk 7	In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking	-	-	-10	2

Kwijtschelding gemeentelijke heffingen

Beleidskader

Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990
Kwijtscheldingsregeling gemeentelijke belastingen 2022

Algemeen
Wanneer inwoners onoverkomelijke problemen hebben met het voldoen van gemeentelijke belastingen, bestaat de mogelijkheid tot kwijtschelding hiervan. Kwijtschelding is mogelijk voor de afvalstoffenheffing, rioolheffing en voor de eerste hond bij de hondenbelasting.

Kwijtschelding van afvalstoffenheffing is alleen mogelijk voor:

- Het bedrag van het vastrecht;
- Het bedrag van het aantal containerledigingen of stortingen in een ondergrondse container, met een maximum van 11 ledigingen en/of 33 stortingen;
- Het vaste bedrag van de aanslag voor de gebruikers van percelen, waarbij het huishoudelijk afval wordt aangeboden via een bovengrondse verzamelcontainer of op een andere wijze.

Zelfstandige ondernemers kunnen voor het privégedeelte van de gemeentelijke belastingaanslag kwijtschelding vragen. Verenigingen en stichtingen kunnen per definitie geen kwijtschelding aanvragen.

Bij de behandeling van kwijtscheldingsaanvragen wordt als kosten van bestaan 100% van de bijstand als norm gehanteerd. Voor personen ouder dan 65 jaar geldt de norm van 100% van de toepasselijke netto AOW-bedragen inclusief een deel van de tegemoetkoming koopkracht oudere belastingplichtigen (KOB). De normbedragen worden ieder jaar op 1 januari en 1 juli vastgesteld door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Voor degenen die eerder ook al kwijtschelding hebben gekregen maken we, met verleende toestemming van de belastingschuldigen, gebruik van een procedure voor automatische toetsing voor kwijtschelding door het Inlichtingenbureau.

Bedragen x € 1.000

Kwijtscheldingen (x € 1.000)	**Rekening 2019**	**Rekening 2020**	**Rekening 2021**	**Begroting 2022**	**Rekening 2022**
Afvalstoffenheffing	91	99	114	136	134
Rioolheffing	139	131	133	145	129
Hondenbelasting	5	5	5	6	5
Totaal	**235**	**235**	**252**	**287**	**268**

Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Deze paragraaf geeft aan welke risico's de gemeente loopt en welke mogelijkheden de gemeente heeft om eventuele risico's op te vangen.

1. Inleiding

Artikel 11 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat gemeenten beleid moeten formuleren over de weerstandscapaciteit en de risico's. Op basis hiervan geven we tweemaal per jaar een oordeel over de toereikendheid van het weerstandsvermogen aan de hand van de op dat moment aanwezige risico's. Dat doen we in de gemeentebegroting en in de jaarstukken.

2. Risico's

We rapporteren de risico's die de gemeente loopt. In het onderstaande overzicht met de top 8 risico's is per risico aangegeven of het een incidenteel of structureel risico (I/S) is. De ontwikkeling van het risico ten opzichte van de programmabegroting 2023 is aangegeven met een pijl.

Nr.	Risico	Omschrijving	Type	Kans	Gevolg	Risicoscore	▼/▲
1	Prijsstijgingen	Het risico op prijsstijgingen op producten en met name op energie door de internationale ontwikkelingen.	S	50-70%	€500.000 ≤ €1.000.000	16	▼
2	Informatiebeveiliging en privacy	Het risico op schendingen van de privacy, datalekken of cyberincidenten en de mogelijke claims daardoor.	S	50-70%	€500.000 ≤ €1.000.000	16	►
3	Onvoldoende aansluiting BUIG-middelen met ontwikkeling Lingewaard	Het risico dat door faillissementen en inkrimping in het bedrijfsleven meer mensen in de bijstand komen.	S	50-70%	€500.000 ≤ €1.000.000	16	►
4	Armoedebeleid	Het risico dat er vanwege de hoge inflatie en stijgende energiekosten een groter beroep gedaan wordt op onze voorzieningen.	S	70-90%	€250.000 ≤ €500.000	15	►
5	Instroom en huisvesting vluchtelingen en statushouders	Het risico dat de huisvesting van vluchtelingen en statushouders meer geld kost dan daarvoor wordt gedekt vanuit het Rijk.	I	70-90%	€250.000 ≤ €500.000	15	►
6	Schadeclaims	Het risico op financiële claims van derden ten laste van de gemeente.	I	30-50%	€500.000 ≤ €1.000.000	12	▼

Nr.	Risico	Omschrijving	Type	Kans	Gevolg	Risicoscore	▼/▲
7	Onvoldoende vervangingsreserves	Het risico dat er onvoldoende reserves zijn voor vervangingsinvesteringen.	S	30-50%	€500.000 ≤ €1.000.000	12	►
8	Verkeer	Het risico dat het niet voldoen aan wettelijke verkeerstechnische verplichtingen leidt tot klachten en/of ongevallen.	S	50-70%	€250.000 ≤ €500.000	12	►

Uit de Monte Carlo simulatie komt een benodigde weerstandscapaciteit voor de risico's van € 4.501.131.

Toelichting risico's en beheersmaatregelen
De risico's in de rode en oranje gebieden worden hieronder toegelicht: hoe ontwikkelt een risico zich en welke beheersmaatregelen worden genomen.

Prijsstijgingen (▼)
Om de gevolgen van wereldwijde prijsstijgingen te beheersen, is in de begroting 2023-2026 een stelpost prijsstijgingen opgenomen. De middelen die we daarvoor in de meicirculaire 2022 hebben ontvangen zijn in deze stelpost verwerkt. Het restrisico bestaat dat de stelpost niet van voldoende omvang is. We monitoren de grootste prijsstijgingen en informeren u via een raadsinformatienota.

Informatiebeveiliging en privacy (►)
Dit risico is onveranderd hoog. Voor de gemeente blijft de kans op digitale indringing, ontoereikende, onjuiste of onrechtmatige gegevensverwerking van personen, datalekken en/of cyberincidenten bestaan. Hierdoor ontstaan er risico's voor het bestuur en de organisatie op het gebied van continuïteit van de bedrijfsvoering en dienstverlening. Het zijn risico's op het vlak van (maatschappelijk) vertrouwen en aansprakelijkheid, ook in persoonlijke zin, voor bestuurders en risico's van onderzoek door de Autoriteit Persoonsgegevens waaruit bestuursdwang of boetes kunnen voortvloeien. Dit kan zowel een financieel gevolg als mogelijk reputatieschade hebben. Uit het jaarlijks cybersecuritybeeld Nederland blijkt dat er sprake is van een toenemende dreiging. Als beheersmaatregelen worden verplichte e-learnings informatiebeveiliging/privacy gevolgd door medewerkers, is beveiligingssoftware en –hardware zoals firewalls en virusscanners geïmplementeerd en vindt netwerkmonitoring en –alarmering plaats. Door de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) worden daarnaast verplichte risicoanalyses uitgevoerd ten behoeve van de informatieveiligheid. Als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt is het op onderdelen accepteren van risico's met betrekking tot informatiebeveiliging en privacy ook een mogelijkheid. De Rekenkamer doet in de eerste helft van 2023 onderzoek naar informatiebeveiliging in de gemeente.

Onvoldoende aansluiting BUIG-middelen met ontwikkeling Lingewaard (►)
Het aantal uitkeringsgerechtigden Participatiewet neemt onvoldoende af ten opzichte van de lagere toekenning van het budget vanuit het verdeelmodel (BUIG Budget). Om dit risico te beheersen wordt onder meer vanuit de taskforcemaatregelen ingezet op loonkostensubsidie, begeleiding en re-integratiemiddelen. Daarnaast is een participatieronde geïmplementeerd om effectief re-integratiebeleid te kunnen voeren en een werk-app om sneller werkzoekenden en vacatures met elkaar te kunnen matchen. De beheersmaatregelen zijn erop gericht om de verminderde opbrengsten vanuit het Rijk op te vangen door meer mensen te laten uitstromen naar werk. We hebben als gemeente echter niet direct invloed op het verdeelmodel waarmee het Rijk geld toekent aan gemeenten.

Armoedebeleid (►)
Vanwege de hoge inflatie en stijgende energiekosten verwachten wij dat er een groter beroep gedaan wordt op onze voorzieningen. De verwachting is dat wij ons pakket aan voorzieningen hiervoor moeten uitbreiden. Het is nog niet duidelijk in hoeverre wij hiervoor door het rijk gecompenseerd worden.

Migratie en integratie in Lingewaard (►)
Dit risico heette bij de programmabegroting 2023 Instroom en huisvesting vluchtelingen en statushouders. Binnen de gemeente worden vluchtelingen opgevangen in gemeentelijke opvanglocaties. De gemeente is volledig verantwoordelijk voor de opvang van de vluchtelingen. Dit betekent dat wij als gemeente zorg dragen voor onder andere primaire levensbehoeftes, onderwijs, zorg, dagbesteding en onderdak. De realisatie hiervan vraagt een personele inzet van zowel de ambtelijke organisatie als van onze lokale samenwerkingspartners, zoals SWL en VluchtelingenWerk. Qua huisvesting richt de gemeente zich op langdurig verblijf in Lingewaard. De gemeentelijke locaties zijn aaneengesloten 3 tot 24 maanden beschikbaar. Een aantal gemeentelijke locaties zijn heringericht voor de huisvesting van vluchtelingen, een aantal locaties zijn voor langere tijd gehuurd en er komen tijdelijke verblijfunits. De ambtelijke inzet heeft consequenties voor de uitvoering van het coalitieakkoord. De kosten die gemaakt worden met de opvang en huisvesting van vluchtelingen worden (grotendeels) vergoed vanuit het Rijk. Omdat de benodigde kosten en vergoedingen nog steeds onzeker zijn, is het als een risico opgenomen. Beheersmaatregelen om het risico te beperken zijn er niet, aangezien we als gemeente de keuze hebben gemaakt vluchtelingen op te nemen en dus daarmee ook de financiële gevolgen.

Reputatie risico's
Naast de genoemde risico's met een mogelijk financieel gevolg zijn er ook onderwerpen waarbij schade aan de reputatie van de gemeente mogelijk is.

Arbeidsmarkt
Het risico op personeelstekort als gevolg van vertrekkende medewerkers. Door het (tijdelijk) wegvallen van personeel vertragen processen en uitvoeringsprogramma's. Ook verliezen we kennis, ervaring en netwerken. Het risico is structureel en neemt toe door de vergrijzing en krapte op de arbeidsmarkt.

Voorkomen van fraude en onregelmatigheden
In deze jaarrekening moeten we voor het eerst een passage opnemen met betrekking tot het voorkomen van fraude en onregelmatigheden. Stakeholders van onze gemeente moeten er op kunnen vertrouwen, dat wij op een betrouwbare, eerlijke en zorgvuldige manier onze werkzaamheden uitvoeren. Hiervoor zetten wij in op zowel houding en gedrag (soft controls) als op een goede inrichting van onze processen en systemen (hard controls). Wij zijn van mening dat daardoor het risico op fraude en onregelmatigheden dusdanig beperkt is dat geen aanvullende maatregelen nodig zijn.

3. Ontwikkeling risico's

Wijzigingen risico's t.o.v. programmabegroting 2023
Ten opzichte van de programmabegroting 2023 zijn er een aantal wijzigingen in de risico's met een risicoscore van 15 of hoger zichtbaar. Zie hiervoor de beschrijving in de vorige paragrafen. De wijzigingen in de overige risico's worden hieronder nader toegelicht:

- In de paragraaf grondbeleid is de Algemene Reserve Grondexploitatie opgenomen. Deze vormt een buffer voor de financiële risico's die samenhangen met de grondexploitaties. Enkele risico's zoals benoemd in de Programmabegroting 2023 worden daarom nu niet langer (dubbel) benoemd in deze paragraaf. Hiermee wordt tegengegaan dat voor deze risico's zowel de algemene reserve als de algemene reserve grondexploitatie als mogelijke dekking wordt gebruikt;

- Het risico van de bodemverontreiniging brandweerkazerne Gendt is komen te vervallen omdat de grond inmiddels is gesaneerd;
- Het risico van schadeclaims is verkleind. In de afgelopen jaren is rekening gehouden met de BTW-claim op onze verzekeraar. Eind 2022 is deze claim afgewikkeld;
- Voor de ontwikkeling van bedrijventerrein Agropark III wordt voor glastuinbouw gereserveerde ruimte ingewisseld. De provincie heeft schriftelijk bevestigd onder welke voorwaarden Agropark III kan worden ontwikkeld en de gemeente kan aan die voorwaarden voldoen. De verwachting blijft wel dat nieuwe kavels met enige vertraging beschikbaar komen.

Er zijn een aantal thema's waar de gemeente mee te maken heeft, of gaat krijgen, die lastig te kwantificeren zijn. Deze onderwerpen gaan mogelijk een risico worden in de toekomst. Daarom zijn deze goed om te benoemen:

- De PFAS en stikstof problematiek is nog steeds relevant en leidt tot vertraging in projecten voor woningbouw en infrastructuur. Ondanks dat de nodige woningen zijn gerealiseerd, heeft het gevolgen voor de ambitie van woningbouwplannen;
- Bij de aanleg van maatschappelijk vastgoed en bedrijventerreinen en woonwijken wordt de nieuwbouw aangesloten op het elektriciteitsnet door Alliander. Alliander heeft aangegeven dat er nog slechts beperkt capaciteit is op het net. Hierdoor moeten in de nabije toekomst keuzes gemaakt worden wie er voorrang krijgt bij de aansluiting. Hierdoor moeten andere projecten wachten op aansluiting en/of ingebruikneming. Dit probleem blijft zich de komende jaren voordoen;
- De Omgevingswet treedt in werking op 1 januari 2024. De wet beoogt onder meer procedures in aantal en omvang te vereenvoudigen. Juridisch is er sprake van een overgangstermijn. Dit betekent een transitie naar plannen en procedures volgens de nieuwe wet. Die transitieperiode is nodig voor inwoners, bestuur en organisatie om nieuwe planvormen en procedures zich eigen te maken;
- De onduidelijkheid over de landelijke Hervormingsagenda Jeugd is niet veranderd ten opzichte van de Programmabegroting 2023. De Hervormingsagenda is nog niet vastgesteld. Na vaststelling komt er ook duidelijkheid over de extra middelen Jeugdhulp die we als gemeente gaan ontvangen, inclusief de inverdienopdracht die daaraan gekoppeld is. Het is nog onduidelijk met welke maatregelen het Rijk komt in de Hervormingsagenda. Er bestaat een risico dat de door het Rijk ingestelde beheersmaatregelen overeenkomen met de door ons ingezette beheersmaatregelen. Op basis van de nu beschikbare informatie verwachten we op de lange termijn een financieel tekort.

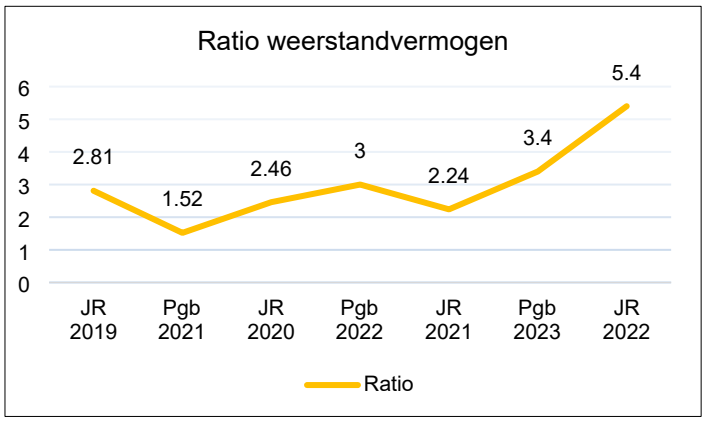
Uit de Monte Carlo simulatie komt een totaal benodigde weerstandscapaciteit van € 4.501.131. Dit is € 2.754.554 lager dan in de programmabegroting 2023.

4. Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de risico's die we lopen (de benodigde weerstandscapaciteit) en de financiële middelen die we hebben om de risico's te dekken (de beschikbare weerstandscapaciteit). Deze relatie noemen we de ratio van het weerstandsvermogen en deze bedraagt 5,4. De gemeente streeft naar een minimale ratio van 1,0 (raadsbesluit bij nota Risicomanagement & weerstandsvermogen).

Ratio weerstandsvermogen	
Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 24.425.132
Benodigde weerstandscapaciteit	€ 4.501.131
Ratio weerstandsvermogen	5,4
Kwalificatie	Uitstekend

In de afgelopen jaren was het verloop van de ratio weerstandsvermogen als volgt:

Continuïteit
Op basis van de door ons uitgevoerde risico-inventarisatie, de weerstandsratio van 5,4 en het beeld van onze meerjarenbegroting is het college van burgemeester en wethouders van mening dat de normale bedrijfsvoering financieel kan worden voortgezet.

5. Financiële kengetallen

De financiële kengetallen geven meer inzicht in de financiële positie van de gemeente. In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de financiële positie ten opzichte van de begroting 2022 en de jaarstukken 2021 opgenomen.

Financiële kengetallen *)	Werkelijk 2021	Begroot 2022	Werkelijk 2022
1.a. Netto schuldquote	36 %	59 %	34 %
1.b. Netto schuldq. gecorr. v leningen	32 %	54 %	30 %
2. Solvabiliteitsratio	36 %	28 %	38 %
3. Grondexploitatie	0,49 %	0,63 %	0,89 %
4. Structurele exploitatieruimte	4,95 %	1,33 %	2,33 %
5. Belastingcapaciteit	108,25 %	113,39 %	113,12 %

*De financiële kengetallen kunnen n.a.v. de accountantscontrole nog wijzigen.

De provincie hanteert bij de beoordeling drie categorieën. Deze sluiten aan bij de landelijk afgesproken signaleringswaarden.

Financiële kengetallen	Gelders Gemiddelde*	Kengetal Lingewaard	Categorie A	Categorie B	Categorie C
1.a. Netto schuldquote	66 %	34 %	<90 %	90-130 %	>130 %
1.b. Netto schuldq. gecorr. voor leningen	58 %	30 %	<90 %	90-130 %	>130 %
2. Solvabiliteitsratio	30 %	38 %	>50 %	20-50 %	<20 %
3. Grondexploitatie	7 %	0,89 %	<20 %	20-35 %	>35 %
4. Structurele exploitatieruimte 2023	0,93 %	2,33 %	> 0 %	0 %	< 0 %
5. Belastingcapaciteit	103 %	113,12 %	<95 %	95-105 %	>105 %

*Het Gelders gemiddelde is berekend op basis van de door de gemeenten in hun begroting 2022 opgenomen kengetallen.

Categorie A is het minst risicovol en C het meest risicovol. Alhoewel de provincie onze financiële positie beoordeelt aan de hand van de kengetallen, is voor het behouden van preventief toezicht alleen van belang dat de meerjarenbegroting een positief saldo heeft (art. 203 GW).

1 a. Netto schuldquote
De netto schuldquote = totale schulden / totale baten (excl. reserves).

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente.

Lingewaard zit ruim in categorie A, de minst risicovolle categorie.

1 b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
De netto schuldquote wordt zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden berekend, omdat er onzekerheid kan bestaan of alle leningen terug worden betaald.

Lingewaard zit ruim in categorie A, de minst risicovolle categorie.

2. De solvabiliteitsratio
De solvabiliteitsratio = eigen vermogen / totaal balans.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin onze gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen.

De solvabiliteitsratio zit evenals in 2021 in de middelste categorie. Dit blijft een aandachtspunt. De ratio is wel positiever dan begroot.

3. Grondexploitatie
Kengetal grondexploitatie = Boekwaarde bouwgrond in exploitatie / totale baten (excl. reserves).

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale baten. De boekwaarde is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Of een hoog of laag percentage gunstig is, is afhankelijk van de markt. Bij een gunstige markt zou een hoog percentage meer winstpotentie kunnen hebben.

Het kengetal is kleiner dan 20%. Hierdoor zit Lingewaard in categorie A, de minst risicovolle categorie.

4. Structurele exploitatieruimte
De structurele exploitatieruimte = het saldo van de structurele baten en lasten + het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves / de totale baten (excl. reserves).

Dit kengetal geeft aan welke structurele financiële ruimte de gemeente heeft. We nemen bij de berekening alleen de structurele baten en lasten mee en niet de incidentele.

Dit kengetal is positief waardoor het kengetal in categorie A, de minst risicovolle categorie, valt.

5. Belastingcapaciteit
Belastingcapaciteit = totale woonlasten gemeente Lingewaard / landelijk gemiddelde woonlasten

Dit kengetal vergelijkt de totale woonlasten in Lingewaard met het landelijke gemiddelde. De woonlasten zijn de OZB, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. We gaan uit van de woonlasten van meerpersoonshuishoudens.

De belastingcapaciteit zit in de meest risicovolle categorie. Door de relatief hoge onroerende zaakbelasting ontbreekt de ruimte voor het benutten van extra belastingcapaciteit, als dat nodig is voor het opvangen van risico's.

Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen

1. Openbaar groen

Programma
5. Sport, cultuur en recreatie

Kaderstellende nota's
Beeldkwaliteitsplan Openbaar Groen 2009
Groenstructuurplan 2008
Bomenlijst 2018

Wat hebben we gedaan in 2022

- We beoordeelden de kwaliteit van het openbaar groen in de kern Huissen. Met het resultaat hiervan kunnen we op de noodzakelijke plaatsen gericht verbeteringen uitvoeren;
- Het biodivers maaien van gazons zetten we voort. De ervaringen van deze proef gebruiken we om steeds meer gazons in de gemeente op deze manier te maaien;
- Het maaibeheer van de bermen pasten we aan door op een groot aantal plaatsen onder meer de frequentie te verlagen. Daarmee proberen we de bermen aantrekkelijker te maken en te houden voor diverse soorten insecten;
- Met het aanplanten van meer verschillende plant- en boomsoorten proberen we de diversiteit te vergroten. Daardoor wordt het openbaar groen minder kwetsbaar voor grote aantastingen door plantenziekten;
- Voor het onderhoud van het groen zetten we ook de bedrijven Scalabor en Cazaz in. Daarmee geven we mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een duurzame werkplek;
- We stelden een nieuw uitvoeringsplan voor het snoeien van knotbomen op. Daarmee knotten we gefaseerd, waardoor de voedselvoorraad voor insecten verbeterd.

Financieel
In programma 5, onder 'Wat heeft het gekost?', staan de lasten en baten voor het onderhoud van openbaar groen onder taakveld 5.7. Naast het exploitatiebudget was er een krediet van € 123.000 voor de vervanging van groen en bomen. De kosten voor alle uitgevoerde projecten dekten we uit bestaande budgetten of projectbudgetten. De financiële middelen uit de budgetten en kredieten zijn voldoende om de afgesproken beeldkwaliteit te realiseren en ook de komende jaren te behouden.

2. Wegen

Programma
2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Kaderstellende nota's
Beleidsplan wegverhardingen (2017)

Wat hebben we gedaan in 2022
We voerden groot onderhoud uit aan (delen van) asfaltverhardingen:

- Kommerdijk, Dries en Hogeveld in Gendt;
- Kerkstraat in Doornenburg;
- Dikelsestraat, Lingewal, Weteringseweg, Expeditiedreef en Nijverheidstraat in Bemmel;
- Eversstraat en Begonialaan in Huissen;

- Lage Zandsestraat en Baalsestraat in Haalderen;
- Woerdsestraat in Ressen.

Op de volgende (delen van) wegen brachten we een nieuwe slijtlaag van steenslag aan:
- Lage Zandsestraat en Zandheuvel in Haalderen;
- Molenstraat, Hegsestraat en Hemelstraat in Gendt;
- Fresialaan en Hazekamp in Huissen;
- Dikelsestraat en Heuvelsestraat in Bemmel.

Er was groot onderhoud van elementenverhardingen aan (delen van) de:
- Tuinlaan, Kastanjelaan en de Heister in Bemmel;
- Karstraat, Eg en Nijverheidsstraat in Huissen.

Sinds 2020 is het kwaliteitsniveau van alle gemeentelijke wegen teruggelopen van het niveau B (cijfer 5,8) naar het niveau C (cijfer 5,0) in 2022. De kwaliteit op ruim 28% van de oppervlakte van wegen is lager dan B. De terugval gold zowel voor asfalt- als elementenverharding. De daling van de kwaliteit was het sterkste op de asfaltverhardingen van hoofdwegen. Dat is onder meer te wijten aan het uitstel van de reconstructies van de Gochsestraat, (bochten) Karstraat en Looveerweg in Huissen en de Papenstraat in Bemmel. Daarentegen is de kwaliteit op ruim 46% van de oppervlakte van wegen hoger dan het niveau B.

Financieel
In programma 2, onder 'Wat heeft het gekost?, staan de lasten en baten voor onderhoud wegen onder taakveld 2.1. De middelen voor groot onderhoud onttrekken we aan de voorziening onderhoud wegen. De kapitaallasten voor vervangingsinvesteringen dekken we uit de bestemmingsreserve rehabilitatie wegen.

3. Rioleringen

Programma
7. Volksgezondheid en milieu

Kaderstellende nota’s
Gemeentelijk Rioleringsplan Lingewaard 2017 – 2022

Wat hebben we gedaan in 2022
De volgende maatregelen uit het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) voerden we uit:
- De herinrichting van de Woerdsestraat in Gendt, inclusief rioolvervanging en –verbetering, is nagenoeg afgerond;
- De voorbereidingsfase voor de vervanging en/of verbetering tegen wateroverlast van de bestaande riolering startte voor:
    - Sandershof en de wijk de Klappenburg in Bemmel;
    - Hofsteestraat in Haalderen;
    - Korte Loostraat in Huissen.
- De voorbereiding voor de herinrichting van de Gochsestraat in Huissen, met rioolvervanging en –verbetering, is afgerond (uitvoering in 2023);
- Klein onderhoud aan de riolering volgens de vastgestelde kwaliteitsnormen;
- Onderhoud en vervanging van pompen en gemalen volgens het meerjarenonderhoudsschema;
- Een extern gespecialiseerd bedrijf onderhield het grondwatermeetnet volgens afspraak.

Financieel
In programma 7 onder “Wat heeft het gekost” staan de lasten en baten voor algemeen rioolbeheer, riolering en waterzuivering onder taakveld 7.2. Vervanging en verbeteringen in het rioolstelsel worden wat btereft kosten geactiveerd (rente en afschrijving).

4. Gebouwen

Programma
5. Sport, cultuur en recreatie
6. Sociaal Domein
7. Volksgezondheid en milieu
9. Bestuur en ondersteuning

Kaderstellende nota’s
Beleidsplan Gebouwd Vastgoed 2016
Contourennota Accommodatie- en Vastgoedbeleid 2019

Wat hebben we gedaan in 2022
We voerden onderstaande werkzaamheden van het onderhoud-jaarplan (OJP) 2022 uit:

- Renovatie van kleedkamers en dakbedekking van sporthal De Brink in Huissen. Door leveringsproblemen van onderdelen vervangen we de liftinstallatie pas in het eerste kwartaal van 2023;
- In afwachting van het Accommodatieplan Bemmel stelden we het groot onderhoud van plafonds in Cultureel Centrum De Kinkel in Bemmel uit;
- We stelden de vervanging van de 'cv-ketels' in sporthal Walburgen in Gendt en het Ontmoetingscentrum in Doornenburg uit. We onderzoeken eerst de mogelijkheden om de bestaande CV-installaties om te bouwen naar ‘gasloos’ of een combinatie van een gasgestookte installatie met een warmtepomp;
- Renovatie sportvloer sporthal De Bongerd Bemmel;
- Renovatie sanitaire ruimte Brandweergarage Doornenburg.

Uitrol Accommodatie- en Vastgoedbeleid 2022:

- Uitwerking voorkeursvariant maatschappelijk huisvestingsplan voor Huissen:
    - Het programma van Eisen voor een nieuwe sporthal bij sportpark De Blauwenburcht is nagenoeg gereed;
    - We realiseerden het Zilverhuus als ontmoetingsplek in de wijk Zilverkamp;
    - We renoveerden het complex De Brink;
    - We maakten maatwerkadviezen voor het energieneutraal én toegankelijk maken van de te behouden gebouwen.
- Accommodatieplan in Haalderen:
    - De werkgroep Haalderen hield een haalbaarheidsonderzoek. Het resultaat was één multifunctionele accommodatie als bruisend hart voor bewegen, sporten en ontmoeten op het terrein aan de Notenboomstraat. De verdere uitwerking hiervan volgt in 2023.
- Uitbreiding van het Ontmoetingscentrum De Leemhof in Gendt:
    - Het voorlopig en definitief ontwerp voor de uitbreiding, verduurzaming én het toegankelijk maken presenteerden we aan de huidige en nieuwe gebruikers;
    - Na realisatie van de uitbreiding in 2023 verkopen we Villa Ganita;
    - We maakten maatwerkadviezen voor het energieneutraal én toegankelijk maken van de overige te behouden gebouwen in de kern Gendt.

- Fasegewijs implementeren van geharmoniseerde huur- en exploitatietarieven voor de binnen- en buitensport en de maatschappelijke accommodaties:
    - Voor binnensport is dit al in 2021 geïmplementeerd;
    - Voor buitensport maakt dit onderdeel uit van het beleidsplan buitensportvelden;
    - Voor de maatschappelijke accommodaties zijn 4 overeenkomsten (nagenoeg) afgerond.
- Beleidsplan buitensportvelden:
    - De basis voor het plan, een geactualiseerd meerjareninvesterings- en onderhoudsplan en de nota standaardvoorzieningen buitensportaccommodaties, zijn klaar;
    - De verdere uitwerking van het plan, in combinatie met huur- en exploitatietarieven, vindt in 2023 plaats na een richtinggevende discussie in de gemeenteraad.

Financieel
Onder “Wat heeft het gekost?”, in de programma's 5, 6, 7 en 9, hebben we de lasten en baten voor onderhoud gebouwen opgenomen. Naast de exploitatiebudgetten zijn middelen uit de voorziening onderhoud gebouwen beschikbaar voor planmatig onderhoud. De voorziening is toereikend om de kosten voor planmatig onderhoud te dekken.

5. Openbare verlichting

Programma
2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Kaderstellende nota’s
Beleidsplan openbare verlichting 2021

Wat hebben we gedaan in 2022
De door de Europese Unie ingestelde RoHS (Beperking van gevaarlijke stoffen) verbiedt de productie en levering van PL-lampen vanaf 1 februari 2023:

- In de kernen Angeren, Doornenburg en Haalderen zijn alle oude armaturen met PL-lampen met voorrang vervangen door een led-variant;
- In de wijk Bloemstraat in Huissen werd een led binnenwerk in de armaturen gemonteerd;
- De vervanging van armaturen in de Bemmelse wijk Klaverkamp hebben we doorgeschoven naar 2023 om voorrang te geven aan de vervanging van de PL-lampen;
- Het kassengebied Next Garden is nu geheel voorzien van ledarmaturen;
- In de Dullert en het Ulkenpad in Huissen zijn zowel masten als armaturen vervangen;
- In de wijk Klein Rome in Bemmel startten we met de vervanging van de ruim 20 jaar oude armaturen door led aan de Ceres, Floralaan en Saturnushof;
- Ook de laatste eigen OV-netten zijn voorzien van een detectiesysteem om op afstand storingen te herkennen;
- Individuele aansturing is mogelijk voor 416 armaturen langs hoofdwegen.

Het aandeel led-verlichting is inmiddels 62,4 % van het gemeentelijke areaal. Dat is een toename van 15 % ten opzichte van 2021.

Financieel
In programma 2, onder "Wat heeft het gekost", staan de lasten en baten voor 'Openbare verlichting' onder taakveld 2.1. Naast het exploitatiebudget was er een investeringskrediet voor de grootschalige vervanging van armaturen (door led) en lichtmasten.

6. Water

Het onderdeel water is vervallen
Dit maakt nu onderdeel uit van 3. Rioleringen.

7. Civieltechnische kunstwerken

Programma
2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Kaderstellende nota's
Beleidsplan Civieltechnische Kunstwerken (2021)

Wat hebben we gedaan in 2022

- We hebben het onderhoudsplan uitgevoerd met onder meer groot onderhoud in Huissen aan:
  - Houten brug en grondkering bij Kolk 77;
  - Houten bruggen en grondkeringen bij Endepoel 31 en 34.
- Vervanging van de stalen reling aan de Waterkant in Huissen;
- Inspectie van civiele kunstwerken.

Door zowel schaarste aan bouwmaterialen als personeel bij aannemers moesten we onderhoudswerkzaamheden doorschuiven naar een later moment:

- Beschoeiing rondom kasteel de Kinkelenburg in Bemmel;
- Voetgangersbrug naar de scouting aan de Kloosterlaan in Huissen;
- Betonnen brug van de Broeksestraat naar het Goudsbloempad Noord in Gendt.

Het kwaliteitsniveau van de civiele kunstwerken ligt op het niveau B (cijfer 6,8). De kwaliteit komt daarmee overeen met het vastgestelde kwaliteitsniveau.

Financieel
In programma 2, onder 'Wat heeft het gekost?', staan de lasten en baten voor onderhoud civieltechnische kunstwerken onder taakveld 2.1. De middelen voor groot onderhoud onttrekken we aan de voorziening onderhoud civieltechnische kunstwerken. Voor de kapitaallasten van vervangingsinvesteringen is er de bestemmingsreserve civieltechnische kunstwerken.

8. Speeltoestellen/-tuinen

Programma
5. Sport, cultuur en recreatie

Kaderstellende nota's
Beleidsplan spelen (2019)

Wat hebben we gedaan in 2022

- We controleerden alle speeltoestellen vier keer. Twee keer in eigen beheer (technisch wijkbeheer) en twee keer door een extern inspectiebureau. Daarmee voorkomen we onveilige situaties en repareren we toestellen als dat noodzakelijk is voor een veilig gebruik;
- Uit de speeltoestelinspecties blijkt ook welke toestellen vervangen of vernieuwd moeten worden. Dit doorlopende proces voerden we uit;

- Er zijn geen extra schoolpleinen toegevoegd als openbare speelvoorziening ten opzichte van 2021;
- Een eerste deel van de speelvoorziening aan de Tuinlaan in Bemmel is in samenspraak met de bewoners verbeterd. Het tweede deel volgt later.

Financieel
In programma 5, onder 'Wat heeft het gekost?', zijn de lasten en baten voor 'Speelvoorzieningen' opgenomen onder taakveld 5.7. De beschikbare budgetten zijn voldoende om de afgesproken beeldkwaliteit B ook de komende jaren te behouden.

Paragraaf 4 Financiering

Inleiding
In deze paragraaf beschrijven we hoe we omgaan met de financieringsbehoefte. Voor grotere uitgaven heeft de gemeente meestal niet het geld op de bank staan en wordt als het nodig is een lening aangetrokken. De over de leningen te betalen rente behoort tot de exploitatie-uitgaven.

De Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) stelt regels voor het financieringsgedrag van decentrale overheden. Hierbij gaat het om regels voor het beheersen van financiële risico's op aangetrokken en uitgezette middelen. Ook het beheer van de treasury wordt hierin geregeld. De uitvoering van de treasuryfunctie vereist snelle beslissingen in een complexe geld- en kapitaalmarkt.

Financiering

Financieringspositie
Financiering is het aantrekken van benodigde financiële middelen voor een periode van minimaal één jaar. We zetten zoveel mogelijk van de vrijkomende liquide middelen in voor de financiering van de eigen investeringen. Ook in het afgelopen jaar hebben we dit beleid gevolgd.

Leningenportefeuille
In de begroting stond de verwachting van een nieuw op te nemen geldlening van € 10 miljoen. Het vertraagd uitvoeren van investeringen, vooruit ontvangen subsidies en de verkoop van grond zorgen er mede voor dat er in 2022 geen aanvullende financiering nodig was.

Wel zagen we in de loop van 2022 dat de rente steeds verder op begon te lopen. De verwachting in de markt was ook dat die stijging nog wel even door zou zetten. Dit was reden om te kijken of we onze financieringsbehoefte voor de komende jaren nu al vast konden zetten. Begin mei hebben we daarom een drietal langlopende geldleningen afgesloten met uitgestelde storting. € 10 miljoen per 3-7-2023, € 10 miljoen per 1-7-2024 en € 5 miljoen per 1-7-2025. Hiermee is de liquiditeitsbehoefte voor de komende jaren vastgelegd. Ook gaat de gemiddelde rente over de volledige leningportefeuille, de komende jaren dalen met ongeveer 0,9%. De gemeenteraad is op 17 mei 2022 van bovenstaande actie op de hoogte gesteld door middel van een informatienota.

Zoals uit onderstaande tabel blijkt is onze leningenportefeuille door de reguliere aflossingen in 2022 afgenomen. Door deze aflossingen is de gemiddelde rente op onze langlopende geldleningen met 0,03% afgenomen.

Mutaties vaste schuld in 2022 (Bedragen x EUR 1.000)

	Bedrag	Gemiddelde rente	Invloed op gem. rente
Beginstand per 1 januari 2022	**50.153**	**3,69%**	
Nieuwe leningen	0	0,00%	0,00%
Reguliere aflossingen	-2.636	4,30%	-0,03%
Vervroegde aflossingen	0	0,00%	0,00%
Renteaanpassing (oud percentage)	0	0,00%	0,00%
Renteaanpassing (nieuw percentage)	0	0,00%	0,00%
Omzetting vast naar vlottend	0	0,00%	0,00%
Omzetting vlottend naar vast	0	0,00%	0,00%
Eindstand per 31 december 2022	**47.516**	**3,65%**	**-0,03%**

De komende jaren gaat de schuld op langlopende geldleningen oplopen door de hiervoor genoemde geldleningen met uitgestelde storting in 2023, 2024 en 2025.

Algemene ontwikkelingen

Intern
Op 13 december 2018 heeft de raad van de gemeente Lingewaard het huidige Treasurystatuut gemeente Lingewaard 2018 vastgesteld. In dit Treasurystatuut zijn de spelregels van de treasuryfunctie vastgelegd. Op 9 maart 2023 heeft de raad het nieuwe Treasurystatuut gemeente Lingewaard 2023 vastgesteld.

Extern
Ten opzichte van de begroting 2022 is de werkelijke rente harder gestegen dan verwacht. Dit is vooral veroorzaakt door de oorlog in Oekraïne en de verkrappingsmaatregelen van de Europese Centrale Bank (ECB) om zo de inflatie te bestrijden. Voor ons heeft dit in 2022 weinig invloed gehad, omdat we geen nieuwe langlopende geldleningen hebben opgenomen.

Risicobeheer

Renterisico's
Voor de toetsing van het renterisico heeft de overheid twee instrumenten gedefinieerd, namelijk de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. De kasgeldlimiet geeft aan hoeveel de gemeente kort mag financieren als percentage van de begroting. De toegestane kasgeldlimiet is 8,5% van het begrotingstotaal.

De renterisiconorm heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering te beheersen. Het renterisico is het gevaar van ongewenste veranderingen van de (financiële) resultaten van de gemeente door rentewijzigingen. De renterisiconorm houdt in, dat de jaarlijks verplichte aflossingen en renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar.

In de volgende overzichten worden de renterisico's op de korte en lange schuld getoetst aan de wettelijke norm uit hoofde van de Wet fido.

Kasgeldlimiet per 31-12-2022

Kasgeldlimiet

Omvang begroting per 1 januari 2022	114.000
Kasgeldlimiet in procenten van de grondslag	8,50%
Kasgeldlimiet in bedrag	9.690

(Bedragen x € 1.000)

	REALISATIE				
	Kwartaal				
	1: jan-mrt	2: apr-jun	3: jul-sep	4: okt-dec	Jaar
Vlottende schuld					
Opgenomen gelden < 1 jaar	0	0	0	0	0
Schuld in rekening-courant	0	0	0	0	0
Gestorte gelden door derden < 1 jaar	0	0	0	0	0
Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	0	0	0	0	0
Totaal vlottende schuld	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

	1: jan-mrt	2: apr-jun	3: jul-sep	4: okt-dec	Jaar
Uitgeleende gelden < 1 jaar	0	0	0	0	0
Contante gelden in kas	0	0	0	0	0
Tegoeden in rekening-courant	5.570	8.753	15.821	17.420	11.891
Overige uitstaande gelden < 1 jaar	0	0	0	0	0
Totaal vlottende middelen	**5.570**	**8.753**	**15.821**	**17.420**	**11.891**
Toets kasgeldlimiet					
Totaal netto vlottende schuld	-5.570	-8.753	-15.821	-17.420	-11.891
Toegestane kasgeldlimiet	9.690	9.690	9.690	9.690	9.690
Ruimte (+) / Overschrijding (-)	**15.260**	**18.443**	**25.511**	**27.110**	**21.581**

Volgens de Wet financiering decentrale overheden (fido) mag de kasgeldlimiet gedurende twee achtereenvolgende kwartalen overschreden worden. Zoals uit voorgaande tabel blijkt, zijn we heel 2022 binnen de norm gebleven. We hadden zelfs een aanzienlijk bedrag op onze lopende rekening staan. Zoals ook aangegeven onder het kopje "Financiering", onderdeel "Leningenportefeuille" komt dit door het later uitvoeren van investeringen, vooruit ontvangen subsidies en de verkopen van grond.

Renterisiconorm en renterisico's van de vaste schuld per 31-12-2022

(Bedragen x € 1.000)

	2022	2023	2024	2025
Renterisico op vaste schuld	realisatie	budget	budget	budget
1a. Renteherziening op vaste schuld o/g	0	0	0	0
1b. Renteherziening op vaste schuld u/g	0	0	0	0
2. Netto renteherziening op vaste schuld (1a - 1b)	0	0	0	0
3a. Nieuw aangetrokken vaste schuld (o/g)	0	10.000	10.000	5.000
3b. Nieuw verstrekte lange leningen (u/g)	0	0	0	0
4. Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a - 3b)	0	10.000	10.000	5.000
5. Betaalde aflossingen	2.636	2.636	2.636	2.636
6. Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	0	2.636	2.636	2.636
7. Renterisico op vaste schuld (2 + 6)	**0**	**2.636**	**2.636**	**2.636**

Renterisiconorm

8. Begrotingstotaal per 1 januari	114.000	114.000	114.000	114.000
9. Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20%	20%	20%	20%
10. Renterisiconorm	**22.800**	**22.800**	**22.800**	**22.800**

Toets Renterisiconorm

10. Renterisiconorm	22.800	22.800	22.800	22.800
7. Renterisico op vaste schuld	0	2.636	2.636	2.636
11. Ruimte(+) / Overschrijding(-) (10 - 7)	**22.800**	**20.164**	**20.164**	**20.164**

Het renterisico op de vaste schuld blijft in de periode 2022-2025 ruim binnen de norm.

Renteschema

In deze paragfraag geven we ook inzicht in de rentelasten van de externe financiering, het renteresultaat en de rentetoerekening. Dat moeten we doen op basis van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording). Met onderstaand schema geven we hieraan invulling.

Renteschema

	-/- = nadeel/lasten + = voordeel/baten				
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering				-1.804.086
b.	De externe rentebaten (idem)			+	128.986
	Saldo rentelasten en rentebaten				-1.675.100
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden toegerekend	+	89.779		
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het desbetreffende taakveld moet worden toegerekend	+	-		
c3.	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (=projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	-		
.	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente				-1.585.321
d1.	Rente over eigen vermogen			-/-	-
d2.	Rente over voorzieningen			-/-	-
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente				-1.585.321
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)			+	1.853.338
f.	Renteresultaat op het taakveld Treasury			+	268.017

Toelichting renteschema

Voorgaande tabel laat bovenaan onder a en b het saldo van de rentelasten minus de rentebaten zien. Vervolgens wordt hier de rente van afgetrokken die moet worden toegerekend. De toerekening aan de taakvelden gaat door middel van een renteomslagpercentage van 1,5%. Dit is een afgerond percentage op 0,5%. Door deze afronding wordt meer rente toegerekend aan de taakvelden dan we daadwerkelijk betalen. Dit levert een positief renteresultaat op het taakveld Treasury op. Dus op het taakveld Treasury levert dit een voordeel op en op de overige taakvelden in de begroting een wat hogere last. Voor het begrotingsresultaat doet dit dus niets.

Paragraaf 5 Bedrijfsvoering

Ontwikkeling van de bedrijfsvoering

Inwoners en organisaties staan centraal in onze dienstverlening
Daarvoor hebben we ons in 2022 gericht op vier verschillende bewegingen:

1. **Verbetering dienstverlening**
   Hierover staat meer vermeld in programma 9.

2. **Transformatie Sociaal domein**
   In programma 6 leest u wat we deden voor de transformatie in het Sociaal Domein, de acties die voortvloeien uit het beleidsplan Sociaal domein.

3. **Transformatie Ruimtelijk domein**
   Wat we deden ten behoeve van de transformatie Ruimtelijk Domein en de implementatie van de Omgevingswet leest u in programma 8.

4. **Verbetering bedrijfsvoering**
   a. Procesgericht werken
   De werkprocessen voor de invoering van de Omgevingswet zijn in concept klaar en beschikbaar gesteld voor het oefenen door en trainen van medewerkers.
   b. integraal en gestructureerd verbeteren
   We versterken participatie door tools te ontwikkelen voor participatie: zowel voor medewerkers als extern voor initiatiefnemers die in het kader van de Omgevingswet het initiatief nemen voor participatie.
   c. Optimaliseren van de systemen
   We werkten voor het eerst met het E-HRM systeem AFAS. We bouwden en optimaliseerden verschillende werkprocessen, zoals het indiensttredingsproces. We sloten aan op Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en schaften alle benodigde software aan. We zijn ons bewust van de frauderisico's die de gemeente loopt en bespreken dit thema periodiek. De gemeente heeft een frauderisicoanalyse opgesteld en concludeert dat de belangrijkste risico's zijn ondervangen door de inrichting van de administratieve organisatie. We hebben geen concrete aanwijzingen of vermoedens dat zich fraudes hebben voorgedaan in het afgelopen boekjaar.

Mensen

We bereiden ons voor op de toekomst
Om in beeld te brengen wat ontwikkelingen en de (toekomstige) opgaven van onze medewerkers vraagt, maken we gebruik van Strategische Personeels Planning (SPP). In 2022 startten we met het in beeld brengen van de ontwikkelingen per domein. Zo brengen we in beeld welke competenties en functies we in de toekomst nodig hebben. Het is een continue proces voor teammanagers en P&O.

We zien dat de arbeidsmarkt een andere manier van werven vraagt. Om het imago van de gemeente te verbeteren, hebben we een open dag georganiseerd onder de noemer "Loeren bij Lingewaard". Tijdens deze dag kon iedereen kennis maken met het werk van ambtenaren. We ontvingen € 25.000 subsidie van het A&O-fonds voor de organisatie van deze dag. De dag was een groot succes. We hadden veel bezoekers en positieve social media aandacht. In de wervingen die volgden ontvingen we meer reacties dan voorheen.

Je doet ertoe in Lingewaard
We boden medewerkers kansen. In totaal stroomden 11 medewerkers door naar een andere functie. Daarvoor is het nodig dat medewerkers zichzelf blijven ontwikkelen. We stelden de richting voor "Duurzame inzetbaarheid" vast. Daarin zijn een aantal speerpunten genoemd voor verdere ontwikkeling. Bijvoorbeeld het moderniseren van de gesprekscyclus. We planden workshops gericht op de inzetbaarheid van medewerkers zoals de training "Sleutelen aan je baan".

We voerden twee keer een meting uit waarbij we het werkgeluk meten. In 2022 was het cijfer voor werkgeluk 7,7. De uitkomst van elke meting bespraken we in de teams. Samen met medewerkers bepaalden we waar we ons op moeten richten de komende tijd. Door steeds korte metingen uit te voeren houden we een vinger aan de pols.

Zo ontwikkelen wij in Lingewaard
De voorbereidingen voor de training "Sleutelen aan je baan" troffen we in 2022. Deze is gericht op het versterken van eigen regie en het behouden en verhogen van de inzetbaarheid en het werkgeluk. Hiermee hopen we medewerkers te stimuleren langer door te werken tot aan de AOW-leeftijd en te behouden voor onze gemeente. Ook om te kunnen anticiperen op de tekorten op de arbeidsmarkt. De training startte in januari 2023. Leidinggevenden startten met een leiderschapstraject waarbij de focus ligt op zelfinzicht en het leiderschap dat hierop aansluit. Onder de noemer "De reis naar binnen" ontwikkelen we authentiek leiderschap. Teammanagers stimuleerden individuele ontwikkeling door medewerkers coaching en opleidingsfaciliteiten aan te bieden.

Zo werken wij in Lingewaard
Hybride werken (activiteitsgericht werken) kreeg een plek in de basis van ons werken. Het is onlosmakelijk verbonden met de ontwikkeling van medewerkers. Daarbij maakt eigen verantwoordelijkheid voor het organiseren en afstemming van het werk onderdeel uit van het werk. Ervaringen die we hiermee tot nu toe hebben opgedaan gebruiken we om het concept te verbeteren.

Participatie
We betrokken inwoners, ondernemers, verenigingen en organisaties bij onze plannen. Via bijvoorbeeld de Wijk- en Dorpsontwikkelingsplannen, wijkplatforms en Lingewaard Doet haalden we ideeën op uit de samenleving, ondersteunden we initiatieven van inwoners en losten we problemen samen op. We namen de inwoners mee in noodzakelijke ontwikkelingen. Hiervoor zetten we allerlei communicatiemiddelen in, zowel online als offline. In het kader van de Omgevingswet startten we met het ontwikkelen van tools voor participatie voor initiatiefnemers. Door de vertraging van de Omgevingswet gaan we hier in 2023 mee verder.

Inwoners en organisaties staan centraal in onze dienstverlening
Wij vinden het belangrijk dat medewerkers zich hiervan bewust zijn. Communicatie met inwoners is belangrijk, Daarom houden we de organisatie scherp op duidelijke taal. Dit deden we onder meer door mee te lezen met artikelen, brieven, beleid en collegevoorstellen. Ook begonnen we met de trainingen "Schrijven in duidelijke taal" en "Helder en Strategisch Adviseren". Hiervoor maakten we een Lingewaardse oplegger.

Verplichte indicator	Meetbaar resultaat 2022	Verwacht resultaat	Behaald resultaat
Formatie	Aantal fte per 1.000 inwoners	6,51	6,64
Personeelsbezetting	Aantal fte per 1.000 inwoners	6,29	6,95
Apparaatskosten	De personele en materiële kosten verbonden aan het functioneren van de organisatie per inwoner	€ 646	€ 656

Verplichte indicator	Meetbaar resultaat 2022	Verwacht resultaat	Behaald resultaat
Externe inhuur	Kosten inhuur als percentage van de totale loonsom	Max.10%	9,7%
Overhead	Percentage van de totale lasten	13,5%	11,8%
Ziekteverzuim *)	Verzuim als percentage van de totale personele bezetting	5,0%	7,05%

*) geen verplichte indicator.

Toelichting op enkele indicatoren

Formatie
In de begroting hanteren we de definitiebepaling van de VNG namelijk de werkelijk bezetting in fte op 1 januari van het vorige jaar, in dit geval 1 januari 2021. Het "behaalde resultaat" is de werkelijke formatie eind 2022 inclusief eventuele begrotingswijzigingen. Daardoor is er een verschil tussen verwacht en werkelijk. Denk hierbij aan besluitvorming bij de Turap 2022 over geld voor extra formatie.

Personeelsbezetting
De gemiddelde formatie die werkelijk bezet was. De bezetting is afhankelijk van het aantal vacatures dat op dat moment open stond. Ten opzichte van de formatie is er sprake van overbezetting. Dat is het gevolg van ziektevervanging en het opvangen van vakantie- of piekbelasting.

Apparaatskosten
Het gaat hier om personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie. De stijging is het gevolg van toevoegingen aan het budget gedurende het jaar.

Externe inhuur
Deze inhuur komt ten laste van de loonsom. Onder externe inhuur vallen uitzendkrachten, zzp'ers en gedetacheerden. Tijdelijke contracten en payroll constructies gelden niet als inhuur.
In dit percentage is de inhuur t.l.v. materiële budgetten niet meegenomen. Deze inhuur is afgezet tegen de bijbehorende materiële budgetten en bedraagt 12%.

Overhead
Het percentage overhead wordt afgezet tegen het totale bedrag van de jaarrekening en is dus een percentage van het totaal. Het werkelijke percentage Overhead wijkt af van het begrote percentage. Dat komt omdat we in de jaarrekening uitgegaan van de begroting na begrotingswijziging. Wijziging vond bijvoorbeeld plaats door toevoegingen naar aanleiding van de meicirculaire, budgetoverhevelingen van 2021 naar 2022 en besluitvorming bij de Turap.

Verzuim
Het verzuim is ten opzichte van 2021 aanzienlijk gestegen van 4,6% naar 7,05%. Het langdurig verzuim (langer dan 1 jaar) bedroeg 2,78 % Dit is niet of nauwelijks beïnvloedbaar verzuim. Bij het overige verzuim (4,27%) gaat het vermoedelijk gedeeltelijk om "uitgesteld" ziekteverzuim vanwege Corona en long-covid gevolgen. Dat is ook een landelijke trend die aansluit bij de rapportages van ArboUnie en het CBS.

Middelen

De digitale werkplek van iedere medewerker stemden we af op de wensen en eisen die passen bij deze tijd

De digitale werkplek ondersteunt werken en samenwerken met generieke en (taak)specifieke apps. De digitale werkplek is veilig en gebruiksvriendelijk toegankelijk vanaf verschillende soorten devices. Hierdoor kunnen medewerkers digitaal en plaatsonafhankelijk werken.

Stapsgewijs ontwikkelen we een nieuwe, toekomstbestendige gemeentelijke ICT-infrastructuur
Wij zorgden voor goede en veilige ICT-voorzieningen. Er worden hoge eisen gesteld aan de informatiebeveiliging en het monitoren van de systemen, de bedrijfscontinuïteit en veilige apparatuur. Binnen de ICT-samenwerking Lingewaard/Overbetuwe schaften we een gezamenlijk ICT-platform aan en wat we voor een groot deel ook al ingericht hebben. Een gezamenlijk platform is efficiënter en zorgt ervoor dat de kosten minder stijgen. De nieuwe ICT-infrastructuur maakt ons minder kwetsbaar voor beveiligingsrisico's.

We pasten duurzaamheid steeds meer toe bij aanbestedingsprocedures
In diverse aanbestedingsprocedures kreeg duurzaamheid een leidende of een belangrijke rol. Eind 2022 vond opnieuw een bijeenkomst plaats om de circulariteit in de grond, weg- en waterbouw te bevorderen. Onze medewerkers van Projectrealisatie en Onderhoud Ruimtelijk beheer volgden een informatiedag over duurzaam en circulair asfalt en brachten een bezoek aan de asfaltcentrale in Huissen.

We bevorderden lokaal (en regionaal) inkopen
De bijeenkomst met lokale ondernemers is dit jaar niet doorgegaan. We nodigden, waar wettelijk mogelijk, lokale en regionale ondernemers uit voor aanbestedingen.

We pasten sociale aspecten toe bij onze inkopen
In diverse aanbestedingsprocedures pasten we social return volgens de bouwblokkenmethode toe. Deze hanteren we standaard vanaf meervoudig onderhandse aanbestedingen.

Informatie & gegevens

Verschillende wetten leggen ons verplichtingen op en hebben gevolgen voor onze organisatie
De Archiefwet schrijft voor dat de overheid haar informatie op een goede manier bewaart. De nieuwe Archiefwet treedt na verwachting in januari 2024 in werking.

Wet digitale overheid
De Wet digitale overheid bepaalt dat wij als gemeente de zorgplicht hebben dat Nederlandse burgers en bedrijven veilig en betrouwbaar bij ons kunnen inloggen. De wet bevat afspraken op Europees niveau en bepaalt dat wij verplicht zijn om betrouwbare identificatiemiddelen te gebruiken om toegang te geven tot onze digitale dienstverlening. Dit is uitgewerkt in de Europese verordening Electronic Identities And Trust Services (eIDAS). Een onderdeel van de verordening is het grensoverschrijdend gebruik van Europees erkende inlogmiddelen.

Ter voorbereiding op de verordening analyseerden en waar nodig pasten we onze producten en diensten aan. Op basis van een risico-inventarisatie besloten we om hier op dit moment geen prioriteit aan te geven. De hoge kosten, het feit dat we zelf verbindingen tussen de softwarepakketten moeten regelen en het feit dat we verwachten dat er geen/weinig vraag zal zijn van burgers en bedrijven in onze gemeente gaven de doorslag.

Grip op informatie
Actuele, betrouwbare en toegankelijke informatie zorgt voor een goede dienstverlening. We startten met het inzichtelijk krijgen van alle gemeentelijke informatie, waar deze wordt gebruikt, opgeslagen en gedeeld. We maakten afspraken en belegden de verantwoordelijkheid.

Stapsgewijs ontwikkelen we een nieuwe, toekomstbestendige gemeentelijke ICT infrastructuur
Lees verder op Stapsgewijs ontwikkelen.

Goede informatievoorziening biedt ondersteuning aan de organisatie bij het informatie gestuurd werken
Voor informatie gestuurd werken heeft de gemeente een datapakhuis waarmee dashboards en rapportages kunnen worden ontwikkeld. We brachten gegevens bij elkaar in bruikbare dashboards. In de informatiewinkel zijn inmiddels 94 dashboards en rapportages beschikbaar gesteld aan het management en medewerkers ter verbetering van de sturingsmogelijkheden. Ook voor de telefonische bereikbaarheid voor onze inwoners stelden we in 2022 rapportages beschikbaar waar we op kunnen sturen.

Processen

Er kwamen 200 bezwaarschriften binnen
Dat is exclusief de ongeveer 950 bezwaren naar aanleiding van gemeentelijke belastingen en WOZ. Van de binnengekomen bezwaren had 50% betrekking op de was- en strijkservice, 8% op andere WMO-besluiten, 14% op omgevingsvergunningen, 7% op handhavingszaken en 6% op energietoeslagen.

We behandelden 208 bezwaarschriften
Dat is bijna 60% meer dan in 2021. Deze toename is het gevolg van het grote aantal bezwaarschriften die betrekking hadden op de was- en strijkservice (101). 28 bezwaarschriften zijn afkomstig uit 2021. Na pre-mediation, waaronder nieuwe besluitvorming bij met name de was- en strijkservice, zijn er 130 ingetrokken. De behandeling van 20 bezwaarschriften is doorgeschoven naar 2023.

De gemiddelde doorlooptijd van de bezwaren is toegenomen van 14 weken in 2021 naar 16 weken in 2022
Dit is vooral het gevolg van het grote aantal bezwaren dat betrekking had op de was- en strijkservice. In veel gevallen was extra onderzoek nodig. Dat leidde als vanzelf tot een toename van de doorlooptijd. Zonder de bezwaren over de was- en strijkservice is de gemiddelde doorlooptijd 13,5 weken.

Het percentage afgehandelde bezwaren binnen 12 weken is ten opzichte van 2021 (25%) verbeterd
Zonder de bezwaren over was- en strijkservice komen we uit op 42% binnen 12 weken. Het grote aantal bezwaren dat is ingediend tegen was- en strijkbesluiten, had invloed op de doorlooptijden van de andere bezwaarschriften. We kunnen per zitting 4 bezwaren behandelen. Daardoor verschuift de behandeling van andere bezwaren verder in de tijd. We zien dat het percentage bezwaarschriften dat we binnen 18 weken afhandelden meer overeenkomt met de raming (zonder was- en strijk is dit 75%). Dit is wel lager dan het percentage in 2021, dat was namelijk 83%.

Niet verplichte indicator	Meetbaar resultaat 2022	Verwacht resultaat	Behaald resultaat
Behandelen bezwaarschriften	Afhandeling bezwaren binnen 12 weken	60%	33%
	Afhandeling bezwaren binnen 18 weken	80%	62%

We handelden bijna 95% van de klachten informeel af
In 2022 zijn de klachten in 94,7% van de gevallen informeel afgehandeld. Bij twee klachten besloten we de klacht voor advies voor te leggen aan de onafhankelijke klachtadviescommissie. Drie klachten waren op 31 december 2022 nog in behandeling.

Volgens de Algemene wet bestuursrecht gaat het bij klachten om handelingen of gedragingen van medewerkers of bestuurders van de gemeente. Er werden in 2022 39 klachten bij het college ingediend

(2021: 44). De klachten hebben vooral betrekking op de teams die het meeste in contact staan met inwoners: Sociaal Domein (25,7%), Openbare Ruimte en Vastgoed (23,1%), het Klant Contact Centrum (23,1%) en Veiligheid, Toezicht en Handhaving (10,3%).

Niet verplichte indicator	Meetbaar resultaat 2022	Verwacht resultaat	Behaald resultaat
Klachten	Percentage klachten dat informeel wordt afgehandeld	>90%	94,7

Verzoeken om informatie handelen we snel af
Lees verder op *Wob/Woo-verzoeken*.

Paragraaf 6 Verbonden partijen

Algemeen

In deze paragraaf geven we een toelichting op de partijen waar de gemeente mee samenwerkt. Als deze samenwerking een bestuurlijk en financieel belang kent, spreken we van een verbonden partij. De informatie is gebaseerd op de gegevens die wij tot 30 april 2023 van de verbonden partij hebben ontvangen.

In de diverse programma's is beschreven welke bijdrage de verbonden partijen leveren aan het doel of de doelen van het desbetreffende programma.

Voor de belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van samenwerking verwijzen we naar programma 9, onderdeel Samenwerkingsverbanden (doel 2). In aanvulling hierop informeren wij u graag over de volgende zaken.

Register Verbonden Partijen
In december 2022 hebben we het voorgeschreven register geactualiseerd op grond van artikel 27 van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Dit register is vervolgens gepubliceerd en een fysiek exemplaar ligt ter inzage bij het KCC.

Wijzigingen verbonden partijen
De verbonden partij Stichting Centrum Management Lingewaard is van toezichtsarrangement 3 naar toezichtsarrangement 1 gegaan.

Wijziging Wet Gemeenschappelijke Regelingen
Met ingang van 1 juli 2022 wijzigde de Wet Gemeenschappelijke Regelingen op een aantal onderdelen. Deze wijzigingen hebben als belangrijkste doelstelling om de democratische legitimatie van de gemeenschappelijke regelingen te versterken. Een aantal van deze wijzigingen treden zonder meer in werking en hebben geen nadere lokale afweging nodig. Andere wijzigingen vragen wel om een lokale afweging. Deze moeten uiterlijk 1 juli 2024 worden verwerkt in de gemeenschappelijke regelingen.

De aanlevertermijnen voor de financiële documenten zijn wat opgerekt van 15 naar 30 april van het kalenderjaar. Voor de regelingen Euregio Rijn-Waal hebben wij de financiële gegevens van 2022 nog niet kunnen verwerken in de jaarstukken.

Verantwoording
De paragraaf Verbonden Partijen bevat in de eerste plaats verantwoordingsinformatie. Deze moet voldoen aan de voorschriften van de Wet gemeenschappelijke regelingen, het Besluit begroting en verantwoording (BBV) en de Nota Verbonden Partijen. Deze informatie is bedoeld om verantwoording af te leggen over het gevoerde beleid.

Daarnaast zijn er twee andere momenten waarop de raad invloed uitoefent op dit beleid.
In de eerste plaats wanneer de gemeente de zienswijze kan geven op de jaarstukken en het kader voor de begroting van een Verbonden Partij. Bij het zwaarste toezicht arrangement doet de raad dit zelf. In de andere gevallen gebeurt dit door het college die de raad daarover informeert.
In de tweede plaats worden Verbonden Partijen periodiek geëvalueerd. In 2022 startten wij met de evaluatie van de verbonden partij VGGM, onderdeel brandweer. Deze ronden wij af in 2023.

Risicomanagement
Per verbonden partij beoordelen we hoeveel bestuurlijk en financieel belang er is en hoeveel risico we lopen. Op basis van deze analyses plaatsen we een verbonden partij in één van de drie toezichtarrangementen. Dit varieert van licht (1) tot zwaar (3). Zie onderstaand overzicht voor de indeling per toezichtarrangement.

Toezichtarrangement 1	Toezichtarrangement 2	Toezichtarrangement 3
Euregio Rijn-Waal	Park Lingezegen	Veiligheids- en Gezondheids-regio Gelderland Midden
Recreatieschap Overbetuwe	Omgevingsdienst Regio Arnhem	Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
Stichting Veilig Thuis	MGR Sociaal Domein Centraal Gelderland	Warmtenetwerk Lingewaard B.V.
Stichting Economic Board	Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem-Nijmegen	
Bank Nederlandse Gemeenten		
Vitens		
Stichting Centrum Management Lingewaard		

Overzicht verbonden partijen

Gemeenschappelijke regeling

Doelgroepenvervoer Arnhem Nijmegen

Datum statuten, oprichtingsakte van de VP		14 april 2016 (Regeling BVO DRAN)
Plaats van vestiging		Arnhem
Datum meest recente wijziging van de VP		Januari 2017
Partijen	Welke gemeenten en/of andere publieke partijen nemen deel in de VP?	Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Montferland, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar.
Openbaar belang	Welke openbaar belang wordt met de VP gediend?	Het regelen van het vervoer voor doelgroepen uit de deelnemende gemeenten (Wmo, leerlingenvervoer en Jeugd)
Bestuurlijk belang	Deelname in (algemeen/dagelijks bestuur	Aangewezen namens het college: Wethouder A. Slob
	Gemeentelijk belang/aandeel (als percentage) t.o.v. totaal	Er wordt afgerekend tussen de deelnemende gemeenten volgens een verdeelsleutel en naar gebruik van voorzieningen.

Financieel belang	Bijdrage in de (primaire) begroting 2022 van de VP	Routevervoer € 1.298.202 Vraagafhankelijk vervoer € 812.441 Overhead € 59.414 Totale bijdrage € 2.170.057
	Omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen aan het begin en het einde van het jaar	Eigen vermogen per 01-01: € 0 Eigen vermogen per 31-12: € 0 Vreemd vermogen per 01-01: € 10.607.584 Vreemd vermogen per 31-12: € 9.985.100
	Rekeningresultaat 2022	€ 0
	Aandeel Lingewaard in het resultaat 2022	€ 0 - er wordt afgerekend op basis van de werkelijkheid waardoor het saldo altijd € 0 is.
Rapportages	Jaarverslag 2022 d.d.	Vaststelling AB op 6 juli 2023
	Begroting 2024 d.d.	Vaststelling AB op 6 juli 2023

Euregio Rijn Waal

Datum statuten, oprichtingsakte van de VP		Opgericht in 1971, publiekrechtelijk sinds 1993
Plaats van vestiging		Kleve (D)
Datum meest recente wijziging van de VP		Statuten op 06-06-2019 gewijzigd
Partijen	Welke gemeenten en/of andere publieke partijen nemen deel in de VP?	• 49 Nederlandse en Duitse gemeenten • 3 regionale instanties • 1 kamer van koophandel
Openbaar belang	Welke openbaar belang wordt met de VP gediend?	De Euregio Rijn-Waal heeft als belangrijkste doel de grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van economie en maatschappij te verbeteren en te intensiveren
Bestuurlijk belang	Deelname in (algemeen/dagelijks bestuur	Aangewezen namens de raad: S.G.M. Swart E. Tiggers Aangewezen namens het college: J.H.A.P. Sluiter
	Gemeentelijk belang/aandeel (als percentage) t.o.v. totaal	2.51%
Financieel belang	Bijdrage in de begroting 2021 van de VP	€ 11.675
	Omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen aan het begin en het einde van het jaar	Eigen vermogen 1-1-2021: € 3.150.000 Eigen vermogen 31-12-2021: € 3.146.000 Vreemd vermogen 1-1-2021: € 2.007.000 Vreemd vermogen 31-12-2021: € 1.903.732
	Rekeningresultaat 2021	€ -12.346
	Aandeel Lingewaard in het resultaat 2021	2,51% = € - 310
Rapportages	Jaarverslag 2021	Vaststelling d.d. 9 juni 2022
	Begroting 2023	Vaststelling november 2022

Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Datum statuten, oprichtingsakte van de VP		29-12-2020
Plaats van vestiging		Elst
Datum meest recente wijziging van de VP		-
Partijen	Welke gemeenten en/of andere publieke partijen nemen deel in de VP?	De gemeenten: Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Montferland, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen, Zevenaar.
Openbaar belang	Welke openbaar belang wordt met de VP gediend?	De Groene Metropool Regio staat voor de uitdaging hoe om te gaan met groei van wonen, werken en mobiliteit, zodat wij een balans kunnen vinden tussen levendige stedelijkheid en ontspannen leefkwaliteit: groene groei!
Bestuurlijk belang	Deelname in (algemeen/dagelijks bestuur	Aangewezen namens de raad in de regioagendacommissie: Corrie Dolmans, Harrie Arends, Gerard Rasing Aangewezen namens het college: P.T.A.M. Kalfs (AB en DB).
	Gemeentelijk belang/aandeel (als percentage) t.o.v. totaal	5,9% (De gemeente Lingewaard heeft 2 stemmen van de 34)
Financieel belang	Bijdrage in de begroting 2022 van de VP	€ 407.897
	Omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen aan het begin en het einde van het jaar 2022	Eigen Vermogen 01-01 € 331.000 Eigen vermogen per 31-12 € 347.799 Vreemd Vermogen per 01-01 € 1.086.743 Vreemd Vermogen per 31-12 € 1.562.380
	Rekeningresultaat 2022	€ 320.957,00
	Aandeel Lingewaard in het resultaat 2022	
Rapportages	Jaarverslag 2022	Vaststelling AB op 5 juli 2023
	Begroting 2024	Vaststelling AB op 6 september 2023

Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Gelderland Centraal

Datum statuten, oprichtingsakte van de VP		1 april 2017
Plaats van vestiging		Westervoort
Datum meest recente wijziging van de VP		2018
Partijen	Welke gemeenten en/of andere publieke partijen nemen deel in de VP?	11 gemeenten: Arnhem, Doesburg, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Wageningen, Westervoort en Zevenaar.
Openbaar belang	Welke openbaar belang wordt met de VP gediend?	Regionaal uitvoeren van diverse taken binnen het Sociaal Domein. De GR wordt modulair opgebouwd. We nemen de modules inkoop zorg, onderwijszaken,

		werkgeversservicepunt en werkgeverschap SW medewerkers af.
Bestuurlijk belang	Deelname in (algemeen/dagelijks bestuur	Wethouder N.T.P. Hubers (AB)
	Gemeentelijk belang/aandeel (als percentage) t.o.v. totaal	Zowel voor de MGR als de modules is de kostenverdeling naar rato van het aantal inwoners (en de afname van producten volgens de zgn. sub-modules).
Financieel belang	Bijdrage in de primaire begroting 2022 van de VP	€ 4.882.708
	Omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen aan het begin en het einde van het jaar	Eigen vermogen per 01-01: € 699.000 Eigen vermogen per 31-12: € 685.000 Vreemd vermogen per 01-01: € 4.362.000 Vreemd vermogen per 31-12: € 4.388.000
	Rekeningresultaat 2022	€ 875.000 (voor bestemming) en na bestemming nihil € 79.274 voordeel
	Aandeel Lingewaard in het resultaat 2022	
Rapportages	Jaarverslag 2022	Vaststelling AB op 17 september 2023
	Begroting 2023	Vaststelling AB op 17 september 2023

Omgevingsdienst Regio Arnhem

Openbaar belang	Welke openbaar belang wordt met de VP gediend?	De ODRA verricht (deels voorgeschreven) taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving.
Bestuurlijk belang	Deelname in (algemeen/dagelijks bestuur	Aangewezen namens het college: Wethouder M vd Bos (AB)
	Gemeentelijk belang/aandeel (als percentage) t.o.v. totaal	16%
Financieel belang	Bijdrage in de begroting 2022 van de VP	€ 2.792.000
	Omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen aan het begin en het einde van het jaar	Eigen vermogen per 01-01: € 1.675.800 Eigen vermogen per 31-12: € 2.383.400 Vreemd vermogen per 01-01: € 5.784.700 Vreemd vermogen per 31-12: € 4.304.600
	Rekeningresultaat 2022	€ 53.300
	Aandeel Lingewaard in het resultaat 2022	Voorstel om dit toe te voegen aan de algemene reserve van de ODRA
Rapportages	Jaarverslag 2022	Vaststelling d.d. 13 april 2023
	Begroting 2024	Vaststelling ontwerp d.d. 13 april 2023

Recreatieschap Overbetuwe

Datum statuten, oprichtingsakte van de VP		3 december 2008, oprichting BV recreatiemaatschappij Rivierenland
Plaats van vestiging		Kerk-Avezaath
Datum meest recente wijziging van de VP		Niet van toepassing
Partijen	Welke gemeenten en/of andere publieke partijen nemen deel in de VP?	Gemeente Lingewaard, Overbetuwe en Arnhem
Openbaar belang	Welke openbaar belang wordt met de VP gediend?	De gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemende gemeenten op het terrein van de openluchtrecreatie en het toerisme in het gebied.
Bestuurlijk belang	Deelname in (algemeen/dagelijks bestuur	Aangewezen namens de raad: H. Arends Aangewezen namens het college: Wethouder N. Hubers (AB)
	Gemeentelijk belang/aandeel (als percentage) t.o.v. totaal	25%
Financieel belang	Bijdrage in de begroting 2022 van de VP	€ 0; is in het verleden afgekocht.
	Omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen aan het begin en het einde van het jaar	Eigen vermogen en vreemd vermogen ligt bij de NV Recreatiemaatschappij Rivierenland. GR beschikt derhalve niet over vermogen.
	Rekeningresultaat 2022	Niet van toepassing
	Aandeel Lingewaard in het resultaat 2022	
Rapportages	Jaarverslag 2022	Vaststelling juni 2023
	Begroting 2024	Vaststelling juni 2023

Park Lingezegen

Datum statuten, oprichtingsakte van de VP		1 december 2010
Plaats van vestiging		Elst
Datum meest recente wijziging van de VP		11 maart 2021
Partijen	Welke gemeenten en/of andere publieke partijen nemen deel in de VP?	Gemeenten Arnhem, Nijmegen, Overbetuwe en Lingewaard.
Openbaar belang	Welke openbaar belang wordt met de VP gediend?	Beheer van publiek toegankelijk groen tussen de steden en de financiering van dat beheer.
Bestuurlijk belang	Deelname in (algemeen/dagelijks bestuur	Aangewezen namens college: weth. N. Hubers, weth. M v.d. Bos als tweede bestuurder AB.
	Gemeentelijk belang/aandeel (als percentage) t.o.v. totaal	¼ in het DB en AB.
Financieel belang	Bijdrage in de begroting 2022 van de VP	€ 247.907. Dit is de jaarlijkse bijdrage aan het beheerfonds.

	Omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen aan het begin en het einde van het jaar	Eigen vermogen begin 2022: € 5.418.000 Eigen vermogen eind 2022: € 5.209.000 Vreemd vermogen begin 2022: € 268.000 Vreemd vermogen eind 2022: € 249.000
	Rekeningresultaat 2022	- € 209.000
	Aandeel Lingewaard in het resultaat 2022	n.v.t.
Rapportages	Jaarverslag 2022	Vaststelling juni 2023
	Begroting 2024	Vaststelling juni 2023

VGGM

Datum statuten, oprichtingsakte van de VP		2002: 'Hulpverlening Gelderland Midden'
Plaats van vestiging		Arnhem
Datum meest recente wijziging van de VP		2017: Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland - Midden
Partijen	Welke gemeenten en/of andere publieke partijen nemen deel in de VP?	Gemeenten: Arnhem, Ede, Wageningen, Renkum, Nijkerk, Zevenaar, Doesburg, Rheden, Overbetuwe, Duiven, Westervoort, Rozendaal, Scherpenzeel, Barneveld en Lingewaard
Openbaar belang	Welke openbaar belang wordt met de VP gediend?	• Publieke gezondheid • Jeugdgezondheidszorg • Brandweerzorg en rampenbestrijding
Bestuurlijk belang	Deelname in (algemeen/dagelijks bestuur	Aangewezen namens het college: DB: Burgemeester van Overbetuwe, namens de gemeenten Overbetuwe en Lingewaard AB: Burgemeester P.T.A.M. Kalfs - openbare veiligheid, Wethouder A. Slob - publieke gezondheid
	Gemeentelijk belang/aandeel (als percentage) t.o.v. totaal	Uit de begroting 2022: • Brandweer 5,1% • Gezondheidszorg 6,7%.
Financieel belang	Bijdrage in de begroting 2022 van de VP	• Publieke gezondheid en jeugdgezondheidszorg 4-18 jr. € 700.000 • Jeugdgezondheidszorg 0-4 jr. € 588.000 • Rijksvaccinatieprogramma € 92.000 • Brandweer, crisisbeheersing en rampenbestrijding € 2.259.000 • Bevolkingszorg € 44.000 De totale bijdrage is € 3.683.000
	Omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen aan het begin en het einde van het jaar	Eigen vermogen 01-01: € 9.615.000 Eigen vermogen 31-12: € 8.513.000 Vreemd vermogen 01-01: € 26.867.000 Vreemd vermogen 31-12: € 26.990.000
	Rekeningresultaat 2022	€ 707.000 vóór resultaatbestemming.
	Aandeel Lingewaard in het resultaat 2022	Voorgesteld wordt het resultaat ná bestemming ad € 707.000 niet te restitueren. Besluitvorming hierover

		vindt plaats in de AB-vergadering van 13 september 2023.
Rapportages	Jaarstukken 2022	Vaststelling AB op 5 april 2023
	Begroting 2024	Vaststelling AB op 13 september 2023

Gemeenschappelijk orgaan

Regio Arnhem Nijmegen

Tekst volgt nog?

Naamloze vennootschap

Bank Nederlandse Gemeenten

Doel	Datum statuten, oprichtingsakte van de VP	26 november 1914
Partijen	Welke gemeenten en/of andere publieke partijen nemen deel in de VP	Aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, elf provincies en een hoogheemraadschap
Openbaar belang	Welke openbaar belang wordt met de VP gediend?	Het concrete doel is vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling: het ontwikkelen en exploiteren van een kwalitatief hoogwaardig en uit financieel-economisch oogpunt aanvaardbaar intergemeentelijk glastuinbouwgebied (art. 4 regeling).
Bestuurlijk belang	Deelname in aandeelhoudersvergadering	Namens het college Burgemeester P.T.A.M. Kalfs
	Gemeentelijk belang/aandeel (als %) t.o.v. totaal	Aantal aandelen 19.305
Financieel belang	Bijdrage in de begroting van de VP	n.v.t.
	Omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen aan het begin en het einde van het jaar	Eigen vermogen per 01-01-2022: € 5.062 miljoen Eigen vermogen per 31-12-2022: € 4.615 miljoen Vreemd vermogen per 01-01-2022: € 143.995 miljoen Vreemd vermogen per 31-12-2022: € 107.459 miljoen
	Rekeningresultaat	Netto winst: € 300 miljoen
	Aandeel Lingewaard in resultaat	Dividend: € 2,50 per aandeel
	Jaarverslag	Gepubliceerd op 24 maart 2023

Vitens

Doel	Datum statuten, oprichtingsakte van de VP	2006
	Datum meest recente wijziging van de VP	2 januari 2015
Partijen	Welke gemeenten en/of andere publieke partijen nemen deel in de VP	De gemeenten en provincies in het voorzieningsgebied van Vitens zijn de publieke aandeelhouders. Zij hebben geen directe bemoeienis met de dagelijkse gang van zaken binnen het bedrijf.

Openbaar belang	Welke openbaar belang wordt met de VP gediend?	Uitoefening van een publiek (drink)waterbedrijf, waaronder inbegrepen de winning, productie, transport en distributie van water
Bestuurlijk belang	Deelname in Algemeen, Dagelijks bestuur	Deelname aan de aandeelhoudersvergadering: Burgemeester P.T.A.M. Kalfs
	Gemeentelijk belang/aandeel (als percentage) t.o.v. totaal	0,64%; 37.387 aandelen
Financieel belang	Bijdrage in de begroting van de VP	n.v.t.
	Omvang van het eigen vermogen aan het begin en het einde van het jaar	Eigen vermogen per 01-01-22: € 600 miljoen Eigen vermogen per 31-12-22: € 649 miljoen Vreemd vermogen per 01-01-22: € 1.387 miljoen Vreemd vermogen per 31-12-22: € 1.446 miljoen
	Rekeningresultaat	Netto winst € 19,4 miljoen
	Aandeel Lingewaard in het resultaat	Dividend: € 0,- Het hernieuwde financieel beleid stelt dat bij een solvabiliteit lager dan 30 procent Vitens in beginsel geen dividend gaat uitkeren. De solvabiliteit per 31 december 2022 bedraagt 31,0% (2021: 30,2%). Gezien de investeringsopgave komt de kasstroom onder druk te staan. Dit betekent dat de directie voorstelt om geen dividend uit te keren over het resultaat 2022 (goedgekeurd door Raad van Commissarissen op 15-03-2023).

Verenigingen en deelnemingen

- **De Vereniging van Nederlandse Gemeenten**

Lingewaard is, zoals alle andere gemeenten in Nederland, lid van de VNG. Via het college van Burgemeester en Wethouders zijn wij vertegenwoordigd in de algemene ledenvergadering van de VNG. In 2022 bedroeg de bijdrage aan de VNG € 147.046. Daarnaast zijn we ook lid van de afdeling Gelderland van de VNG. De contributie hiervoor bedroeg € 5.319 (inclusief Gelderland Academie). Gezien het karakter van het lidmaatschap (vertegenwoordiging en belangenbehartiging) en het ontbreken van enig financieel risico wordt de VNG over het algemeen niet beschouwd als 'Verbonden Partij'.

- **De Vereniging Nederlandse Riviergemeenten**

Dit is een overleg platform van gemeenten die aan de grote rivieren in Nederland liggen. De contributie in 2022 bedroeg € 1.873. Gezien de genoemde criteria kan deze vereniging niet aangemerkt worden als een 'Verbonden Partij'.

- **Rijn 6**

Dit is een samenwerkingsverband met de gemeenten Arnhem, Overbetuwe en Rheden en de waterschappen Rijn en IJssel en Rivierenland. De samenwerking betreft de afvalwaterketen (dus met name riolering). Gezien de genoemde criteria kan dit samenwerkingsverband niet aangemerkt worden als een 'Verbonden Partij'.

- **Platform NUVAL**

Het platform NUVAL is een samenwerkingsverband van de gemeentelijke aandeelhouders uit Gelderland en Flevoland in Vitens en Alliander. De gemeente Lingewaard is lid van dit platform. Gezien de genoemde criteria kan deze vereniging niet aangemerkt worden als een 'Verbonden Partij'.

- **Stichting Veilig Thuis**

Deze stichting is opgericht door het Algemeen Bestuur (AB) van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM). Stichting Veilig Thuis is het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling en is werkzaam in Arnhem, Barneveld, Doesburg, Duiven, Ede, Lingewaard, Nijkerk, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Scherpenzeel, Wageningen, Westervoort en Zevenaar. De bijdrage wordt bepaald op basis van inwoneraantallen. De Raad van Toezicht bestaat uit twee wethouders en een burgemeester uit het AB en twee onafhankelijke inhoudelijke deskundigen. De jaarrekening is afgesloten met een resultaat van € 0. Er is in 2022 een gemeentelijke subsidie verantwoord van € 290.499. De afrekening 2022 van deze Stichting laat voor Lingewaard een subsidienabetaling zien van € 17.553 (t.l.v. exploitatie 2023). Per 31 december 2022 heeft deze Stichting een eigen vermogen van € 350.000. Omdat, weliswaar indirect, sprake is van bestuurlijke deelname en van een financieel aandeel in de stichting kan deze stichting formeel als Verbonden Partij worden aangemerkt.

- **Warmtenetwerk Lingewaard B.V.**

De gemeenteraad stemde op 1 april 2021 in met de uitgangspunten voor oprichting van een Warmtenetwerkbedrijf Lingewaard (WNL). Dit bedrijf startte de uitbreiding van het warmtenet binnen NEXTgarden. Op die manier wordt het mogelijk om warmte te leveren aan bestaande en nieuwe tuinbouwbedrijven en bedrijven op bedrijventerrein Agropark. WNL heeft aan bureau Buck opdracht gegeven in het najaar te komen met een plan om te komen tot een warmtenetwerk voor geheel Bergerden op NEXTgarden en een mogelijke fasering naar Leutensche Leigraaf en de bebouwde omgeving. Bureau Buck rondt dit plan af in het eerste kwartaal van 2023. Er vonden verder geen uitvoeringswerkzaamheden plaats.

- **Stichting Centrum Management Lingewaard (CML)**

De gemeente, vastgoedeigenaren en de ondernemersverenigingen Huissen, Bemmel en Gendt werken samen aan het versterken van de centra in de drie kernen. De stichting heeft ten doel het versterken van de aantrekkingskracht en daarmee het economisch functioneren van de winkels, horeca, dienstverlening en de weekmarkten in de centra van de gemeente Lingewaard alsmede het verbeteren van het vestigings- en verblijfsklimaat in het gebied. De raad plaatste de stichting van toezichtsarrangement 3 naar toezichtsarrangement 1. De gemeentelijke bijdrage aan CML is € 18.000 op jaarbasis. De winkeliersverenigingen en vastgoedeigenaren dragen beiden eenzelfde bijdrage bij. De activiteiten van het projectplan zijn uitgevoerd. Centrum Management Lingewaard is eind van het jaar geëvalueerd binnen het bestuur. Daarbij zijn een aantal aandachtspunten aan het licht gekomen: het werken met 3 losse kernen met elk een eigen karakter en behoeften, bestendigheid van de financiering en het beschikbare budget voor de centrummanager. Deze aandachtspunten worden meegenomen in 2023.

Paragraaf 7 Grondbeleid

De paragraaf grondbeleid bevat de visie op het grondbeleid, de beleidsuitgangspunten en de wijze van uitvoering van het grondbeleid. Daarnaast geeft de paragraaf inzicht in de financiële positie van het grondbeleid.

Visie op grondbeleid

Huidig grondbeleid
De gemeenteraad heeft op 31 oktober 2013 de "Nota Grondbeleid 2013 gemeente Lingewaard" vastgesteld. Hierin zijn de kaders gesteld voor de uitvoering van het grondbeleid. In deze nota is het grondbeleid als volgt beschreven:

"Grondbeleid is een doelgerichte overheidsinterventie in de grondmarkt. Door in de grondmarkt te interveniëren kan de overheid - in de meeste gevallen is dat de gemeente - het bereiken van haar eigen doelstellingen veilig stellen"

Hieruit blijkt dat het karakter van grondbeleid faciliterend van aard is. Het draagt bij aan het behalen van doelen uit andere beleidsvelden en dit op een zo efficiënt mogelijke manier. Deze doelen, waarin het grondbeleid faciliteert, zijn opgenomen in de jaarrekening 2022 in de programma's 2, 3, 5, 7 en 8.

Actualisatie nota grondbeleid
We willen deze nota grondbeleid actualiseren. Een natuurlijk moment om deze nota grondbeleid te actualiseren is na de vaststelling van de Omgevingsvisie. Wanneer de programma's zijn uitgewerkt en wanneer de beleidsnota's op het gebied van wonen, economie, duurzaamheid, verkeer, natuur en recreatie geactualiseerd zijn. De actualisatie van de nota stond gepland in de periode 2022 – 2023. Doordat de Omgevingswet opnieuw is uitgesteld is de planning bijgesteld. De actualisatie staat nu gepland in de periode 2023 – 2024.

Wijze uitvoering grondbeleid

Om de gewenste doelen in deze begroting te realiseren heeft de gemeente Lingewaard de voorkeur voor het voeren van een faciliterend grondbeleid. Wanneer het wenselijk is, neemt de gemeente een regisserende rol aan. En wanneer noodzakelijk, neemt de gemeente een actieve vorm aan.

Op dit moment hebben we acht complexen waar we een actieve rol hebben aangenomen. We hebben vier actieve complexen voor woningbouw. Verder hebben we een actief complex voor glastuinbouw en drie actieve complexen voor bedrijventerreinen.

In principe zijn we op de bedrijventerreinen uitverkocht. Er zijn twee kavels (op het bedrijventerrein Agropark II en op het bedrijventerrein Houtakker II) gereserveerd voor twee gegadigden. De voorbereidingen voor het bedrijventerrein Agropark III zijn in 2021 gestart. Zodat we de komende periode aan de vraag naar bedrijfsgrond in onze gemeente kunnen blijven voldoen.

Beleidsuitgangspunten reserve

Het grondbeleid heeft een grote financiële impact. De eventuele baten, maar vooral de financiële risico's, zijn van belang voor de algemene financiële positie van de gemeente. Voor het grondbeleid is een Algemene Reserve Grondexploitatie aanwezig. Deze reserve dient ter dekking van onvoorzienbare risico's en als voorziening voor risico's op aangekochte (strategische) gronden die nog niet in exploitatie zijn genomen. Door

de Algemene Reserve Grondexploitatie worden de financiële risico's van de grondexploitaties gescheiden van de financiële huishouding van de Algemene Dienst. De Algemene Reserve Grondexploitaties vormt daarmee een buffer voor de risico's die samenhangen met de grondexploitaties. Als onderdeel van het risicomanagement wordt een gewenste hoogte voor de Algemene Reserve Grondexploitatie bepaald.

De Algemene Reserve Grondexploitatie wordt gevoed uit de (positieve) eindresultaten van alle afgesloten (grond)exploitaties, alle tussentijdse winstnemingen plus de positieve bijstellingen (verlagingen) van getroffen verliesvoorzieningen. Als uit de kostprijsberekening blijkt, dat bij een complex een verlies wordt verwacht, wordt hiervoor een voorziening getroffen (artikel 44 BBV) die ten laste van deze reserve wordt gebracht.

Indien de Algemene Reserve Grondexploitatie volledig is ingezet voor de afdekking van de (verwachte) verliezen van grondexploitaties, dan komen de tekorten, conform de nota Grondbeleid, ten laste van de algemene reserve. Indien de Algemene Reserve Grondexploitatie hoger is dan voor de verevening van de te verwachten tekorten/dekking van de risico's noodzakelijk is, dan kan de gemeenteraad bij de begroting/jaarrekening tot afroming besluiten. Zie de stand van de ARG.

Stand algemene reserve grondexploitatie

Grondexploitaties
Bij het positief afsluiten van een grondexploitatie, wordt de winst toegevoegd aan de Algemene Reserve Grondexploitatie. Als op een grondexploitatie een tekort wordt verwacht, wordt hiervoor een verliesvoorziening gevormd ten laste van de Algemene Reserve Grondexploitatie. Mutaties in deze verliesvoorziening leiden dan ook tot wijzigingen in de Algemene Reserve Grondexploitatie.

Faciliterende projecten
Bij faciliterend grondbeleid is sprake van kostenverhaal. Als voor een faciliterend project de gemaakte kosten lager zijn dan de door de initiatiefnemer betaalde exploitatiebijdrage, dan komt het verschil ten gunste van de Algemene Reserve Grondexploitatie. Als voor een faciliterend project de door de initiatiefnemer betaalde exploitatiebijdrage wordt overschreden, dan komen meerkosten ten laste van de Algemene Reserve Grondexploitatie.

Stand ARG

Algemene Reserve Grondexploitatie per 31-12-2021	7.774.554 V
Toename 2022 winstneming Project A.040 Agropark, Huissen	86.964 V
Toename 2022 winstneming Project A.043 Pannenhuis II, Bemmel	194.057 V
Toename 2022 winstneming Project A.045 Houtakker, Bemmel	189.717 V
Toename 2022 winstneming Project A.051 Loovelden, Huissen	107.254 V
Toename 2022 verkoop grond Project Bloemstraat fase 6 / Slingerbos	1.006.700 V
Toename 2022 storting vanuit planschadedepot	27.000 V
Toename 2022 afgesloten faciliterende projecten	125.949 V
Afname 2022 mutaties lopende faciliterende projecten	234.952 N
Afname 2022 conform totaaloverzicht	757.900 N
Algemene Reserve Grondexploitatie per 31-12-2022	**8.519.343 V**

Prognoses resultaten complexen in exploitatie

Parameters
Voor dit jaarverslag zijn alle grondexploitaties geactualiseerd.
Bij de actualisatie van de grondexploitaties zijn de volgende parameters gebruikt:
Rentevoet : 2,16%
Inflatie : 5,00%

Opbrengstenstijging:

- voor de bedrijventerreinen Agropark en Houtakker is de opbrengstenstijging 0%

Geprognosticeerde resultaten
In de financiële overzichten staan voor alle bouwgrondexploitaties de eindwaarden genoemd, zoals ze berekend zijn per 1-1-2022 en 1-1-2023.
De gevolgen van de wijzigingen zijn weergegeven in de kolommen:

1. Bijstelling verliesvoorziening
2. Algemene Reserve Grondexploitatie

Industrieterreinen

(V = voordeel / N = nadeel) en (- = afname / + = toename)

Industrieterreinen *(actief grondbeleid)*	Eindwaarde 1-1-2022	Eindwaarde 1-1-2023	Bijstelling verlies-voorziening	Algemene Reserve Grondexploitatie
Complexen in exploitatie				
A.040 Agropark, Huissen	82.671 V	75.754 V		
A.043 Pannenhuis II, Huissen	2.619 V	915 V		
A.045 Houtakker II, Bemmel	949.641V	779.152 V		
Totaal				

Glastuinbouw

(V = voordeel / N = nadeel) en (- = afname / + = toename)

Glastuinbouw *(actief grondbeleid)*	Eindwaarde 1-1-2022	Eindwaarde 1-1-2023	Bijstelling verlies-voorziening	Algemene Reserve Grondexploitatie
Complexen in exploitatie				
A.110 Bergerden	1.720.145 N	1.678.573	- 41.600	41.600
Totaal			**- 41.600**	**41.600**

Woningbouw

(V = voordeel / N = nadeel) en (- = afname / + = toename)

Woningbouw *(actief grondbeleid)*	Eindwaarde 1-1-2022	Eindwaarde 1-1-2023	Bijstelling verlies-voorziening	Algemene Reserve Grondexploitatie
Complexen in exploitatie				
A.032 Markt 20-24, Gendt	55.358 V	52.521 V		

Woningbouw *(actief grondbeleid)*	Eindwaarde 1-1-2022	Eindwaarde 1-1-2023	Bijstelling verlies-voorziening	Algemene Reserve Grondexploitatie
A.042 Fitness Centrum, Huissen	245.517 N	245.164 N	- 500	500
A.051 Loovelden, Huissen	117.421 V	1.763 V		
A.111 Aloysiuslocatie, Huissen	1.399.984 N	2.199.486 N	800.000	- 800.000
Totaal			**799.500**	**799.500**

Totaal complexen in exploitatie

(- = afname / + = toename)

Totaal bouwgrondexploitatie	Bijstelling verlies-voorziening	Algemene Reserve Grondexploitatie
Industrieterreinen		
Glastuinbouw	- 41.600	41.600
Woningbouw	799.500	- 799.500
Totaal projecten	**757.900**	**- 757.900**

Stand complexen in exploitatie

Prognose van het uiteindelijke resultaat per complex

Industrieterreinen

A.040 Agropark, Huissen

Projectbeschrijving

Het plan omvat de realisatie in twee fasen van een bedrijventerrein met een bruto oppervlakte van circa 22 hectare en de omzetting van een strook (glastuinbouw)grond, gelegen in het plan Bergerden ten behoeve van het bedrijventerrein met een bruto oppervlakte van circa 1,3 hectare.

Fase 1

Fase 1 (bruto oppervlakte circa 9,5 hectare, waarvan circa 7,7 hectare uitgeefbaar) is geheel uitgegeven en bedrijfsrijp gemaakt.

Fase 2

Fase 2 (bruto oppervlakte circa 14 hectare, waarvan circa 12,5 hectare uitgeefbaar) is vanaf 2008 in ontwikkeling. De gemeente heeft hier 8,2 hectare uitgeefbaar gebied en Zaat 4,3 hectare. De gemeente heeft het gehele terrein bouw- en bedrijfsrijp gemaakt. Zaat heeft hiervoor een exploitatiebijdrage betaald en draagt het verkooprisico van zijn eigen gronden.

Wat hebben we gedaan in 2022

In 2022 zijn er geen kavels verkocht. Het laatste perceel ter grootte van 3.410 m² is gereserveerd. In 2022 heeft daar archeologisch onderzoek plaatsgevonden.

Afwijking van programmabegroting 2022: Ja

Boekwaarde per 31-12-2022	€ 82.444 N
Looptijd t/m	31-12-2025
Grondbeleid	Actief
Totaal uitgegeven kavels	15,6 hectare (door de gemeente)
Totaal nog uit te geven kavels	0,3 hectare (door de gemeente)
Raming nog te maken kosten	€ 268.052
Raming nog te realiseren opbrengsten	€ 426.250
Eindwaarde per 1-1-2022	€ 82.671 V
Eindwaarde per 1-1-2023	€ 75.754 V
Verklaring verschil	De looptijd is een jaar verlengd De kosten voor archeologie waren minder dan geraamd (V) Er is winst genomen (N)
Winstverwachting	€ 75.754 V
Winstneming	Conform de poc-methode wordt er een winst genomen van € 86.964. Dit bedrag gaat naar de Algemene Reserve Grondexploitatie

A.043 Pannenhuis II, Huissen

Projectbeschrijving

Het plan omvat de realisatie van een bedrijventerrein met een bruto oppervlakte van circa 19 hectare, waarvan circa 12,3 hectare uitgeefbaar.

Wat hebben we gedaan in 2022

In 2022 is het bedrijventerrein bedrijfsrijp gemaakt.

Afwijking van programmabegroting 2022: Ja

Boekwaarde per 31-12-2022	€ 47.989 V
Looptijd t/m	31-12-2023
Grondbeleid	Actief
Totaal uitgegeven kavels	12,3 hectare
Totaal nog uit te geven kavels	0 hectare
Raming nog te maken kosten	€ 47.074
Raming nog te realiseren opbrengsten	€ 0
Eindwaarde per 1-1-2022	€ 2.619 V
Eindwaarde per 1-1-2023	€ 915 V
Verklaring verschil	Aanbestedingsvoordeel bedrijfsrijp maken (V) Er winst genomen (N)
Winstverwachting	€ 915 V
Winstneming	Conform de poc-methode wordt er een winst genomen van € 194.057. Dit bedrag gaat naar de Algemene Reserve Grondexploitatie

A.045 Houtakker II, Bemmel

Projectbeschrijving
Het plan omvat de realisatie van een bedrijventerrein met een bruto oppervlakte van circa 17 hectare, waarvan 9,3 hectare uitgeefbaar.

Wat hebben we gedaan in 2022
In 2022 zijn er twee kavels (gezamenlijk groot 0,3 hectare) verkocht. De laatst beschikbare bedrijfskavel is gereserveerd.

Afwijking van programmabegroting 2022: Ja

Boekwaarde per 31-12-2022	€ 1.175.610 V
Looptijd t/m	31-12-2024
Grondbeleid	Actief
Totaal uitgegeven kavels	9,0 hectare
Totaal nog uit te geven kavels	0,3 hectare
Raming nog te maken kosten	€ 863.395
Raming nog te realiseren opbrengsten	€ 466.938
Eindwaarde per 1-1-2022	€ 949.641 V
Eindwaarde per 1-1-2023	€ 779.153 V
Verklaring verschil	Er is winst genomen (N)
Winstverwachting	€ 779.153 V
Winstneming	Conform de poc-methode wordt er een winst genomen van € 189.717. Dit bedrag gaat naar de Algemene Reserve Grondexploitatie

Glastuinbouw

A.110 Bergerden

Projectbeschrijving
Het plan omvat de uitgifte van kavels voor glastuinbouw. Er is nog circa 27,1 hectare gemeentelijk grondeigendom voor glastuinbouw uitgeefbaar. Daarnaast is er nog een uitgeefbare woonkavel ter grootte van 0,4 hectare beschikbaar. In totaal bedraagt de uitgeefbare grond 27,5 hectare.

Wat hebben we gedaan in 2022
Dit jaar is er een kavel verkocht van 4,2 hectare. Verder zijn er veel verkoopgesprekken gevoerd. Deze hebben nog niet geleid tot verkopen. Er gaat veel tijd overheen voordat een partij die belangstelling heeft getoond daadwerkelijk tot koop van een glastuinbouwkavel overgaat. Frequent vindt overleg plaats met de Lingezegen Energy (de energiecoöperatie van een 15-tal tuinders) en andere tuinders over verduurzaming van het gebied.

Afwijking van programmabegroting 2022: Ja

Boekwaarde per 31-12-2022	€ 3.943.684 N
Looptijd t/m	31-12-2029
Grondbeleid	Actief
Totaal uitgegeven kavels	29,8 hectare
Totaal nog uit te geven kavels	27,5 hectare
Raming nog te maken kosten	€ 4.186.150
Raming nog te realiseren opbrengsten	€ 6.451.261
Eindwaarde per 1-1-2022	€ 1.720.145 N
Eindwaarde per 1-1-2023	€ 1.678.573 N
Verklaring verschil	
Verliesverwachting	€ 1.678.573 N
Dekking	De getroffen verliesvoorziening van € 1.720.200 wordt verlaagd naar € 1.678.600

Woningbouw

A.032 Markt 20-24, Gendt

Projectbeschrijving
Het plan omvat de verbouw van het pand Markt 22 tot twee appartementen, de sloop van het pand Markt 24 en nieuwbouw van een appartementencomplex bestaande uit 14 appartementen op de vrijkomende locatie.

Wat hebben we gedaan in 2022
Het pand Markt 22 is verbouwd en is in de verkoop. De omgevingsvergunning voor het appartementencomplex is aangevraagd en verleend.

Afwijking van programmabegroting 2022: Ja

Boekwaarde per 31-12-2022	€ 75.858 N
Looptijd t/m	31-12-2025
Grondbeleid	Actief
Raming nog te maken kosten	€ 39.207
Raming nog te realiseren opbrengsten	€ 167.586
Eindwaarde per 1-1-2022	€ 55.358 V
Eindwaarde per 1-1-2023	€ 52.521 V
Verklaring verschil	De looptijd van het project is met twee jaar verlengd
Winstverwachting	€ 52.521 V

A.042 Fitness Centrum, deelgebied Rietbaan-Zuid, Huissen

Projectbeschrijving
Het plan omvat de verplaatsing van het Fitness Centre in het plangebied de Rietbaan-Zuid naar het sportpark Blauwenburcht. Op de vrijkomende percelen worden 4 vrije kavels uitgegeven.

Wat hebben we gedaan in 2022
Er is een aanvang gemaakt met het woonrijp maken. Dit zal in 2023 worden afgerond.

Afwijking van programmabegroting 2022: Ja

Boekwaarde per 31-12-2022	€ 155.897 N
Looptijd t/m	31-12-2023
Grondbeleid	Actief
Raming nog te maken kosten	€ 89.267 N
Raming nog te realiseren opbrengsten	€ 0 N
Eindwaarde per 1-1-2022	€ 245.517 N
Eindwaarde per 1-1-2023	€ 245.164 N
Verklaring verschil	De looptijd is een jaar verlengd
Verliesverwachting	€ 245.164 N
Dekking	De getroffen verliesvoorziening van € 245.700 wordt verlaagd naar € 245.200

A.051 Loovelden, Huissen

Projectbeschrijving
De realisatie van een nieuwe woonwijk van 1.150 woningen met bijbehorende voorzieningen, zoals het Loopark en het Voorzieningencluster Plaza. Het plangebied bestaat uit verschillende deelgebieden.

Wat hebben we gedaan in 2022
In 2021 zijn de laatste woningen gebouwd in deelgebied fase 9 (Huissens Hoogh). De projectmatige bouw van het plan Loovelden is daarmee afgerond. Er vinden nog wel enkele particuliere ontwikkelingen plaats op kleinere kavels.

Afwijking van programmabegroting 2022: Ja

Boekwaarde per 31-12-2022	€ 30.827 V
Looptijd t/m	31-12-2023
Grondbeleid	Actief
Raming nog te maken kosten	€ 29.730
Raming nog te realiseren opbrengsten	€ 666
Eindwaarde per 1-1-2022	€ 117.421 V
Eindwaarde per 1-1-2023	€ 1.763 V
Verklaring verschil	De looptijd is een jaar verlengd Er is winst genomen (N)
Winstverwachting	€ 1.763 V
Winstneming	Conform de poc-methode wordt er een winst genomen van € 107.254. Dit bedrag gaat naar de Algemene Reserve Grondexploitatie

A.111 Aloysiuslocatie, Huissen

Projectbeschrijving
Het plan omvat de sloop van de Aloysiusschool met gymzaal, de realisatie van een appartementencomplex bestaande uit circa 30 appartementen met een ondergrondse (halfverdiepte) parkeergarage en de herinrichting van het Raadhuisplein.

Wat hebben we gedaan in 2022
In 2022 is de grond bouwrijp gemaakt (met name archeologisch onderzoeken explosieven onderzoek is uitgevoerd) en is de grond verkocht en geleverd.

Afwijking van programmabegroting 2022: Ja

Boekwaarde per 31-12-2022	€ 472.037 N
Looptijd t/m	31-12-2024
Grondbeleid	Actief
Raming nog te maken kosten	€ 1.927.449
Raming nog te realiseren opbrengsten	€ 200.000
Eindwaarde per 31-12-2022	€ 1.399.984 N
Eindwaarde per 31-12-2023	€ 2.199.486 N
Verklaring verschil	Meerkosten asbest- en milieusanering tijdens de sloopwerkzaamheden (N) Meerkosten vlakdekkend archeologisch onderzoek (N) Meerkosten Niet gesprongen Explosieven (N)
Verliesverwachting	€ 2.199.486 N
Dekking	De verliesvoorziening wordt verhoogd van € 1.400.000 naar € 2.200.000 N

Uitgangspunten winst/verlies

Winst
Als een grondexploitatie bij het afsluiten van het project een positief resultaat heeft, dan wordt dat resultaat in de Algemene Reserve Grondexploitatie gestort.

Tussentijds winst nemen
De gemeente kan verplicht zijn om bij de jaarrekening tussentijds winst te nemen. De tussentijdse winstneming wordt bepaald aan de hand van de percentage-of-completion methode (poc-methode). De gemeente is verplicht om deze methode te volgen. Bij deze jaarrekening hebben we tussentijds winst moeten nemen bij de projecten Agropark te Huissen, Pannenhuis II te Bemmel, Houtakker II te Bemmel en Loovelden te Huissen. De tussentijdse genomen winst is in de Algemene Reserve Grondexploitatie gestort.

Verliesvoorziening treffen
Voor exploitaties met een geraamd negatief resultaat op eindwaarde worden verliesvoorzieningen getroffen ten laste van de Algemene Reserve Grondexploitatie. Hiermee kunnen de toekomstige tekorten worden gedekt. Deze verliesvoorzieningen zijn een waarde correctie op de voorraad gronden en worden op de balans hierop in mindering gebracht. Zie de stand van de voorziening verliesgevende projecten.

Stand voorziening verliesgevende projecten

In onderstaande tabel wordt de stand van alle verliesvoorzieningen weergegeven.

Totaal voorziening verliesgevende projecten per 31-12-2021	3.365.900
Mutatie 2022 (zie totaal bouwgrondexploitatie)	757.900
Voorziening verliesgevende projecten per 31-12-2022	**4.123.800**
Voorzieningen voor verliezen die ingebracht zijn in grondexploitaties	647.220
Totaal voorziening verliesgevende projecten per 31-12-2022	**4.771.020**

Paragraaf 8 Duurzaamheid

Ook in 2022 hebben we dankzij de inzet van inwoners, ondernemers, partners en collega's stappen kunnen zetten richting een duurzame toekomst voor ons allemaal. De stijgende prijzen van energie, de ook in onze gemeente steeds zichtbaarder gevolgen van klimaatverandering en de alarmerende rapporten van nationale en internationale instituties maken dat klimaat, energie en duurzaamheid centrale thema's zijn geworden in het lokale, nationale en internationale debat. Mede daarom voldoen we met deze paragraaf graag aan het verzoek van de raad de inzet vanuit verschillende programma's te bundelen.

In deze paragraaf passeren verschillende onderwerpen de revue: mobiliteit, wonen, klimaatadaptatie, leefomgeving, circulariteit, energie en de voorbeeldrol van de gemeente. We geven aan wat we hebben gedaan en geven zo goed mogelijk weer welke resultaten dat heeft opgeleverd.

Wat hebben we gedaan?

Wat hebben we bereikt?
De verschillende thema's komen terug in de verslaglegging bij de programma's. Voor mobiliteit is dat programma 2, voor wonen programma 8, leefomgeving in programma 5, 7 en 8, circulariteit in programma 3 en 8 en klimaatadaptatie en energie in programma 7. De resultaten specifiek voor verduurzaming zijn hier in één overzicht opgenomen.

Thema 1. Mobiliteit

Regionaal werkten we samen aan de speerpunten Gebiedsgerichte corridoraanpak, Regionaal (snel)fietsnetwerk, Mobiliteitshubs en knooppunten, Gedragsaanpak duurzame mobiliteit en Verkeersveiligheid. Als gemeente stimuleerden we inwoners om vaker de fiets te pakken en de auto te laten staan. Ook voerden we het vastgestelde beleid voor het versterken van de laadinfrastructuur in Lingewaard uit.

Voor 2022 stonden de volgende acties gepland, deze zijn ook opgenomen in programma twee:

1.1 We voerden de in september 2021 vastgestelde Visie en Plaatsingsbeleid van laadinfrastructuur voor elektrisch vervoer uit. We namen deel aan de Regionale concessie laadinfrastructuur. Deze concessie is gegund aan Vattenfall. De bestaande overeenkomst met Allego is beëindigd. Er zijn plan- en prognosekaarten opgesteld voor het plaatsen van openbare oplaadpalen in de periode 2022-2025. En er zijn verzamelverkeersbesluiten genomen voor het plaatsen van meerdere oplaadpalen. Er zijn in totaliteit 19 nieuwe openbare oplaadpalen voor elektrische auto's geplaatst in Lingewaard door Allego en Vattenfall.

1.2 We ondersteunden het project EV-deelauto in Lingewaard. In Huissen en Bemmel zijn plaatsen bij oplaadpalen gereserveerd voor de EV-deelauto.

1.3 Door vertraging in het Tracébesluit ViA15 bleek er onzekerheid over één van de ontwerpkaders (viaduct De Plak over de A15). Zonder duidelijke ontwerpkaders kon de ontwerpfase niet starten.

1.4 Samen met de Groene Metropool Regio (GMR) en de gemeente Arnhem verkenden we een nieuwe snelfietsroute tussen Arnhem-zuid en Huissen-centrum. De verkenning van Snelfietsroute Arnhem-Huissen heeft geleid tot voorkeurstracés met ontwerpschetsen en globale kostenramingen.

1.5 De provincie besloot de nood-concessie voor het Openbaar Vervoer met twee jaar te verlengen. Bij de gesprekken over een nieuwe concessie worden we tijdig betrokken.

1.6 We stimuleerden het fietsgebruik. Dit deden we door op zeven locaties in Lingewaard oplaadpalen voor E-bikes te plaatsen. Daarnaast kwamen er ruim vijftig fietsparkeervoorzieningen (fietsnietjes) in de kernen van Angeren en Doornenburg.

Thema 2. Wonen

Woningen worden duurzamer. Dat begint al in het ontwerpproces en het bouwen. Bouwmaterialen kunnen worden hergebruikt. Woningen zelf worden energiezuiniger en zonne-energie kan op het dak worden opgewekt. Hierin werken we samen met de regio, inwoners en partners zoals corporaties en netwerkbeheerders. Voor klimaatadaptatie (woonomgeving) en energietransitie (woningen) verwijzen we naar programma 7 en de andere thema's in dit verslag. Rondom het ontwerpproces voor nieuwbouw stonden de volgende acties gepland.

2.1 De GMR besprak het onderwerp circulair en conceptueel bouwen veelvuldig. Er zijn onderzoeken gedaan om de in de regionale agenda gestelde ambities verder uit te werken. In de woondeal 2.0 zijn opnieuw stevige doelen gesteld voor circulair bouwen. Dit alles gaan we de komende jaren in de gemeente verder uitwerken.

2.2 Bij de lopende woningbouwplannen namen we het principe van natuurinclusief ontwerpen mee. Dit aan de hand van de vraag naar voldoende groen en bomen in de lijn van addendum groen en het toepassen van streekeigen soorten. Bij project Driegaarden 2 en 3 namen we hiervoor ambities op in de visie.

2.3 We namen deel aan de regionale overleggen op dit vlak en volgden het uitvoeringsprogramma dat hier ontwikkeld wordt.

Thema 3. Circulariteit

Dit thema draait om productie en consumptie. Waarin energie, water, materialen en producten zo lang mogelijk worden gebruikt. Daarmee putten we de aarde zo min mogelijk uit.

Voor 2022 stonden de volgende acties gepland, zie ook de programma’s drie en zeven:

3.1 We hebben succesvol gewerkt aan het verminderen van de hoeveelheid restafval en het verbeteren van de kwaliteit van de aangeboden grondstoffen. Door de inzet van communicatie, de inzet van onze inwoners en de verder optimalisatie van de grondstofinzameling nam de hoeveelheid restafval af met 3,9% tot 73 kilo per inwoner per jaar.

We hebben onze inwoners onder meer via het platform Samen.lingewaard.nl bevraagd over de afvalinzameling. Met de Afvalwijzer (de website afvalwijzer.lingewaard.nl en de app Afvalwijzer Lingewaard) informeerden we inwoners actief over hoe, waar en waarom afval te scheiden en grondstoffen aan te bieden. Ook sociale media hebben we actief ingezet om inwoners te betrekken bij de verdere optimalisatie van de inzameling van huishoudelijk afval.

3.2 We zetten in op de verdere optimalisatie van de gft-, papier- en plastic verpakkingsafval, drinkpakken en blikinzameling (afgekort pbd-inzameling). Hiervoor maakten we de inzamelvoorzieningen voor gft op 10 locaties groter. Ook halen we sinds 1 januari 2022 oud papier in de hele gemeente huis-aan-huis op. Dus ook in het buitengebied. Om te kijken of omgekeerd inzamelen werkt, startten we in Huissen een proef met een pbd-container.

3.3 De inhoudelijke en financiële afwikkeling van dit onderzoek is achter de rug. Het hoofddoel was toestemming door de EU te verkrijgen om waterlinzen voor menselijke consumptie te mogen gebruiken. De uitslag hiervan volgt in 2023.

Thema 4. Klimaatadaptatie

De gevolgen van klimaatverandering zijn merkbaar. Zomers worden warmer en droger en winters zachter en natter. Er is vaker sprake van extreme warmte en extreme neerslag of juist droogte. We bereidden ons voor op de aanpassingen in onze omgeving die nodig zijn om dit beter te kunnen opvangen. We werkten samen met acht andere gemeenten, het Waterschap Rivierenland en de Provincie Gelderland aan het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie en aan een klimaatbestendige regio.

Voor 2022 stonden de volgende acties gepland, zie ook programma zeven:

4.1. Samen met de regio aan de slag met de maatregelen uit de Samenwerkingsagenda:

- Er is een platform voor gedupeerden van funderingsschade door droogte;
- We stelden het nieuwe Gemeentelijk Watertakenplan op. Vastgesteld door de gemeenteraad op 2 februari 2023;
- Inwoners deden mee met het project Steenbreek Lingewaard. We zetten dit project voort;
- Het lokaal hitteplan kwam tot stand in samenwerking met het Rode Kruis, de GHOR en GGD;
- De rioolvervanging en –verbetering gecombineerd met herinrichting van de Woerdsestraat in Gendt, is nagenoeg afgerond.

4.2 De volgende maatregelen uit de Uitvoeringsagenda van de LAS zijn uitgevoerd:

- Onder coördinatie van het regionale samenwerkingsverband Klimaat Actief Rivierenland (KAR) stelden we een lokaal hitteplan op met de GGD;
- Het platform voor gedupeerden van funderingsschade door droogte is opgericht en er is veelvuldig contact tussen gemeente en het platform;
- Voor het project Steenbreek Lingewaard zijn divers acties uitgevoerd met als doel straatstenen te vervangen door groen;
- We stelden een nieuw Gemeentelijk Watertakenplan op waarin klimaatadaptatie is geborgd voor de komende vijf jaar op het gebied van wateroverlast en droogte;
- We startten met het ombouwen van de website Klimaatbestendig Lingewaard.

4.3 Voor het onderdeel riolering/water (GRP) werkten we aan de volgende projecten:

- De herinrichting van de Woerdsestraat in Gendt, inclusief rioolvervanging en –verbetering, is nagenoeg afgerond;
- We rondden de voorbereiding voor de herinrichting van de Gochsestraat in Huissen af, inclusief rioolvervanging en –verbetering. We gaan in 2023 uitvoeren.

Thema 5. Leefomgeving

Lingewaard is een groene gemeente. Inwoners en toeristen kunnen er recreëren, bedrijven kunnen zich op specifieke locaties ontwikkelen en natuur- en landschapswaarden zijn belangrijk en volop aanwezig. Goede luchtkwaliteit, een gezond geluidsniveau en goede bodemkwaliteit zijn belangrijk. De ODRA handhaaft voor ons de geldende milieunormen.

Ook landschap valt onder leefomgeving. We willen de 'leesbaarheid en herkenbaarheid' van het landschap verbeteren. Aandacht voor cultuurhistorie is hierbij belangrijk. Samen met onze inwoners en (agrarische) ondernemers versterken we de landschappelijke kwaliteit van onze gemeente door groene inrichtingsmaatregelen en -projecten. Hierbij gaat ook aandacht uit naar stimulering van natuurwaarden en biodiversiteit.
Meer groen is goed voor de biodiversiteit. Deze biodiversiteit is groter bij meer verschillende soorten planten, dieren, bomen, bloemen die thuishoren in onze regio. Bij aanplant van nieuw groen hielden we daar rekening mee. Een grote biodiversiteit is niet alleen van belang voor de natuur, maar ook voor ons leven en welbevinden. Bomen speelden hierbij een beeld- en sfeerbepalende rol.

Voor 2022 stonden de volgende acties gepland, deze acties zijn ook opgenomen in de programma's 5, 7 en 8. We continueerden het Uitvoeringsprogramma Landschap en Biodiversiteit 2019-2023, om biodiversiteit, natuurwaarde en landschappelijke kwaliteit te verbeteren in combinatie met participatie van bewoners:

5.1 In het kader van het project Lingewaard in het Groen hebben eigenaren van 17 erven in het buitengebied een plan laten opstellen voor het vergroenen van hun erf. Hiermee wordt het streekeigen landschap versterkt en biodiversiteit gestimuleerd. De beplanting wordt in het voorjaar van 2023 op de erven aangebracht. Het gaat hierbij om houtsingels, hoogstamfruitbomen en struweelhagen.

5.2 Via twee cursusdagen kregen 22 inwoners voor hun eigen erfkennis en vaardigheden over het beheer en onderhoud van landschappelijke beplanting aangereikt. Hierbij was veel aandacht voor het aspect biodiversiteit.

5.3 Er zijn voor het oprichten van een werkgroep biodiversiteit vier bijeenkomsten georganiseerd. Een brede informatieavond over biodiversiteit en drie bijeenkomsten voor verdieping in theorie en praktijk en verkenning van mogelijke projecten. Momenteel is er een groep in een oprichtingstraject met zo'n negen deelnemers. Deze groep gaat de komende tijd verder nadenken over verschillende thema's en/of projecten.

5.4 In Lingewaard deden tien agrariërs mee aan het project 'Bloemrijke Akkerranden' dat we samen met gemeente Overbetuwe en de agrarische natuurvereniging Lingestreek organiseerden. Deze agrariërs legden in totaal in Lingewaard bijna 7 ha aan bloemrijke akkerrand aan verspreid over 12 locaties. Bij één akker in Lingewaard hebben de kinderburgemeesters in het voorjaar het bloemrijke akkermengsel ingezaaid. In het najaar vond voor inwoners een veldexcursie over planten en dieren in bloemrijke akkerranden plaats.

5.5 Er is een inventarisatie gemaakt van locaties voor het wegwerken van achterstallig onderhoud. In 2023 wordt op nog te selecteren locaties het achterstallig onderhoud weggewerkt.

5.6 Levend Landschap Gendt- Doornenburg benoemde negen projecten en initiatieven in het landschap. We ondersteunden de ontwikkeling van deze projecten. Enkele van deze projecten zijn inmiddels opgeleverd zoals de aanleg van een wilgengriend.

5.7 We brengen in beeld bij welke nieuwbouwwijken waterdoorlatende materialen gebruikt kunnen worden in plaats van gesloten verharding.

5.8 Er zijn veel verschillende boomsoorten geplant. We kozen voor soorten die passen in ons veranderende klimaat en bij de locaties waar ze werden geplant. Bij iedere nieuwe boom kozen we voor een soort die bijdraagt aan verhoging van de biodiversiteit.

Thema 6. Energietransitie

In 2050 willen wij een energieneutrale gemeente zijn. Dit betekent dat wij de energie die we gebruiken, duurzaam opwekken. We moeten de aankomende jaren hard werken om de gestelde klimaatdoelen te halen. Daar is een flinke inspanning voor nodig, die we de 'energietransitie' noemen. In Lingewaard werken wij aan de energietransitie vanuit drie pijlers:

1. het besparen van energie;
2. het opwekken van duurzame energie;
3. het verduurzamen van de warmtevoorziening ('van het aardgas af gaan').

Deze transitieopgave doen we niet alleen. We werken nauw samen met inwoners(initiatieven), bedrijven, Lingewaard Energie, Stichting Lingewaard Natuurlijk, woningbouwcorporaties, netbeheerder(s) en andere partners. Onze inwoners krijgen voorlichting over opbrengsten en kosten van verschillende energiebesparende maatregelen in of aan de woning. Ook zetten we actief stappen op het gebied van de warmtetransitie door verkenning van alternatieve warmtebronnen. We ondersteunden duurzame initiatieven vanuit inwoners, wijk- en dorpsontwikkelingsplannen en ondernemers.

In 2022 stonden er vooral acties opgenomen in programma 7. Aanvullend waren de volgende acties gepland, één algemene actie en de overige genoemd per pijler:

6.1 We maakten een start met het evalueren en herijken van het Beleidskader Energietransitie 2020, inclusief de routekaart(en). Dit herijkte kader wordt in 2023 aan de raad voorgelegd.

Energiebesparing:
6.2 We organiseerden een collectieve inkoopactie. De energiearmoede aanpak richtte zich op isolatie. Het Energieloket schonk ook veel aandacht aan isolatie.

6.3 In samenwerking met Waard Wonen zijn bij meerdere lopende projecten in wijken particulieren aangespoord om mee te doen met verduurzaming. Helaas bleek de animo vanuit inwoners om mee te doen gering.

6.4 We boden vier bedrijven die verduurzaamden een podium. Dit deden we door een filmpje met hen op te nemen of een artikel te plaatsen in het Gemeentenieuws en/ of de nieuwsbrief bedrijven.

6.5 We zetten een gerichte actie op voor bedrijven die een voucher ter waarde van 300 euro konden krijgen bij het uitvoeren van een energiescan door Mijn Onderneming Duurzaam. De voucher kon worden besteed aan advies over mogelijkheden voor energiebesparing/ energietransitie.

Opwekken van duurzame energie:
6.6 De voorbereidingen voor de bestemmingsplanprocedure van Agropark III zijn gestart. Hiervoor zijn de benodigde onderzoeken gedaan. Ook is er verkend welke mogelijkheden er zijn om dit bedrijventerrein duurzaam te maken. Bijvoorbeeld door aansluiting op het warmtenet en duurzame inrichting van zowel openbaar gebied als uit te geven kavels.

6.7 We lieten energiescans uitvoeren voor individuele verduurzaming bedrijfspanden op het bedrijventerrein Pannenhuis. Hierover informeerden we ondernemers.

6.8 We voerden tweemaal per jaar overleg met de netbeheerder. Zo konden we de situatie rondom netbelasting goed monitoren. En zo heeft de netbeheerder een goed overzicht van onze wensen en behoeften van de verschillende netaansluitingen.

6.9 We maakten een aanzet voor de energievisie A15. Hierin beschrijven we voor het gehele gebied een aanpak.

6.10 Ondanks de intentieverklaring van de gemeente zijn de mogelijkheden van energie uit waterkracht bij Fort Pannerden nog niet nader onderzocht. Daarvoor is de invloed en betrokkenheid van gemeente Lingewaard beperkt..

Warmtetransitie:
6.11 We hebben een start gemaakt met het wijktransitieplan Zilverkamp. Samen met de werkgroep Duurzaam Zilverkamp en Waardwonen bepaalden we de prioritering en fasering voor een 'aardgasvrij ready' wijk. Het proces heeft prioriteit gehad boven de juiste duurzaamheidsoplossing.

6.12 Samen met de werkgroep Doornenburg Duurzaam met Energie zetten we concrete stappen om te komen richting formulering van een concrete onderzoeksvraag. Dit doen we ten behoeve van potentiële mogelijkheden voor alternatieve warmtevoorziening van het dorp.

6.13 In NEXTgarden werkten ondernemers, kennisinstellingen en de overheid verder om er een 735 hectare groot energieneutraal (glas)tuinbouwgebied te realiseren voor 2030 (bijbehorende acties staan ook in programma 3).

6.14 We hebben gecommuniceerd over de voortgang van het onderzoek Hoge Temperatuur Opslag (HTO) op Bergerden. Beleidskaders voor de uitwerking van HTO zijn afgestemd met Provincie.

6.15 We zetten het Lingewaards Warmte Infra Bedrijf (nu WNL) voort. Zodat er projecten ontwikkeld kunnen worden die bijdragen aan de warmtetransitie.

Wat heeft het gekost?

Budgetten in programma's en projecten
Verduurzaming is zodanig geïntegreerd in de verschillende programma-activiteiten of zodanig omvangrijk als bijvoorbeeld apart project, dat de financiering via het programma loopt. Zo is het bevorderen van OV en fiets integraal onderdeel van programma 2 en de GMP-middelen. En kent in programma 5 het uitvoeringsprogramma landschap en biodiversiteit een eigen financiering. Het uitrollen van de klimaatadaptatie-strategie is binnen programma 7 gefinancierd. Voor structurele toevoegingen in een programma waar voor het opstarten / aanjagen een 'duurzaamheidsbijdrage' nodig is, is het structureel duurzaamheidsbudget.

Structureel duurzaamheidsbudget
Dit budget voorziet in het kunnen toevoegen van specifieke duurzaamheidsacties aan de bestaande programma's. Zo wordt het Energieloket en het aanjagen van energiebesparing uit het duurzaamheidsbudget betaald.
In 2022 is het structurele duurzaamheidsbudget van € 245.000 overeenkomstig aan de begroting besteed aan onder andere het Energieloket, collectieve inkoopactie energiebesparingsmaatregelen, inhuur personeel, initiatief Caprice en de doorstart van de elektrische deelauto.
Conform de begroting is 1,72 fte formatie ingezet op beleid en zijn op projectbasis verschillende inhuurkrachten ingehuurd. De vaste personele capaciteit voor de energietransitie wordt als zeer krap ervaren.

De reserve energie-transitiefonds
Het overzicht van het energie-transitiefonds is als volgt:

Saldo 1 - 1 - 2022:	€ 888.911
Bestemming resultaat 2021:	€ 72.530
Toevoeging: Aflossing lening Gietwaterbedrijf:	€ 70.000
Onttrekking: Inzet voor exploitatie 2022	€ 340.000
Af: Nadelig resultaat zonnepanelen 2022	€ 43.068 *
Saldo 31 -12 - 2022:	€ 648.373

*In het oorspronkelijke raadbesluit is vastgelegd hoe om te gaan met de mogelijke winst uit de opbrengst van de zonnepanelen. De winst zou worden toegevoegd aan het transitiefonds. Echter is ook besloten bij mogelijke verliezen dit te onttrekken uit het transitiefonds. Een grote inkomstenbron voor de gemeente is hierbij de SDE subsidie. Door de sterke stijgende prijzen in de markt in 2022 is er nauwelijks een uitkering

geweest vanuit deze subsidie. Hierdoor is een nadelig resultaat voortgekomen uit de opbrengst van de zonnepanelen.Vandaar de onttrekking uit het energietransitiefonds.

Beleidsnota's

- Transitievisie warmte (2021)
- Startnotitie Beleidskader Energietransitie (2020)
- Beleidskader Energietransitie (2020)
- Grondstoffenbeleid Lingewaard Circulair en Duurzaam (2019)
- Overige vastgestelde nota’s waar duurzaamheid onderdeel van is (zonne-energie en windenergie), zijn opgenomen in diverse programma’s.

Paragraaf 9 Openbaarheid

Wob/Woo-verzoeken
Op 1 mei 2022 is de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) vervangen door de Wet open overheid (Woo).
Belangrijkste wijziging onder de Woo is dat de overheid op termijn meer actief openbaar moet maken.
Dan zijn er nog steeds documenten niet direct openbaar. Daarvoor kan eenieder een verzoek indienen om deze openbaar te maken. Deze verzoeken om informatie, ook wel Wob/Woo-verzoeken genoemd, leiden dan tot een Wob/Woo-besluit. Daar waar de verzoeken om informatie over reeds openbare stukken gaat, worden deze stukken toegezonden of wordt verwezen naar de digitale vindplaats.

De gemiddelde afhandelingstermijn van de 10 Wob/Woo-verzoeken is 5 weken. De afhandeling van de Wob-verzoeken heeft daarmee gemiddeld iets langer geduurd dan de wettelijke 4 weken termijn. Bij een tweetal Wob/Woo-verzoeken heeft het verzamelen van documenten en beoordelen iets meer tijd gekost. Daardoor gaat de gemiddelde behandeltijd omhoog. Er zijn in 2022 10 Wob/Woo-verzoeken ingediend. Daarvan was er op 31 december 2022 nog 1 in behandeling.

Niet verplichte indicator	Meetbaar resultaat 2022	Verwacht resultaat	Behaald resultaat
Wob/WOO-verzoeken	Percentage Wob/WOO-verzoeken dat binnen de 4-wekentermijn wordt afgehandeld	>65%	30%

Het aantal Wob/Woo-verzoeken dat binnen 4 weken is afgehandeld ligt ruim 10% lager dan in 2021 (42%).
Hiervoor kunnen we geen duidelijke oorzaak aanwijzen. Als gemeente hebben we de mogelijkheid om de behandeling uit te stellen, te verdagen. Dan krijgen we uitstel tot 6 weken (Woo) of 8 weken (Wob). 50% van de verzoeken hebben we binnen deze verdagingstermijn behandeld. De oorzaak van dit relatief lage percentage is, dat in een paar gevallen met een heel kleine termijnoverschrijding géén verdagingsbrief was verstuurd. Dan zijn ze formeel buiten de termijn afgehandeld.

Jaarrekening

Balans met toelichting

Balans per 31 december 2022

Activa (bedragen x € 1.000)	31-12-2022	31-12-2021
Vaste activa		
Immateriële vaste activa		
Kosten onderzoek en ontwikkeling	3	7
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	72	98
	75	**105**
Materiële vaste activa		
Investeringen met een economisch nut:		
- gronden uitgegeven in erfpacht	969	969
- overige investeringen met een economisch nut	66.339	63.280
	67.308	**64.249**
Investeringen met economisch nut, waarvoor een heffing kan worden geheven	36.539	36.038
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	18.946	16.404
	122.793	**116.691**
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	49	49
Leningen aan woningbouwcorporaties	1.421	1.495
Overige langlopende leningen u/g	4.056	3.836
	5.526	**5.380**
Totaal vaste activa	**128.394**	**122.176**
Vlottende activa		
Voorraden		
Onderhanden werk, inclusief bouwgronden in exploitatie	1.169	660
	1.169	**660**
Uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	9.529	9.070
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	8.577	6.259
Rekening-courantverhoudingen met niet financiële instellingen	1.363	1.053
Overige vorderingen	4.668	4.748
	24.137	**21.130**
Liquide middelen		
Kassaldi	3	2
Banksaldi	1.265	1.218
	1.268	**1.220**
Overlopende activa	**6.630**	**6.007**
Totaal vlottende activa	**33.204**	**29.016**
Totaal activa	**161.597**	**151.193**

Passiva (bedragen x € 1.000)	31-12-2022	31-12-2021
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	24.425	21.966
Bestemmingsreserves	34.491	27.661
Gerealiseerd resultaat volgens het overzicht van baten en lasten	2.905	4.771
	61.821	**54.398**
Voorzieningen		
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	7.207	6.105
Voorzieningen ter egalisatie van kosten	6.383	5.755
Voorzieningen voor ontvangsten van derden met specifieke aanwending	8.679	7.767
	22.269	**19.628**
Vaste schulden met een looptijd van één jaar of langer		
Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	47.516	50.153
Waarborgsommen	272	121
	47.789	**50.273**
Totaal vaste passiva	**131.879**	**124.299**
Vlottende passiva		
Vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar		
Overige schulden	6.191	5.385
Banksaldi	866	819
	7.057	**6.205**
Overlopende passiva		
Verplichtingen te betalen in een volgend begrotingsjaar	7.660	7.479
Ontvangen voorschotten met een specifiek bestedingsdoel	13.831	11.608
Overige vooruitontvangen bedragen	1.169	1.602
	22.661	**20.689**
Totaal vlottende passiva	**29.718**	**26.894**
Totaal passiva	**161.597**	**151.193**
Gewaarborgde geldleningen en garantstellingen	**132.955**	**159.139**

Toelichting activa per 31-12-2022

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2021	Vermeer-dering	Vermin-dering	Bijdragen derden	Af-schrijving	Af-waardering	Boekwaarde 31-12-2022
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	6.737	0	0	0	3.343	0	3.394
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	98.667	0	0	0	26.864	0	71.803
Totaal	**105.404**	**0**	**0**	**0**	**30.207**	**0**	**75.197**

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2021	Vermeer-dering	Vermin-dering	Bijdragen derden	Af-schrijving	Af-waardering	Boekwaarde 31-12-2022
Economisch nut investeringen							
Gronden uitgegeven in erfpacht	969.359	0	0	0	0	0	969.359
Gronden en terreinen	6.858.024	538.708	150.000	0	4.575	0	7.242.157
Woonruimten	28.181	0	0	0	3.342	0	24.839
Bedrijfsgebouwen	46.271.828	2.656.219	124.114	0	1.910.949	0	46.892.985
Vervoermiddelen	629.270	0	0	0	104.470	0	524.800
Machines, apparaten en installaties	5.572.198	135.658	1.044	0	463.475	0	5.243.337
Overige materiële vaste activa	1.044.748	2.018.079	6.426	0	271.375	0	2.785.026
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	2.752.781	1.251.374	95.903	0	282.760	0	3.625.491
	64.126.388	**6.600.037**	**377.487**	**0**	**3.040.945**	**0**	**67.307.993**
Economisch nut investeringen met heffingsmogelijkheid							
Vervoermiddelen	5.397	0	0	0	5.397	0	0
Machines, apparaten en installaties	791.795	162.349	0	0	105.417	0	848.727
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	35.240.614	1.221.578	-31.749	0	803.474	0	35.690.467
	36.037.806	**1.383.927**	**-31.749**	**0**	**914.288**	**0**	**36.539.194**
Maatschappelijk nut investeringen							
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	**16.527.267**	**2.615.509**	**270.162**	**-801.721**	**728.696**	**0**	**18.945.638**
Totaal	**116.691.461**	**10.599.473**	**615.900**	**-801.721**	**4.683.930**	**0**	**122.792.825**

Onderstaande investeringsprojecten (uitgaven > € 100.000) waren in 2022 in uitvoering:

Investeringsproject	Vermeer-dering	Vermin-dering	Bijdragen derden
Gronden en terreinen			
Grond brandweerpost Bemmel	538.708	0	0
Gronden Schalkshof	0	150.000	0
Bedrijfsgebouwen			
Brandweerkazerne	1.583.523	0	0
SKC de Leemhof	189.185	0	0
OBC/IKC's	121.699	8.359	0
Jonge Kracht / Polseweg	34.010	78.469	0
Herinrichting de Poel	147.291	0	0
Verduurzaming sportaccomodatie	90.681	0	0
Herbouw gemeentekantoor	90.419	0	0
Transitie gebouwen ontheemden	326.395	0	0
Machines, apparaten en installaties			
Zonnepanelen	101.157	0	0
Plaatsen (ondergrondse) afvalcontainers / datasystemen	162.349	0	0
Overige materiële vaste activa			
Automatisering inclusief samenwerking Overbetuwe	2.009.273	0	0
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken			
Vervangingen en maatregelen riolering	1.221.578	0	0
Kunstgrasvelden MHC Bemmel	805.354	95.903	0
Herinrichting de Poel	442.333	0	0
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken			
Revitalisering Zilverkamp (tm fase IV)	1.089.481	0	0
Dorpensingel	588.321	0	0
Speelvoorzieningen	90.493	0	0
Armaturen 2022	194.984	0	0
Reconstructies wegen, kruispunten, fietsvoorzieningen en parkeerplaatsen	591.979	179.336	-801.721
Diverse kleine investeringen	180.260	103.833	0
Totaal	**10.599.473**	**615.900**	**-801.721**

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2021	Verstrekte leningen	Ontvangen aflossingen	Afwaar-deringen	Boekwaarde 31-12-2022
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	49.000	0	0	0	49.000
Leningen aan woningcorporaties	1.494.927	0	73.824	0	1.421.103
Overige verstrekte langlopende leningen	3.836.348	987.437	768.246	0	4.055.539
Totaal	**5.380.274**	**987.437**	**842.070**	**0**	**5.525.642**

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	Boekwaarde 31-12-2022
37.387 aandelen NV Vitens	6.081
19.305 aandelen NV Bank Nederlandse Gemeenten	42.919
	49.000

Leningen aan woningbouwcorporaties
Dit betreft een langlopende lening aan Woonstichting Gendt waarop jaarlijks wordt afgelost. Sinds de oprichting van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) in 1983 verstrekken gemeenten geen leningen meer aan woningcorporaties. In plaats daarvan lenen woningcorporaties bij banken waarbij het WSW garant staat richting de bank.

Overige verstrekte langlopende leningen	Verstrekte leningen	Ontvangen aflossingen
Startersleningen	337.784	392.234
Toekomstbestendig wonen leningen	449.654	171.433
Hypothecaire leningen medewerkers	0	196.802
Verstrekte lening "de Minkhof"	200.000	0
Overige leningen	0	7.776
Totaal	**987.437**	**596.813**

Het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland (SVn) verstrekt in naam van gemeente Lingewaard leningen aan starters op de woningmarkt. Het SVn verzorgt ook de afhandeling en administratie. Via de rekening-courant worden de inkomende en uitgaande geldstromen administratief verwerkt.

Het SVn verstrekt in naam van gemeente Lingewaard leningen aan inwoners om hun woning (meer) toekomstbestendig te maken. Het SVn verzorgt ook de afhandeling en administratie. Via de rekening-courant worden de inkomende en uitgaande geldstromen administratief verwerkt.

Voorraden

Onderhanden werk	31-12-2022	31-12-2021
Bouwgronden in exploitatie	3.475.497	4.025.982
Af: voorziening verliesgevende grondexploitaties	2.306.533	3.365.900
	1.168.964	**660.082**

Voor bouwgronden in exploitatie met een geraamd negatief resultaat op eindwaarde worden verliesvoorzieningen getroffen. Hiermee kunnen de toekomstige tekorten worden gedekt. De verliesvoorzieningen worden als waardecorrectie in mindering gebracht op het onderhanden werk.
Als voor een grondexploitatie een verliesvoorziening is getroffen die groter is dan de boekwaarde van de betreffende exploitatie wordt het meerdere gepresenteerd onder de voorzieningen, aan de passiefzijde van de balans.

Eind 2022 is in totaal voor een bedrag van ruim € 4,1 miljoen aan verliesvoorzieningen getroffen. Hiervan is € 2,3 miljoen in minder gebracht op de boekwaarden van de bouwgronden in exploitatie en € 1,8 miljoen is onder de voorzieningen opgenomen.
De ontwikkeling in het verwachte resultaat van complex A.110 Bergerden is positief waardoor de verliesvoorziening met € 41.600 kon worden verlaagd.
In 2021 is gestart met de ontwikkeling van complex A.111 Aloysiuslocatie. Op basis van de verwachte eindwaarde is de getroffen verliesvoorziening met € 800.000 opgehoogd tot € 2,2 miljoen. Hiervan is ruim € 1,7 miljoen onder de voorzieningen opgenomen.
Van de verliesvoorziening A.042 Fitness Centre is € 89.000 opgenomen onder de voorzieningen.

In de grondexploitaties bestaat onzekerheid over de na boekjaar 2022 nog te realiseren kosten en opbrengsten. Hoewel de kosten met een hogere mate van zekerheid zijn te voorspellen en te beïnvloeden,

liggen er wel risico's aan de opbrengstenkant. Dat speelt met name voor de grondexploitatie Bergerden waar het gehanteerde uitgiftetempo onzeker blijft

Verloopoverzicht bouwgronden in exploitatie

Complex	Boek-waarde 31-12-2021	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Winst-/ verlies-neming	Boek-waarde 31-12-2022	Verlies-voorziening	Balans-waarde 31-12-2022
A.040 Agropark	-21.680	17.642	483	86.964	82.443	0	82.443
A.043 Pannenhuis II	-534.963	304.848	11.930	194.057	-47.988	0	-47.988
A.045 Houtakker II	-979.248	50.859	436.937	189.717	-1.175.609	0	-1.175.609
A.110 Bergerden	4.759.030	258.766	1.074.111	0	3.943.684	1.678.600	2.265.084
A.032 Markt 20-24	71.055	4.803	0	0	75.857	0	75.857
A.042 Fitness Centre	145.567	10.330	0	0	155.897	155.897	0
A.051 Loovelden	-32.542	13.857	119.394	107.254	-30.826	0	-30.826
A.111 Aloysiuslocatie	618.764	900.299	1.047.026	0	472.037	472.037	0
	4.025.982	**1.561.404**	**2.689.881**	**577.992**	**3.475.497**	**2.306.534**	**1.168.963**

In de paragraaf 7 Grondbeleid is een uitgebreide toelichting opgenomen.

Uitzettingen < één jaar

Vorderingen op openbare lichamen	31-12-2022	31-12-2021
Belastingdienst (BTW-compensatiefonds)	6.593.436	6.585.893
Afrekening BVO-DRAN	98.599	133.433
Uitkering Gemeentefonds	1.217.436	675.068
Ministerie van Onderwijs onderwijsvertraging Covid	226.201	0
Vergoeding niet gesprongen explosieven	542.070	670.640
Vergoeding verpakkingen	175.466	0
Subsidie EU REACT	345.701	0
Afrekening ICT samenwerking	80.008	265.764
Inzet BOA t.b.v. GR Lingezegen	0	70.853
Gemeente Arnhem besch.wonen	0	440.339
Provinciale subsidie NEXTGarden	154.112	0
Overige vorderingen	95.581	227.612
Totaal	**9.528.610**	**9.069.602**

Uitzettingen in 's Rijks schatkist	31-12-2022	31-12-2021
Saldo schatkistbankieren	8.576.702	6.258.672

De Wet verplicht schatkistbankieren verplicht decentrale overheden hun overtollige middelen aan te houden in de schatkist bij het ministerie van Financiën.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	**Drempelbedrag**	**2.280**			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**446**	**419**	**398**	**390**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	1.834	1.861	1.882	1.890
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	114.000			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	114.000			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat				
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van € 1.000.000.	Drempelbedrag	2.280			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	40.173	38.133	36.629	35.840
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	446	419	398	390

Rekening-courant verhoudingen met niet financiële instellingen	**31-12-2022**	**31-12-2021**
R/C Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn)	1.363.303	1.053.107

Het SVn verstrekt in naam van gemeente Lingewaard leningen aan starters op de woningmarkt en inwoners die hun huis willen verduurzamen. Het SVn verzorgt ook de afhandeling en administratie. Via de rekening-courant worden de inkomende en uitgaande geldstromen administratief verwerkt.

Overige vorderingen:	31-12-2022	31-12-2021
Debiteuren	3.957.242	3.891.158
Belastingdebiteuren	433.916	536.908
Debiteuren sociale zaken	1.661.895	2.156.986
subtotaal	*6.053.054*	*6.585.053*
Af: voorziening dubieuze debiteuren sociale zaken	-1.267.921	-1.705.229
Af; voorziening dubieuze debiteuren belastingen	-53.149	-79.561
Af: voorziening dubieuze debiteuren overig	-64.015	-51.944
Totaal	**4.667.968**	**4.748.318**

Van de debiteurenvordering van € 3.957.242 stond op 24 april 2023 nog € 207.418 open.
De belastingaanslagen 2022 zijn opgelegd op 19 februari 2022.

Liquide middelen

Liquide middelen	31-12-2022	31-12-2021
Bank Nederlandse Gemeenten	1.264.859	1.217.527
Overige liquide middelen	3.144	2.232
Totaal	**1.268.003**	**1.219.760**

Overlopende activa

Overlopende activa	31-12-2022	31-12-2021
Nog te ontvangen rente	10.589	11.139
Vooruitbetaalde bedragen	4.585.080	3.612.226
Overige nog te ontvangen bedragen	2.034.378	2.383.469
Totaal	**6.630.046**	**6.006.834**

Specificatie vooruitbetaalde bedragen
Deze post bestaat uit diensten, leveringen en afdrachten die betrekking hebben op 2023 waarvoor al in 2022 een factuur is ontvangen.

Omschrijving uitgave	31-12-2022	31-12-2021
- afbouwregeling oud papier	25.000	0
- verzekeringspremies	58.729	70.889
- licenties en contributies	134.470	185.787
- diverse ICT-uitgaven	593.368	32.817
- BVO DRAN	583.003	580.608
- bevolkingszorg	0	337.915
- bijdrage brandweer 1e half jaar	1.220.371	1.151.544
- inwonersbijdrage GGD	754.419	350.662
- werkgeverschap SW-medewerkers bijdrage januari	330.520	355.851
- uitkering verzekering BTW kwestie	193.074	0
- contributie VNG	0	71.121
- kosten met betrekking tot verkiezingen	0	16.265
- subsidie Lingewaard energie	48.095	166.455
- subsidie SWL Preventieakkoord	0	20.202
- subsidie SWL Sportakkoord en leefstijlinterventie	0	67.700

Omschrijving uitgave	31-12-2022	31-12-2021
- subsidie SWL aanpak eenzaamheid ouderen	0	70.000
- subsidie scholen verbeteren binnenklimaat en ventilatie	509.342	34.674
- overig	134.689	99.736
Totaal	**4.585.080**	**3.612.226**

Specificatie overige nog te ontvangen bedragen

Deze post bestaat uit diensten, leveringen en afdrachten die betrekking hebben op 2022 waarvoor in 2023 een factuur is verzonden.

Specificatie overige nog te ontvangen bedragen:	31-12-2022	31-12-2021
- vergoeding voor inzamelen drankkartons, glas, papier en kunststof	67.224	170.399
- eigen bijdragen WMO	36.672	22.386
- afrekening diftar	1.053.202	1.184.175
- rente en aflossing gietwaterbedrijf	0	50.000
- omzetbelasting (btw en bcf)	305.524	0
- aanslag toeristenbelasting	110.131	102.130
- correctie kosten inzameling huisvuil	0	138.379
- correctie kosten inzake ICT	0	217.398
- door te belasten energiekosten	0	24.351
- verzekeringsuitkering schade wegmeubilair	0	24.571
- door te belasten kosten inzake facilitaire projecten	416.836	330.534
- overig	44.789	119.147
Totaal	**2.034.378**	**2.383.469**

Toelichting passiva per 31-12-2022

Eigen vermogen

Stand per	31-12-2022	31-12-2021
Algemene reserve	24.425.132	21.966.471
Bestemmingsreserves	34.491.051	27.661.024
Gerealiseerd resultaat	2.905.288	4.771.402
Stand per	**61.821.471**	**54.398.896**

Hieronder worden de algemene reserve en de bestemmingsreserves toegelicht. Het doel van elke reserve wordt beschreven en het verloop in 2022 wordt toegelicht.

Algemene reserve
De algemene reserve is het vrij besteedbare eigen vermogen van de gemeente en bedoeld om risico's op te kunnen vangen. De noodzakelijke hoogte van de algemene reserve wordt mede bepaald aan de hand van het weerstandsvermogen van de gemeente.
De algemene reserve neemt met € 2.458.661 toe ten opzichte van 2022. Dit is exclusief het nog te bestemmen resultaat 2022.

Stand per 31-12-2022	**21.966.471**
Bij:	
Gerealiseerd resultaat 2021	4.771.402
Af:	
Bestemd gerealiseerd resultaat 2021	-1.585.091
Rente lening Vitens t.g.v. exploitatie	-100.000
Incidentele verhoging civieltechnische kunstwerken	-61.000
Bijdrage campagne 'Samen in actie voor Oekraïne'	-42.000
Prijsindexering Maatregelenprogramma GMP+	-219.000
Verkeersonderzoeken 2022 GMP	-45.000
Beleid huisvesting internationale werknemers	-36.006
Toekomstvisie NEXTgarden	-224.644
Stand per 31-12-2022	**24.425.132**

Bestemmingsreserves

Omschrijving reserve	Stand 31-12-2021	Bestemming resultaat 2021	Toe-voegingen	Ont-trekkingen	Vrijval	Dekking afschrijving	Stand 31-12-2022
Reserves t.b.v. dekking van afschrijvingslasten							
917001 Sociaal Culturele Centra	434.115	0	0	0	0	-40.620	393.495
917002 Aanpassing kruising Valom	325.000	0	0	0	0	0	325.000
917003 Maatregelenprogramma GMP+ (voorheen Bochten Karstraat)	3.591.000	0	1.650.000	0	0	0	5.241.000
917004 Fietsvoorzieningen	2.100.000	0	69.000	0	0	0	2.169.000
913033 Rehabilitatie wegen	230.585	0	69.693	0	0	-11.516	288.762
913037 Tijdelijke huisvesting SGS	394.000	0	0	0	0	-77.618	316.382
Reserves t.b.v. toekomstige uitgaven							
912001 Bovenwijkse voorzieningen	316.019	0	0	0	0	0	316.019
912003 Reserve inzet woningbouw	1.662.714	0	27.661	-190.000	0	0	1.500.375
Reserves t.b.v. personele verplichtingen en risico's							
915001 Personele verplichtingen	74.910	0	0	-18.100	0	0	56.810
915002 Bedrijfsvoering	1.549	0	0	0	0	0	1.549
Reserve grondexploitaties							
916001 Reserve grondexploitatie	7.774.556	0	1.786.067	-1.041.278	0	0	8.519.345
Reserves overige bestemmingen							
913001 Budgetoverhevelingen	1.742.555	604.000	4.176.416	-2.346.555	0	0	4.176.416
913004 Werkplannen wijkplatforms	30.000	0	0	0	0	0	30.000
913007 Civieltechnische kunstwerken	92.559	0	17.500	0	0	0	110.059
913011 Inzet combinatiefunctionarissen	14.096	0	0	-14.096	0	0	0
913012 Kunst	73.274	0	8.078	-12.000	0	0	69.352
913013 Landschapsfonds	126.117	0	21.993	0	0	0	148.110

Omschrijving reserve	Stand 31-12-2021	Bestemming resultaat 2021	Toe-voegingen	Ont-trekkingen	Vrijval	Dekking afschrijving	Stand 31-12-2022
913016 Stimuleren vraag naar huishoudelijke hulp	112.800	0	0	0	0	0	112.800
913017 Sociaal domein	1.068.500	908.561	2.187.955	-1.725.134	0	0	2.439.882
913019 Bestemmingsreserve afvalstoffen-heffing	0	0	380.597	0	0	0	380.597
913021 Fonds ruimtelijke ontwikkeling	520.953	0	199.761	0	0	0	720.714
913022 Herinrichting openbaar gebied Sancta Maria Huissen	135.467	0	0	0	0	0	135.467
913023 Startersleningen	403.850	0	0	0	0	0	403.850
913029 Vervanging straatmeubilair	95.328	0	20.000	0	0	0	115.328
913030 NEXTgarden	26.340	0	0	0	0	0	26.340
913036 Transitiefonds Energie (voorheen Duurzaamheid)	888.911	72.530	70.000	-383.068	0	0	648.373
913039 Parkeren	4.500	0	86.000	0	0	0	90.500
913040 WMO-hulpmiddelen	322.300	0	0	-220.500	0	0	101.800
913041 Extra toevoeging voorziening wegen	5.000.000	0	0	0	0	0	5.000.000
913042 Opvang ontheemden Oekraïne	0	0	554.700	0	0	0	554.700
914004 Groenfonds	99.026	0	0	0	0	0	99.026
	27.661.024	**1.585.091**	**11.325.421**	**-5.950.731**	**0**	**-129.754**	**34.491.051**

Toelichting op het doel en de inzet van de reserves

Reserves t.b.v. dekking van afschrijvingslasten

917001 Sociaal culturele centra
De jaarlijkse afschrijvingslast van een investering in De Kinkel Bemmel wordt gedekt uit de hiervoor ingestelde investeringsreserve. In 2022 is hiervoor een bedrag van € 40.620 onttrokken.

917002 Aanpassing kruising Valom
De jaarlijkse afschrijvingslast van dit investeringsproject wordt gedekt uit de hiervoor ingestelde investeringsreserve. In 2022 is geen onttrekking gedaan.

917003 Maatregelen GMP+ (voorheen Bochten Karstraat)
De reserve is ingesteld als dekking voor de toekomstige jaarlijkse afschrijving. In 2022 is een bedrag van € 1.650.000 toegevoegd aan de reserve. Er zijn geen onttrekkingen gedaan.

917004 Fietsvoorzieningen
De reserve is ingesteld als dekking voor de toekomstige afschrijving op diverse te realiseren fietsvoorzieningen. Als prijsindexering is voor de projecten fietsvoorzieningen op De Plak in Bemmel en snelfietsroute langs de A15 een bedrag van € 69.000 toegevoegd. In 2022 zijn geen onttrekkingen gedaan.

913033 Rehabilitatie wegen
De reserve is ingesteld om via jaarlijkse toevoegingen voldoende middelen beschikbaar te krijgen voor toekomstige rehabilitatieprojecten. Als jaarlijkse bijdrage is in 2022 een bedrag van € 69.693 toegevoegd. Als dekking voor de afschrijvingslasten is € 11.516 onttrokken.

913037 Tijdelijke huisvesting SGS
Voor turnvereniging SGS Lingewaard is een tijdelijke turnruimte gerealiseerd. De jaarlijkse afschrijvingslasten worden gedekt uit de reserve. In 2022 is € 77.618 onttrokken.

Reserves t.b.v. toekomstige uitgaven en/of investeringen

912001 Bovenwijkse voorzieningen
Deze reserve heeft als doel de financiering van geplande openbare voorzieningen met een bovenwijks karakter. Toevoegingen aan de reserve zijn afkomstig uit diverse grondexploitaties. In 2022 zijn geen toevoegingen of onttrekkingen gedaan.

912003 Reserve inzet woningbouw
Het doel van de reserve is het verstrekken van bijdragen aan projecten en activiteiten ter bevordering van de verbouw en nieuwbouw van woningen in het algemeen en het realiseren van betaalbare woningen in het bijzonder. In 2022 is een bedrag van € 130.000 ingezet als bijdrage aan het project Mariaplein Haalderen en een bedrag van € 60.000 is ingezet als bijdrage aan het project Vleumingen West in Gendt. In 2022 is € 27.661 aan de reserve toegevoegd vanuit het project Tijdelijke woningen Haalderen.

Reserves t.b.v. personele verplichtingen en risico's

915001 Personele verplichtingen
De reserve personele verplichtingen wordt ingezet voor personele doelen zoals opleiding, cafetariamodel, teamontwikkeling etc. In 2022 is € 18.100 onttrokken voor teambuildingsactiviteiten.

915002 Bedrijfsvoering
Bestemd voor het oplossen van vraagstukken op het gebied van personeel zoals mogelijke WW-verplichtingen, re-integratie budget ter voorkoming van WW-verplichtingen en kosten van bovenformatief personeel. In 2021 zijn geen onttrekkingen of toevoegingen gedaan.

Reserves t.b.v. grondexploitaties

916001 Grondexploitatie
De reserve Grondexploitatie fungeert als buffer voor het opvangen van bedrijfs- of ondernemers-risico's binnen de gemeentelijke (facilitaire) grondexploitaties. Saldo's van afgesloten grondexploitaties komen ten gunste of ten laste van deze reserve. Te treffen verliesvoorzieningen komen eveneens ten laste van deze reserve. De mutaties per grondexploitatie zijn opgenomen in de paragraaf 'Grondbeleid'.

- Toevoegingen 2022:
In 2022 is op diverse grondexploitatie tussentijds een winst genomen die is toegevoegd aan de reserve.

- A.040 Agropark II	€ 87.000
- A.043 Pannenhuis II	194.000
- A.045 Houtakker II	190.000
- A.051 Loovelden	107.000

Verder is de opbrengst van € 1.007.000 uit de verkoop van grond toegevoegd aan de reserve.

Ook is de verliesvoorziening voor A.110 Bergerden met € 42.000 verlaagd. Dit bedrag is toegevoegd aan de reserve.

Tenslotte kon vanwege positieve resultaten op diverse facilitaire projecten in totaal € 160.000 worden toegevoegd.

- Onttrekkingen 2022:
Voor complex Aloysiuslocatie een aanvullende verliesvoorziening van € 800.000 getroffen. De toevoeging aan de voorziening wordt gedekt via een onttrekking aan de reserve Grondexploitatie.

Voor diverse facilitaire projecten moest vanwege negatieve resultaten in totaal € 241.000 worden onttrokken aan de reserve.

Reserves t.b.v. overige bestemmingen

914004 Budgetoverhevelingen
Het doel van deze reserve is om niet bestede budgetten uit het huidige boekjaar beschikbaar te houden voor besteding in het eerstvolgende boekjaar. Niet bestede budgetten 2022 worden toegevoegd aan de reserve voor besteding in 2023 en de niet bestede budgetten uit 2021 zijn onttrokken voor besteding in 2022.

913004 Wijkplatforms
In deze reserve zijn middelen gereserveerd als dekking voor de bijdrage voor het nog te realiseren fiets-voetveer Bemmel-Ooij. In 2022 zijn geen onttrekkingen of toevoegingen gedaan.

913007 Civieltechnische kunstwerken
In deze reserve worden middelen gereserveerd ten behoeve van het onderhoud en de vervanging van civieltechnische kunstwerken (bruggen, steigers etc.). In 2022 is de jaarlijkse toevoeging van € 17.500 verwerkt. Er is geen onttrekking gedaan.

913011 Combinatiefunctionarissen
In deze reserve zijn van het Rijk ontvangen middelen gereserveerd die ingezet gaan worden voor combinatiefunctionarissen die het werkveld van sport, cultuur, onderwijs en kunst met elkaar verbinden. In 2022 is het restant van de beschikbare € 14.000 ingezet als dekking voor de kosten van de actualisatie van het sportbeleid.

913012 Kunst
De kosten van onderhoud aan kunstobjecten komen ten laste van deze reserve. Jaarlijks wordt een bedrag van € 8.000 toegevoegd. In 2022 is € 12.000 onttrokken voor de cultuurnota Beleef kunst en cultuur in Lingewaard.

913013 Landschapsfonds
Dekking van de kosten van projecten die deel uitmaken van het door de raad vastgestelde Uitvoeringsprogramma Landschapsontwikkelingsplan. In 2022 is een bedrag van € 22.000 toegevoegd. Er zijn geen onttrekkingen gedaan.

913016 Stimuleren vraag naar huishoudelijke hulp
Het rijk heeft in 2015 en 2016 middelen beschikbaar gesteld voor het stimuleren van de vraag naar huishoudelijke hulp, om zoveel mogelijk volwaardige werkgelegenheid te behouden. Omdat niet bestede middelen aan het rijk moeten worden terugbetaald zijn de middelen gereserveerd. In 2022 zijn geen onttrekkingen gedaan.

913017 Sociaal domein
Bij de behandeling van de begroting 2020 is bij amendement bepaald dat de middelen in deze reserve bedoeld zijn om investeringen ten behoeve van een nieuwe werkwijze in het sociaal domein mogelijk te maken en doorlopende of nieuwe tekorten waar nodig te kunnen dekken.
Bij de resultaatbestemming 2021 is € 909.000 toegevoegd aan de reserve. Daarnaast is conform de (bijgestelde) begroting 2022 een bedrag van afgerond € 2,2 miljoen toegevoegd, waarvan € 1,5 miljoen onderbesteding uitvoering/maatwerk WMO en € 692.000 i.v.m. uitvoering amendement aanvullende middelen Jeugdzorg.
In 2022 is € 666.000 onttrokken als dekking voor de overschrijding op het budget BUIG. Ook is een bedrag van € 1.059.00 onttrokken ten behoeve van de uitvoering en versnelling van de Taskforce maatregelen.

913019 Bestemmingsreserve afvalstoffenheffing
Het doel van deze reserve is het egaliseren van de tarieven voor inzameling en verwerking van afval. Het werkelijke saldo van baten en lasten wordt gemuteerd op deze reserve. In 2022 was het saldo van baten en lasten op het taakveld Afval € 381.000. Dit is toegevoegd aan de reserve.

913021 Fonds ruimtelijke ontwikkeling
De reserve is ingesteld als dekking van de kosten van de projecten die zijn opgenomen in de uitvoeringsparagraaf van de Structuurvisie Lingewaard 2012 – 2022. In 2022 is uit diverse projecten in totaal € 200.000 toegevoegd aan de reserve.

913022 Herinrichting openbaar gebied Sancta Maria te Huissen
Oorspronkelijk was het doel van deze reserve de aanleg van een nieuwe ontsluiting van parkeerterrein Achter de Gracht, opwaardering en herinrichting van parkeerterrein Achter de Gracht en het aanleggen van openbaar groen, aansluitend bij het park Altena en Stadswal. Dit plan is niet doorgegaan. Een nieuw plan zal meegenomen worden bij de centrumvisie Huissen. In 2022 zijn geen toevoegingen of onttrekkingen gedaan.

913023 Startersleningen
Doel is het dekken van de kosten van het verstrekken van startersleningen om de kansen van starters op de koopwoningmarkt te stimuleren. Indien een onttrekking noodzakelijk is wordt dit gevraagd bij de resultaatbestemming. In 2022 zijn er geen toevoegingen of onttrekkingen gedaan.

913029 Vervangen straatmeubilair
Ingesteld met als doel het dekken van de kosten van onderhoud en vervanging van straatmeubilair. Er wordt jaarlijks een bedrag van € 20.000 toegevoegd aan de reserve.

913030 NEXTgarden
Het doel is het uitvoeren van projecten op het gebied van infrastructuur, innovatie, markt en afzet en duurzaamheid. Het bestaande programma voor NEXTgarden is verlengd tot 31 december 2022. Verantwoording over de bestede middelen vindt plaats in de jaarrekening. In 2022 is geen onttrekking gedaan.

Een toelichting op de activiteiten is opgenomen in programma 3, onderdeel Wat hebben we gedaan? Een toelichting op de inkomsten en uitgaven is opgenomen in programma 3, onderdeel Wat heeft het gekost?

913036 Transitiefonds energie (duurzaamheid)
Het transitiefonds is ingesteld als hefboom en katalysator voor de energietransitie. Het Transitiefonds energie is bedoeld voor:

- (voor-)financieren/ mogelijk maken van grotere projecten die een bijdrage leveren aan duurzame opwek of energiebesparing;
- beschikbaar stellen van co-financiering om subsidies van bijvoorbeeld Provincie en Rijk aan te kunnen spreken;
- steunen van inwonersinitiatieven.

Het transitiefonds heeft een startkapitaal van € 500.000 gekregen uit de algemene reserve. Het fonds wordt verder gevuld door creatief ondernemerschap.

Via de resultaatbestemming 2021 is een bedrag van € 73.000 toegevoegd aan de reserve. In 2022 is het negatieve resultaat van € 43.000 uit het opwekken van energie via zonnepanelen onttrokken aan de reserve. Daarnaast is € 340.000 onttrokken als dekking voor de kosten van uitgevoerde duurzaamheidsactiviteiten. De ontvangen aflossing en rente op de geldlening aan Gietwaterbedrijf Bergerden van € 70.000 is toegevoegd aan de reserve.

913039 Parkeren
Indien bij ruimtelijke ontwikkelingen niet kan worden voldaan aan de uitgangspunten uit de Nota Parkeernormen Lingewaard 2020 kan hiervoor ontheffing worden verleend door gebruik te maken van het parkeerfonds. Met de beschikbare middelen uit het parkeerfonds worden dan op alternatieve locaties de noodzakelijke parkeerplaatsen gerealiseerd. Het parkeerfonds wordt gevoed door bijdragen van indieners van ruimtelijke ontwikkelingsplannen. In 2022 is € 86.000 toegevoegd als bijdrage van diverse projecten.

913040 WMO-hulpmiddelen
De reserve is ingesteld om voor de jaren 2021 t/m 2023 de tekorten op WMO-hulpmiddelen te dekken. Er is € 220.500 onttrokken als dekking voor de hogere lasten op het verstrekken van hulpmiddelen.

913041 Extra toevoeging voorziening wegen
Voor het groot onderhoud aan wegen worden middelen gereserveerd in de voorziening Onderhoud wegverhardingen. Toevoegingen aan de voorziening wegen zijn alleen onder voorwaarden toegestaan. Omdat op dit moment nog niet aan de voorwaarden kan worden voldaan zijn de beschikbaar gestelde extra middelen tijdelijk gereserveerd in een bestemmingsreserve. In 2022 zijn geen toevoegingen en onttrekkingen gedaan.

913042 Opvang ontheemden Oekraïne
Voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne ontvangen wij van het ministerie van Justitie en Veiligheid een uitkering. Uit deze uitkering betalen wij de gemaakte kosten zoals beschreven bij 'Wat hebben we gedaan?' in programma 6. Het saldo dat wij overhouden op taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie is in een bestemmingsreserve gestort om toekomstige nadelen op te kunnen vangen.

914004 Groenfonds Lingewaard
Reserve heeft als doel te zorgen voor financiële dekking om de plannen uit het beleidsplan te kunnen realiseren. De baten uit giften, subsidies, het waarborgfonds schade bomen en de 1%-regeling agrarische percelen voor locatieontwikkeling worden aan de bestemmingsreserve toegevoegd.
In 2022 zijn geen toevoegingen of onttrekkingen gedaan.

Voorzieningen

Hieronder worden de voorzieningen toegelicht. Het doel van elke voorziening wordt beschreven en het verloop in 2022 wordt toegelicht.

Omschrijving	Stand 31-12-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Stand 31-12-2022
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's					
Wethouderspensioenen	5.704.383	0	-499.118	-178.698	5.026.567
Voorziening ruilverkaveling	38.062	0	-38.062	0	0
Bijdrage De Bongerd - Langstraat/Kruisstraat Gendt	363.022	0	0	0	363.022
Voorziening verliesgevende grondexploitaties	0	1.817.266	0	0	1.817.266
	6.105.467	**1.817.266**	**-537.180**	**-178.698**	**7.206.855**
Egalisatievoorzieningen					
Onderhoud wegverhardingen	2.109.486	1.366.314	-1.270.921	0	2.204.879
Onderhoud civieltechnische kunstwerken	206.686	122.610	-103.998	0	225.298
Onderhoud buitensport accommodaties	695.631	358.876	-7.976	0	1.046.531
Onderhoud gebouwen	2.743.282	1.719.100	-1.555.878	0	2.906.504
	5.755.085	**3.566.900**	**-2.938.773**	**0**	**6.383.212**
Voorzieningen van derden verkregen middelen met specifieke besteding					
Voorziening planschade	352.147	483.809	0	-75.718	760.238
Voorziening riolering	5.480.585	416.640	0	0	5.897.225
Voorziening grafrechten	1.138.928	188.008	-100.945	0	1.225.991
Voorziening vooruitontvangen leges	795.390	0	0	0	795.390
	7.767.049	**1.088.457**	**-100.945**	**-75.718**	**8.678.844**
Totaal	**19.627.601**	**6.472.623**	**-3.576.898**	**-254.416**	**22.268.911**

Toelichting op het doel en de inzet van de voorzieningen

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's

Wethouderspensioenen

De voorziening wordt aangehouden om te kunnen voldoen aan toekomstige pensioen- en wachtgeldverplichtingen. In 2022 is € 499.118 onttrokken voor betaalde pensioenverplichtingen en waardeoverdracht. Door een gunstige ontwikkeling van de rekenrente kon de benodigde voorziening met € 178.698 naar beneden worden bijgesteld.

Voorziening Ruilverkaveling

Deze is ingesteld ten behoeve van de bestaande verplichtingen uit het wettelijk landinrichtingsplan ‘Ruilverkaveling Overbetuwe-Oost’ die hun oorzaak vinden in de periode voor 1-1-2013. In 2022 zijn de laatste uitgaven gedaan en de voorziening kan worden opgeheven.

Bijdrage De Bongerd-Langstraat/Kruisstraat, Gendt

Dit is een ontvangen bijdrage van een ontwikkelaar ten behoeve van de realisering van een rotonde (reeds aangelegd). Het college heeft in de vergadering van 9 februari 2021 ten aanzien van de meer grootschalige uitbreiding van woningbouw in Gendt een afweging gemaakt tussen het gebied aangeduid als Vleumingen-

West, fase 2, en De Bongerd. Daarbij is er de voorkeur aan gegeven eerst het gebied Vleumingen-West, 2e fase te ontwikkelen. Na Vleumingen-West, fase 2 wordt De Bongerd ontwikkeld voor meer grootschalige woningbouw in Gendt.
In 2022 zijn geen toevoegingen of onttrekkingen gedaan.

Voorziening verliesgevende grondexploitaties
Voor bouwgronden in exploitatie met een geraamd negatief resultaat op eindwaarde worden bij het onderdeel Voorraden aan de actiefzijde van de balans verliesvoorzieningen getroffen. Hiermee kunnen de toekomstige tekorten worden gedekt. De verliesvoorzieningen worden als waardecorrectie in mindering gebracht op het onderhanden werk. Als voor een grondexploitatie een verliesvoorziening is getroffen die groter is dan de boekwaarde van de betreffende exploitatie wordt het meerdere gepresenteerd onder de voorzieningen.
In 2021 is gestart met de ontwikkeling van complex A.111 Aloysiuslocatie. Op basis van de verwachte eindwaarde is een verliesvoorziening getroffen van € 2,2 miljoen. Hiervan is ruim € 1,7 miljoen toegevoegd aan voorzieningen. Van de verliesvoorziening A.042 Fitness Centre is € 89.000 opgenomen onder de voorzieningen. Zie ook Onderhanden werk.

Egalisatievoorzieningen

Onderhoud wegverhardingen
Voor het groot onderhoud aan wegen is een beleidsplan vastgesteld met daaraan gekoppeld een onderhoudsplan. Voor een gelijkmatige verdeling van de kosten is een voorziening gevormd. In 2022 is conform begroting € 1.366.314 toegevoegd. De onttrekking van € 1.270.921 betreft de kosten van uitgevoerde werkzaamheden. Een toelichting op de uitgevoerde werkzaamheden is opgenomen in de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen.

Onderhoud civieltechnische kunstwerken
Voor het groot onderhoud aan civieltechnische kunstwerken (bruggen, duikers, tunnels en dergelijke) is een beleidsplan vastgesteld met daaraan gekoppeld een onderhoudsplan. Voor een gelijkmatige verdeling van de lasten is een voorziening gevormd. In 2022 is conform begroting € 122.610 toegevoegd. De onttrekking van € 103.998 betreft de kosten van uitgevoerde werkzaamheden. Een toelichting op de uitgevoerde werkzaamheden is opgenomen in de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen.

Onderhoud buitensportaccommodaties
In de Sportnota 2016-2020 is het onderhoudsplan voor buitensportaccommodaties opgenomen. Op basis hiervan is een voorziening gevormd. In 2022 is € 358.876 aan de voorziening toegevoegd. De kosten van de uitgevoerde werkzaamheden ad € 7.976 zijn onttrokken.

Onderhoud gebouwen
De voorziening onderhoud gebouwen is ingesteld met als doel het gelijkmatig over de jaren verdelen van de kosten van groot onderhoud aan gemeentelijke gebouwen.
In 2022 is als jaarlijkse storting een bedrag van € 1.633.932 toegevoegd en daarnaast is de ontvangen uitkering SPUK-sport van € 85.168 toegevoegd. De onttrekking van € 1.555.878 betreft de kosten van uitgevoerde werkzaamheden. Een toelichting op de uitgevoerde werkzaamheden is opgenomen in de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen.

Voorzieningen van derden verkregen middelen met specifieke besteding

Voorziening planschade
De voorziening is ingesteld met als doel toegekende planschadevergoedingen uit te kunnen keren. Op basis

van planschadeverhaalovereenkomsten worden van initiatiefnemers van bouwprojecten bedragen ontvangen die in deze voorziening worden gestort. De ontvangsten die na vijf jaar niet zijn uitgekeerd als planschadevergoeding worden onherroepelijk en terugbetaald aan de initiatiefnemers. De toevoeging van € 483.809 betreft met name de van initiatiefnemers ontvangen bijdragen. De vrijval van € 75.718 betreft het na vijf jaar onherroepelijk worden van ontvangen bijdragen.

Voorziening riolering
Het doel van deze reserve is het egaliseren van de tarieven van de rioolrechten. Het werkelijke saldo van baten en lasten wordt gemuteerd op deze reserve. Het positieve saldo van € 416.640 op het taakveld riolering is toegevoegd aan de voorziening. Een nadere toelichting is opgenomen in de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen.

Voorziening grafrechten
De ontvangen grafrechten vormen een verplichting aan degene die het recht heeft gekocht. De gemeente is verplicht de ontvangen gelden te besteden aan het onderhouden van het kerkhof en de graven. Het grafrecht dat betrekking heeft op het huidige begrotingsjaar valt jaarlijks vrij ten gunste van de exploitatie. In 2022 is € 188.008 voor besteding in komende jaren toegevoegd en is € 100.945 vrijgevallen ten gunste van de exploitatie 2022.

Voorziening vooruitontvangen leges
Rijkswaterstaat heeft een vooruitbetaling gedaan op de te betalen leges voor de aanleg van de door te trekken A15. Deze middelen zijn bestemd als dekking voor de gemeentelijke kosten voor de behandeling van de nog in te dienen vergunningaanvraag. In 2022 zijn geen toevoegingen of onttrekkingen gedaan.

Vaste schulden > 1 jaar

Omschrijving schuld	Saldo 31-12-2021	Vermeer-dering	Aflossing / vermindering	Saldo 31-12-2022
Onderhandse leningen	50.152.565	0	2.636.135	47.516.430
Waarborgsommen	120.767	151.730	0	272.497
Totaal	**50.273.332**	**151.730**	**2.636.135**	**47.788.927**

De onderhandse leningen betreffen bij de Bank Nederlandse Gemeenten afgesloten leningen. De totale rentelast van de opgenomen geldleningen bedraagt € 1,8 miljoen. Volgens het aflossingsplan is in 2022 een bedrag van € 2,6 miljoen afgelost. In 2022 zijn geen nieuwe leningen afgesloten.

De waarborgsommen betreffen met name ontvangen en terugbetaalde bedragen met betrekking tot woningbouwprojecten

Vlottende schulden < 1 jaar

Overige schulden	31-12-2022	31-12-2021
Sociale zaken betalingen onderweg	8	56.967
Crediteuren	6.191.032	5.322.984
Sociale zaken te verwerken debiteurenontvangsten	0	5.506
Totaal	**6.191.040**	**5.385.457**

Banksaldi	31-12-2022	31-12-2021
Banksaldi BNG	866.082	819.050
	866.082	**819.050**

Overlopende passiva

Verplichtingen te betalen in een volgend begrotingsjaar	31-12-2022	31-12-2021
Nog te betalen bedragen	7.358.268	7.161.162
Nog te betalen rente onderhandse leningen	301.926	318.336
Totaal	**7.660.194**	**7.479.498**

Nog te betalen bedragen

Deze post bestaat uit diensten, leveringen en afdrachten die betrekking hebben op 2022 waarvoor pas in 2023 een factuur is ontvangen.

Omschrijving uitgave	31-12-2022	31-12-2021
- kosten inhuur personeel	181.313	112.046
- salarissen, sociale lasten en loonheffing	1.926.230	2.330.969
- jeugdgezondheid	6.960	38.063
- wegen, verkeerstellingen en kruispunten	0	48.402
- diverse uitgaven WMO en participatie etc.	2.929.912	2.722.482
- btw en vennootschapsbelasting huidig jaar	237.623	835.221
- btw suppleties oude jaren	0	7.857
- leges burgerzaken	6.069	30.005
- accountantskosten	65.000	35.000
- afrekening belastingsamenwerking	1.124.732	104.370
- kosten GBO via belastingsamenwerking	0	155.436
- kosten m.b.t. afval (waaronder plastic)	0	170.500
- ODRA, afrekening dienstverlening afgelopen jaar	0	100.573
- kosten onderzoek en ruiming explosieven	279.885	188.347
- subsidiebureau	41.939	0
- verstrekte subsidies	48.326	0
- ondehoud openbaar groen	131.211	0
- kunstgras MHC	61.072	0
- onderwijsbegeleiding	59.150	0
- overige	258.846	281.891
Totaal	**7.358.268**	**7.161.162**

Nog te betalen rente onderhandse leningen

Betreft de nog te betalen rente op onderhandse leningen die bij de Bank Nederlandse Gemeenten zijn afgesloten.

Ontvangen voorschotten met een specifiek bestedingsdoel	31-12-2022	31-12-2021
Ontvangen voorschotten op subsidies	13.831.329	11.607.774

Dit betreffen (vooruit)ontvangen subsidies en uitkeringen waarvan de besteding nog niet heeft plaatsgevonden. Bij niet besteden van de middelen moet de subsidie of uitkering worden terugbetaald aan de verstrekker van de subsidie.

Naam subsidieregeling	Saldo 31-12-2021	Voorschot 2022	Besteding in 2022	Betaald in 2022	Saldo 31-12-2022
SPUK Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen	25.569	0	0	0	25.569
SPUK Naleving controle coronatoegangsbewijzen	0	178.914	-23.546	0	155.368
SPUK Bekostiging opvang ontheemden Oekraïne	0	2.854.900	-2.718.660	0	136.240
SPUK Proeftuinen Aardgasvrije Wijken	4.154.495	0	-27.951	0	4.126.544
SPUK Ventilatie in scholen	305.739	416.346	-29.362	0	692.723
SPUK Reductie energiegebruik woningen	403.525	0	-355.430	0	48.095
SPUK Aanpak energiearmoede	0	709.553	-37.848	0	671.705
SPUK Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	0	1.432	-1.432	0	0
SPUK Regeling huisvesting aandachtsgroepen 2023-2025	0	1.050.000	0	0	1.050.000
SPUK Gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid	300.740	340.921	-449.122	0	192.539
SPUK Inhalen Covid-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	161.573	613.978	-314.874	0	460.677
SPUK stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen	154.898	0	-147.422	0	7.476
SPUK Bodem	0	116.000	-116.000	0	0
SPUK Stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen	0	203.141	0	0	203.141
SPUK Tijdelijke Overbruggingsregelingen Zelfstandig Ondernemers	795.929	0	51.279	-772.116	75.092
SPUK Inburgering	0	296.165	-52.056	0	244.109
SPUK Onderwijsroute 2022	0	40.190	0	0	40.190
SPUK Stimulering sport	440.243	426.087	-350.701	-274.147	241.481
SPUK Sportakkoord en leefstijlinterventies	93.479	56.575	-121.585	0	28.469
SPUK Lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	20.202	33.671	-50.106	0	3.767
Provinciale subsidie project realisatie snelfietsroute F15	4.500.000	0	0	0	4.500.000
Provinciale subsidie project uitvoeringsprogramma Landschap en biodiversiteit Lingewaard	11.857	11.857	-11.857	0	11.857

Naam subsidieregeling	Saldo 31-12-2021	Voorschot 2022	Besteding in 2022	Betaald in 2022	Saldo 31-12-2022
Provinciale subsidie Flexibele inzet woningbouw (diverse projecten)	40.760	0	0	0	40.760
Provinciale subsidie project Energieloket Lingewaard 2021-2024	0	23.301	-23.301	0	0
Provinciale subsidie project Energiecontroles Lingewaard	0	12.000	-12.000	0	0
Provinciale subsidie project Dorpendeal Doornenburg	0	148.000	-74.000	0	74.000
Provinciale subsidie project Overdracht bodemtaken Lingewaard	0	50.000	0	0	50.000
Provinciale subsidie project Experience The Horticulture NEXTgarden	0	69.666	-69.666	0	0
Provinciale subsidie NEXTGarden	0	33.151	-33.151	0	0
Provinciale subsidie project Carway	0	0	657.324	0	657.324
Europese subsidie dRural	198.765	0	-104.560	0	94.204
Totaal	**11.607.773**	**7.685.846**	**-4.416.027**	**-1.046.263**	**13.831.329**

Overige vooruitontvangen bedragen	31-12-2022	31-12-2021
Overige ontvangsten	1.169.306	1.601.906

Dit betreft inkomsten voor diensten, leveringen en afdrachten die betrekking hebben op 2023 waarvoor de betaling al in 2022 is ontvangen.

Omschrijving ontvangst	31-12-2022	31-12-2021
- bijdragen facilitaire projecten	842.720	671.322
- bijdragen parkeerfonds	0	96.000
- eigen bijdragen vraagafhankelijk vervoer	26.609	28.644
- verkoop grond A15, terug te betalen bij niet doorgaan van de doortrekking A15	135.429	0
- BBZ 2020 voorlopige rijksbijdrage	97.461	284.193
- premie sociale lasten	65.575	50.585
- ambulantiseringsmiddelen beschermd wonen	0	440.339
- overige	1.512	30.823
Totaal	**1.169.306**	**1.601.906**

Niet in de balans opgenomen gebeurtenissen, rechten en verplichtingen

Financieringsovereenkomst Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
Met de BNG is een financieringsovereenkomst voor een Krediet- en Depotarrangement en elektronisch betalingsverkeer gesloten. Deze wordt stilzwijgend verlengd met telkens een kalenderjaar. Onderdeel van het kredietarrangement is een krediet in rekening-courant met een limiet van € 5,0 miljoen.

Uitstaande vakantierechten
De ultimo 2022 uitstaande verplichting voor opgebouwde vakantierechten bedraagt € 642.000.

Inkoopcontracten
De gemeente Lingewaard heeft diverse contracten afgesloten die elk een inkoopwaarde hebben van meer dan € 750.000. Hieronder staan de categorieën aan kosten waarvoor contracten zijn afgesloten:

- Afvalinzameling
- Onderhoud groen
- Belastingsamenwerking Overbetuwe
- Nutsvoorzieningen
- Zorginkoop sociaal domein (hulpmiddelen, hulp bij het huishouden, leerlingenvervoer)
- Onderhoud gebouwen
- Concessie zwembad

Borg- en garantstellingen
De afgegeven garantieverstrekkingen aan verenigingen en/of stichtingen bedragen per 31 december 2022 nihil. De afgegeven directe garantieverstrekkingen aan instellingen en/of organisaties bedroegen per 31 december 2022 ruim € 4,1 miljoen.

Waarborgfonds Sociale Woningbouw
Per 31 december 2022 was door het WSW voor een bedrag van € 40,7 miljoen aan garantie-verstrekkingen afgegeven. Woningcorporaties kunnen via het WSW voordelig geld lenen tegen gunstige voorwaarden op de kapitaalmarkt. Dit is voor investeringen in sociale huurwoningen en (sociaal) maatschappelijk vastgoed. De zekerheidsconstructie van het WSW zorgt daarvoor. Gemeenten vormen voor 50% de achtervang op de borgstelling door het WSW. Het risico dat gemeenten als achtervang lopen is theoretisch. Het bestaat uit het verstrekken van een relatief kleine en renteloze lening, die het WSW te zijner tijd terugbetaalt. Dit speelt pas als een corporatie niet meer aan haar verplichtingen kan voldoen en het garantievermogen niet toereikend blijkt.

Waarborgfonds Eigen Woningen
Per 31 december 2022 was door het WEV voor een bedrag van € 87,0 miljoen aan garantieverstrekkingen afgegeven. Het WEV heeft sinds 1 januari 1995 als doel het eigen woning bezit te bevorderen en is belast met de uitvoering van de Nationale Hypotheek Garantie. Het Rijk en gemeenten vormen de achtervang voor het geval het WEW niet aan zijn verplichtingen kan voldoen. Tot en met 2010 droegen het Rijk en gemeenten ieder voor 50% de achtervang. Met ingang van 2011 draagt het Rijk voor nieuwe gevallen de volledige achtervang.

Hypotheekfonds overheidspersoneel
Per 31 december 2022 was voor een bedrag van bijna € 400.000 aan 100% garantstelling afgegeven. Tenslotte staat per 31 december 2022 een bedrag van bijna € 698.000 aan 100% garantstelling uit voor hypothecaire leningen afgesloten voor 1 januari 1995.

Overzicht van verleende borg en garantstellingen

Naam	Lening bij aanvang	Borg-stelling	Borgstelling 31-12-2022	Borgstelling 31-12-2021
Verenigingen/stichtingen				
Stg tot behoud en instandhouding van Fort Pannerden	100.000	50.000	0	5.000
			0	*5.000*
Instellingen/organisaties				
Betuweland, Liduina Bemmel	1.574.400	100%	1.308.000	1.396.800
Zorgcentrum St. Jozef Gendt	1.497.475	100%	561.553	598.990
Woonstichting Gendt	2.732.664	100%	930.277	1.050.673
Woonstichting Gendt	2.722.681	100%	947.142	1.065.767
Stichting Waardwonen	546.455	100%	363.747	427.355
			4.110.720	*4.539.585*
Waarborgfondsen				
WSW/woningcorporaties	81.493.272	50%	40.746.636	46.707.585
WEW/Nationale Hypotheek-garantie (t/m 2010)	174.000.000	50%	87.000.000	106.500.000
WEW/Nationale Hypotheek-garantie (vanaf 2011)	550.000.000	0%	0	0
			127.746.636	*153.207.585*
Overige				
Hypotheekfonds voor overheidspersoneel		100%	399.965	627.195
Regeling gemeente garantie (t/m 1994)		100%	697.962	759.924
			1.097.927	*1.387.119*
			132.955.283	**159.139.289**

In 2022 is de gemeente niet aangesproken als borgsteller en zijn er geen betalingen als zodanig gedaan. Het Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW) kan bij dreigende liquiditeitstekorten in verband met tot en met 31 december 2010 afgegeven borgtochten een beroep doen op achtergestelde, renteloze leningen van het Rijk (50%) en van de gemeenten (50%). Ten aanzien van per 1 januari 2011 afgegeven borgtochten wordt de volledige achtervangfunctie door het Rijk vervuld.

Eigen bijdrage op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

Een aanvrager van een maatwerkvoorziening (bijvoorbeeld: begeleiding, hulp in de huishouding of scootmobiel) is op grond van de Wmo 2015 een eigen bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacyredenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de Wmo geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding
De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvind. Daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken. De aan het einde van het begrotingsjaar bestaande verplichting wordt toegelicht onder de niet in de balans opgenomen gebeurtenissen, rechten en verplichtingen. Echter, indien sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld reorganisaties) wordt wel een verplichting opgenomen.

Activa
Immateriële vaste activa
Onder immateriële vaste activa wordt opgenomen:

- kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en disagio;
- kosten van onderzoek en ontwikkeling.
- bijdragen aan activa in eigendom van derden

De afschrijvingstermijn op de kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en disagio is maximaal gelijk aan de looptijd van de lening. De afschrijvingstermijn op de kosten van onderzoek en ontwikkeling bedraagt ten hoogste vijf jaar.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden zijn gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Materiële vaste activa
Investeringen met economisch nut
Deze investeringen zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs (inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. In die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.
In afwijking van bovenstaande worden kunstvoorwerpen met een cultuurhistorische waarde niet geactiveerd.

Investeringen met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven
Wanneer investeringen grotendeels of volledig worden gedaan ten behoeve van riolering of het inzamelen van huishoudelijk afval, worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Gronden en terreinen
Ondergronden met een beperkte levensduur, zoals renovaties van sportvelden, parkeervoorzieningen en dergelijke, worden afgeschreven overeenkomstig de verwachte gebruiksduur. Op overige gronden en terreinen wordt niet afgeschreven.

Bedrijfsgebouwen
In de waardering van de schoolgebouwen is tevens de waarde van de grond begrepen. De grondkosten van de overige gemeentelijke eigendommen zijn geactiveerd onder 'gronden en terreinen'.

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut
Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut zijn in de balans opgenomen tegen de kosten die daaraan gespendeerd zijn, verminderd met daarvoor ontvangen bijdragen van derden en eventueel een bijdrage uit een daartoe aangewende reserve. De basis voor de waardering is het totaal van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

Financiële vaste activa
Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV’s en BV’s zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Afschrijvingstermijn en afschrijvingswijze
In 2020 is besloten om alle materiële vaste activa af te gaan schrijven volgens de annuïtaire methode. Dit vanwege de hierdoor jaarlijks gelijkblijvende lasten van afschrijving en rente. De, op basis van de geschatte economische levensduur, gehanteerde termijnen voor afschrijving zijn als gevolg van deze wijziging niet aangepast.

Voorraden
De voorraden hebben betrekking op de gronden zonder kostprijsberekening en onderhanden werken van de grondexploitatie. De gronden zonder kostprijsberekening zijn opgenomen op basis van de reeds uitgegeven kosten (aankoopkosten, voorbereiding en toezicht en dergelijke), de zogenaamde verkrijgingsprijs. Gronden waarvoor een reëel en stellig voornemen tot toekomstige bouw ontbreekt worden voor de verkrijgingsprijs, tot een maximum van de marktwaarde, naar de balans gebracht.

De onderhanden werken zijn opgenomen tegen de vervaardigingskosten (aankoopkosten, kosten bouwrijp maken, beplanting, overige exploitatiekosten en rente) verminderd met de opbrengsten van gerealiseerde verkopen. Voor onderhanden werken waarbij een verliesgevende exploitatie wordt verwacht, wordt een voorziening opgenomen ter grootte van het verwachte verlies.

Vorderingen

De vorderingen en schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde eventueel onder aftrek van een voorziening voor dubieuze vorderingen. Bij de bepaling van de voorziening wordt rekening gehouden met bijkomende kosten.

Liquide middelen en overlopende activa
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Passiva
Eigen vermogen
Het eigen vermogen bestaat uit de reserves (algemene reserve en bestemmingsreserves) en het nog te bestemmen gerealiseerd resultaat.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gevormd wegens:
a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
b. op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
c. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
d. de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven als bedoeld in artikel 35, eerste lid, onder b.

Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen, bedoeld in artikel 49, onderdeel b.

Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.
De onderhoudsegalisatievoorzieningen zijn onderbouwd met meerjarenonderhoudsplannen. In paragraaf 3 “Onderhoud kapitaalgoederen” van het jaarverslag is het betreffende beleid nader uiteengezet.

Vaste schulden
Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva
De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen
Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling, onder de balans het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. In de toelichting op de balans, bij het onderdeel niet in de balans opgenomen gebeurtenissen, rechten en verplichtingen is een uitgebreide toelichting opgenomen.

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2022

(Bedragen x €1.000)	Rekening 2022			Begroting 2022 na wijziging			Begroting 2022 Primitief		
Programma's	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
1 Veiligheid	865	-4.398	-3.534	407	-3.995	-3.588	107	-3.660	-3.553
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	474	-6.162	-5.688	285	-5.985	-5.700	163	-5.812	-5.649
3 Economie	2.789	-4.000	-1.212	2.991	-4.819	-1.828	2.966	-4.269	-1.304
4 Onderwijs	806	-4.700	-3.894	1.257	-5.038	-3.781	556	-4.185	-3.629
5 Sport, cultuur en recreatie	1.648	-10.164	-8.516	1.564	-10.326	-8.762	1.316	-9.920	-8.604
6 Sociaal domein	11.763	-52.139	-40.376	11.566	-53.194	-41.628	8.679	-46.869	-38.190
7 Volksgezondheid en milieu	11.570	-12.384	-814	11.705	-12.654	-949	10.710	-11.689	-979
8 Volkshuisv.,RO en Stedelijke vernieuwing	6.048	-6.692	-644	2.552	-5.222	-2.670	2.552	-4.289	-1.737
9 Bestuur en ondersteuning	1.211	-5.594	-4.383	820	-6.038	-5.218	804	-5.609	-4.804
Subtotaal programma's	*37.173*	*-106.234*	*-69.061*	*33.147*	*-107.271*	*-74.123*	*27.853*	*-96.302*	*-68.450*
Alg. dekkingsmiddelen	92.312	139	92.451	92.485	224	92.709	86.303	169	86.472
Overhead	2.238	-18.347	-16.108	1.694	-17.979	-16.285	1.542	-17.475	-15.933
Vennootschapsbelasting	0	-4	-4	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**131.868**	**-124.445**	**7.423**	**127.326**	**-125.026**	**2.300**	**115.697**	**-113.609**	**2.089**
Toevoegingen (-) onttrekkingen (+) aan reserves									
1 Veiligheid	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	445	-1.987	-1.543	473	-1.973	-1.500	365	-1.826	-1.461
3 Economie	399	-583	-185	563	-71	492	-	-	-
4 Onderwijs	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5 Sport, cultuur en recreatie	156	-30	126	147	-22	126	132	-22	111
6 Sociaal domein	2.019	-3.340	-1.321	2.006	-2.744	-738	550	-692	-142
7 Volksgezondheid en milieu	352	-801	-449	352	-511	-159	340	-113	227
8 Volkshuisv.,RO en Stedelijke vernieuwing	1.803	-2.250	-447	773	-513	260	-	-	-
9 Bestuur en ondersteuning	1.635	-2.334	-699	1.616	-2.158	-541	118	-	118
Subtotaal reserves	*6.808*	*-11.325*	*-4.517*	*5.932*	*-7.992*	*-2.060*	*1.506*	*-2.652*	*-1.147*
Gerealiseerd resultaat	**138.676**	**-135.771**	**2.905**	**133.258**	**-133.018**	**240**	**117.203**	**-116.261**	**942**

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Toelichting budgetafwijkingen

Toelichtingen op de budgetafwijkingen per taakveld zijn opgenomen onder de programma's in het jaarverslag. Bij het onderdeel 'Wat heeft het gekost' zijn per taakveld de afwijkingen (boven € 50.000) toegelicht. Daarnaast is het onderdeel 'Analyse resultaat 2022' binnen de jaarstukken opgenomen. Dit overzicht treft u aan binnen het deel 'Algemeen'. Hierin ziet u een overzicht van de belangrijkste afwijkingen op concernniveau. Daarbij is aangegeven of het gaat om een voordeel (V) of een nadeel (N) en of de afwijking een incidenteel of structureel karakter heeft.

Begrotingsrechtmatigheid

Analyse begrotingsrechtmatigheid

Op grond van de Gemeentewet zijn alle overschrijdingen op de lasten ten opzichte van de begroting (na wijziging) onrechtmatig. In de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV staan de uitgangspunten voor de begrotingsrechtmatigheid. Op basis hiervan is van lastenoverschrijdingen groter dan € 50.000 getoetst of deze rechtmatig zijn.

In onderstaande tabel zijn de lastenoverschrijdingen opgenomen per programma. Deze lastenoverschrijdingen zijn per programma beoordeeld en toegelicht met vermelding van de kwalificatie rechtmatig of onrechtmatig.

Programma	Lasten begroot	Lasten werkelijk	Meer uit-gegeven	Recht-matig
1. Veiligheid	3.994.990	4.398.441	403.451	Ja
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	5.985.027	6.162.092	177.065	Ja
3. Economie	4.819.139	4.000.434	n.v.t.	
4. Onderwijs	5.037.730	4.699.870	n.v.t.	
5. Sport, cultuur en recreatie	10.325.660	10.163.614	n.v.t.	
6. Sociaal domein	53.194.319	52.138.772	n.v.t.	
7. Volksgezondheid en milieu	12.654.410	12.384.407	n.v.t.	
8. Volkshuisv.,RO en Stedelijke vernieuwing	5.221.633	6.692.240	1.470.607	Ja
9. Bestuur en ondersteuning	23.793.132	23.634.696	n.v.t.	
Subtotaal lasten	**125.026.040**	**124.274.567**		
Toevoegingen aan reserves	7.991.941	11.325.421	3.333.480	Ja
Totaal	**133.017.981**	**135.599.988**		

Programma 1. Veiligheid
De overschrijding betreft gemaakte (meer)kosten voor het opsporen en ruimen van explosieven uit de Tweede Wereldoorlog. Omdat niet altijd bekend is waar explosieven liggen, is het niet mogelijk om vooraf de hoogte van de kosten te begroten. Tegenover de gemaakte kosten staat een te ontvangen vergoeding. Op basis hiervan beschouwen we de overschrijding als rechtmatig.

Programma 2. Verkeer, vervoer en waterstaat
De overschrijding wordt met name veroorzaakt door het stoppen van het project Carway. De gemaakte (voorbereidings) kosten van de niet gerealiseerde activiteiten komen ten laste van de exploitatie. De raad heeft eerder ingestemd met de projectkosten. Hierdoor wordt de overschrijding als rechtmatig beschouwd.

Programma 8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing
De overschrijding op dit programma kent een aantal oorzaken. Op het product Actief grondbeleid is besloten om ten laste van de reserve grondexploitatie een aanvullende verliesvoorziening te treffen van € 800.000 in verband met een verwacht hoger negatief resultaat op project Aloysiuslocatie Huissen. Het bestaande beleid is om verliezen te nemen als deze voorzienbaar zijn en deze te dekken uit de reserve grondexploitatie. De hogere lasten en baten zijn daarmee als rechtmatig te beschouwen.
Daarnaast zijn de uitgaven voor het project Aloysiuslocatie van € 900.000 ten laste van dit product gebracht. Daar staan de inkomsten van € 1.047.000 tegenover. Daarmee is ook deze overschrijding te beschouwen als rechtmatig.

Op het product Faciliterend grondbeleid zijn de lasten in 2022 ruim € 475.000 hoger dan begroot. Tegenover deze hogere uitgaven staat voor minimaal hetzelfde bedrag aan vergelijkbare hogere baten. De overschrijding beschouwen we daarmee als rechtmatig.

Toevoegingen aan de reserves

Programma 3
Op taakveld 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur is op een drietal projecten winst genomen voor in totaal een bedrag van € 470.000. Daarnaast is voor een grondexploitatie de verliesvoorziening verlaagd met een bedrag van € 42.000. Beide bedragen zijn conform de uitgangspunten van de raad, en daarmee rechtmatig, toegevoegd aan de reserve grondexploitatie.

Programma 6
Voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne ontvangen wij van het ministerie van Justitie en Veiligheid een uitkering. Uit deze uitkering betalen wij de gemaakte kosten zoals beschreven bij 'Wat hebben we gedaan?' in programma 6. Het saldo van € 555.000 dat wij overhouden op taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie hebben we in een bestemmingsreserve gestort om toekomstige nadelen op te kunnen vangen. Bij de behandeling van de jaarstukken in de raad zal een specifiek goedkeurend besluit voor deze handelswijze worden gevraagd. Daarmee wordt de toevoeging rechtmatig.

Voor het project Beschermd thuis is € 62.000 meer budget overgeheveld naar 2022 dan aangevraagd bij de raad. Omdat de raad heeft ingestemd met het overhevelen van het niet gebruikte budget past overhevelen van een hoger bedrag binnen de kaders van de raad. De toevoeging aan de reserve budgetoverheveling is daarmee rechtmatig.

Programma 7
Er is een positief resultaat van € 268.000 behaald op de inzameling van huishoudelijk afval. De werkwijze is dat positieve en negatieve resultaten aan de reserve Afvalstoffenheffing worden toegevoegd of onttrokken. Daarmee past de toevoeging binnen de vastgestelde kaders van de raad en is geen sprake van een onrechtmatigheid.

Programma 8
In 2022 is van initiatiefnemers van ruimtelijke ontwikkelingsplannen een bedrag van € 200.000 ontvangen. Het past binnen de kaders van de raad om de bijdragen toe te voegen aan de reserve Fonds ruimtelijke ontwikkeling. Daarmee wordt de toevoeging als rechtmatig beschouwd.

In 2022 is voor woningbouwcomplexen voor een bedrag van € 1.141.000 aan behaalde voordelen toegevoegd aan de reserve Grondexploitatie. Dit past binnen de kaders van de raad waarmee geen sprake is van een onrechtmatigheid.

In 2022 is voor facilitaire exploitaties een bedrag van € 160.000 aan behaalde voordelen toegevoegd aan de reserve Grondexploitatie. Dit past binnen de kaders van de raad waarmee dit als rechtmatigheid kan worden beschouwd.

Voor het project Invoering omgevingswet is € 236.000 meer budget overgeheveld naar 2022 dan aangevraagd bij de raad. Omdat de raad heeft ingestemd met het overhevelen van het niet gebruikte budget past overhevelen van een hoger bedrag binnen de kaders van de raad. De toevoeging aan de reserve budgetoverheveling is daarmee rechtmatig.

Programma 9
Op het budget Stelpost prijsstijging is € 171.000 meer budget overgeheveld naar 2022 dan is aangevraagd bij de raad. Omdat de raad heeft ingestemd met het overhevelen van het niet gebruikte budget past overhevelen van een hoger bedrag binnen de kaders van de raad. De toevoeging aan de reserve budgetoverheveling is daarmee rechtmatig.

Investeringen
Naast de exploitatiebudgetten zijn de investeringsprojecten die in 2022 worden afgesloten beoordeeld op overschrijdingen van het budget met meer dan € 50.000.

	Beschikbaar budget	Uitgaven t/m 2022	Meer uitgegeven	Recht-matig
Herbouw gemeentekantoor	7.987.000	8.301.000	314.000	Ja

Herbouw gemeentekantoor
Het project wordt afgesloten met een overschrijding van € 314.000 op de uitgaven. Gedurende de realisatieperiode is de raad via informatienota's op de hoogte gehouden van de financiële stand van zaken. Een aantal financiële elementen uit de informatienota's is niet verwerkt in het beschikbaar gestelde budget. Een besparing van € 10.000 op het jaarlijks budget van de raad over een periode van 15 jaar te kapitaliseren betekent een eenmalig budget van € 130.000. Dit is bestemd voor investeringen in de vergaderzaal voor de gemeenteraad, zoals het specifieke meubilair voor de raad-opstelling en de facilitaire ondersteunende voorziening in de vorm van audiovisuele apparatuur en media voorzieningen.
De door de provincie Gelderland verstrekte subsidie van € 100.000 is enerzijds bestemd voor fysieke beveiligingsmaatregelen in het gemeentekantoor (toegangscontrole systeem) als ook in de omgeving van het kantoor (blokkades) en anderzijds voor verduurzamingsmaatregelen (met name LED-verlichting) in het gemeentekantoor. De subsidie van de provincie ad € 100.000 is in het budget wel opgenomen als inkomst, maar niet gebruikt voor het verhogen van het budget.
Tenslotte zijn de werkelijke inkomsten € 84.000 hoger dan begroot.
Genoemde voordelen compenseren de overschrijding waarmee deze als rechtmatig worden beschouwd.

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

WNT-verantwoording 2022 Gemeente Lingewaard

De WNT is van toepassing op Gemeente Lingewaard. Het voor Gemeente Lingewaard toepasselijke bezoldigingsmaximum 2022 is € 216.000,- (Algemeen).

Gegevens 2022	**bedragen x € 1**	**Valk, I.P. van der**	**Peters, P.J.**
Functiegegevens		Gemeente secretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2022		01-01 t/m 31-12	01-01 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		1	1
Dienstbetrekking?		ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		€ 121.128,06	€ 102.063,06
Beloningen betaalbaar op termijn		€ 22.080,12	€ 18.212,40
Subtotaal		*€ 143.208,18*	*€ 120.275,46*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		€ 216.000,00	€ 216.000,00
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging		€ 143.208,18	€ 120.275,46
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t. n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2022	**bedragen x € 1**	**Valk, I.P. van der**	**Peters, P.J.**
Functiegegevens		Gemeente secretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2021		01-01 t/m 31-12	01-01 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)[7]		1	1
Dienstbetrekking?		ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		€ 120.357,41	€ 100.416,44
Beloningen betaalbaar op termijn		€ 21.675,24	€ 18.322,44
Subtotaal		*€ 142.032,65*	*€ 118.738,88*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		€ 209.000,00	€ 209.000,00
Bezoldiging		€ 142.032,65	€ 118.738,88

Overzicht van incidentele baten en lasten

Met ingang van dit jaar nemen wij in de jaarstukken geen overzicht van incidentele baten en lasten meer op. Hiermee wijken wij bewust af van het BBV. Dit op basis van de volgende argumenten:

- Een heldere definitie en typering van incidentele baten en lasten ontbreekt nog steeds. Dit ondanks de verschenen literatuur ter zake.
- Het bedoelde overzicht heeft vooral een waarde bij de begroting (toezicht provincie) en niet bij de jaarstukken.
- In de jaarstukken wordt aandacht gegeven aan de aard van de geconstateerde afwijkingen tussen begroting en werkelijkheid door middel van de termen incidenteel dan wel structurele afwijking. Dit is belangrijk in verband met de doorwerking van deze posten op onze meerjarenbegroting. Door ook te werken met een overzicht van incidentele baten en lasten ontstaat er verwarring omdat dit andere posten betreft.

Structurele mutaties reserves

bedragen x € 1.000	**Werkelijk 2022**	**Begroot 2022**	**Verschil** (+=voordeel)
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat			
Onttrekkingen:			
Dekking afschrijving rehabilitatie wegen uit investeringsreserve	11	11	0
Dekking afschrijving kruising Valom uit investeringsreserve	0	7	-7
	11	**18**	**-7**
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie			
Onttrekkingen:			
Dekking afschrijvingslasten tijdelijke huisvesting SGS uit investeringsreserve	77	77	0
Dekking afschrijvingslasten de Kinkel uit investeringsreserve	41	41	0
	118	**118**	**0**
Programma 9 Bestuur en ondersteuning			
Onttrekkingen:			
Rente lening Vitens ten gunste van exploitatie	100	100	0
Totaal structurele mutaties in de reserves	**229**	**236**	**-7**

Algemene dekkingsmiddelen, vpb en onvoorzien

Financieel overzicht

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen. Het betreft met name de OZB en de uitkeringen uit het gemeentefonds. Deze middelen kennen in tegenstelling tot heffingen zoals de afvalstoffenheffing of rioolheffing geen vooraf bepaald bestedingsdoel.

(bedragen x € 1.000)

Algemene dekkingsmiddelen	Rekening 2021	Begroot 2022*	Rekening 2022
OZB (groei + index)	12.529	12.740	12.634
Gemeentefonds (Algemene uitkering)	65.293	73.904	74.017
Uitkering deelfonds sociaal domein	6.267	5.125	5.125
Dividenden	59	24	44
Precariobelasting	3.472	-	-
Saldo van de financieringsfunctie	354	245	268
Overige algemene dekkingsmiddelen:			
• Toeristenbelasting	104	93	111
• Hondenbelasting	246	243	252
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**88.324**	**92.374**	**92.451**
Reservering opbrengsten precariobelasting	-3.087	-	-
Vrij besteedbare middelen	**85.237**	**92.374**	**92.451**

** Begroting 2022 na wijzigingen.*

Onroerende zaakbelasting

In de paragraaf Lokale heffingen is een specificatie van de onroerende zaakbelasting opgenomen en zijn de ontwikkelingen toegelicht..

Algemene uitkering

Algemene uitkering
Jaarlijks informeren wij de raad over de ontwikkelingen in het gemeentefonds via de mei- en de septembercirculaire. In 2022 hebben we ook weer een decembercirculaire ontvangen. In afwijking van andere jaren zijn de middelen uit de decembercirculaire nu gelijk in de begroting verwerkt. Hierover heeft de raad op 9 maart 2023 een besluit genomen.
Het verschil tussen begroting en realisatie ad. € 113.000 wordt in Programma 9 toegelicht.

Integratie-uitkering Sociaal domein
De integratie-uitkering Sociaal domein is alleen bij de hiervoor genoemde mei- en septembercirculaire aangepast. De realisatie sluit aan bij de begroting dus er zijn geen afwijkingen in 2022.

Dividend

Wij ontvangen jaarlijks dividenduitkeringen uit hoofde van aandelenbezit. Dividenden moeten verantwoord worden in het jaar waarin het recht op het ontvangen van dividend ontstaat oftewel in het jaar waarin de algemene vergadering van aandeelhouders beslist over het dividend.

	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022
BNG; uitkering over 2021	24.000	44.000
Vitens; uitkering over 2021	0	0
Totaal	**24.000**	**44.000**

Voor een toelichting, zie programma 9 Verbonden partijen.

Precariobelasting

Voor het hebben van kabels en leidingen in, op of boven openbare gemeentegrond hebben we tot en met 2021 precariobelasting geheven. De opbrengst hiervan is ingezet als algemeen dekkingsmiddel.
Vanaf 1 januari 2022 is het niet meer toegestaan om deze heffing hiervoor op te leggen.
De reservering van de ontvangen precariobelasting is daarmee ook komen te vervallen.

Saldo van de financieringsfunctie

Bij de bepaling van het renteresultaat voor de begroting 2022 is gerekend met een renteomslagpercentage van 1,5%. In werkelijkheid is 1,52% rente aan de taakvelden toegerekend. Dit levert een voordeel op van € 268.000. Verder gingen we er bij de opstelling van de begroting 2022 nog vanuit dat er in 2022 een nieuwe langlopende geldlening van € 10 miljoen zou moeten worden aangetrokken. Deze lening bleek achteraf niet nodig, omdat bij diverse investeringen vertraging in de uitvoering is opgetreden en meer grond is verkocht dan verwacht. Tot slot is een grote, op termijn door te betalen subsidie, in verband met de doortrekking van de A15 nog steeds niet doorbetaald.

Overige algemene dekkingsmiddelen

	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022
Hondenbelasting	243.000	252.000
Toeristenbelasting	93.000	111.000
Totaal	**336.000**	**363.000**

De opbrengsten reclamebelasting en BIZ worden niet meegenomen als algemeen dekkingsmiddel omdat bij de instelling van het ondernemersfonds en de BIZ is afgesproken dat de netto-opbrengst (ná aftrek van

perceptiekosten) rechtstreeks beschikbaar wordt gesteld aan de ondernemersverenigingen en de Stichting Bedrijveninvesteringszone (BIZ).

	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022
Reclamebelasting *	97.000	95.000
BIZ *	26.000	36.000

Vennootschapsbelasting

Gemeente Lingewaard doet op basis van de uitgevoerde inventarisatie jaarlijks aangifte vennootschapsbelasting voor reclame en voor afvalgrondstoffen. De verwachte vpb-last die hieruit volgt is ca. € 5.000. Voor de grondexploitaties is na afstemming met de Belastingdienst definitief bevestigd dat geen sprake is van een vennootschapsbelastingplichtige activiteit voor de jaren 2016 tot en met 2018. De omstandigheden van het grondbedrijf zijn niet zodanig gewijzigd dat een risico ontstaat dat de fiscale positie van het grondbedrijf muteert. Jaarlijks wordt getoetst of nog eventuele andere activiteiten vennootschapsbelastingplichtig zijn. Hiervan is tot op heden geen sprake.

Overzicht van de aanwending van het bedrag onvoorzien

We hebben in de begroting geen specifiek budget voor onvoorzien opgenomen. Voor onvoorziene zaken hebben we de algemene reserve tot onze beschikking. In lijn hiermee zijn er ook geen uitgaven gedaan ten laste van het budget voor onvoorzien.

Overhead

Tot de kosten van overhead behoren alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces:

- De directie;
- Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie;
- Personeel en organisatie;
- Inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement);
- Juridische zaken;
- Bestuurszaken en bestuursondersteuning;
- Facilitaire zaken en huisvesting (incl. beveiliging);
- Documentaire informatievoorziening (DIV);
- Informatievoorziening en automatisering van PIOFACH-systemen;
- Managementondersteuning primair proces.

Overhead (bedragen x € 1.000)	**Begroot 2022**	**Werkelijk 2022**
Salarissen incl. inhuur derden	25.102	24.636
Algemene en advieskosten	174	146
Overige personeelslasten	76	236
Opleidingen	466	499
Directe uren naar producten	-15.481	-15.126
Totaal personeelslasten	***10.338***	***10.392***
Huisvesting	1.545	1.568
Informatievoorziening & automatisering	2.595	2.569
Documentaire informatievoorziening	182	176
Facilitaire dienstverlening	402	323
Materieel Technisch Wijkbeheer	-2	-25
Ondernemingsraad	8	11
Organisatieontwikkeling	75	76
Personeelsbeleid & -beheer	557	556
Versterking dienstverlening	57	52
Totaal indirecte lasten	***5.418***	***5.307***
Begroting en verantwoording	81	98
Communicatie	50	57
Juridische kwaliteitszorg	269	107
Representatie	129	142
Totaal overhead producten	***529***	***405***
Totaal overhead	**16.285**	**16.103**

Taakvelden baten en lasten

Nr.	Doel	Werkelijk Lasten	Werkelijk Baten	Werkelijk Saldo	Begr. na wijz. Lasten	Begr. na wijz. Baten	Begr. na wijz. Saldo
0.1	Bestuur	-1.721	190	-1.532	-2.084	-	-2.084
0.10	Mutaties reserves	-11.325	6.808	-4.517	-7.992	5.932	-2.060
0.11	Resultaat rekening van baten en lasten	-	-	-	-	-	-
0.2	Burgerzaken	-1.212	569	-644	-1.295	558	-737
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-1.437	260	-1.177	-1.190	79	-1.111
0.4	Overhead	-18.347	2.238	-16.108	-17.979	1.694	-16.285
0.5	Treasury	37	90	127	201	68	270
0.61	OZB woningen	-398	9.384	8.986	-430	9.511	9.081
0.62	OZB niet-woningen	-	3.250	3.250	-	3.229	3.229
0.64	Belastingen overig	-723	423	-300	-724	426	-298
0.7	Algemene uitk. en ov. uitk. gem.fonds	-	79.142	79.142	-210	79.239	79.029
0.8	Overige baten en lasten	-	-	-	-83	-	-83
0.9	Vennootschapsbelasting	-4	-	-4	-	-	-
0	**Totaal Bestuur en ondersteuning**	**-35.131**	**102.354**	**67.223**	**-31.785**	**100.736**	**68.951**
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-3.235	827	-2.407	-2.829	367	-2.462
1.2	Openbare orde en veiligheid	-1.164	37	-1.127	-1.166	40	-1.126
1	**Totaal Veiligheid**	**-4.398**	**865**	**-3.534**	**-3.995**	**407**	**-3.588**
2.1	Verkeer en vervoer	-6.121	618	-5.503	-5.938	285	-5.652
2.2	Parkeren	-41	-	-41	-47	-	-47
2	**Totaal Verkeer,vervoer en waterstaat**	**-6.162**	**618**	**-5.544**	**-5.985**	**285**	**-5.700**
3.1	Economische ontwikkeling	-1.133	56	-1.077	-1.107	26	-1.081
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-2.360	2.604	244	-3.139	2.825	-314
3.3	Bedrijvenloketten bedrijfsregelingen	-167	19	-148	-199	20	-179
3.4	Economische promotie	-340	221	-119	-374	214	-160
3	**Totaal Economie**	**-4.000**	**2.900**	**-1.100**	**-4.819**	**3.084**	**-1.735**
4.1	Openbaar basisonderwijs	-48	-	-48	-44	-	-44
4.2	Onderwijshuisvesting	-2.346	33	-2.313	-2.671	528	-2.142
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-2.306	774	-1.533	-2.323	729	-1.594
4	**Totaal Onderwijs**	**-4.700**	**806**	**-3.894**	**-5.038**	**1.257**	**-3.781**
5.1	Sportbeleid en activering	-711	124	-587	-715	126	-589
5.2	Sportaccommodaties	-3.787	1.117	-2.670	-3.858	1.211	-2.647
5.3	Cultuurpresentatie en cultuurproductie	-485	-	-485	-529	2	-528
5.5	Cultureel erfgoed	-91	19	-72	-114	20	-95
5.6	Media	-878	6	-872	-878	6	-872
5.7	Openbaar groen en (openlucht)recreatie	-4.212	381	-3.831	-4.231	199	-4.032

Nr.	Doel	Werkelijk Lasten	Werkelijk Baten	Werkelijk Saldo	Begr. na wijz. Lasten	Begr. na wijz. Baten	Begr. na wijz. Saldo
5	**Totaal Sport, cultuur en recreatie**	**-10.164**	**1.648**	**-8.516**	**-10.326**	**1.564**	**-8.762**
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-8.441	3.385	-5.056	-9.061	3.115	-5.946
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-8	14	6	-	-	-
6.3	Inkomensregelingen	-13.391	7.424	-5.967	-13.585	7.627	-5.958
6.4	WSW en beschut werk	-5.073	-	-5.073	-5.076	-	-5.076
6.5	Arbeidsparticipatie	-1.601	358	-1.243	-1.985	289	-1.696
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-3.338	65	-3.273	-3.626	95	-3.531
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-6.868	440	-6.427	-7.142	440	-6.702
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-11.317	77	-11.240	-11.313	-	-11.313
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	-2.103	-	-2.103	-1.406	-	-1.406
6	**Totaal Sociaal domein**	**-52.139**	**11.763**	**-40.376**	**-53.194**	**11.566**	**-41.628**
7.1	Volksgezondheid	-1.812	30	-1.782	-1.840	34	-1.806
7.2	Riolering	-3.665	5.039	1.374	-3.460	4.991	1.531
7.3	Afval	-3.940	5.773	1.833	-3.988	5.578	1.591
7.4	Milieubeheer	-2.629	566	-2.063	-3.021	902	-2.119
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-338	162	-176	-345	200	-145
7	**Totaal Volksgezondheid en milieu**	**-12.384**	**11.570**	**-814**	**-12.654**	**11.705**	**-949**
8.1	Ruimtelijke ordening	-2.425	2.567	143	-2.243	875	-1.368
8.2	Grondexploitatie(niet-bedrijventerrein)	-1.982	1.316	-665	-447	446	-1
8.3	Wonen en bouwen	-2.286	2.268	-17	-2.532	1.332	-1.200
8	**Totaal Volkshuisv.,RO en Stedelijke vernieuwing**	**-6.692**	**6.152**	**-540**	**-5.222**	**2.653**	**-2.568**
	Saldo	**-135.771**	**138.676**	**2.905**	**-133.018**	**133.258**	**240**

SiSa bijlage voor specifieke uitkeringen

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023								
Verstrekker	**Uitkerings-code**	**Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
JenV	**A13**	**Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen** Gemeenten	Besteding in (jaar T) (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden) *Aard controle R* *Indicator: A13/01*	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A13/02*	Correctie besteding (jaar T-1) Vanaf SiSa 2023 van toepassing i.v.m. SiSa tussen medeoverheden *Aard controle R* *Indicator: A13/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) in inclusief uitvoering door andere medeoverheden vanaf SiSa 2023 *Aard controle R* *Indicator: A13/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A13/05*	
			€ 23.546	Nee	€ 0	€ 23.546	Ja	
JenV	**A16**	**Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne** Gemeenten	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) 1 maart tot en met 14 oktober 2022 *Aard controle R* *Indicator: A16/01*	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) met ingang van 15 oktober 2022 (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A16/02*	Vul in verschil werkelijke bestedingen ten opzichte van de gecombineerde uitkomst van A16/01 en A16/02 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle R* *Indicator: A16/03*	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringkosten *Aard controle R* *Indicator: A16/04*	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie *Aard controle R* *Indicator: A16/05*	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO) *Aard controle R* *Indicator: A16/06*
			€ 1.095.500	€ 763.766	€ 0	€ 607.218	€ 111.940	€ 78.762

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023								
Verstrekker	**Uitkerings-code**	**Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
			Totaal bedrag vorderingen uitgekeerde verstrekkingen (jaar T) POO *Aard controle R* *Indicator: A16/07*	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A16/08*	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01 t/m 08 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/09*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/10*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/11*	
			€ 364	€ 61.110	€ 2.718.660	€ 2.718.660	Nee	
FIN	**B2**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/01*	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/02*	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) *Aard controle D2* *Indicator: B2/03*	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/04*	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)(vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	Normbedragen voor e (ja/nee) (vanaf 2021) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/06*
			0	62	1	1	Ja	Nee
			Eindverantwoording (Ja/Nee)	**Reeks 1**	**Reeks 1**			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023									
Verstrekker	**Uitkerings-code**	**Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
			Aard controle n.v.t. *Indicator: B2/07*	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/08*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/09*			
			Nee					
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/10*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/12*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/14*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*
			€ 7.010	€ 7.010	€ 0	€ 30.500	€ 0	€ 0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (jaar T) (artikel 3)	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023								
Verstrekker	**Uitkerings-code**	**Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
				cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)				cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)
			Keuze normbedragen *Aard controle R* *Indicator: B2/16*	**Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/18*	**Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*	**Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/20*	**Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*
			€ 0	€ 23.560	€ 3.468	€ 3.468	€ 0	€ 0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3)	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3)	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3)	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	**Totaal** Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling	
			Keuze normbedragen *Aard controle R* *Indicator: B2/22*	**Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/23*	**Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/24*	**Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/25*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/26*	
					€ 0	€ 0	€ 10.478	
BZK	**C30**	**Specifieke uitkeringen proeftuinen aardgasvrije wijken 2e ronde**	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) te laste van Rijksmiddelen	Aantal (t/m jaar T) aardgasvrij gemaakte bestaande woningen en andere gebouwen in de wijk	Aantal (t/m jaar T) aardgasvrij-readygemaakte bestaande woningen en andere gebouwen in de wijk	Aanvraag is volgens plan/aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee)	Eventuele toelichting op niet volgens plan/aanvraag uitgevoerde projecten

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023								
Verstrekker	**Uitkerings-code**	**Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
		Gemeenten	*Aard controle R* *Indicator: C30/01*	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledig-heid van de verant-woordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C30/02*	*Aard controle D2* *Indicator: C30/03*	*Aard controle D2* *Indicator: C30/04*	Indicator 06 verplicht als hier 'Nee' wordt ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C30/05*	Verplicht als bij indicator 05 'Nee' is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C30/06*
			€ 27.951	€ 27.951	0	0	Ja	
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C30/07*					
			Nee					
BZK	**C32**	**Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen** Gemeenten	Beschikkingsnummer /naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C32/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/03*	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee) *Aard controle D2* *Indicator: C32/04*	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/05*	Eindverantwoordin g (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/06*
		1	SUVIS21-00743817/ IKC De Regenboog	€ 44.935	€ 342.346	Ja	afgerond in 2022	Ja

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023									
Verstrekker	Uitkerings-code	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	
		2	SUVIS21-00821908/ IKC de Abacus	€ 39.989	€ 39.898	Nee	de activiteiten zijn nu gepland op eind van 2023	Nee	
		3	SUVIS21-00865249/ IKC Binnenste Buiten	€ 12.837	€ 12.837	Ja	15 feb 2023 start aanbouw en aanpassingen tbv SUVIS	Nee	
		4	SUVIS21-2-02408149/ Tichelaar	€ 0	€ 0	Nee	Start voorbereiding in 2023 hopelijk afronding 2023	Nee	
		5	SUVIS21-2-02618217/ Borgwal	€ 0	€ 0	Nee	voorbereidingen in 2023 aanpassing voor tweede kwartaal 2024	Nee	
		6	SUVIS21-2-02619310/ Donatushof Flier	€ 0	€ 0	Nee	voorbereidingen in 2023 aanpassing voor tweede kwartaal 2024	Nee	
		7	SUVIS21-2-02619330/ Dontaushof Hoijn	€ 0	€ 0	Nee	voorbereidingen in 2023 aanpassing voor tweede kwartaal 2024	Nee	
		8	SUVIS21-2-02640005/ Het Drieluik	€ 0	€ 0	Nee	voorbereidingen in 2023 aanpassing voor tweede kwartaal 2024	Nee	
		9	SUVIS21-2-02640301/Marang	€ 0	€ 0	Nee	voorbereidingen in 2023 aanpassing voor tweede kwartaal 2024	Nee	
		10	SUVIS21-2-02640309/ Pius X	€ 0	€ 0	Nee	voorbereidingen in 2023 aanpassing voor tweede kwartaal 2024	Nee	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023									
Verstrekker	Uitkerings-code	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
		11	SUVIS21-2-02640327/ De Vlinderboom	€ 0	€ 0	Nee	voorbereidingen in 2023 aanpassing voor tweede kwartaal 2024	Nee
		12	SUVIS21-2-02640787/ De Wieling	€ 0	€ 0	Nee	voorbereidingen in 2023 aanpassing voor tweede kwartaal 2024	Nee
		13						
		50						
			Kopie Beschikkingsnummer/Naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/07*	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.) *Aard controle D2* *Indicator: C32/08*	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/09*			
		1	SUVIS21-00743817/ IKC De Regenboog	Ja				
		2	SUVIS21-00821908/ IKC de Abacus	N.v.t.				
		3	SUVIS21-00865249/ IKC Binnenste Buiten	N.v.t.				
		4	SUVIS21-2-02408149/ Tichelaar	N.v.t.				

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023									
Verstrekker	**Uitkerings-code**	**Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	
		5	SUVIS21-2-02618217/ Borgwal	N.v.t.					
		6	SUVIS21-2-02619310/ Donatushof Flier	N.v.t.					
		7	SUVIS21-2-02619330/ Dontaushof Hoijn	N.v.t.					
		8	SUVIS21-2-02640005/ Het Drieluik	N.v.t.					
		9	SUVIS21-2-02640301/Marang	N.v.t.					
		10	SUVIS21-2-02640309/ Pius X	N.v.t.					
		11	SUVIS21-2-02640327/ De Vlinderboom	N.v.t.					
		12	SUVIS21-2-02640787/ De Wieling	N.v.t.					
		13							
		50							
BZK	**C43**	**Regeling reductie energiegebruik woningen** Gemeenten	Beschikkingsnummer/naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C43/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C43/03*	Aantal bereikte woningen *Aard controle D1* *Indicator: C43/04*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/06*	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023								
Verstrekker	Uitkerings-code	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			RREW2020-00450117	€ 355.430	€ 549.889	9.565	Wij hebben alle mogelijke huurwoningen bereikt. Dit is minder dan de helft van het totaal aantal woningen bereikt omdat er nu eenmaal meer koopwoningen zijn. We hebben elk huishouden bereikt met communicatie en dit is opgenomen in het oorspronkelijke plan. Daarnaast zijn sommige acties net wat veranderd door ander inzicht/kennis en beschikbare middelen/menskracht (zoals toevoeging energiearmoede aanpak). Maar het doel bleef ten alle tijden het realiseren van energiebesparing en advies geven.	Ja

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023								
Verstrekker	**Uitkerings-code**	**Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
			Totaal aantal bereikte huurwoningen *Aard controle D1* *Indicator: C43/07*	Is minstens 70% van de uitgekeerde specifieke uitkering bestemd voor activiteiten als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onder a, b of c van de regeling (Ja/Nee)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/08*				
			4.029	Ja				
BZK	**C55**	**Aanpak energiearmoede**	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/01*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/03*	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/04*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/06*
			0	€ 0	€ 0	55	€ 37.848	€ 37.848

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023									
Verstrekker	**Uitkerings-code**	**Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning – bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/07*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/08*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/09*			
			2	€ 0	€ 0			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) *Aard controle n.v.t.*	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) *Aard controle n.v.t.*	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) *Aard controle n.v.t.*	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) *Aard controle n.v.t.*	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg. *Aard controle n.v.t.*	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen *Aard controle n.v.t.*

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023									
Verstrekker	**Uitkerings-code**	**Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	
			Indicator: C55/10	*Indicator: C55/11*	*Indicator: C55/12*	*Indicator: C55/13*	*Indicator: C55/14*	*Indicator: C55/15*	
			0	0	3	0	50	2	
BZK	**C62**	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire**	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/04*					
			€ 1.432	Nee					
BZK	**C209**	**Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C209/01*	Projectnaam *Aard controle n.v.t* *Indicator: C209/02*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: C209/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2023 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C209/04*	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) - per project *Aard controle D2* *Indicator: C209/05*	Aantal woonruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C209/06*	
		1	*RHA2022-03372070*	*Flexhuurwoningen in Haalderen en Angeren*	€ 0	€ 0	€ 0	0	
		2							

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023									
Verstrekker	**Uitkerings-code**	**Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
		10						
			Kopie Projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C209/07*	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C209/08*	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C209/09*	Zelfstandige uitvoering (ja/nee) *Aard controle R.* *Indicator: C209/10*		
		1	*Flexhuurwoningen in Haalderen en Angeren*	0	Ja	Ja		
		2						
		10						
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C209/11*					
			Nee					
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)**	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023								
Verstrekker	**Uitkerings-code**	**Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
		Gemeenten	*Aard controle R* *Indicator: D8/01*	*Aard controle R* *Indicator: D8/02*	(conform artikel 160 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	*Aard controle R* *Indicator: D8/04*	*Aard controle R* *Indicator: D8/05*	
			€ 288.281	€ 13.223	€ 147.618	€ 0	€ 300.740	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/06*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstand enbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/07*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/08*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstand enbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/09*	In 2022 opgebouwde reserve om mee te nemen naar volgende vierjarige periode **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/10*	
		1					€ 170.461	
		2						
		100						

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023								
Verstrekker	**Uitkerings-code**	**Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
OCW	**D14**	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
			Aard controle R Indicator: D14/01	*Aard controle R Indicator: D14/02*	*Aard controle R Indicator: D14/03*	*Aard controle R Indicator: D14/04*	*Aard controle R Indicator: D14/05*	
			€ 314.874	€ 0	€ 0	€ 0	€ 161.573	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D14/06	*Aard controle R Indicator: D14/07*	*Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08*	*Aard controle R Indicator: D14/09*		
		1						

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023								
Verstrekker	**Uitkerings-code**	**Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
		10						
IenW	**E20**	**Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021** Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E20/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/02*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E20/03*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/04*		
			€ 294.844	€ 358.342	€ 179.171	Ja		
			Naam/nummer per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/05*	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/06*	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/07*	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/08*		
		1	108 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW | aantal in st	Ja	2	Er zijn twee kruispuntplateaus aangelegd op Kamervoort		
		2	109 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden | aantal in st	Ja	1	Er zijn twee drempels aangeglegd op Kamervoort. Maar we hadden voor één drempel subsidie aangevraagd/verkregen		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023								
Verstrekker	Uitkerings-code	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
		3	107 Aanleg van een vrijliggend fiets-/bromfietspad op een 50 km/uur weg of een 80 km/uur weg | aantal in meters	Ja	660	Er is 450 meter fietspad aangelegd op de Neilant In hUissen en 210 meter fietspad aangelegd op de Kapelstraat in Gendt		
		4	118 Aanleg van een veilige voetgangersoversteekplaats | aantal in st	Ja	1	Er is 1 oversteekplaats aangelegd op de Nielant in Huissen		
		5	119 Aanleg van een fietsoversteek (middeneiland), alleen bij een kruispunt | aantal in st	Ja	2	Er is 1 fietsoversteek aangelegd op de Nielant in Huissen en er is 1 fietsoversteek aangelegd op de Kapelstraat in Gendt		
		6	121 Aanleg van een uitritconstructie van zijstraat GOW naar 30 km/uur zone | aantal in st	Ja	2	Er is 1 uitrit constructie aangelegd bij de Nielant in Huissen en er is 1 uitritconstructie aangelegd op de Kapelstraat in Gendt.		
		7						
		50						

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023									
Verstrekker	**Uitkerings-code**	**Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger**		**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
IenW	**E83B**	**Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2022** SiSa tussen medeoverheden		Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83B/01*	Projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83B/02*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: E83B/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83B/04*	Cumulatieve eigen/externe financiering (t/m jaar T) per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83B/05*	Project afgerond (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83B/06*
			1	061705 Gemeente Lingewaard	PFAS zoutopslag & brandweer dorpsstraat 72a Gendt, zaaknummer 2022-015055	€ 655.312	€ 655.312	€ 539.312	Ja
			2						
			25						
				Kopie projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83B/07*	Uitvoering is volgens aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee), zo nee geef in indicator 09 de reden aan *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83B/08*	Optionele toelichting. Verplicht als bij 08 nee is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83B/09*			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023									
Verstrekker	**Uitkerings-code**	**Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	
		1	PFAS zoutopslag & brandweer dorpsstraat 72a Gendt, zaaknummer 2022-015055	Ja					
		2							
		25							
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83B/10*						
			Nee						
IenW	**E84**	**Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023** Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E84/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/02*	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E84/03*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/04*			
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee			
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023								
Verstrekker	**Uitkerings-code**	**Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
			Aard controle n.v.t. Indicator: E84/05	*Aard controle n.v.t. Indicator: E84/06*	*Aard controle n.v.t. Indicator: E84/07*	*Aard controle n.v.t. Indicator: E84/08*		
		1	301 aanleg openbare verlichting	Nee	0			
		2	314 saneren verticale stoepranden en hoogteverschillen tussen verharding en berm	Nee	0			
		3	330 Kruispuntplateaus ETW-ETW	Nee	0			
		4	331 Korte rechtstanden / verkeersdrempels - Drempel	Nee	0			
		5	334 Aanleg van een uitritconstructie van zijstraten GOW naar 30 km/uur-zone	Nee	0			
		6	342 Rotonde bibeko	Nee	0			
		7						
		50						
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69**	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) **IOAW**	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) **IOAZ**	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023								
Verstrekker	**Uitkerings-code**	**Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
		Participatiewet_gemeentedeel 2022 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 6.261.905	€ 367.962	€ 497.050	€ 466	€ 49.565	€ 15.343
			Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**)	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**)	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**)	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (**PW**)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023								
Verstrekker	**Uitkerings-code**	**Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
			Aard controle R *Indicator: G2/07*	*Aard controle R* *Indicator: G2/08*	*Aard controle R* *Indicator: G2/09*	*Aard controle R* *Indicator: G2/10*	*Aard controle R* *Indicator: G2/11*	*Aard controle R* *Indicator: G2/12*
			€ 127.754	€ 4.403	€ 0	€ 614.656	€ 0	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
			€ 0	Ja				
SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_ gemeentedeel 2022 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004**	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023									
Verstrekker	**Uitkerings-code**	**Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Gemeente *Aard controle R Indicator: G3/01*	Gemeente *Aard controle R Indicator: G3/02*	Gemeente *Aard controle R Indicator: G3/03*	Gemeente *Aard controle R Indicator: G3/04*	Gemeente *Aard controle R Indicator: G3/05*	Gemeente *Aard controle R Indicator: G3/06*
			€ 0	€ 11.951	€ 43.390	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekking en (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekking en BOB in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023									
Verstrekker	**Uitkerings-code**	**Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger**		**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
				Aard controle R *Indicator: G3/07*	*Aard controle R* *Indicator: G3/08*	*Aard controle R* *Indicator: G3/09*	*Aard controle R* *Indicator: G3/10*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
				€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	**G4**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2022** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 38.583	€ 15.088	€ 1.166
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 3.428	€ 1.240	€ 256
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 6.647	€ 10.918	€ 393
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 2.571	€ 925	€ 83

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023									
Verstrekker	**Uitkerings-code**	**Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger**		**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 50	€ 0	€ 0
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 51.279	€ 28.171	€ 1.898
				Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*	
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja		
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja		
			6	Totaal	0	0			
				Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023									
Verstrekker	**Uitkerings-code**	**Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger**		**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
				Aard controle n.v.t. *Indicator: G4/11*	*Aard controle R* *Indicator: G4/12*	*Aard controle R* *Indicator: G4/13*	*Aard controle R* *Indicator: G4/14*	*Aard controle R* *Indicator: G4/15*	
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.*	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R*	Levensonderhoud-Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle D2*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvantoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R*		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023									
Verstrekker	**Uitkerings-code**	**Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	
			Indicator: G4/16	*Indicator: G4/17*	*Indicator: G4/18*	*Indicator: G4/19*			
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0			
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0			
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0			
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0			
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0			
		6	Totaal	0	0	0			
SZW	**G10**	**Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2022** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/01*	Baten (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10/03*				

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023								
Verstrekker	**Uitkerings-code**	**Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
			€ 52.056	€ 0	Ja			
SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ gemeentedeel** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/04*			
			€ 0	€ 0	Ja			
SZW	**G13**	**Onderwijsroute 2022_ deel gemeente** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente	Baten onderwijsroute (jaar T) Gemeente	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente	Baten overige voorzieningen (jaar T) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023									
Verstrekker	**Uitkerings-code**	**Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger**		**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
		taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		*Aard controle R Indicator: G13/01*	*Aard controle R Indicator: G13/02*	*Aard controle R Indicator: G13/03*	*Aard controle R Indicator: G13/04*	Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
				€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten		Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende subsidie *Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02*				
				€ 426.086	€ 444.592				
				Activiteiten *Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03*	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T) *Aard controle R Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **Onroerende zaken** *Aard controle R Indicator: H4/05*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **roerende zaken** *Aard controle R Indicator: H4/06*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **overige kosten** *Aard controle R Indicator: H4/07*	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is *Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08*
			1	Nieuwbouw sporthal	€ 8.119	€ 8.119	€ 0	€ 0	
			2	Verplaatsing sportpark Schalkhof (Visie Polseweg)	€ 22.155	€ 22.155	€ 0	€ 0	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023								
Verstrekker	Uitkerings-code	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
		3	Herinrichting sportcomplex De Poel te Angeren	€ 107.400	€ 107.400	€ 0	€ 0	Betreft een artikel 13 activiteit. Goedkeuring van de raad na de sluitingsdatum voor de aanvraag.
		4	Verduurzamen gebouw: isoleren dak en vervangen kozijnen	€ 2.864	€ 2.864	€ 0	€ 0	
		5	Verduurzamen gebouw: isoleren muren	€ 5.192	€ 5.192	€ 0	€ 0	
		6	Vervanging kunstgrasveld	€ 130.250	€ 130.250	€ 0	€ 0	
		7	Renovatie sporthal en aanbrengen led-verlichting	€ 1.601	€ 1.601	€ 0	€ 0	
		8	Regulier klein onderhoud sportvelden en gebouwen	€ 11.567	€ 11.567	€ 0	€ 0	
		9	Regulier klein onderhoud sportvelden en gebouwen	€ 6.020	€ 6.020	€ 0	€ 0	
		10	Regulier klein onderhoud sportvelden en gebouwen	€ 8.714	€ 8.714	€ 0	€ 0	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023									
Verstrekker	Uitkerings-code	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			11	Basisonderhoud, onderhoudscontracten, klachten, storingen en jaarlijkse keuringen	€ 6.485	€ 6.485	€ 0	€ 0	
			12	Onderhoud hardloop- en skeelerbaan	€ 767	€ 767	€ 0	€ 0	
			13	Divers klein onderhoud	€ 4.329	€ 4.329	€ 0	€ 0	
			14	Verduurzamen gebouwen: vervangen enkelglas en plaatsen led-verlichting	€ 862	€ 862	€ 0	€ 0	
			15	Schilderwerk en onderhoud techn.installaties	€ 414	€ 414	€ 0	€ 0	
			16	Vervangen sportinventaris en onderhoud technische installatie	€ 1.577	€ 1.577	€ 0	€ 0	
			17	Onderhoud sportvloer en -inventaris, keuring technische installaties	€ 4.934	€ 4.934	€ 0	€ 0	
			18	Onderhoud vloervoorzieningen en sportinventaris	€ 610	€ 610	€ 0	€ 0	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023								
Verstrekker	Uitkerings-code	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
		19	Onderhoud deuren, poorten en hekwerk, Onderhoud schilderwerk en techn.installatie	€ 2.130	€ 2.130	€ 0	€ 0	
		20	Onderhoud technische installatie, Inspectie E-installatie en schilderwerk	€ 4.156	€ 4.156	€ 0	€ 0	
		21	Onderhoud technische installatie, inspectie E-installatie gebouw en veldinstallatie	€ 410	€ 410	€ 0	€ 0	
		22	Onderhoud technische installatie en schilderwerk	€ 74.890	€ 74.890	€ 0	€ 0	
		23	Onderhoud techn. Installatie en schilderwerk	€ 635	€ 635	€ 0	€ 0	
		24	Renovatie dakbedekking	€ 6.261	€ 6.261	€ 0	€ 0	
		25	Onderhoud vloeren doucheruimten, inspectie E-installatie gebouw en veldinstallatie	€ 600	€ 600	€ 0	€ 0	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023								
Verstrekker	Uitkerings-code	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
		26	Vervangen ventilatoren, inspectie E-installatie en onderhoud clubgebouw	€ 5.374	€ 5.374	€ 0	€ 0	
		27	Asbestinventarisatie, inspectie E-installatie gebouw en veldinstallatie	€ 270	€ 270	€ 0	€ 0	
		28	Renovatie ventilatiesysteem en ventilatoren	€ 637	€ 637	€ 0	€ 0	
		29	Onderhoud sportvloer	€ 108	€ 108	€ 0	€ 0	
		30	Onderhoud sportvloer en sportinventaris	€ 190	€ 190	€ 0	€ 0	
		31	Onderhoud sportvloer en sportinventaris, inspectie E-installatie	€ 44	€ 44	€ 0	€ 0	
		32	Inspectie E-installatie gebouw en veldinstallatie, vervangen warmwaterboiler en algemeen onderhoud	€ 226	€ 226	€ 0	€ 0	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023								
Verstrekker	**Uitkerings-code**	**Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
		33	Advies kosten buitensport - Periodieke beoordeling sport- en tennisvelden	€ 2.076	€ 0	€ 2.076	€ 0	
		34	Groenonderhoud (bomen en struiken) sportparken	€ 6.986	€ 0	€ 6.986	€ 0	
		35	Nadeel mengpercentage sport	€ 14.392	€ 0	€ 0	€ 14.392	
		36	Aanschaf lockers	€ 1.347	€ 0	€ 1.347	€ 0	Betreft een artikel 13 activiteit
		37						
		100						
VWS	**H8**	**Regeling Sportakkoord 2020-2022**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/01*	Totaal bedrag volgens beschikking *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/02*	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/03*	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/04*	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/06*
		1	1042096	€ 30.000	€ 0	€ 30.422	€ 0	€ 30.422
		2	1042096	€ 26.575	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		3	1034447	€ 127.713	€ 0	€ 91.163	€ 0	€ 125.397
		4						
			Kopie beschikkingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023								
Verstrekker	**Uitkerings-code**	**Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
			Aard controle n.v.t. *Indicator: H8/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/08*				
		1	1042096	Nee				
		2	1042096	Nee				
		3	1034447	Ja				
		4						
VWS	**H12**	**Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H12/01*	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/02*	Eindverantwoording ? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/03*			
			€ 50.106	Ja	Nee			

Bijlagen

Samenstelling gemeentebestuur

Na de verkiezingen van maart 2022

Gemeenteraad

Mw. P.T.A.M. Kalfs	**Voorzitter**
Dhr. P.J. Peters	**Raadsgriffier**
Dhr. R.T.H.M. Derksen	Lokaal Belang Lingewaard (fractievoorzitter)
Dhr. B. Geveling	Lokaal Belang Lingewaard
Dhr. H. Minkhorst	Lokaal Belang Lingewaard
Dhr. J.H.L. Klaassen	Lokaal Belang Lingewaard
Mw. A. Remery	Lokaal Belang Lingewaard
Mw. C.B.P. Claassen	SP (fractievoorzitter)
Dhr. B.J.A. Claassen	SP
Mw. B.H.L. Raes	CDA (fractievoorzitter)
Dhr. H.J.J. Arends	CDA
Dhr. A. Mettrop	CDA
Dhr. P.A.T.W. Hegeman	B06 (fractievoorzitter)
Dhr. H. Joosten	B06
Dhr. E.J. Tiggers	B06
Dhr. Th. Janssen	lingewaard.NU (fractievoorzitter)
Mw. M.J.A. van Aalten-Janssen	lingewaard.NU
Dhr. G.H. Rasing	lingewaard.NU
Dhr. M.M. van de Woerdt	VVD (fractievoorzitter)
Dhr. T.B.M. Aaldering	VVD
Dhr. H.G.H. Wilkens	VVD
Dhr. S. Braam	VVD
Mw. P. Lentjes	VVD
Dhr. L.L. Dekkers	D66 (fractievoorzitter)
Mw. C.M. Dolmans-Klumper	D66
Mw. S.G.M. Swart	PvdA (fractievoorzitter)
Dhr. J. Kloek	PvdA
Mw. I. Sloot	GroenLinks (fractievoorzitter)
Mw. L.G. Duiven	GroenLinks

Mw. C.C.N. Crijns	GroenLinks
Mw. T. Zonnenberg	GroenLinks
Dhr. O. de Koning	GroenLinks

Fractievoorzittersoverleg 2022

Mw. P.T.A.M. Kalfs	**Voorzitter**
Dhr. P.J. Peters	**Raadsgriffier**
Dhr. R.T.H.M. Derksen	Lokaal Belang Lingewaard
Mw. C.B.P. Claassen	SP
Mw. B.H.L. Raes	CDA
Dhr. P.A.T.W. Hegeman	B06
Dhr. Th. Janssen	lingewaard.NU
Dhr. M.M. van de Woerdt	VVD
Dhr. L.L. Dekkers	D66
Mw. S.G.M. Swart	PvdA
Mw. I. Sloot	GroenLinks

Agendacommissie 2022

Mw. B.H.L. Raes	**Voorzitter (plv. voorzitter van de raad)**
Dhr. P.J. Peters	**Raadsgriffier/secretaris/adviseur**
Mw. P.T.A.M. Kalfs	Adviseur (voorzitter raad)
Mw. L.G. Duiven	Lid
Dhr. J. Klaassen	Lid
Mw. B.H.L. Raes	Lid
Dhr. Th. Aaldering	Lid
Dhr. Th. Janssen	Lid
Dhr. L. Dekkers	Lid

College van burgemeester en wethouders 2022

Mw. P.T.A.M. Kalfs	Burgemeester/voorzitter
Dhr. J.H.A.P. Sluiter	Wethouder
Dhr. A. Slob	Wethouder
Dhr. N.T.P. Hubers	Wethouder
Dhr. M. van den Bos	Wethouder
Dhr. I.P. van der Valk	Gemeentesecretaris

Kerngegevens

SOCIALE STRUCTUUR	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Begroot 2022	31-12-2022
Aantal inwoners	46.601	46.836	46.880	47.168
Aantal inwoners naar leeftijd				
- inwoners < 20 jaar	10.589	10.448	10.301	10.235
- inwoners > 64 jaar	10.137	10.462	10.800	11.011
Aantal personen met een				
uitkering: (PW-IOAW-IOAZ)	490	492	476	445
Loonkostensubsidie	33	70	50	60
Leerlingen per 1 oktober:				
- basisonderwijs	3.952	3.878	3.801	3.734
- speciaal basisonderwijs	247	244	212	194
- voortgezet onderwijs	2.343	2.249	2.235	2.174

Het werkelijk aantal inwoners is steeds het aantal op 31 december. Het aantal is gebaseerd op de meest recente betaalspecificatie van de algemene uitkering gemeentefonds. Deze aantallen kunnen afwijken van de cijfers zoals deze in de jaarrekening 2021 zijn opgenomen. Afwijkingen worden veroorzaakt door mutaties in de gemeentelijke basisadministratie.

FYSIEKE STRUCTUUR	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Begroot 2022	31-12-2022
Oppervlakte gemeente in ha.	6.914	6.914	6.914	6.914
Waarvan				
-binnenwater	725	728	725	728
-historische stads- en dorpskern	5	5	5	5
Openbaar groen in ha (excl. water en bermen)	259	318	320	321
Lengte van riolering in km	440	445	447	453
Lengte van wegen in km	345	345	345	348
Woonruimten	19.906	20.056	20.175	20.235
Gem. aantal inwoners per woning	2,34	2,33	2,33	2,33

Beleidsindicatoren

Regeling beleidsindicatoren gemeenten

In deze ministeriële regeling is vastgesteld welke beleidsindicatoren door gemeenten in de programma's en programmaverantwoording worden opgenomen. We hebben deze verplichte indicatoren hieronder opgenomen. De opgenomen informatie is afkomstig van de website 'Waar staat je gemeente' en betreft de meest actuele cijfers.

Programma 1

Verplichte indicator	Meetbaar resultaat	Actueel
Verwijzing naar Halt	Het aantal verwijzingen naar Halt per 1.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar	7
Winkeldiefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners	0,7
Geweldsmisdrijven	Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	2
Diefstallen uit woning	Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners	1,1
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Het aantal vernielingen en beschadigingen per 1.000 inwoners	3,4

Programma 2

Er zijn voor programma 2 geen verplichte indicatoren in het BBV opgenomen.

Programma 3

Verplichte indicator	Meetbaar resultaat	Actueel
Vestigingen van bedrijven	Aantal vestigingen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 - 65jr	139
Functiemenging	Aantal banen in verhouding tot aantal woningen.	42,7%

Programma 4

Verplichte indicator	Meetbaar resultaat	Actueel
Absoluut verzuim	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen van 5-18 jaar.	0
Relatief verzuim	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 inwoners van 5-18 jaar	12
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. (VSV-ers)	1,1

Programma 5

Verplichte indicator	Meetbaar resultaat	Actueel
Niet sporters	Het percentage inwoners dat niet sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners.	45,2%

Programma 6

Wmo

Verplichte indicator	Meetbaar resultaat	Actueel
Wmo-cliënten met een maatwerk-arrangement	Aantal cliënten met een maatwerkarrangement per 10.000 inwoners.	650

Participatie

Verplichte indicator	Meetbaar resultaat	Actueel
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal personen met een bijstandsuitkering per 1.000 inwoners van 18 jaar e.o.	20,6
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal re-integratievoorzieningen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.	31,8
Banen	Het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar.	515
Netto arbeidsparticipatie	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. de beroepsbevolking.	74,2%
Werkloze jongeren	Het percentage werkloze jongeren.	1%

Jeugd

Verplichte indicator	Meetbaar resultaat	Actueel
Kinderen in armoede	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.	3%
Jongeren met een delict voor de rechter	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.	1%
Jongeren met jeugdhulp	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.	15,2%
Jongeren met jeugdbescherming	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.	0,8%
Jongeren met jeugdreclassering	Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).	Nog geen waarde bekend

Programma 7

Verplichte indicator	Meetbaar resultaat	Actueel
Omvang fijn huishoudelijk afval	Ingezamelde hoeveelheid fijn huishoudelijk afval per inwoner per jaar.	83
Hernieuwbare elektriciteit	% van het energieverbruik opgewekt uit zon, wind, biomassa of waterkracht.	12,6%

Programma 8

Verplichte indicator	Meetbaar resultaat	Actueel
Nieuw gebouwde woningen	Aantal nieuwbouwwoningen per 1.000 woningen van de totale voorraad.	6,5
Demografische druk*	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.	81,8%

**Niet-beroepsbevolking in verhouding tot beroepsbevolking.*

Programma 9

Verplichte indicator	Meetbaar resultaat	Actueel
Gemiddelde WOZ waarde	Gemiddelde WOZ waarde per duizend euro.	€ 326.000
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoons-huishouden betaalt aan woonlasten.	€ 999
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoons-huishouden betaalt aan woonlasten.	€ 1.034

Overzicht personele sterkte en personeelslasten

Onderdeel	Formatie per 31-12-2022 Personen	FTE	Loonkosten 2022 (x € 1.000)
Bestuursorganen			
Gemeenteraad	29	29,00	€ 478
College van B&W	5	5,00	€ 619
Subtotaal	34	34,00	€ 1.098
Ambtelijke organisatie			
Raadsgriffie	4	3,00	€ 295
Directie	2	2,00	€ 295
Staf/Concerncontrol	10	7,74	€ 682
Team Sociaal Beleid	19	14,68	€ 1.248
Team Toegang Sociaal Domein	44	39,69	€ 2.724
Team Bedrijfsbureau Sociaal Domein	29	25,42	€ 1.826
Team Ruimtelijk Beleid	26	20,53	€ 1.904
Team Projectrealisatie	24	20,71	€ 1.867
Team Openbare Ruimte & Vastgoed	29	23,94	€ 1.822
Team Technisch Wijkbeheer	30	28,61	€ 1.546
Team Veiligheid, Toezicht & Handhaving	21	20,01	€ 1.236
Team Klant Contact Centrum	26	20,48	€ 1.202
Team Financiën, Juridische Zaken & Inkoop	32	25,33	€ 2.044
Team Informatievoorziening	47	38,88	€ 2.933
Team Personeel en Organisatie & Communicatie	29	22,25	€ 1.779
Subtotaal	372	313,27	€ 23.401
Overig			
Voormalige wethouders	24	24,00	€ 282
Ambtenaren Burgerlijke Stand	4	4,00	€ 25
Subtotaal	28	28,00	€ 307
	434	**375,27**	**€ 24.806**

Overzicht van vaste activa

Activum	Cumulatieve investering 31-12-2020	Cumulatieve afschrijving t/m 2020	Verwijderd na volledige afschrijving	Boekwaarde 01-01-2021	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Bijdragen van derden	Afschrijving 2021	Boekwaarde 31-12-2021
Onderzoek en ontwikkelingskosten	16.595	9.858	0	6.737	0	0	0	3.343	3.394
Bijdragen aan activa van derden	769.504	253.037	417.800	98.667	0	0	0	26.864	71.803
Gronden en terreinen	7.913.431	86.049	0	7.827.383	538.708	150.000	0	4.575	8.211.516
Woonruimten	69.435	41.254	0	28.181	0	0	0	3.342	24.839
Bedrijfsgebouwen	81.308.822	34.967.548	69.445	46.271.828	2.656.219	124.114	0	1.910.949	46.892.985
Grond-, weg- en waterbouw met economisch nut	5.692.317	2.939.536	0	2.752.781	1.251.374	95.903	0	282.760	3.625.491
Grond-, weg- en waterbouw met economisch nut waarvoor heffing mogelijk is	45.071.829	8.153.643	1.677.572	35.240.614	1.221.578	-31.749	0	803.474	35.690.467
Grond-, weg- en waterbouw met maatschappelijk nut	24.884.484	8.365.498	-8.282	16.527.268	2.615.509	270.162	-801.721	728.696	18.945.639
Vervoermiddelen	1.070.384	281.169	159.946	629.270	0	0	0	104.470	524.800
Vervoermiddelen waarvoor heffing mogelijk is	42.544	37.147	0	5.397	0	0	0	5.397	0
Machines, apparaten en installaties	6.158.591	360.581	225.813	5.572.198	135.658	1.044	0	463.475	5.243.337
Machines, apparaten en installaties waarvoor heffing mogelijk is	1.310.016	518.221	0	791.795	162.349	0	0	105.417	848.727
Overige materiële vaste activa	2.536.157	827.982	663.428	1.044.747	2.018.079	6.426	0	271.375	2.785.025
Kapitaalverstrekking deelnemingen	49.000	0	0	49.000	0	0	0	0	49.000
Leningen woningbouwcorporaties	1.496.335	0	1.407	1.494.927	0	73.824	0	0	1.421.103
Overige langlopende leningen	3.935.427	99.079	0	3.836.348	987.437	764.470	0	3.776	4.055.539
	182.324.870	**56.940.601**	**3.207.129**	**122.177.140**	**11.586.911**	**1.454.193**	**-801.721**	**4.717.913**	**128.393.665**

Overzicht van lopende investeringsprojecten

In de gemeentelijke Nota activabeleid 2020 is vastgelegd dat investeringsbudgetten (inclusief voorbereiding) binnen 5 jaar na autorisatie afgewikkeld moeten zijn. Investeringsbudgetten die, na beschikbaarstelling door de raad, aan het eind van een begrotingsjaar ouder zijn dan 5 jaar worden niet voor verdere uitvoering in het volgend begrotingsjaar in stand gehouden. Het college kan aan de raad voor afloop van deze termijn, of zo snel mogelijk na afloop ervan, een onderbouwd voorstel doen tot verlenging.

Bij onderstaande investeringen wordt alleen een toelichting gegeven als er sprake is van een significante afwijking wat betreft het budget of de looptijd. Niet toegelicht wordt als:

- De investering wordt afgesloten en de uitvoeringskosten binnen het gestelde budget zijn gebleven;
- De investering nog doorloopt tot 2023 of verder.

Overzicht lopende investeringsprojecten 2022 (bedragen x € 1.000)

Investerings-nummer	Omschrijving	Begrote uitgaven	Begrote inkomsten	Saldo van begroting	Werkelijke uitgaven	Werkelijke inkomsten	Saldo van realisatie t/m 31-12-2022	Som restant budget	Afsluiten per 31-12-2022	Afron-ding in
303013	Crematorium aankoop grond/aanleg ventweg	1.375	-1.375	-	1.350	-1.303	47	-47	ja	2022
304005 t/m 08	Herbouw gemeentekantoor (2020)	7.987	-100	7.887	8.301	-184	8.117	-230	ja	2022
304011	ARBO-wetgeving faciliteiten thuiswerken	83	-	83	57	-1	56	26		2023
304273 t/m 88	Informatiserings- en Automatiseringsplan 2022	3.306	-100	3.206	2.009	-	2.009	1.196	Ja	2022
304272	Storingsbus en vrachtwagen met kraan	177	-	177	-	-	-	177		2023
3111005/06	Brandweerpost Karstraat 18, Bemmel	2.124	-	2.124	2.124	-	2.124	0	ja	2022
321039	Revitalisering Zilverkamp fase I cluster 1, 2, 3 en 5, Huissen	1.050	-	1.050	912	-	912	138		2024
321117	Revitalisering Zilverkamp fase II, III en IV, Huissen.	7.500	-	7.500	3.502	-25	3.478	4.022		2024
321070	Reconstructie kruispunt Valom	650	-325	325	915	-446	469	-144	ja	2022
321075	Hoogwatervrij maken Looveerweg	150	-	150	23	-	23	127		2024
321107	Verkeersveiligheid Ressenstraat	-	-	-	20	-	20	-20		2025
321108	Kruispunt Nielant-Wagenweg, Huissen	630	-95	535	457	-95	361	174		2023
321110	Dorpensingel	2.200	-	2.200	2.473	-476	1.997	203		2025
321111	Voet-/fietspad Viswei-Irenestraat, Angeren	25	-	25	-	-	-	25		2023

Investerings-nummer	Omschrijving	Begrote uitgaven	Begrote inkomsten	Saldo van begroting	Werkelijke uitgaven	Werkelijke inkomsten	Saldo van realisatie t/m 31-12-2022	Som restant budget	Afsluiten per 31-12-2022	Afron-ding in
321116	Herontwikkeling Park Holthuizen	80	-	80	60	-	60	20		2023
321118	Fietsparkeervoorzieningen Huissen	50	-	50	44	-	44	6		2023
321119	Oplaadpalen electrische fietsen	50	-	50	42	-	42	8		2023
321120	Maatregelen wegcategoriseringsplan 2019	55	-	55	34	-	34	21		2023
321121	Kruispunt Hegsestr.-Kapelstr. Gendt	297	-52	245	58	-	58	187		2023
321122	Voorbereiding Aanpak Papenstraat, Bemmel	100	-	100	23	-	23	77		2023
321123	Voorbereiding Fietsvoorzieningen De Plak, Bemmel	75	-	75	41	-	41	34		2023
321124	Revitalisering Houtakker-I, Bemmel	100	-	100	89	-	89	11		2023
321125	Ontsluiting parkeerplaatsen de Heister, Bemmel	25	-	25	20	-	20	5	ja	2022
321133	RW Woerdsestraat, Gendt	87	-	87	87	-	87	-	ja	2022
321134	Ontsluiting Karstraat - Houtakker II	25	-	25	27	-	27	-2		2023
321135	Maatregelen wegcategoriseringsplan 2020	50	-	50	6	-	6	44		2023
321136	Fietsparkeervoorzieningen	50	-	50	34	-	34	16		2023
321137	Maatregelen Verkeershandhavingsprojecten	100	-	100	46	-	46	54		2023
321139	Vervanging armaturen 2021	343	-	343	343	-	343	-0	ja	2022
321142	Maatregelenprogramma GMP-plus 2022	500	-	500	136	-	136	364		2025
321143	GMP+ 2022 WMW Woerdsestraat Gendt	15	-	15	15	-	15	-	ja	2022
322004	Parkeerplaatsen Molenweide, Huissen	100	-	100	15	-	15	85		2023
334002	Fiets-voetveer Bemmel-Ooij	180	-	180	-	-	-	180	ja	2022
342122	OBC de Heister school	12.058	-	12.058	34	-	34	12.025		2024
342123-24	Voorbereiding OBC De Heister	186	-	186	181	-16	164	22		2026
342125-27	Voorbereiding IKC's	548	-	548	-	-	-	548		2023
342128	Uitbreiding IKC Binnenstebuiten	665	-	665	59	-	59	606		2023
352001	Verplaatsing Jonge Kracht / Polseweg	4.564	-200	4.364	5.406	-830	4.576	-212		2023
352027	Uitbreiding kleedruimtes de Bataven	53	-	53	61	-8	53	0	ja	2022

Investerings-nummer	Omschrijving	Begrote uitgaven	Begrote inkomsten	Saldo van begroting	Werkelijke uitgaven	Werkelijke inkomsten	Saldo van realisatie t/m 31-12-2022	Som restant budget	Afsluiten per 31-12-2022	Afron-ding in
352038	Verpl. Schalkshof: gronden	636	-	636	1.607	-193	1.414	-778		2023
352047-51	Herinrichting De Poel, Angeren	1.534	-266	1.268	614	-	614	654		2023
352052	Voorbereidingskrediet de Blauwenburcht, Huissen	-	-	-	3	-	3	-3		2023
352039	Verduurzaming binnensportaccommodaties	245	-	245	183	-12	171	74		2023
352040	Verduurzaming buitensportaccommodaties	44	-	44	32	-5	27	17	Ja	2022
352041-44	Verbouwing De Brink	224	-	224	319	-45	274	-50		2023
I570/357012	Uitvoeringsprogramma Landschap & Biodiversiteit 2019-2023	158	-86	72	113	-36	77	-6		2023
357015	Vervanging speelvoorzieningen 2021	50	-	50	48	-	48	2		2023
357016	Vervanging speelvoorzieningen 2022	50	-	50	66	-	66	-16		2023
357027	Grond Park Lingezegen	1.200	-	1.200	1.204	-	1.204	-4	ja	2022
357028-29	Vervanging groen en bomen 2021/2022	238	-	238	41	-	41	197		2023
361026-28	Voorbereiding SKC de Leemhof, Gendt	150	-	150	192	-	192	-42		2024
361032	Transitie Kinkellink, Bemmel	-	-	-	498	-199	299	-299		2023
361033	Transitie Tiny Houses, Zilverzwaan Huissen	-	-	-	47	-20	28	-28		2023
361031-35	Voorbereiding MFA's Haalderen en Huissen	-	-	-	47	-	47	-47		2024
321128	RW Onderhoud wegen 't Zand	231	-	231	231	-	231	-	ja	2022
372112	Rioleringswerkzaamheden 't Zand, Huissen	1.695	-	1.695	1.668	-	1.668	27	ja	2022
372113	Voorbereiding Rioolvervanging Korte Loostraat, Huissen	30	-	30	61	-	61	-31		2024
321126	Reconstructie Nijmeegsestraat, Gendt	745	-	745	514	-	514	231		2023
321127	Verkeersmaatreg. Nijmeegsestraat, Gendt	195	-	195	133	-	133	62	ja	2022
372150	Vervanging riolering Nijmeegsestraat Gendt	2.135	-	2.135	1.432	-5	1.427	708	ja	2022
372156	Afkoppelen part.percelen Doornenburg en Angeren	275	-	275	291	-	291	-16	ja	2022

Investerings-nummer	Omschrijving	Begrote uitgaven	Begrote inkomsten	Saldo van begroting	Werkelijke uitgaven	Werkelijke inkomsten	Saldo van realisatie t/m 31-12-2022	Som restant budget	Afsluiten per 31-12-2022	Afron-ding in
372161	Vervanging/verbetering riolering Doelenstraat/Conventstraat, Huissen	635	-	635	664	-2	662	-27	ja	2022
372162	Vervanging/verbetering riolering Woerdsestr., Gendt	468	-	468	502	-	502	-34		2023
372163	Vervanging vacuumputten	70	-	70	70	-	70	-0	ja	2022
372164	Toekomstige kleine waterbergingen	100	-	100	84	-	84	16	ja	2022
372165	Kleine afkoppelbudgetten	100	-	100	96	-	96	4	ja	2022
372166	Relinen riolering 2021	410	-	410	25	-	25	385		2023
321141	RW Kamervoort	99	-39	60	84	-32	52	8	ja	2022
372167	Riolering Kamervoort	185	-	185	156	-	156	29	ja	2022
372169	Voorbereiding Riolering Gochsestraat	40	-	40	48	-	48	-8		2023
372170	Voorbereiding Riolering Oversteek Zandsedwarsstraat	60	-	60	69	-	69	-9		2023
372171	Voorbereiding Riolering Hofsteestraat	25	-	25	0	-	0	25		2024
372172	Voorbereiding Riolering Sandershof	25	-	25	1	-	1	24		2023
372173	Riolering Staatsliedenbuurt, Gendt	300	-	300	1	-	1	299		2024
372205	Renovatie/vervangen pompen en gemalen 2017	520	-	520	517	-	517	3	ja	2022
372700/05	Waterbergingbanken (2014)	126	-126	-	100	-20	80	-80		2024
372710	Waterberging openbare ruimte	50	-	50	17	-	17	33		2024
372712	Zonnepanelen op gemeentelijke daken	1.650	-	1.650	1.409	-0	1.408	242	ja	2022
373007	Ondergrondse afvalcontainers 2021	138	-	138	138	-	138	-1	ja	2022
373008	Verv. Ondergrondse afvalcontainers 2021	37	-	37	37	-	37	-0	ja	2022
373009	Plaatsen 50 zuilen voor GFT-afval	126	-	126	-	-	-	126		2023
373010	Versneld vervangen 23 datasystemen	31	-	31	30	-	30	1	ja	2022
373011	Verv. 11 ondergrondse glascontainers	51	-	51	59	-	59	-9	ja	2022
383027	Aanleg standplaatsen woonwagens	290	-	290	13	-	13	277		2024
		62.983	**-2.765**	**60.218**	**42.467**	**-3.954**	**38.514**	**21.704**		

Toelichting doel en voortgang investeringsprojecten

303013 - Crematorium aankoop grond/aanleg ventweg
Doel: Realisatie van een crematorium in Lingewaard door het beschikbaar stellen van grond en de aanleg van de daarvoor benodigde infrastructuur.
Afronding: Het project is afgerond en met een geringe overschrijding van het gestelde budget uitgevoerd.

304005 t/m 08 Herbouw gemeentekantoor (2020)
De werkelijke uitgaven ad € 8.301.000 (afgerond) volgens de administratie wekken de suggestie dat na afronding van het project op het budget een bedrag van € 230.000 tekort komt. In de financiële administratie is echter een aantal elementen uit informatienota's niet opgenomen in het krediet:

- Door een besparing op het jaarlijks budget (€ 10.000) van de raad over een periode van 15 jaar te kapitaliseren is een eenmalig budget van € 130.000. Dit is bestemd voor investeringen in de vergaderzaal voor de gemeenteraad, zoals het specifieke meubilair voor de raad-opstelling en de facilitaire ondersteunende voorziening in de vorm van audiovisuele apparatuur en media voorzieningen;
- De door de provincie Gelderland verstrekte subsidie ad € 100.000 is enerzijds bestemd voor fysieke beveiligingsmaatregelen in het gemeentekantoor (toegangscontrole systeem) als ook in de omgeving van het kantoor (blokkades) en anderzijds voor verduurzamingsmaatregelen (met name LED-verlichting) in het gemeentekantoor. De subsidie van de provincie ad € 100.000 is in het budget wel opgenomen als inkomst, maar niet gebruikt voor het verhogen van het krediet.

304254 t/m 69 Informatiserings- en Automatiseringsplan 2022
In 2022 zijn twee van de drie fasen van het project ICT-infrastructuur opgeleverd. De (deel)betaling voor fase 3 wordt verwacht in mei 2023. Het project heeft vertraging opgelopen die voornamelijk wordt veroorzaakt door de logistieke problemen op de wereldmarkt. Verschillende projecten zijn/worden pas opgeleverd in 2023 zoals nieuw telefonieplatform, het werkplekportaal, GGI-netwerk, anonimiseringssoftware en verbetering applicaties sociaal domein. Deze zullen worden verwerkt in de plannen 2023.

321039 Revitalisering Zilverkamp fase I cluster 1 , 2, 3 & 5, Huissen
321117 Revitalisering Zilverkamp fase II, III en IV, Huissen
Beide projecten kennen een langere looptijd door het duurzaamheidsaspect en de Corona-maatregelen.

321075 Hoogwatervrij maken Looveerweg
Doel: Voorbereiden concreet plan met benodigde vergunningen i.v.m. werk in winterbed rivier.
Voortgang: Aanvankelijk is gezocht naar uitwerking van een plan dat in aanmerking komt voor cofinanciering door Rijkswaterstaat. Omdat dit niet haalbaar is wordt onderzocht of een eenvoudiger plan kan worden uitgewerkt, al dan niet met kleinere cofinanciering door provincie. Dat heeft gevolgen voor de totale investering maar niet voor het voorbereidingskrediet.

321110 Dorpensingel
Doel: Uitvoering geven aan de gemaakte afspraken in de Samenwerkings- en Realisatieovereenkomst (SOK) vastgelegde afspraken met de gemeente Nijmegen. In de SOK zijn de 4 deelprojecten van het project Dorpensingel verder afgekaderd. De deelprojecten betreffen:

1. Aanleg Dorpensingel Oost (Ovatonde – Zandsestraat)
2. Verkeersveilig maken Vossenhol
3. Verkeersveilige oversteek Snelfietsroute op de Ressensetraat

4. Doorvoeren snelheidsremmende maatregelen Vossenpelsestraat
Voortgang: Er zijn financiële afspraken gemaakt in de SOK over de investeringen vanuit de Gemeente Lingewaard, de gemeente Nijmegen en de Provincie Gelderland. De overschrijdingen kunnen nu nog binnen het projectbudget opgevangen worden. Echter is het denkbaar dat kostenverhoging van materialen, indexeringen en de langere voorbereidingstijd tot verdere stijging kan leiden.

321137 Maatregelen Verkeershandhavingsprojecten
Doel: Deze investering is bedoeld voor het uitvoeren van verkeersmaatregelen in het kader van verkeershandhavingsprojecten op de Kamervoort (Angeren) en de Hoeve (Huissen).
Voortgang: De verkeersmaatregelen op de Kamervoort zijn uitgevoerd in 2021 en afgerekend in 2022.
De voorgestelde verkeersmaatregelen op de Hoeve zijn nog niet uitgevoerd, vanwege het ontbreken van draagvlak bij de wijkorganisatie. Mogelijk dat er in 2023 alsnog verkeersmaatregelen worden genomen.

321142 Maatregelenprogramma GMP-plus 2022
Dit budget is bedoeld voor de planvoorbereiding (2022 t/m 2025) van de infrastructurele projecten uit de top 10 van het Maatregelenprogramma GMP-plus.

334002 Fiets-voetveer Bemmel-Ooij
We zijn er niet in geslaagd om een exploitant te vinden voor een fiets-voetveer tussen Bemmel en Ooij. Voor beide gemeenten blijft de intentie om tot een recreatieve veerverbinding te komen. De raad is hierover begin 2023 geïnformeerd.

342123-24 Voorbereiding OBC De Heister
Doel: Nieuwbouw van drie gymzalen behorend bij het schoolgebouw OBC De Heister te Bemmel.
Realisatie van vier lokalen voor het nog te ontwikkelen 10-14 college in gemeente Lingewaard.
Voortgang: Gezien de voortgang van dit project is het voorbereidingskrediet niet voldoende. Dit maakt onderdeel uit van het totale krediet dat met het IHP beschikbaar is gesteld door de gemeenteraad.

342125-27 Voorbereiding IKC's
Doel: Renovatie of nieuwbouw van:
- IKC Het Sterrenbos te Huissen;
- IKC De Doornick te Doornenburg;
- IKC De Vonkenmorgen te Gendt.

Voortgang:Het betreft een voorbereidingskrediet. Dat wordt in 2023 verbruikt waarna het eigenlijke hoofdkrediet beschikbaar wordt gesteld. Is in het IHP al door de gemeenteraad beschikbaar gesteld. Als er meer financiële middelen nodig zijn zullen die in de TURAP bij de gemeenteraad worden aangevraagd.

352001 - Verplaatsing Jonge Kracht / Polseweg
Doel: Het uitvoeren van de visie Polseweg zoals door de raad in 2017 is vastgesteld. Het project behelst de verplaatsing van het sportcomplex Schalkshof (inclusief bijbehorende infrastructuur) woningbouw en natuurontwikkeling.
Voortgang: Het onderdeel ‘Verplaatsing sportcomplex Schalkshof’ wordt in 2023 afgerond. Het complex is in het voorjaar 2022 in gebruik genomen.
De onderdelen ‘woningbouw’ en ‘natuurontwikkeling’ volgen daarna.
Het eindsaldo van het investeringsproject ‘Verplaatsing Jonge Kracht’ wordt vooral veroorzaakt door de aanleg van het parkeerterrein en de bijbehorende toegangsweg in de laatste fase van het project.
Met name als gevolg van het intensieve participatietraject met vooral de voetbalvereniging en omwonenden, is het ontwerp ervan diverse malen aangepast.
Dit zorgt voor een langere doorlooptijd van het project en veroorzaakt hogere omslagkosten.

Daarnaast vond de aanbesteding van het parkeerterrein en de toegangsweg plaats in een ongunstige economische tijd, waardoor de aanbesteding duurder uitviel dan vooraf verwacht mocht worden.
Dit ondanks het feit dat voor een sober ontwerp is gekozen en uit een meervoudig onderhandse aanbesteding de goedkoopste kandidaat is gekozen

352038 Visie Polseweg – aan-/verkoop gronden
Doel: Aankoop gronden t.b.v. sportcomplex, groene buffer, parkeerterrein en toegangsweg.
Voortgang: In 2017 is een strategische aankoop gedaan van gronden gelegen aan de Polseweg. Deze gronden waren destijds bestemd tot bedrijf. Met deze gronden kon bovendien de visie Polseweg worden uitgevoerd en was de aanleg van een ruimere groene buffer mogelijk.
Deze gronden hebben nu een maatschappelijke functie (sport) en worden langdurig geëxploiteerd. Het BBV schrijft voor dat we de aangekochte gronden dan moeten blijven waarderen tegen de aankoopprijs. Afwaardering naar waarde sport is niet toegestaan. De investering neemt hierdoor toe met € 778.000.
Hier staat tegenover dat de netto-opbrengst van de grondverkopen hoger blijft, omdat geen verrekening van afwaardering plaatsvindt. Per saldo is er geen financieel voor- of nadeel.

352047-51 Herinrichting De Poel, Angeren
Doel: Het sportcomplex De Poel in Angeren wordt opnieuw ingericht. Zo worden 3½ natuurgrasvelden vervangen door twee kunstgrasvelden. Daarnaast vinden nog andere aanpassingen plaats aan het complex, zoals het bouwen van een nieuwe tribune en een herinrichting van het terrein rond de velden.

I570/357012 Uitvoeringsprogramma Landschap & Biodiversiteit 2019-2023
De investering loopt nog. Er worden nog uitgaven gedaan om het project goed af te ronden.

361032-33 Transitie Kinkellink, Bemmel en Tiny Houses, Huissen
Voor de huisvesting van Oekraïense ontheemden worden kosten gemaakt welke door het ministerie van Justitie & Veiligheid vergoedt worden. Vergoedingen bij transitie gebeuren op basis van afschrijving.
De kapitaallasten van deze investeringen worden gedekt uit de normkostenvergoeding (op basis van bedrag per nacht per gerealiseerde opvangplek).

361026-28 Voorbereiding/uitvoering SKC de Leemhof, Gendt
Doel: Uitbreiding en renovatie van SKC de Leemhof om voldoende ruimte te creëren voor nieuwe gebruikers én het pand te energieneutraal verduurzamen en toegankelijk te maken volgens het VN-verdrag Handicap.
Voortgang: Het Technisch Ontwerp moet nog worden opgesteld.

321128-372112 Reconstructie en rioleringswerkzaamheden 't Zand, Huissen
Doel: Vervangen riolering. Daarnaast de aanleg van een regenwaterstelsel om de kans op wateroverlast te verminderen en voor een duurzaam gescheiden afvoer. Dit project wordt integraal opgepakt gezamenlijk met Verkeer en Wegen en mogelijk andere domeinen.
Afronding: Het project is afgerond en met een geringe overschrijding van het gestelde budget uitgevoerd.

372113 Voorbereiding Rioolvervanging Korte Loostraat, Huissen
Doel: Vervangen riolering. Daarnaast de aanleg van een regenwaterstelsel om de kans op wateroverlast te verminderen en voor een duurzaam gescheiden afvoer. Dit project wordt integraal opgepakt gezamenlijk met Verkeer en Wegen en mogelijk andere domeinen. Hier betreft het enkel verantwoording voor het investeringsbudget onderdeel GRP (riolering/water).
Voortgang: Er zijn vooral extra kosten gemaakt in de voorbereiding omdat het bouwplan Korte Loostraat 6-12 voorrang heeft gekregen. Hierdoor waren extra noodmaatregelen noodzakelijk in het riool en ook heeft dit extra werk opgeleverd. Overigens gaat het hier om overschrijding van het voorbereidingskrediet. Na de

voorbereiding kan een totaal raming worden gemaakt van het project en wordt het zogenaamde uitvoeringskrediet gevraagd (totaal benodigde projectkrediet minus reeds gevoteerde voorbereidingskrediet).

321126-27, 372150 Reconstructie en vervanging riolering Nijmeegsestraat, Gendt
Doel:

- Verbeteren wegconstructie (incl. fundering) Nijmeegsestraat. Door de weg te voorzien van een goede fundering wordt de overlast door geluid en trillingen voor de omwonenden minder. Dit wordt als integraal project uitgevoerd waarbij ook de riolering en weginrichting aangepast worden;
- Betere afstemming van de weginrichting op de functie en het gebruik van de weg. Een groot deel van de weg wordt 30 km/uur-gebied. Hierdoor verhogen we de veiligheid. Het gedeelte waar 50 km/uur gereden mag worden maken we veiliger met rode fietsstroken. Dit wordt als integraal project uitgevoerd waarbij ook de riolering aangepast wordt en een betere wegfundering aangelegd wordt;
- Vervangen riolering. Daarnaast de aanleg van een regenwaterstelsel om de kans op wateroverlast te verminderen en voor een duurzaam gescheiden afvoer.

Afronding 321127 en 372150: De lagere kosten waren vooral het gevolg van lagere voorbereidingskosten, aanbestedingsvoordeel, bijdrage kosten explosieven en kosten voor kabels en leidingen welk betaald zijn door de nutsbedrijven.
Afronding 321126 in 2023: De werkzaamheden aan de Nijmeegsestraat zijn afgerond. Een deel van de omwonenden klaagt over een toename van trillingen. Op basis van onderzoek zal bepaald worden of er extra maatregelen nodig zijn. De kosten van onderzoek en eventuele maatregelen drukken op dit investeringsbudget.

372156 Afkoppelen particuliere percelen Doornenburg en Angeren
Doel: Het zoveel mogelijk afkoppelen van schoon regenwater van de riolering zodat het gemeentelijk riool wordt ontlast. Het gaat hier dan om het afkoppelen van schoon regenwater van particuliere percelen (bestrating en daken). Dit regenwater wordt na het afkoppelen afgevoerd naar een sloot of waterpartij, of infiltreert ter plaatse in de bodem.
Afronding: Er was grote belangstelling voor dit afkoppelproject. Dit is zeer positief, aangezien dit een kostenefficiënte/doelmatige verbetermaatregel is om het rioolstelsel weer in orde te krijgen en te laten voldoen aan de gestelde normen. Dit heeft uiteindelijk bij de afronding van dit project een geringe overschrijding tot gevolg.

372161 Vervanging/verbetering riolering Doelenstraat/Conventstraat, Huissen
Doel: Vervangen riolering. Daarnaast de aanleg van een regenwaterstelsel om de kans op wateroverlast te verminderen en voor een duurzaam gescheiden afvoer.
Afronding: De hogere kosten zijn vooral het gevolg van extra inspanning bij de explosievendetectie. asbest op twee locaties en projectleiding als gevolg van meer benodigde afstemming met andere partijen.

372167 Riolering Kamervoort
Doel: De straat Kamervoort in de bebouwde kom van Angeren ligt binnen een 30-kmzone. De weginrichting is echter dusdanig dat er vaak (veel) te hard gereden wordt. Samen met de werkgroep Kamervoort is een ontwerp gemaakt voor de weginrichting. Er komen 2 plateaus, 2 verkeersdrempels en het asfalt wordt vervangen door betonstraatstenen. Door de uitvoering van de verkeersmaatregelen te combineren met rioolvervanging en onderhoud aan de weg maken we werk met werk.
Afronding: De uitvoeringskosten zijn lager dan geraamd. Dit komt door een gunstige inschrijving door de aannemer.

372205 Renovatie/vervangen pompen en gemalen 2017
Doel: Het renoveren of vervangen van pompen en gemalen na het einde van de levensduur. Het betreft een uitvoeringskrediet. Diverse pompen en gemalen worden vervangen en gerenoveerd over meerdere jaren. De eigen buitendienst is hier nauw bij betrokken.
Afronding: Het project is afgerond en binnen het gestelde budget uitgevoerd.

372712 Zonnepanelen op gemeentelijke daken
Deze investering wordt afgesloten per 31-12-2022 zodat de afschrijving met ingang 2023 plaats kan vinden. Van het restantbedrag (€ 241.000) worden twee gebouwen voorzien van zonnepanelen.